

7096 AA
60090201
OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
64001 KOPER

št. 32 (14.428) leto XLIX.
PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakir nad Cerknim, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorini. Trebusi, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod vojskim priidi, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.
TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
CEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190
1200 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70
TOREK, 2. FEBRUARJA 1993

Gradimo skupaj.
BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

RIM / POLITIČNA KRIZA

Po seji tajništva
v PSI še globlja
razdvojenost

Dolgo in burno zasedanje

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Ali je socialistični sekretar Bettino Craxi res hotel povzročiti vladno krizo, kot mu pripisujejo danes mnogi italijanski komentatorji? Nekateri indici kažejo v to smer, jasnega odgovora pa najbrž ne bo mogoče dati še daj casa. Toda če je socialistični tajnik res nameraval pokopati vladno, ali jo vsaj angažirati v veliko večji meri kot doslej v lastno obrambo, je nacrtni spodbudil in poglobila se je kriza PSI. Pripadniki strankine opozicije Rino Formica, Giulio Di Donato in Nicola Capria, ki se spoznavajo v stalstih pravosodnega ministra Claudia Martellija, so sporočili, da je bila sinočnja zadnja seja tajništva, katere so se udeležili, ker po njihovem mnenju to telo "ni več primerno, da vodi stranko". Edini organ, ki lahko reši krizo PSI s tem, da izvoli novo vodstvo in določi nov program, je nacionalna skupščina, ki se mora sestati čimprej.

Ta nepričakovana zaostritev v odnosih med tajnikom Bettinom Craxijem in Claudiom Martellijem, je pršla ob koncu zelo živčnega dne, v katerem so si srečanja in stiki sledili kot na tekočem traku. Glasnik tajništva PSI Ugo Intini je že zjutraj s sporočilom hotel pojasniti, da vprašanje podpore PSI vladi ne bo na dnevnem redu. Toda po nedeljski izjavi premiera Amata in ministrov Mar-

tellija ter Ripa Di Meane, da jih na sejo tajništva ne bo, so se včeraj popoldne socialistični ministri spet sestali s predsednikom Amatom, da bi preučili vprašanje udeležbe. Po tem srečanju so nekateri z naložbo podtajnikom vlade Fabiom Fabbriem res odšli na strankin sedež, vendar prisotnim novinarjem izjavili, da se seje udeležujejo, ker ne bo sploh govor o umiku PSI iz vladne večine.

Ob vseh teh izjavah in sestankih je izzvenelo ne povsem prepričljivo Craxijevo presenečenje nad "zaskrbljenimi in v nekaterih primerih zelo nebrzdanimi reakcijami" tudi v sami stranki. Sicer pa je tajnik potrdil podporo vladi, čeprav je glede gospodarske in zaposlitvene situacije osvojil kritike DSL. Dodal je, da bi ob glasovanju o nezaupnici vlada lahko padla, samo če bi v večini prevladala trenja ali odsotnosti, na ta način pa ni nastala kriza brez rešitve. Ali bo Amato uspešno prebrodil sredino preizkušnje? Voditelj radikalcev Marco Pannella, ki občasno podpira vladno, meni, da bo.

Dokaz o napetih odnosih v stranki so tudi govornice o možnosti kandidature Marca Pannelle za tajnika PSI. Pannella je sicer z ironijo zavrnil hipotezo, vendar med socialisti se je že našel nekdo, ki je začel zbirati podpise za tako rešitev.

HRVAŠKA / FRONTA SE OČITNO ŠIRI

Zdaj še Slavonija?

Hrvaška obramba preprečila srbski pehotni preboj pri vasi Mirkovci - Rakete na zaledje Zadra - Ohladitev odnosov z Bonn

GORAN MORAVEC

ZADAR - Ze od ranega jutra potekajo hudi boji na zadarskem območju. Hrvaski vojski ni uspelo popolnoma zavarovati območja okrog letališča Zemunik, ki ga sicer drži v rokah, ker srbske sile, okrepljene z velikim številom prostovoljcev iz Srbije, med katerimi so tudi arkanovci, streljajo iz Zemunika Gornjega, Karine in Debelog Brda. Uporabljajo večcevne reketomete orkan in luna. Splošna nevarnost v Zadru in Biogradu traja že enajsti dan, nekaj granat pa je zadelo tudi mestna obrobja.

Hrvatje odgovarjajo z ognjem in celotno območje okrog novigradskega morja je praktično v pla-

menih. Prav tako napeto je okrog Dmisa, kjer potekajo občasni topniški dvoboji. Srbi držijo črto pri krajih Otisic in Micić, od koder streljajo na položaje hrvaske vojske na Crnom vrhu in okrog Pakovog sela. Hrvati zategujejo obroč okoli zasedenega Dmisa, ni pa se gotovo, ali bodo šli tudi v ofenzivo in osvojili to mesto, v katerem so pred vojno ziveli pretežno hrvaški prebivalci. Boji potekajo tudi okrog Skradina, prav tako pa prihajajo poročila o spopadih iz krajev, ki so v bližini tako imenovanih roznatih območij. Do najtežje incidente je prišlo včeraj v Vinkovcih, v poznih popoldanskih urah. Srbi iz bližnje vasi Mirkovci so poskušali izvesti pehotni preboj, a so jih hrvaske sile vrnile na izhodišne položaje.

Srbska zaseda neke v okolici Benkovca (Telefoto AP)

Boji so potekali se okrog mesta Turanj v karlovcu. Posamezne strele iz pehotnega orožja je bilo slišati okrog Gospića in Ogulina, zelo napeto pa so razmere tudi okrog Okučanov v zahodni Slavoniji. Hrvaski viri zatrjujejo, da Srbi tam nadalje bolj roljajo z orožjem in da hočejo izzvati večji spopad. Hrvaska javnost skrbno spremlja dogajanje okrog Prevlake, saj je minister za notranje zadeve Crne gore izjavil, da ZRJ racuna na ta strateško pomemben polotok.

Hrvaški predsednik Tudman, ki je v hudi zadregi, ko mora pojasnjevati, zakaj njegova vojska ne spoštuje resolucije 802

Združenih narodov, je v intervjuju za nemški Der Spiegel izjavil, da je Varnostni svet pravzaprav obsodil srbsko ravnanje, hrvaško pa da je omenil samo mimogrede. Tudman je najbolj presenečen zavoljo vedenja Nemčije, ki po njegovem mnenju ni pokazala prevelikega razumevanja za akcijo hrvaske vojske okrog Masline in jezcu Peruca. Prilo je do zelo resnih razhajanj med Bonn in Zagrebom. Opaziti je tudi, da skusa Zagreb navezati tesnejše stike z ZDA in z novim predsednikom Clintonom, ki mu je Tudman že poslal pismo, v katerem pojasnjuje ofenzivo hrvaske vojske na ro-

znatih območjih. Dr. Mario Nobilo, hrvaški veleposlanik v ZN, je ta zasok Hrvaske pojasnil z besedami, da je razplet jugoslovanske krize v Clintonovih rokah. Če se bo Clinton odločil za akcijo v območju Balkana, meni Nobilo, ga bodo podprli zahodna Evropa in Združeni narodi.

Kar zadeva možnost sirskega vojaškega spopada s Srbijo, so mnenja zelo različna. Nedvomno je Hrvaska vojska veliko bolj pripravljena kot pred drugim letom, hkrati pa je bil dosežen nacionalni konsenz o tem, da je treba zasedena območja dobiti nazaj, če ne drugače, tudi z orožjem.

Prihod večjega števila prostovoljcev na bojišča okrog Knina si nekateri razlagajo kot znamenje, da se Milosević noce neposredno vplesti v dogajanje na Hrvaškem, kar naj bi menda tudi pomenilo, da jugoslovanska vojska ne bo odkrito podprla Srbov v Kninu.

Ali je s tem tudi mimo nevarnost večjega vojaškega spopada, se ni povsem jasno, vsekakor pa skusa Tudman domačo javnost pomiriti z izjavami, ces da bodo odnosi med Hrvaško in Srbijo, kakor hitro bodo ustavljene sovražnosti, takšni, kot so odnosi med Francijo in Nemčijo ali Svedsko in Norveško.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Podkupovanja:
tri nove
aretacije

RIM - Včeraj so v Rimu aretirali še tri osebe, ki so povezane s podkupovanjem pri dajanju javnih del v zakup zasebnikom. Med temi je tudi glavni ravnatelj rimskega energetske družbe ACEA Pierluigi Martini. Medtem so v Milnu spet zasilal tajnika bivšega zunanjega ministra De Michelisa, Tržačana Giorgia Casadeija.

..... stran 4

Pogovor
z Dušanom
Jakominom

Katoliški glas je ob prehodu v novo leto zamenjal glavnega urednika, menjuje lastnika, posodobil je oblikovno in vsebinsko plat. Pri tem ima seveda največ zasluga Dušan Jakomin, ki je prevzel funkcijo glavnega in odgovornega urednika tednika, ki izhaja v Gorici, vendar pa je namenjen Slovincem v zamejstvu, Sloveniji in širšem svetu. V daljšem pogovoru je škejdenški župnik razpredel misli o svoji novi odgovornosti, o odnosih med Slovenci v Italiji, o odnosih med slovenskimi in italijanskimi verniki in o drugih vprašanjih.

..... stran 4

»Leta 1994 končno
bazen pri Sv. Ivanu«

Bazen pri Sv. Ivanu naj bi zgradili do decembra 1994. Tako je zagotovil deželni odbor za sport Adino Cislino v odgovor na vprašanje deželnega svetovaleca DSL Uga Polija. Dežela je namreč pripravljena potrditi Tržaški občini prispevek za gradnjo bazena.

..... stran 6

Novo parkirišče
v Gorici

Med številnimi problemi življenja v mestih je tudi vprašanje parkirišč, ki ga gorška občina skusa reševati v okviru načrta o celoviti preureditvi mestnega prometa. Tačas pa ponujajo nekaj delnih rešitev tudi zasebniki z realizacijo novih parkirišč, kakršno nastaja v Ul. Rossini v Gorici.

..... stran 8

Med kitajskimi
kmeti se širi
nezadovoljstvo

Zaradi samovolje vaskih birokratov se med kitajskimi kmeti širi nezadovoljstvo, tako da se oblasti bojijo pravega upora in bega v mesta, ker kmetje ne vzdržijo več davčnih in drugih šikaniranj.

..... stran 16

Dobrodošli
v Morioki!

V Morioki na Japonskem se bo v noči na sredo začelo svetovno prvenstvo v alpskem smučanju. Prvi dan je na sporedu ženski kombinacijski smuk, na priizorišču SP pa za zdaj vreme nagaja organizatorjem. S svetovnega prvenstva se bo za nas vsak dan javljaj Andrej Dekleva.

..... stran 19

Obračun
slovenskih šesterek
v deželnih ligah

Slovenski deželni odbojkarski ligasi so v prvem delu na splošno dosegli dober uspeh. Olympia v moški C-2 ligi, Soca Sobema v moški D in Koimpex v ženski D ligi se lahko v povratnem delu z dobrimi možnostmi potegujejo za napredovanje, izpad pa najbrž preti samo moški Borovi vrsti.

..... stran 20

BRUSELJ / KANDIDATI SO AVSTRIJA, ŠVEDSKA IN FINSKA

Dvanajsterica bo sklepala
o sprejemu novih članov

BRUSELJ - S slovesnostjo pred televizijskimi kamerami so zunanji ministri Evropske skupnosti v ponedeljek začeli tudi uradne pogovore o sprejemu Avstrije, Švedske in Finske. Pred prihodnjimi enakopravnimi članicami ES sta zdaj dve leti prilagajanja, postopek pa naj bi zaključili v začetku leta 1995. Če bodo pri tem uspešni, bo to prva širitvev ES po letu 1986.

Med pogovori o pogojih priključitve bodo zunanji ministri držav dvanajsterice in novih članic razpravljali o 29 spornih področjih od skupne evropske zakonodaje do zunanje in varnostne politike. Priznajo, da se bo čez nekaj mesecev pogajanje udeležila tudi Norveška, ki je prav tako zaprosila za članstvo v ES. Pogovori bodo najverjetneje potekali brez velikih težav, saj so vse kandidatke za ES članice Evropskega združenja za svobodno trgovino (Efta), ki z ES že leta usklajuje

Predsednik Delors in francoski minister Maurois (AP)

zakonodajo in politiko. Kot poroca Reuter, se novi zunanji minister Evropske skupnosti Hans Van den Broek kljub temu boji, da bo združena Evropa novim članicam morda postala neprilicna zaradi zahtevnosti pogovorov. »Po sprejemu ne bo nobenih odstopanj od pravil Evropske skupnosti,« je posvaril predsednik evropske komisije Roland Dumas. Nove cla-

nice bodo morale popolnoma soglasati tudi z maastrichtskimi sporazumi. Bruselj hoče tako preprečiti takšno neprijetno presenečenje, kot ga je Evropski skupnosti pripravila Danska z referendumsko zavrnitvijo sporazumov iz Maastrichta. Kljub temu pa v Bruslju pričakujejo, da bodo Avstrija, Švedska in Finska med pogovori prošile za nekaj odstopanj.

Predvsem Švedska bi rada za svoje kmete v arktičnem krogu enake pogoje, kot jih imajo evropske visokogorske kmetije. Nove članice ES tudi niso povsem zadovoljne z zahtevno, da bodo morale nevtralnost v mednarodnih odnosih zrtvovati skupni evropski zunanji in varnostni politiki.

Druge presenetljiva novica iz evropske upravne prestolnice pravi, da je s podpisom romunskega in danskega zunanje ministra za Poljsko, Madžarsko in nekdanjo Českoslovaško zdaj tudi Romunija pridružena članica ES.

Medtem ko Evropska skupnost sprejema nove enakopravne in pridružene članice, pa se zapletajo odnosi med dvanajsterico in ZDA. Trgovinski predstavnik predsednika Clintona Mickey Kantor je evropskim državam zagrozil s sankcijami, če do 22. marca ne bodo prenehale diskriminirati ameriških izdelkov.(Reuters)

LJUBLJANA / V EVROPO

Uspešni pogovori predsednika
slovenske vlade v Davosu

Varnostno politični položaj Slovenije in gospodarsko povezovanje v evropske integracije najpomembnejši temi

MELITA STONIK

LJUBLJANA - »Slovenija ni več del Balkana, temveč del evropskega prostora,« je na tiskovni konferenci ob vrnitvi s Svetovnega gospodarskega foruma v Davosu označil pogovore s številnimi svetovnimi in političnimi voditelji predsednik slovenske vlade Janez Drnovsek. Pogovori so zajemali predvsem varnostno-politični položaj Slovenije ter njeno gospodarsko povezovanje in možnost vključevanja v mednarodne ustanove, zlasti v ES in EFTA. Ker se Slovenija zeli vključiti v evropski sistem kolektivne varnosti, je predsednik vlade izmenjal mnenja z generalnim sekretarjem zveze NATO Manfredom Woernerjem. O gospodarskem sodelovanju pa se je predsednik vlade pogovarjal predvsem s švicarskimi predstavniki. Slovenija ima velike možnosti, da postane članica te ustanove. Janez Drnovsek se je v Davosu pogovarjal tudi s

Tiskovna konferenca predsednika vlade (Foto:TRIO)

podpredsednikom ES Hansom Van den Broekom, predsednikom Evropske komisije Jacquesom Delorjem in nekaterimi voditelji držav ES, ki so izrazili pripravljenost, da nadaljujejo pogovore o pridruženem članstvu Slovenije v ES ter pogovore o trgovinskem, finančnem in transportnem sodelo-

vanju. Predsednik EBRD Jacques Attalie, ki bo že ta mesec obiskal Slovenijo, pa je Janezu Drnovsku zagotovil, da bo EBRD financiral gradnjo infrastrukture v Sloveniji. Predstavniki IMF in Svetovne banke pa bodo Slovenijo podprli pri preoblikovanju slovenskega finančnega in podjetniškega sektorja.

AVSTRIJA / REFERENDUM

Neuspeh Haiderja

Zbral je nekaj več kot 400 tisoč podpisov

IVAN LUKAN

DUNAJ - Haiderjev referendum proti tujcem je očitno spodletel. Se več: za sefa svobodnjanske stranke Jörga Haiderja se je po prvih podatkih koncal celo s "političnim Waterloojem". Referendum oz. tako imenovana "judska zahteva" pod geslom "Avstrija najprej" je po zadnjih podatkih podpisalo 414 tisoč oseb, torej niti 10 odstotkov od skupno 5, 6 milijona volilnih upravičencev. Haider tako ni dosegel ne svojega osebnega cilja, 700.000 podpisov, seveda niti števila glasov svobodnjanske stranke na državnoborskih volitvah leta 1990 (780.000 glasov). Z okoli pol milijona podpisov pa je Haiderjev referendum tudi eden najmanj uspešnih referendumov v zgodovini druge avstrijske republike. Najbolj uspešen referendum doslej je izvedla Ljudska stranka leta 1982, ko se je 1, 3 milijona ljudi izreklo proti gradnji mednarodnega konferenčnega centra na Dunaju.

V Vorarlbergu, zvezni deželi z visokim deležem tujcev, je Haiderjev referendum podpisalo samo 4, 67 odstotka volilnih upravičencev, na Gradiscanskem 6, 33 odstotka, na Stajerskem pa 6, 49 odstotka. Po prvih podatkih je tudi dunajski rezultat za Haiderja porazen komaj 99 tisoč podpisov, na Koroskem pa je nekdanji deželni glavar v primerjavi z zadnjimi državnoborskimi in deželnozbornskimi volitvami (1989 oz 1990) doživel pravo katastrofo. Dosegel je komaj tretjino tedanjih glasov (13, 37 odstotka), na dvojezičnem ozemlju pa se manj.

Formalno je referendum kljub temu uspel, saj je za parlamentarno obravnavo potrebnih samo 100.000 glasov. Parlament zahteva referendum lahko zavrne z navadno večino, kar se bo brez dvoma tudi zgodilo, saj so vse ostale stranke, cerkev, ter druge pomembne interesne skupnosti odločno nastopile proti zahtevam referenduma. Generalni tajnik SPÖ Cap je v prvi izjavi rezultat referenduma ocenil kot "osebni Haiderjev poraz". Generalni tajnik SVP Maier je poudaril, da gre za "jasno odpoved avstrijskega prebivalstva vsakršni obliki gonje proti tujcem", zelena Stojiceva pa je dejala, da je referendum pokazal, da so Avstrijci "dosti zreli, da ne nasedejo parolam, naperjenim proti sožitju različnih ljudi in kultur".

NOVICE

Junija v Reykjaviku morda srečanje Clinton - Jelcin

WASHINGTON - Ameriški in ruski predsednik Bill Clinton in Boris Jelcin se bosta morda srečala junija v Reykjaviku. Tako piše washingtonski tednik »US news and world report«. Islandsko glavno mesto je bilo prizorišče že enega svetovnega »vrha«: leta 1986 sta se tam sestala Reagan in Gorbacov in se nacelno dogovorila o nekaterih vprašanjih v zvezi z jedrsko razorožitvijo. (Ansa)

V Izraelu manifestacija proti nacizmu

TEL AVIV - Skupina izraelskih studentov in več bivših internirancev, ki so preživeli nacistična uničevalna taborišča, je včeraj ob 60. obletnici prihoda Hitlerja na oblast demonstriral pred nemškimi veleposlaništvom v Tel Avivu. Predstavniku Nemcije so izročili petico z zahtevo, naj uničevanje Židov postane učni predmet v nemških solah. (Ansa)

Ruska kozmonavta sta se vrnila

MOSKVA - Včeraj zjutraj sta se na zemljo vrnila kozmonavta Anatolij Solovjev in Sergej Andrejev, ki sta bila v vesolju vse od 27. julija lanskega leta. Vesoljska ladja sozvezja je pristala v Kazahstanu ob 4.48 po srednjeevropskem času. Na vesoljski postaji mir sta ju 26. januarja zamenjala Genadij Manakov in Aleksander Polescuk. (Ansa-AFP-Reuters)

Italija in Bosna navezali diplomatske odnose

BRUSELJ - Italija in Bosna in hercegovina sta se dogovorili o navezavi diplomatskih odnosov. Tako je povedal italijanski zunanji minister Emilio Colombo po svojem včerajšnjem pogovoru z bosanskim zunanjim ministrom Harisom Silajdžićem. (Ansa)

INTERVJU / GENERAL RATKO MLADIĆ

Tudmanu bomo preprečili osvojitve Srbske krajine

Poveljnik srbske vojske v BiH trdi, da so meje v Krajini dokončne

MIRAN J. LESIAK

KNIN - Poveljnik srbske vojske v BiH, zloglasni general Ratko Mladić, je dopotoval v Republiko Srbska krajina v nedeljo, istega dne, ko so oblasti v Kninu Hrvatski postavile 48-urni rok, da se njene oborožene sile umaknejo z ozemelj, ki so jih zasedle pred desetimi dnevi. Srbska stran razlogov za Mladićev obisk ni podrobno pojasnila. Se več, oblasti so bile nejevoljne, da so novinarji zvedeli za generalovo navzočnost v Krajini. Potem pa se Ratko Mladić novinarjem ni mogel več izogniti.

General Mladić, zakaj ste prišli v Krajino?

Preveč ste radovedni. Ali ste prišli sem zato, da organizirate srbsko obrambo?

Res se preveč zanimате, zakaj sem prišel. Mi smo en narod, ki ima enega skupnega sovražnika. Hrvatska je s svojimi oboroženimi silami napadla Srbe v Krajini in srbski narod na območju BiH. V takih okoliščinah je povsem normalno, če obiščem Krajino.

Kaj boste storili, če Hrvati ne bodo spoštovali stališča Združenih narodov, da se umaknejo z ozemelj, ki so jih zasedli?

Sem vojak in ne poznam tega »ce...« Ne gledam v prihodnost, sploh

ne gledam v nobeno stekleno kroglo. Tudmanov cilj je, da z orožjem osvoji Knin in druga mesta v Krajini, to pa pomeni, da za nas ni nobenega »ce«. V Splitu je povedal, kaj namerava, mi pa moramo narediti vse, da mu to preprečimo. Seveda najprej pričakujem, da ga bo zastavila mednarodna skupnost. Če pa tega ne bo storila, se bomo sami branili z orožjem.

Ali to pomeni, da ste pripravljeni tudi s silo povrniti Maslenico, Peruć in Zemunik?

Na teh območjih so zmeraj živeli Srbi. Njim pripadajo.

Niste odgovorili, ali boste uporabili silo?

To vprašajte ljudi, ki tam živijo. Oni vam bodo povedali.

Toda vi ste vendar poveljnik vojske!

Poveljnik vojske v Republiku Srbska krajina je general Novaković.

Je hrvaška vojska danes močnejša, kot je bila pred letom dni?

Ne, sibkejša je, saj je mednarodno skupnost pripeljala do tega, da bo morala ta sprevideti, kje je resnica. Hrvatska vojska bo iz dneva v dan sibkejša. Z vojno Hrvati ne bodo ničesar resili.

Kar zadeva oborožitev, se ve, da so Hrvati med-

General Ratko Mladić (Foto: Nikola Damjanić)

tem nakupili nekaj sodobne vojaške tehnike, vendar pa imajo največ orožja iz nekdanje Vzhodne Nemcije.

Ali veste, kakšne izgube so imeli Hrvati med napadom na Krajino?

To me sploh ne zanima. Tudi takrat, ko so trdili, da imajo le enega ali dva mrtva, so žrtve s fronte dejansko vozili v hladilnikih.

Najbolj žalostno je, da so mrtvi na obeh straneh, namesto da jih ne bi bilo na nobeni. Sicer pa ste novinarji pod mednarodno zaščito. Pojdite na drugo stran, obiščite vasi Islam Grčki, Islam Latinski, Novigrad... Videli boste, koliko civilistov je padlo.

Ali je hrvaški napad

zaustavljen?

Da. Obrambne linije so stabilne. Hrvati bežijo s fronte, saj niso več pripravljeni umirati za nore ideje Franja Tudmana.

Ali bi se lahko zgodilo, da bi hrvaška stran odprla vse fronte?

Pričakujemo, da bodo Hrvati to kmalu storili. Izvedli so veliko mobilizacijo in najbrž svojih sil ne bodo dolgo držali v pasivnosti.

Toda to bi vaše sile, ki bi se morale hkrati boriti v Bosni in na Hrvaskem, najbrž precej oslabilo?

Ze zdaj se borimo na vseh frontah. Ljudstvo Republike Srbska krajina ima svoje oborožene sile, ki ga lahko zaščitijo. Voj-

ska Republike srbske pa se je borila proti hrvaškim silam, ki so v BiH stele od 80 do 100 tisoč mož in proti muslimanskim enotam. Če nas kljub temu da so se oboroževali s pomočjo tujih držav doslej niso premagali, nas ne bodo niti poslej. Končno, predah, ki ga je imela Hrvatska, so tam dobro izkoristili.

Hkrati hrvaški in muslimanski napadi na nas dokazujejo, da so Muslimani in Hrvati navkljub medsebojnemu spopadam se zmeraj zavezniki v vojni proti Srbom. Izetbegoviću in Tudmanu ni do miru: eno govori v Zenevi in drugo delata tukaj.

Ali obstajajo kakšni indici, da bi lahko prišlo do konfliktov tudi v zahodni in vzhodni Slavoniji?

Najbrž se Tudman ne bo zadovoljil s tem, kar je osvojil. Njegove najmočnejše sile so usmerjene proti zahodni Slavoniji, srbskemu narodu v Baranji in, najbrž, tudi proti Baniji in Kordunu. Sam je dejal, da zeli zasesti zgodovinske meje velike Hrvatske. Njegov cilj je, da pride do Drine.

Ali so meje v Krajini dokončne?

Kakor se vzame. Če Hrvati ne bodo napadali, so, če bodo, niso. Upam, da so to dokončne meje, da so Hrvati spoznali, da ne morejo doseči ničesar. Nam je do miru.

POGLED

Begunci in odgovornost televizijskega medija

BOZIDAR SLAPSAK

uvodoma omenjeni, gre zal v drugo, po našem prepričanju skrajno problematično smer.

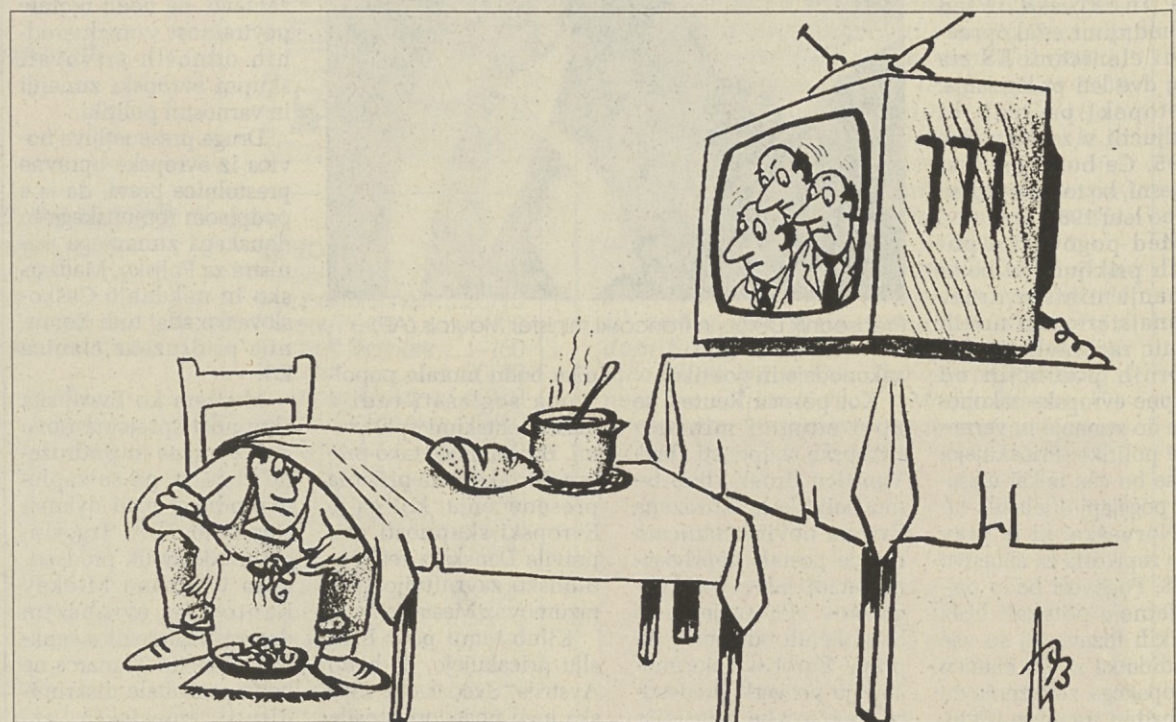
Zadnji tak primer je zaključek sicer korektnega prispevka o ilegalnem prehajanju meje in postopkih z begunci v 2. dnevniku 29. 1. (korektnega vsaj toliko, da je jasno izpostavil zavezanost

Slovenije mednarodnim normam pri obravnavanju takšnih primerov); novinarke je zanimala možna soodvisnost ilegalnega doseljevanja in porasata kriminalitete. To je priljubljen stereotip, ki ga uporabljajo skrajni nacionalisti pri hujskanju proti beguncem in sploh imigrantom. Ko je pri

pristojnih (na ministrstvu za notranje zadeve) dobila odgovor, da ta povezava nista povezana, je prispevek zaključila z retoričnim vprašanjem: 'Pa je temu tudi res tako?' To je v resnici skrajen primer novinarske neodgovornosti in koketiranja s populistično ksenofobijo. Če ima novinar

ka zanesljive indice, da takšna povezava obstaja, in obenem meni, da gre pri obravnavi tega problema za javni interes, ki je nadrejen drugim s to problematiko povezanim interesom, potem je dolžna vprašanje raziskati in javno predložiti vsaj jasne indice ce ze ne dokazov. Neargumentirano rušenje avtoritete državne instance, zadolžene za ta vprašanja, nacenja predpostavke pravne države in odpira pot kraljestvu večnih resnic zdravorazumskega misljenja (rezevi krajevo), rasističnega diskurza (južnaki krajevo) in zakona ulice (ven z južnjaki).

Menda to res ni namen ustvarjalcev informativnega programa osrednje slovenske medijske hiše?

Pogovor z osemindvajsetletnim plesalcem in koreografom Matjažem Faričem, ki nocoj v Mladinskem gledališču predstavlja svoj deveti samostojni projekt

Umetnost se rojeva iz kaosa

IVICA BULJAN

Matjaz Faric je koreograf izredne energije, od plesalcev zahteva visoko fizično in psihično pripravljenost, njegovo zanimanje se giblje v razponu od abstraktnega, skoraj geometrijskega plesa, do sodobnega »literarnega« gledališča.

Tvoj zadnji projekt ICHT je tematsko in izvajalsko pomenil odstop od Vzhodnega plesnega projekta. Koliko je DERR na tej novi sledi?

DERR zares spada v nov cikel. Če je bil ICHT se vedno na robu, potem je nova predstava znak zorenja. Danes koreografski rokopi uporabljam za drugačne teme. Veliki prikazi me ne zanimajo več, vstopam v raziskovanje malih fragmentov življenja kot odsevoj teh velikih razpadlih resnic. DERR se ukvarja s potovanji, vendar ne na narativen način, to je prej refleksija o delcih, ki jih povezuje okvir glavne teme. Plesalci govorijo besedilo, vsak od njih pripoveduje doživljene s svojega lastnega potovanja, primerja velika pričakovanja s prijetnimi in neprijetni-

mi presenečenji. Dolžina potovanja, intenzivnost notranjih doživetij, fizični odnos s prostorom; to so nekateri od parametrov, v katerih

prek govora odkrivajo diskurzi o prijateljstvu. Poleg te pomenske funkcije je govor tudi poetični označevalec, del glasbe.

Ta je vkomponirana v plesni material, odvzeta ji je vsakršna ilustrativnost. Izbral sem etno, saj danes ni več eksotičen, hitrost globalne komunikacije ga je naredila za pristnega.

Iz današnje perspektive se tvoj Vzhodni plesni projekt zdi kon-

ceptualno zaprta celota, ki je bila morda nekoliko pred svojim časom. Viden je vpliv nemškega Tanz-teatra, ki ob koncu osemdesetih se ni bil prepoznan kot »novost«, zadnje leto pa spet silovito prihaja v modo.

Zanimivo je, da je ta projekt užival večjo podporo baletnih

in gledaliških kritikov kot pa plesnih. Ti so mi zamerili agresivnost, manipuliranje s plesalci, zaprtost tem in form; imenovali so ga parterne vaje. Ko se je pojavil Vandekeybus, so podobne stvari razbirali kot briljantno novost. VPP je bil odgovor na stvari, ki so se začele odvijati s silovito naglico: razpadanje vzhodnega bloka, stiki z mojimi prijatelji iz Vzhodne Nemčije, demokratska gibanja v

Sloveniji. Vse to se je odrazilo v »6. aprilu« (1988), »Zlom« (1988), »Rdečem alarmu« (1989). Za sedež Vzhodnega plesnega projekta sem si zamislil Mursko Soboto, v slovenski Sibiriji. Za morebitno promocijo na Zahodu kot skupina iz Jugoslavije nismo bili dovolj zanimivi, veliko enostavneje bi bilo, če bi prišli iz SSSR. Kot kolektivni umetniški projekt se je skrival za imenom VPP, kar je bilo v sozvočju z ostalimi slovenskimi projekti. Sele s projektom ICHT skupina dobi moje ime, kar ni izraz egocentrizma, temveč individualizacije, osebnega in profesionalnega dozorevanja.

Kot plesalec in koreograf izhajáš iz nemške plesne tradicije, ki je sinonim za vrhunsko tehnično pripravljenost in izostren smisel za teater, skorajda »na robu metafizike«. Kako si se srečal s to solo?

V Murski Soboti sem imel plesno skupino, v Plesnem gledališču iz Celja sem sodeloval z Damirjem Zlatarjem-Freyem, nastopali smo na Dnevih plesa in zagrebškem Tjednu suvremenog plesa. Ko sem obiskoval Baletno solo v Mariboru, sem se prijavil na natečaj za stipendijo in se odločil za tisto iz Vzhodne Nemčije. Tradicija z močnimi koreninami v

ekspresionizmu in plesnem teatru pred drugo svetovno vojno, ki je vsebovala imena, kot je Laban, se je nadaljevala s Pino Bausch, Susano Linke, Johannom Kersnikom. Moj studij je bil nekakšna ekskurzija skozi čas, nekatere stvari so imele skoraj muzeološko vrednost in teh se ne morete naučiti nikjer drugje kot pri izviri. Pri učiteljih Get Palucce in Ruth Berghaus sem delal na materialih, iz katerih so kasneje izšle znane tehnike. V tem svojevrstnem laboratoriju, v zaustavljenem času Vzhodne Nemčije, sem naredil dve predstavi: Das Herz des Steines in Geister Meines Lebens.

Gledališka kritika te med drugim pojmuje kot vrhunskega koreografa v dramskem teatru. Je to morda stopnica proti režiserskemu delu, ki so jo prestopili znani koreografi?

To delo v dramskem teatru pojmuje kot popolnoma profesionalno delo, pri katerem pozabim na lastne ambicije. Koreografija mora biti v gledališču strogo funkcionalna, nikakor gola dekoracija. Predstava je vedno na prvem mestu, jaz se samo maksimalno prilagajam konceptu, zanima me interpretacija teksta, atmosfera, režiserjevo in igralsko občutje.

Rezija je eden od vidikov koreografskega dela, in zato menim, da je pot od koreografije do rezije kratka. Gledališka predstava se rojeva iz kaosa, pri plesu se ne moreš skriti za kostume ali besede. Plesalci se morajo popolnoma spustiti v material. Če se telo ne more odzvati izzivu, je to takoj vidno; ples je veliko bolj brezkompromisen. Zadovoljen sem s sodelovanjem z Vitom Tauferjem v zagrebškem Odiseju in sinu in reskem Kraljevem, kot tudi s predstavama Magic and Loss in Susu, ki sem ju delal z Eduardom Milerjem. V teh projektih ne gre za eno formo. Razpolagati je treba z obseznimi informacijami o plesni folklori, jazz baletu, sodobnem plesu. Stil predstave pogosto stili giba, to pa je velik psihični napor, saj je treba panoramsko prehajati čez dolga časovna obdobja, se vsega spomniti, obenem pa tega ne reproducirati, ampak zgolj vzeti za podlago.

Kritika je nelocljiva od sodobnega plesa, njeno kategorialno sirjenje proti drugim medijem je obogatilo tudi samo produkcijo. Kako gledas na domaćo kritiko?

Menim, da se je moč od »negative« kritike veliko naučiti, ne morem pa pristati na vse pogostejši pojav pisanja na ravni traca in karierizma, s katerim se želijo kritiki promovirati

na ta način, da vse »popljujejo«. Pisanje o predstavah je težko in zahtevno delo - tako kot tisto za oder. Mislim, da sem sam sebi največji kritik; kritiki pogosto hvalijo tisto, s čimer sam nisem zadovoljen, vendar pa je to stvar subjektivne ocene. Nase razmere bi slikovito prikazal kot plovbo z ladjo, v kateri kritiki sedijo v prvem razredu, koreografi in plesalci pa v prostoru za prtljago.

In načrti za prihodnost? Naslednji projekt naj bi bil Labodje jezero, vendar je vse odvisno od denarja, saj želim pripraviti normalne pogoje. Ne morem in nočem si dovoliti, da plesalci ne bi bili spodobno plačani za svoje delo. Balet me zanima samo, če ga lahko vidim ali uresničim perfektno. Ta forma je že tako dolgo prisotna in ima svoje zakonitosti, na primer klasični baleti so narativno na ravni zgodb za otroke, ohranjanje njih izključno forma. Moč jih je uporabiti za novo idejo, v novem kontekstu, tako kot to dela Jan Fabre. Tudi sodobni ples se petrificira. Pina Bausch je ena in edina, njeni imitatorji pa betonirajo formo, kot se to počasi dogaja sceni iz Beneluxa. Trenutno se mi zdijo najzanimivejši Kanadčani, ki predstavljajo vez med evropskim in ameriškim plesom, recimo fantastični La La La Human Steps.

ZDAJ IN NIKOLI

Podporniki in pokrovitelji

ANDREJ BLATNIK

Najprej nekaj dopolnilne razlage: oba v naslovu navedena označevalca predstavljata tisto, čemur v vsakdanjem jeziku rečemo sponzor in je vse bolj neogiben sestavni del kulturnega dogodka; stopnjo neogibnosti bi lahko razdelili v skupini, ki ju predstavljata besedi iz naslova. Po nekakšnem etimološkem razlikovanju bi lahko za pokrovitelje imeli tiste, ki kulturnemu dogodku prispevajo nekaj dodatnega na že zgrajeno stavbo, za podpornike pa tiste, ki ga držijo pokonci, da se ne sesuje.

Se nedavno je bilo pri nas v navadi (v skladu z utečeno tradicijo, da nič ne sme uiti državnim kontrolam, to pa najbolj zagotavlja državno financiranje), da je bila edini podpornik kulture država, njen pokrovitelj pa odjemalci, ki so prispevali svoj (skromen) delež. Slednji ni zanemarljiv - čeprav vemo, da znaša povprečno od dveh do petnajstih odstotkov, kot kažejo bilance slovenskih kulturnih ustanov, obstaja sloj ljudi, ki si ne morejo privoščiti toliko kulture, kot bi si jo želeli.

Vendar so časi gesla »kulturo ljudstvu« ne preklečno minili. Kultura je in bo vse bolj privilegij peščice, elite, za katero ni nujno, da se povsem ujemata s širšim družbeno elito. Vse večja ponudba industrije preživetja prostega časa in vse manj prostega časa opravljata svoje. Posledice je opaziti tudi pri financiranju kulture. Nekako smo preživeli prvo revolucionar-

no navdušenje, ki je predividevalo, da bo kultura zavladala trg, ki je že zato, ker je ugledna ustanova Zahoda, neskončno pravičen, in bo tako uredil tudi vse njene notranje zaplete. Zdaj se položaj stabilizira, čeprav je se slisati take glasove, pa tudi taksne, ki menijo, da bi morala država natanko pregledovati, kaj vse se dandanes ima za kulturo in podpira z denarjem davkoplačevalcev (kar je nov, lep izraz za državni denar).

Tega denarja pa je vse manj, zato je seznam podpornikov in pokroviteljev najti na vse več tiskanih gradivih ob kulturnih dogodkih. Sponzorirajo se ze reči, ki se včasih niso. Nekoliko sem bil presenečen, ko sem na ovitku nove plošče Videosexa, tega najbolj arhetipskega pop benda, kar jih je Slovenija kdajkoli imela, prebral, da sta izid podprli prijazni podjetji. Naj to razumem kot potrditev strahu, da je slovenski trg s tem, ko je enako majhen za industrijo zabave kot za »resna« dela, za množično kulturo tudi že premajhen in jo zato, in ne iz zgodovinskih razlogov, premoremo zgolj v zameklju?

Sklepati smemo, da sponzorji podpiranja kulture povečini ne razumejo kot svoje naravne obveznosti, temveč kot del svojih stikov z javnostjo. (Kdor o tem dvomi, je nemara spregledal oglaš predstavnistva firme IBM v Sloveniji; ta je iskala pravnika, ki bo skrbel tudi za sponzorira-

nje in stike z javnostjo). Preskocimo zdaj priloznost, da spet spregovorimo o nujni mediageničnosti sodobnih kulturnih praks; navsezadnje so sponzoriranja praviloma množini samo tisti, ki so javno bolj znani od artistov, ki jim dajejo podporo. Vsi, ki isčejo denar za kulturo, se slej ali prej vprašajo, kako stimulirati sponzorstvo. Vse več je slisati mnenj, da so potrebne ustrezne davčne oprostitve, in večina teh mnenj preliše, da nekaj takih oprostitvev že obstaja, ne da bi doslej pokazale kako posebno učinkovitost. Se več, iz javnih razprav se včasih zdi, da je potrebno le se sprejeti Zakon o sponzorstvu in materialne težave kulture se bodo uredile same od sebe.

Priznam, skeptičen sem; ne le zato, ker hoče tisti, ki daje denar, določiti tudi vsebino (o tem, ali je upravičena to početi tudi država kot glavni kupec kulture v naših razmerah, je mogoče dolgo razpravljati). Tudi zato, ker stik z javnostjo v večji meri omogočajo tiste kulturne prakse, ki imajo že samo več stika z javnostjo, te pa so seveda tiste, ki sponzorska sredstva po definiciji manj potrebujejo; ta sredstva bodo torej prvenstveno pokroviteljska, in ne podporniška, enakomeren razvoj kulture pa bo zvenel kot floukula, ki pripada preteklosti. Če je naša koncepcija kulture celostna, je sponzorstvo lahko le korektiv, ne pa nadomestek državnega financiranja kulture.

Vabilo literatom k evidenci besedil

Zalozba Mihelac zeli v reviji Knjiga sproti objavljati podatke o prevodih del naših avtorjev v tujini. Velikokrat za prevod vesta samo avtor in prevajalec, zato prosim vse, ki jim dela kje na tujem prevedejo v knjižni obliki ali v reviji, naj to z vsemi informacijami sporočijo (avtor, izvirni in prevedeni naslov dela, zalozba ali naslov revije, morda tudi za kakšno revijo gre, kraj objave, ime prevajalca in tako naprej) na naslov:

Zalozba Mihelac, Kongresni trg 1, Ljubljana. Na istem naslovu lahko tudi naročite revijo Knjiga, ki je brezplačna publikacija za vse ljubitelje knjig, v kateri najdete povzetke njihovih vsebin, poročila z nastopov zalozb na mednarodnih sejmih, zapise ob obletnicah pisateljev in napovedi novih izdaj. Izide vsaj enkrat letno.

Podatki o objavah v tujini, ki jih isce Zalozba Mihelac, pa poslijte tudi Fondaciji Trubar na naslov Društva slovenskih pisateljev, Tomšiceva 12, Ljubljana. Fondacija je skupno telo tega društva, slovenskega centra PEN in Sklada Vladimira Bartola, ki si prizadevajo za mednarodno izmenjavo na literarnem področju. Med njihovimi načrti za leto 1993 je prav tako natis kataloga prevodov slovenske literature v tuje jezike, evidenca le-teh pa lahko pripomore k objavi Littere Slovenice, tujezicne publikacije DSP ali pri kateri izmed tujih zalozb, s katerimi sodeluje Fondacija. (L.B.N.)

GLEDALIŠČE / PRVI VTISI PO PREMIER

Ženske Emila Hrvatina, ki nenehno govorijo

Minuli konec tedna je Cankarjev dom zasedel mladi režiser Emil Hrvatin. Če pa on dela predstavo o ženskah za ženske skozi vložke in menstrualni kri, pa mislim, da je to skrajno banalno, malodane idiotsko. Hkrati pa v to kritiko niso vstete igralko same, ki so odlične.

PENTAGON

Diana Koloini, dramaturginja

Ne zdi se mi predstava za ženske, temveč za medije. Kar dokazuje tudi to, koliko novinarjev je danes tu. Gre za enega izmed trikov, kako doseči medijski učinek. Ali pa gre za prestavo, ki se želi vpisati v zgodovino, zaradi česar mora biti uprizorjena samo enkrat. To pa zaradi rahlo banalnega dejstva, da mora v vsaki uprizoritvi ena od nastopajočih zrtvova-

ti svoje lase. In res ne vem, zakaj ne bi svojih lepih las zrtvoval Emil Hrvatin. Če pa on dela predstavo o ženskah za ženske skozi vložke in menstrualni kri, pa mislim, da je to skrajno banalno, malodane idiotsko. Hkrati pa v to kritiko niso vstete igralko same, ki so odlične.

Majda Knap - Sembera, gledališka in filmska kritičarka

Jutri bom vedela, če je bila to predstava za ženske. Zanesljivo pa vem, da ni bilo potrebno deliti kondomov, ker jih glede na zasedbo, ni mogel nihče uporabiti.

Tanja Lesičar, novinarka in igralka

Mislim, da je režiser ravnal zelo prav, ko na predstavo ni spustil moskih, saj se je s tem izognil vsaj 50 odstotkom kritikom

Majda Hostnik - Setinc, urednica kulture, Dnevnik

V skladu z gledališkim listom sporocam Emilu Hrvatinu: »Ne uci se o ženskah skozi knjige.«

Tanja Zgonc, koreografinja in plesalka

Zdi se mi popolnoma vredno, da si predstavo lahko ogledajo samo ženske. Enostavno je to dober stos. Govorila sem tudi z nekaterimi igralkami in tudi njim je ljube, da moskih ni. Imajo svojo notranjo vsebino, svoj intimen svet, ki ga ze pokazati le ženskam. Zakaj ne?

Sandra Rekar, dramaturginja in komparativistka

Ze dolgo ne tako moške predstave. Gre za klasičen obrazec boja za oblast, kjer vedno pride do momenta, ko se isce krivca. V predstavi se to pocne z mehanizmi, ki jih uporabljajo vsi ideoloski aparati skozi zgodovino in, ki so bili do sedaj in so prakticno se vedno rezervirani za moske. Ni mi jasno, zakaj je ta predstava namenjena izkljucno ženskam oz. zakaj naj bi bila to ženska predstava. Meni se zdi predvsem predstava, ki pa vsebuje tudi nekatere formalne znake, ki konotirajo žensko.

POLIGON

Ivica Buljan, kritik in dramaturg

Predstava je dramaturško nekaj najboljsega, kar sem videl zadnje čase. Z uprizoritvenega stalisca pa mislim, da je prevec zaprta v nek model, ki je ze izrabljen. Dramaturško je predsta-

va ponudila veliko vec materiala, kot ga je potem uspeja vizualizirati in to zato, ker se je prevec ugreznila v teorijo. V gledaliscu se je, vsaj kot je meni znano, malo režiserjev ukvarjalo z odnosom avtobiografije in razlicnimi nivoji od avtobiografije do fikcije. Dramaturško je to zelo zahtevno delo, zato bi bilo potrebno v scen-skem smislu storiti vec radikalnih razlicnih nivojih, sega od fikcije, npr. zenskih literarnih junakinj oz. ženske feministine pisave iz obdobja '68 do ženskega vprasanja iz konca osemdesetih, ki ga je postmodernizem preo-

brnil v neko novo formo pisanja zgodovine skozi žensko zgodovino. Ravno ženske teoreticarke govorijo, da zgodovine ne pisajo le velike junakinje, temveč je ženska zgodovina sestavljena iz mnozice razlicnih avtobiografij.

Matjaz Pograjc, režiser

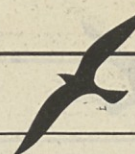
Where have all the flowers gone?

Franci Zavrl, direktor podjetja

Vesel sem, da je Andreju Drapalu kot producentu uspelo postaviti predstavo, ker tudi sam delam v tej firmi. Emila poznam se kot pisca, z njim sem rasel na Mladini in sem se malo bal, da bo to konceptualno zelo zatezna predstava. Je pa zelo zanimiva. To, da ženske igrajo same sebe, se mi zdi tako na prvo zogo receno, imenitna inovacija in v predstavi najbolj fascinantna zadeva.

Tomaz Struel, režiser

Lahko odgovorim v teh tockah: prvič, predolgo, pre malo se zgodi, kot drugo, ženske imam prevec rad, da bi jih prikazal na tak nacin in kot tretje, v bistvu ne razumem, v cem je smisel vsega tega.

NOVICE

Možnost odložitve volitev za obnovev tržškega pokrajinskega sveta

RIM - Možno je, da volitve za obnovev tržškega pokrajinskega sveta, ki je bil razpuščen, ker se stranke niso uspele dogovoriti o oblikovanju upravne večine, ne bodo 28. marca, kot je bilo uradno sporočeno, pač pa pozneje. Poslanska zbornica je včeraj začela razpravo o vladnem zakonskem osnutku, ki predlaga, da bi vse volitve krajevnih uprav izvedli neko nedeljo med 15. aprilom in 15. junijem, če jim mandat zapade v prvem polletju, neko nedeljo med 15. oktobrom in 15. decembrom, če jim mandat zapade v drugem polletju. Če bo zakon sprejet, bi tudi volitve, ki so sklicane za 28. marec, premaknili za nekaj tednov.

DSL o bodočih pogajanjih za revizijo Osima

TRST - Deželni svetovalci Demokratske stranke levice Renzo Travanut, Perla Lusa, Lodovico Sonogo in Paolo Padovan so naslovili na predsednika deželne vlade Furlanije - Julijske krajine Vinicia Turello interpelacijo v zvezi z bodočimi pogajanjimi s Slovenijo in Hrvaško. Predstavniki DSL jemljejo na znanje zahtevo deželne uprave, da je aktivno vpletena v pogajanja, po drugi strani pa ugotavljajo, da doslej ni deželna vlada dala nobenega predloga o vsebini bodočih pogajanj, pri tem pa se dodajajo, da bi moral v pripravi morebitnih predlogov in stališč sodelovati ne samo deželna vlada, ampak tudi deželni svet. Zato deželni svetovalci DSL predsednika Turella sprasujejo, kaj namerava njegova uprava v bodoče storiti, ali se misli posvetovati s skupščino in ji stalno poročati o vseh pobudah v tej zvezi.

Predsednik Feniceja: sodna preiskava

BENETKE - Sodstvo je včeraj uvedlo preiskavo o izvolitvi socialističnega Gianfranca Pontela za novega predsednika beneskega gledališča La Fenice. Pontelova izvolitev na to prestižno mesto je sprožila zelo ostre politične polemike, ki so odjeknile tudi v Rimu. Posebno polemično so demokratični levicariji, zeleni in republikanci, ki so za predsednika gledališke ustanove predlagali tržškega muzikologa in ravnatelja tržškega gledališča Carla De Incontrero. Zgoraj omenjene stranke pravijo, da je nad priznanim strokovnostjo De Incontrero prevladala škodljiva logika strankarske lotizacije in da je slo za jasno politično kupčijo med socialisti in krščanskimi demokrati. Socialisti naj bi v zamejnosti za izvolitev Pontela podprli demokristjansko Rondija za predsednika ustanove za beneski filmski festival. DSL je zato zahtevala od socialistične ministrice za turizem in predstave Boniverjeve, naj ne podpiše uradnega vladnega odloka o imenovanju Pontela.

Državni pravdnik Carlo Nordio, ki je uvedel sodno preiskavo, je vsekakor povedal, da se noče spuščati v politične polemike in tudi ne preverjati strokovnosti novoimenovanega predsednika. Rekel je, da ga zanima le zakonski oziroma upravni postopek Pontelove izvolitve. Pontel je na celu beneskega gledališča zamenjal Lorenza Ioria.

Priprave na konferenco država - dežele

RIM - V Palaci Chigi v Rimu se nadaljujejo sestanki delovnih skupin, ki jih je imenoval predsednik vlade Amato z nalogo, da evidentirajo nujne posege na področjih, ki so v pristojnosti dežel, da bi sprožili takojšnje »izvedljive« nacrte za zavezitev hude krize na produktivnem in zaposlitvenem sektorju. V prejšnjih dneh so se sestale delovne skupine, ki so se ukvarjale z vprašanji okolja, prevozov, dela in poklicnega usposabljanja, včeraj pa je bil na vrsti sestanek za področje javnih del. Deželo Furlanijo - Julijsko krajino je zastopal deželni odbornik Paolo Braida.

V Anconi uspešna akcija proti razpečevalcem mamil

ANCONA - Dario Razzi, sodnik za preliminarne preiskave v Anconi, je potrdil aretacijo 49-letnega Pietra Raimondija ter 47-letnega Luciana Borgia (oba sta iz Brescije), katerima so karabinjerji zaplenili več kot 11 kilogramov čistega kokaina, kar je največja količina mamil, ki so jo doslej našli v Markah: na trzišču bi veljala okrog 3 milijarde lir. Aretiranca sta mamilo skrivala v rezervuarju avtomobila »audi 100« na naftni pogon, s katerim sta se izkrcala z grške ladje »Eroktokritos«, ki je priplula iz Patrasa. Tako Raimondij kot Borgia sta stara znanca policije, vendar sta imela za sabo le manjše prekrške, zato preiskovalci domnevajo, da sta opravljala vlogo kurirjev. Vsekakor je zanimivo, da sta ubrala pot, ki se je v prekupevanju z mamili doslej niso veliko posluževali.

SVP nasprotuje sporazumu Rim-Dunaj

BOCEN - Juznotirolska ljudska stranka (SVP), ki združuje dober del nemško govorečega prebivalstva v bocijski pokrajini, je prepričana, da se niso dozoreli časi za podpis sporazuma o prijateljstvu med Italijo in Avstrijo. O sporazumu, ki naj bi ga podpisali v prihodnjih mesecih, je tekla beseda na nedavnem uradnem obisku italijanskega predsednika Scalfaria v Avstriji. SVP je zelo razočarana, ker je predsednik republike na Dunaju primerjal juznotirolske teroriste iz šestdesetih let s teroristi rdečih brigad. Gre za velik zgodovinski nesmisel, saj so imeli Juzni Tirolci, ki so se odločili za terorizem, drugačne in vsekakor plemenitejšje motivacije od rdečih brigadistov. SVP je že večkrat zamen zahtevala, da Rim rehabilitira juznotirolske skrajneže, ki so v šestdesetih letih izvedli vrsto krvavih atentatov v bocijski pokrajini.

PODKUPOVANJA / VČERAJ V RIMU

Še trije v zapor zaradi zakupov javnih del

Spet zaslišali De Michellisovega tajnika Casadeia

Včeraj aretirani Pierluigi Martini (AP)

Včeraj zaslišani De Michelisov tajnik Casadei

RIM - Preiskava o podkupovanjih je včeraj spet pljusnila iz Milana v Rim. Agenti finančne straže so aretirali glavnega ravnatelja rimske energetske družbe ACEA 63-letnega Pierluigija Martinija, delegiranega upravitelja podjetja RIET Massima Marra. Vsi trije so obtoženi sodelovanja pri podkupovanju. Vpleteni so v protizakonito oddajanje del v zakup za skupno nekaj deset milijard lir.

Finančni stražniki so ob 8. uri zjutraj potrkali na vrata urada Pierluigija Martinija, mu izročili zaporni nalog, ki ga je podpisal milanski sodnik za preliminarne preiskave, in ga nato po podrobni preiskavi njegovih prostorov v veliko začudenje zaposlenih odpeljali s sabo, ga stlačili v avtomobil in ga odpeljali v Milan, kjer ga čaka samica v zaporu San Vittore.

Martinija naj bi »spravila« v zapor zaslišanja bratov De Toma, ki naj bi milanskim preiskovalcem razgrnili obsežno odedo podkupovanj in nepravilnosti pri oddajanju javnih del v zakup zasebnikom. Na kratko: upravitelji nekaterih vsedravnih družb naj bi dajali v zakup jav-

na dela, zasebniki, ki so hoteli dobiti tista dela pa so morali placati »podkupnino«.

Z zadnjimi tremi aretacijami se je zvisalo na 13 stevilo aretiranih v zadnjih starih dneh. Od 17. februarja lani, ko se je z aretacijo Maria Chiese vsa zadeva začela, se je število aretiranih v zvezi s preiskavo o podkupninah zvisalo na skupnih 113 aretiranih. Po mnenju preiskovalcev pa naj bi se to število prav kmalu še povečalo...

V prihodnjih dneh bodo v Rimu zaslišali upokojenega admirala Maria Pelosija, ki je bil svojčas poseben tajnik ministra za javna dela Giovannija Prandinija. Tudi Pelosi bi moral po predvidevanjih preiskovalcev osvetliti nekatere aspekte preiskave o zakupih vsedravnega cestnega podjetja ANAS. Gre za takimenovano »urgentna dela«, ki naj bi nanesla v žep nekatere zasebnikov masne denarce.

V Milanu so včeraj spet zaslišali tajnika bivšega zunanjega ministra Giannija De Michelisa, Tržacana Giorgia Casadeia. Slednjega so aretirali v soboto zaradi kršenja norm o javnem financiranju strank. Zaslišanje je trajalo dobro uro, o njem pa ni bilo

mogoče izvedeti skoraj nicesar. Casadeiev odvetnik Paolo della Sala je novinarjem le povedal, da je njegov varovanec »odgovarjal na vprašanja«, potožil pa je, da je zelo pottir in da aretacija »prehuda« glede na prekrške, ki naj bi jih zakrivil.

Po tistem, kar se je razvedelo iz milanskih sodnih krogov, naj bi bil De Michelisov tajnik vpleten v dva primera kršenja zakona o javnem financiranju strank. Podjetniku Ottaviu Pisanteju naj bi »narocil« placilo 144 milijonov lir za uslužbenca tajništva podjetnika PSI, poleg tega pa naj bi izdal ponarejene čeke v vrednosti kakih 90 milijonov lir.

Medtem se je razvedelo, da je milanski sodnik za preliminarne preiskave Maurizio Grigo podaljšal za šest mesecev rok za nadaljevanje preiskave o takimenovano »racunu Protezione« na eni od švicarskih bank. Preiskavo ze pet let vodi javni tožilec Pierluigi Dell'Oso. »Racunu Protezione« naj bi bil po eni strani v tesni zvezi s stečajem Calvijevega Banco Ambrosiano, po drugi pa z milanskim arhitektom Silvanom Larinijem, Craxijevim prijateljem, ki se je pred meseci z begom izognil roki pravice.

RIM / V ODGOVOR NA VPRAŠANJE BIVŠEGA SODNIKA PALERMA

Martelli v parlamentu o tajnih švicarskih bančnih računih

Pravosodni minister zavrnil vsakršno vpletenost v zadevo

RIM - Polemike teh dni o tekočem računu s sifro »Protezione« pri ticijski podružnici Zveze švicarskih bank, o katerem so se spet razpisali casopisi, so včeraj odjeknile v Parlamentu. Tekoči račun »Prtezione« se je prvič pojavil v italijanski politični kroniki pred skoraj 12 leti, ko so policija in karabinjerji po nalogu sodstva preiskali

vodje tajne framažonske lože P2 in odkrili belezko, v kateri je bilo receno, da s tem tekočim računom razpolagata socialistični tajnik Bettino Craxi in njegov namestnik Claudio Martelli, na ta tekoči račun pa naj bi pokojni predsednik milanskega Banco Ambrosiano Guido Calvi položil 7 milijonov dolarjev kot skrivni in nedovoljeni prispevek za financiranje PSI.

Problem tekočega racuna, katerega naslovnik naj bi bil, kot kaže, Craxijev prijatelj Silvano Larini, ki je pobegnil na tuje, da bi se izognil aretaciji v okviru sedanje milanske podkupninske afeze, je spet buhnil na dan v decembru, prav v teh dneh pa je o njem govoril Bruno Tassin Din, član lože P2 in bivši upravitelj lista Corriere della Sera, ki je bil obsojen zaradi bankrota. Tassin Din je izjavil, da je bil priča, ko je Licio Gelli po telefonu govoril s Claudiom Martellijem o tem tekočem računu, pravosodni minister pa je odgovoril s tem, da je Tassin Dina prijavil so-

discu zaradi obrekovanja. To in se druga vprašanja, povezana s spletnimi odnosom med politiko, mafijo, framažonstvom, italijanskimi in mednarodnimi bankami, je naslovil poslanec Mreze in bivši sodnik Carlo Palermo predsedniku vlade Amatu in ga med drugim vprašal, ali se mu ne zdi primerno, da bi sedanjega pravosodnega ministra odstranil in zaupal resor komu drugemu, ki ne bi bil vpleten v to problematiko.

Odgovor Palermu je Giuliano Amato zaupal Claudiu Martelliju, ki je poldrugo uro odgovarjal na razčlenjeno Palermo-vo poslansko vprašanje in odločno zavrnil vse obtožbe kot izmišljene in neresnicne, kot naj bi

med drugim dokazovali, v zvezi s tekočim računom »Protezione« uradni demantiji pristojnih švicarskih oblasti. Martelli je pripisal Mrezi, same-mu poslancu Palermu in reviji Avvenimenti poskus, da bi ga z nacrtno dezinformacijo blatili. Pri tem je dodal, da prihajajo te novice na dan, ko kaže, da bi on (Martelli namreč) moral prevzeti nove pomembne dolžnosti. Zadnje novice o tekočem računu je tako pravosodni minister povezal s svojo kandidaturo za tajnika PSI.

Palermo je v repliki poudaril svoje nezadovoljstvo z ministrovim ekspozijem, »ker ni odgovoril na nobeno od zastavljenih vprašanj« in ponovil svoje obtožbe.

V vsebinskega vidika namerava Jakomin v tedniku nameniti več pozornosti in seveda prostora kulturi in drobnim krajevnim dogodkom, istocasno pa ne zanemari tudi dogajanja v Sloveniji in niti ne pozabiti na Slovence, ki so se izselili v druge države. Z geslom je to usmerjenost tednika Jakomin povzel takole: gojiti pahljaco slovenske realnosti po svetu. Zato pa Katoliški

TRST / SLOVENSKI TISK V ITALIJI

Proti potrošništvu za stare vrednote

Razgovor z novim odgovornim urednikom tehnika Katoliški glas Dušanom Jakominom

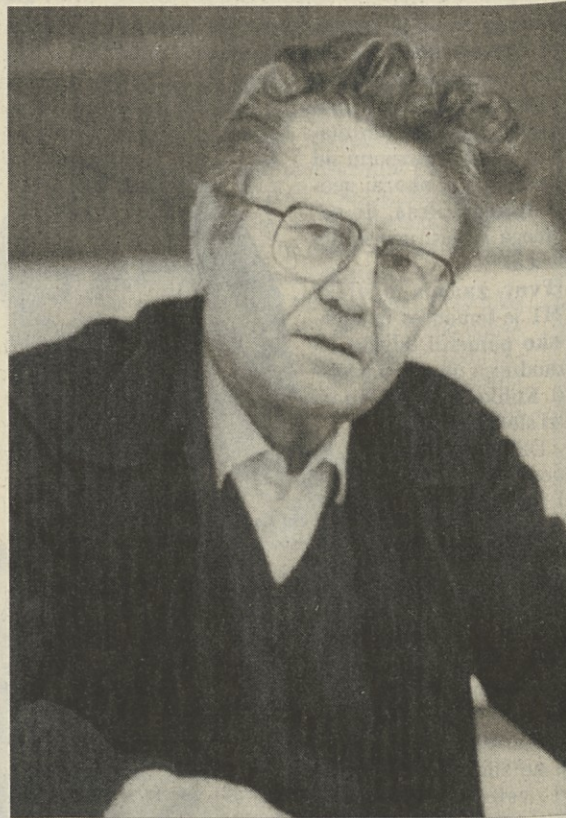
BREDA PAHOR

TRST - »Pravzaprav niso imeli izbire, ker imam samo jaz novinarsko izkaznico«. Tako je Dušan Jakomin, novinar-publicist od leta '59 - kakor je s ponosom podčrtal - kratko in jedrnat odgovoril na uvodno vprašanje, kako to, da je ob začetku leta prevzel funkcijo glavnega in odgovornega urednika Katoliškega glasa. Resnici na ljubo so skedenjskemu zupniku zahtevno nalogo poverili tržaski in goriski duhovniki in Jakomin jo je z veseljem sprejel, ker se v novinarstvu »cuti v svojem« in zato takšno delo opravlja z velikim veseljem. Svojem prihodu je dal takoj viden pečat: posodobil je namreč glavo tednika, ki ga tiskajo v Gorici, namenjen pa je sirs slovenski publiki v zamejstvu, Sloveniji in sirom po svetu.

Sploh je letosnje leto Katoliškemu glasu, ki »ni skofijski list, saj je bil njegov dosedanj lastnik Katoliško tiskovno društvo iz Gorice«, prineslo veliko novosti. Ob odgovornem uredniku tudi pomembnejše spremembe na pravno-upravnem področju: list je, čeprav se niso urejene vse formalnosti, prevzela Goriska Mohorjeva druga, ki bo poleg tednika skrbela se za revijo Pastirček in za knjižne izdaje in koledar Mohorjeve družbe.

Listu ze ime narekuje smer, vendar pa tega - zatrjuje novi odgovorni urednik - ne gre jemati ne omejevalno ne ekskluzivno. »V skladu z današnjimi pokonciskimi pogledi Cerkve tednik nikakor ne isce nasprotnikov, temvec v sklopu ostalega tiska skusa zblizevati in razvijati to, kar je last našega zamejstva, z novinarskega vidika pa skusa stopati vs tric z ostalimi casopisi«. Skratka: ce je bila nekdaj med Slovenci v zamejstvu ost, jo je treba sedaj premagati in skupaj nadaljevati pot.

Z vsebinskega vidika namerava Jakomin v tedniku nameniti več pozornosti in seveda prostora kulturi in drobnim krajevnim dogodkom, istocasno pa ne zanemari tudi dogajanja v Sloveniji in niti ne pozabiti na Slovence, ki so se izselili v druge države. Z geslom je to usmerjenost tednika Jakomin povzel takole: gojiti pahljaco slovenske realnosti po svetu. Zato pa Katoliški

Odgovorni urednik Katoliškega glasa Dušan Jakomin

glas, ki si kot vsak casopis prizadeva, da bi dvignil kvaliteto, isce sodelavce. Zelja pa trci ob ugotovitvah, da ni pisocih ljudi. Ce jih ne bo dovolj, bomo mi vsi kot skupnost in ne samo kot posamezna glasila obsojeni na propad, pravi Jakomin.

Kriva je sola, kriva je družina, krivo je dejstvo, da danes ljudje ne berejo, ker v vsaki hiši vlada televizija. Katoliški glas, ki daje velik poudarek na versko življenje, katerega največji nasprotnik je prav potrošništvo, ostro nasprotuje tem pojavom. Istocasno in po Jakominovem mnenju ne bi moglo biti drugace - se zavzema za vse vrednote, ki se v današnjem svetu izgublajo, kar prihaja do izražanja v malem v pomankanju pozornosti in prijaznosti, v velikem pa v korupciji in podobnem. Zato bo tednik vselej poudarjal ljubezen do Boga, ljubezen do Cerkve, ljubezen do naroda. »To je bilo nase bogastvo v preteklosti, to je nase bogastvo v sedanjosti, to bo nase bogastvo v bodočnosti«.

V splošnem, meni Jakomin, nam casi niso naklonjeni, tudi zadostcenja so bora; ob tej negativni plati pa je tudi pozitivna, ki zadeva odnose med Slovenci. Glede tega je prišel cas zblizanja in premošcanja razlik: »Morali si bomo pomagati, vsak pa bo ostal zvest svoji identiteti«. Pri tem in ob upostevanju padca ideologije imajo slovenski verniki kaj povedati, saj imajo

Besedo. Povedati pa imajo marsikaj tudi v okviru krajevne Cerkve, v kateri so združeni z italijanskimi verniki. »V cerkvenem pomenu smo združeni, drugačni pa so pogledi o krajevni stvarnosti: ne vem zakaj, so pravice Slovencev zmeraj privilegiji, zahteve Italijanov (npr. glede Istre) pa legitimne pravice«, brez slepomišnja izjavlja odgovorni urednik Katoliškega glasa. Ne glede na stalno naglaševanje tržškega skofa Lorenza Bellomija, da je prisotnost različnih narodnih skupin obogatitev za vse, pa Krščanska demokracija - predvsem na krajevni ravni, ki zavzeto pripominja Jakomin - prezira takšno pojmovanje, ne sledi krščanskim idejam, temveč se prepusca lovu na glasove. Zato je Jakomin mnenja, da ne more priti do prenove te stranke, dokler se v resnici ne bo zavzela za krščanske ideje. In se pusca na racun vsedravnih politikov, te in drugih strank: ni dovolj biti pozorni do Slovenije, tudi slovenski stvarnosti v Italiji je treba nameniti nujno pozornost!

Tednik Katoliški glas - oznaka katoliški po mnenju odgovornega urednika ne bi smela nikogar motiti, saj ima vsakdo v sebi nekaj katoliških korenin - trenutno jemlje Dusanu Jakominu veliko casa. Poleg ostalega pa se vedno koordinira obširno zasnovano Pastoralno zborovanje, ki med slovenskimi verniki tržske skofije poteka ze dobro leto.

PROMET / JULIJA NOVOSTI

»Evropske« registrske tablice

Izgnila bo oznaka pokrajine in jih ne bo treba zamenjati

RIM - Kot predvideva novi prometni zakonik, bodo s prvim julijem uvedli spremembe tudi pri registrskih tablicah novih motornih vozil, saj se morajo prilagoditi evropskim standardom. Na registrskih tablicah bo tako izgnila oznaka pokrajine, v vrstnem redu pa bosta najprej dve crki, zatem uradni znak republike, sledile bodo tri številke in končno se dve crki. Tablice bodo porazdeljene v štiri skupine, in sicer registrske, ponavljalne, poskusne in prepoznave.

Pri registrskih tablicah bodo uporabljali naslednje crke: a b c d e f g h i l m n p r s t v x y z, številke pa bodo od 0 do 9 in si bodo progresivno sledile od desne proti levi. Crke ne bodo v nobeni zvezi s kratko pokrajino ali dezele, v kateri so vozila registrirana (Trstu bodo

na primer dodelili oznako E4). S temi novimi tablicami se bodo izognili marsikateri nevšečnosti, kot na primer izdajanju ministrskih dekretov, s katerimi so morali prilagajati podatke (bodisi številke kot crke) registrskih tablic voznemu parku: novi sistem omogoča kar 234.256.000 kombinacij. Zlasti pa je pomembno, da se ne bo treba več obračati na urad za civilno motorizacijo v primeru, da se lastnik preseli v drugo pokrajino: tablice bodo ostale nespremenjene.

V pristojnih uradih za civilno motorizacijo pa drugih, podrobnejših navodil niso še sprejeli. Dotlej bodo namreč se vedno delili stare tablice. V Trstu jih na dan porazdelijo približno sedemdeset, kar pomeni, da se bodo približali številu 400 tisoč.

REGIONALIZEM / NOVI PREDLOGI

Za nove pristojnosti Dežel

RIM - Predsedniki deželnih skupšcin v trajajo na zahtevi po večji upravni in politični avtonomiji deželnih uprav. Vrstijo se zato pritiski na vlado in predvsem na parlament, naj v kratkem sprejmeta vse potrebne zakonske ukrepe v korist večjih pristojnosti dežel, tako starih s posebnimi statusi, kot tako imenovanih navadnih dežel, ki so v veliki večini. Pritiski deželnih uprav imajo jasne politične cilje, saj hočejo dezele, s svojimi zahtevami po učinkovitejši regionalni ureditvi,

nekako zaustaviti naraščajoč vpliv Severne lige. To gibanje se, kot znano, bori za federalistično ureditev Italije. Ministrski predsednik Giuliano Amato je med sobotnim obiskom v Trstu ostro napadel predlog o federalizaciji Italiji, ki po njegovem predstavlja veliko nevarnost za enotnost in celovitost države. Predsednik vlade pa podpira večjo avtonomijo deželnih stvarnosti, ki jo priznava tudi republiška ustava.

Predsednik deželnih skupšcin bodo na

bliznjem srečanju z vlado predlagali nekatere ustavne zakone, ki naj bi določali nove pristojnosti deželnih uprav. In to posebno na financnem in davcnem področju, kjer je večkrat prišlo do hudih trenj med centralno in deželnimi oblastmi. Severna liga namreč predlaga, da bi sredstva iz davcnega priliva v bistvu ostala v posameznih dezelah, to usmeritev, čeprav v nekoliko različni obliki, zagovarjajo tudi skoraj vse deželne uprave.

Na včerajšnji tiskovni konferenci so predsed-

niki nekaterih deželnih svetov odkrito predlagali revizijo ustavnega člena, ki govori o pristojnostih države in deželnih vlad. Beseda je tekla tudi o reformi volilne zakonodaje. Predsedniki so mnenja, da morajo dezele samostojno odlocati o tem vprašanju, dobro pa bi bilo, da bi se sporazumele vsaj o nekaterih skupnih točkah. Volitve v Furlanijo-Julijski krajini bodo 13. junija in bodo potekale na osnovi novega deželnega zakona, ki z nekaterimi novostmi ohranja proporcionalni sistem.

JAVNI RED / POBUDA DSL

Kriminal: Furlanija ni več srečni otok

Occhettova stranka načrtuje posege za zajezitev naraščanja vseh kaznivih dejanj

VIDEM - Furlanija-Juljska krajina je bila do pred nekaj leti dežela - neke vrste srečni otok - ki skoraj ni poznala večjih pojavov organiziranega kriminala. Danes pa so se stvari zal bistveno spremenile na slabše. Casopisne kronike dnevno poročajo o krvavih dejanjih, o trgovanju z orožjem in o splošnem naraščanju nasilja, vse več pa je tudi narkomanov in hkrati seveda tudi razpecevalcev raznih mamil.

Da je situacija precej kritična je med včerajšnjim obiskom v Furlaniji ugotovila tudi vsedržavna delegacija senatorjev in poslancev Demokratične stranke levice (vodil jo je senator Massimo Brutti), ki je imela vrsto sestankov in srecanj s predstavniki sodstva ter sil javnega reda, ki se dnevno soočajo s kriminalom in z nasilnimi dejanji. Na teh srečanjih - je poudaril senator Brutti - smo si ustvarili podobo dežele, ki je v zadnjem času, tudi zaradi vojne na Balkanu, postala neke vrste tranzitno področje za mamila in predvsem za orožje. Zaradi "ugodnih" pogojev na področju bivše Jugoslavije cveti predvsem trgovina z orožjem, ki iz Bosne in Hrvice - preko Slovenije in Avstrije -

prihaja v Furlanijo-Juljsko krajino in nadaljuje potem svojo pot v južno Italijo. »Racunamo, da so ti ilegalni posli dosegli vrednost približno tisoč milijard lir«, je podčrtal Brutti, ki je napovedal, da bo DSL o tem naredila ustrezne korake tudi v parlamentarni komisiji za boj proti mafiji.

Delegacija Occhettove stranke pa je opozorila se na drugo vprašanje, ki vzbuja veliko zaskrbljenost med silami javnega reda. V nekaterih državah Vzhodne Evrope (pri tem se izrecno omenja Hrvaška) živijo nekateri mafijci in teroristi, ki se od časa do časa celo mirno vracajo v Italijo. Ti kriminalci, poudarja DSL, očitno uživajo v teh državah velike podpore in vplivne protekcije. Senator Brutti je izrecno omenil nemškega državljanja Fridericha Schaulina, "piretehnik mafije in crnih teroristov", ki se po mnenju nekaterih skriva na Hrvaškem (govori se celo o Istri) in ki naj bi od časa do časa prihajal v Italijo. Proti njemu je italijanska policija izdala mednarodno tiralico, v Italiji pa je bil že obsojen na strogo zaporno kazen zaradi sodelovanja pri atentatu na brazovlak Trst-Rim leta

1984, ki so ga skupno izvedli sicilska mafija in crni teroristi. O Nemcu se je govorilo tudi v zvezi z atentatom na sodnika Falconeja in Borsellina.

V delegaciji DSL so bili poleg parlamentarcev iz drugih dežel tudi zastopniki parlamentarne skupine iz Furlanije-Juljske krajine. »Situacije ne gre podcenjevati, ampak jo je treba resno analizirati, potrebni pa so predvsem konkretni ukrepi«, je na koncu obiska v Vidmu podčrtal senator Brutti. Sile, ki so zadalzene za zaščito javnega reda, imajo v deželi na razpolago malo osebja in malo sredstev za učinkovit boj proti naraščanju kriminalnih dejavnosti.

Furlanska DSL je pred kratkim predstavila javnosti neke vrste "belo knjigo" o nevarnem naraščanju številnih kaznivih dejanj v deželnih stvarnostih in o infiltracijah mafije v deželno tkivo. Stranka bo, kot receno, na vsedržavni ravni izvedla vrsto političnih in drugih pobud, da sensibilizira pristojna rimska telesa (posebno notranje ministrstvo) o teh vrasanjih, in da od njih zahteva učinkovite konkretne ukrepe, da jutri mogoče ne bo za vse skupaj prepozno.

PARLAMENT NAJ BI V KRAJEM ODOBRILO USTREZNI ZAKON

Vse italijanske dežele bi rade svojo igralnico

V FJK naj bi jih odprli v Gradežu in Lignanu

MARKO WALTRITSC

RIM - V Rimu pripravljajo osnutek zakona, po katerem naj bi v vsaki italijanski deželi lahko odprli eno igralnico. Na tak način bi se ogromno povečalo sedanje število, saj v Italiji imamo le 4 igralnice. Te so v Sanremu (Ligurijska), v Saint Vincentu (Dolina Aosta), v Benetkah (Veneto) in v kraju Campione d'Italia (italijanska enklava v Švici, upravno sodi v deželo Lombardija). Vse štiri italijanske igralnice so bile ustanovljene že pred mnogimi leti v krajih, ki so svojčas bili turistično zanimivi za bogate, elite goste, predvsem za tiste iz tujine. Preprost domačin naj ne bi bil imel vstopa vanje. Zaradi tega je se do nedavnega bilo potrebno biti zelo dostojno oblečeni, marsikaj z večer- no toaletto, če si hotel vstopiti v eno izmed starih italijanskih igralnic. Se do nedavnega v njih ni bilo avtomatskih igralnih strojev, t.i. slot-machines.

Italijani pa so strastni igralci. Loto, loterije, totocalcio, to tip in se konjske stave to dokazujejo že več let. V starih italijanskih igralnicah so v času zadnjih božičnih in novoletnih praznikov baje zaigrali 500 milijard lir. Ker pa je doma premalo igralnic, Italijani odhajajo na tuje. V Franciji je kar 134 igralnic, veliko teh na Azurni obali, nedaleč od meje z Italijo. Igralnice so v Avstriji, najbližja je tista ob Vrbskem jezeru. Igralnice so v Sloveniji in na Hrvaškem. V Sloveniji so Italijani cenjeni gostje v igral-

nicah v Novi Gorici, Portorozu, Lipici, Tolminu, Kranjski gori in tudi v bolj oddaljeni Rogaski Slatini.

Sedaj se v Rimu pripravlja zakonski osnutek, po katerem naj bi se povečalo število igralnic. Po mnenju nekaterih naj bi bilo število celo večje od enega v vsaki deželi. To mnenje zagovarjajo tisti, ki želijo za čimboljšo ceno prodati državne termalne naprave in hotele v znanih italijanskih termalnih letovisih. Dober del teh naprav, kot tudi tistih za ustekleničenje mineralne vode, je namreč v državnih rokah. To svojo posest država hoče prodati zasebnikom. Država je namreč lastnik 34 termalnih naprav in 15 večjih hotelov v znanih krajih kot so Montecatini, Chianciano, Salsomaggiore, Castrocaro, Agnano, Acqui, Casciana, Merano, Recoaro, Salice, S. Cesarea, Sibarite in Stabiana. V teh državnih podjetjih so predlanskim vnovčili 130 milijard lir, v njih je zaposlenih 2.400 oseb. Dobili so že nekaj ponudb tako s strani domačin, kot tujih podjetnikov.

Povsem jasno je, da bi se cena teh hotelov močno povečala, če bi država kupcem zagotovila, da bodo v njih lahko odprli igralnice. Se zlasti, če vemo, da je lani v vseh termalnih kopališčih in bližnjih hotelih za skoro 20 odstotkov padlo število gostov, ker so zavodi za socialno skrbstvo zelo omejili podporo tistim, ki morajo

na zdravljenje v te kraje.

Za odprtje casinojev pa se ne zanimajo samo v krajih, kjer so toplece. Okrog sedanje ministrice za turizem Margherite Boniver, ki se zelo zavzema, da bi bil nacrt sprejet, so parlamentarci vseh političnih skupin. Demokristjan Pino Lucchesi se npr. zanima za odprtje igralnice v Viareggiu, liberallec Antonio Patuelli jo hoče v Riminiju, socialistka Roberta Breda pa poleti v Lignanu, pozimi pa v Gradežu.

Pri nas se za odprtje igralnic zanimajo tudi v Gorici in v Trstu. Pobožne želje so že precej stare. Nekateri v Gorici so zeleli, da bi igralnico (seveda elitno) odprli kar na goriskem gradu, v Trstu pa se je pred leti susljalo, da bi bil najprimernejši kraj grad Miramar, ne menec se za muzej, ki je v njem. Apetit so se spet povečali sedaj, ob vesteh iz Rima, da bo dan parlamentu v razpravo osnutek zakona. Nekateri v Gorici in v Trstu z zavistjo gledajo v Novo Gorico in v Portoroz, kamor vsak dan prihajajo gostje iz Italije.

V Furlaniji-Juljski krajini se za tovrstne nacрте ogrevajo predvsem Furlani, ki imajo običajno več adutov kot Gorici in Trzcani. Odtod omenjeni predlog, da bi igralnica poleti bila v Lignanu (v videmski pokrajini), v zimskem času pa v Gradežu (v goriski pokrajini). Da bi se na to pripravili, so v Vidmu že odprli solo za croupierje.

ENEL / JUTRI POSVET V TRSTU

Energetske teme na srečanju s tiskom iz treh dežel

Poseben ozir bo veljal zaščiti okolja

TRST - Celodnevni posvet, ki bo v četrtek v tržaškem hotelu Savoia Excelsior, bo osrednja prireditve v okviru tridnevne srečanja družbe ENEL o energetskih temah. Prireditve, ki jo organizira beneski odsek javne družbe za električno energijo, je zamišljena kot razprava s predstavniki krajevnih sredstev obveščanja iz treh dežel, in sicer Tridentinske-Južne Tirolske, Veneta in Furlanije-Juljske krajine.

Vprašanja, ki so povezana z dejavnostjo delniške družbe ENEL - je zapisano v vabilu na srečanje - so bolj kot kdajkoli v ospredju italijanske ekonomske problematike. Posebna pozornost je posvečena problemu proizvodnje električne energije in prizadevanjem za zaščito okolja, danes usodno povezanim, ki jih je treba obravnavati tako v luči notranjih kot zunanjih dejavnikov v energetskem sektorju. Njihova analiza, ki predpostavlja poznavanje italijanskega energetskega položaja, njegove usodne odvisnosti od uvoza, naraščajoče potrebe po racionalni rabi električne energije, po uporabi dopolnilnih in alternativnih virov itd., pa ne more biti samo v pritojnosti tistih, ki na tem področju neposredno delajo, ampak mora postati stvar vseh. Informacija ima torej v tem smislu primarno vlogo in od tod zamisel družbe ENEL, da pripravi vrsto debatnih srečanj s krajevnimi sredstvi obveščanja, na katerih bo poseben poudarek na specifičnih

energetskih problemih posameznih dežel.

Srečanje o energetskih vprašanjih treh dežel se bo začelo že jutri popoldne s prihodom udeležencev v Trst in s skupno večerjo. V četrtek bo celodnevni posvet z začetnim pozdravom predstavnikov družbe ENEL in Novinarske zbornice, z osrednjimi poročili o splošnih in specifično deželnih energetskih problemih in s popoldansko razpravo, ki se bo končala ob 18.30. V petek pa bodo udeleženci srečanja odpotovali v Cornigliano Veneto, kjer si bodo ogledali tamkajšnje energetske naprave in poslušali poročilo o odnosih družbe ENEL s porabniki električne energije.

VIDEM / TOLPA PADLA V ZASEDO POLICIJSKIH AGENTOV

Ropar ubit v oboroženem spopadu Spodletel rop za štiri milijarde lir

Policisti aretirali drugega roparja, tretjemu pa so za petami

POZZUOLO (VIDEM) - Nacrtovali so rop za štiri milijarde lir, a poskus jim je spodletel. Od treh roparjev je bil eden ubit v oboroženem spopadu s policijo, enega so ujeli po nekajurnem begu, zadnjemu pa so za petami.

Prizorišče krvavega dogodka je bilo stanovanje poveljnika zapri-seženih stražnikov družbe Italpol, 37-letnega Maurizia Galluza, v kraju Pozzuolo del Friuli blizu Vidma. Približno ob 5.30 zjutraj so trije roparji, oboroženi s pistolami in brzostrelko, vdrli v njegovo stanovanje, da bi ga ugrabili. Galluzzo je imel namreč kot vodja zapri-seženih stražnikov pri sebi ključne blagajne družbe Ital-

pol, ki je specializirana v hrانjenju denarja in prevozu denarja in vrednostnih papirjev. Roparji-ugrabitelji so ga nameravali prepeljati do sedeza družbe v videmski industrijski coni, da bi jim odprl blagajno, iz katere naj bi odnesli denar. Zlikovci so bili očitno dobro obveščeni: vedeli so, da je bil v blagajni shranjen sobotni izkupicek mnogih videmskih veletrgov in javnih lokalov. Hoteli so ga odnesti, predno bi ga zapri-seženi stražniki v jutranjih urah prepeljali v blindiranim furgonom v banke.

Roparji so Galluza prišli in ga odvedli iz stanovanja, na dvorišču pa jih je čakal - pekel. V trenutku so jih obkolili policijski agenti in jim veleli, naj se vdajo. Roparji so na ukaz odgovorili z orožjem; začeli so streljati, policisti so odgovorili na ogenj in v nekaj sekundah se je poskus ropa z ugrabitvijo sprevrgel v tragedijo.

V oboroženem spopadu je padel eden od roparjev. Policisti so pozneje ugotovili, da je slo za 50-letnega Gilberta Beta iz Ronk, ki je v Vidmu upravljal manjši javni lokal. Druga dva roparja sta zbežala. Za enega od njih, 30-letnega Roberta Ballocha iz Buttrija, je bil beg kratkotrajen. Po krajšem zasledovanju so ga aretirali v bližini njegovega doma.

Agenti so v Buttriu aretirali tudi 39-letno

slovensko državljanko Jožico Jaslovec, ki je stanovala v Ballochoom. Obtožena je sodelovanja pri ropu in ugrabitvi, ces da naj bi trojici pomagala pri pripravi ropa.

Do včerajšnjih kasnih popoldanskih ur je bil tretji član roparske tolpe na begu. Po streljanju naj bi zbežal po poljih in naj bi se mu tudi s pomočjo teme (bilo je ob pol šestih zjutraj, ko se se ni začelo daniti) uspelo izogniti roki pravice. Preiskovalci vse-kakor vedo, kdo je, in naj bi imel takorekoc »ure stete«.

Več podrobnosti o krvavem poskusu ropa je na včerajšnji tiskovni konferenci osvetlil videmski javni tozilec

Giorgio Caruso. Povedal je, da je policija že 40 dni sledila trojici, ker je sumila, da nekaj naklepa. Pred nekaj dnevi so dobili točno obvestilo, da bodo zlikovci izvedli akcijo danes in so temu tudi »primerno ukrepali«. Eden od agentov je »prevzel mesto« vodje zapri-seženih stražnikov Galluza, da bi se le-ta izognil nevšečnosti. Roparje so tako prelisicili in jih popolnoma presenetili.

O pobeglem roparju je Caruso povedal, da je že star znanec policije, in da je bil prav on tisti, ki je tolpo vodil in pripravil nacrt. Po vsej verjetnosti je tudi ranjen, saj so agenti odkrili v bližini kraja streljanja krvave sledi.

PO SENATORJU BENETTONU SE JE TUDI POSLANEC SGARBI NAG NASTAVIL FOTOGRAFSKEMU OBJEKTIVU

Sprostilni intermezzo ali škandal?

RIM - »Po taki enakopravnosti med spoloma prav ne čutim potrebe.« Psihologinja Gianna Schellotto je zdolgočasna in tudi edino opravilo, ki ji pride na misel, zveni ironično: »Znašel se je v palaci, ki pogoltne, zmleje in prebavi vse. Provokacija je morda edini sistem, da ohrani in uveljavi svojo osebnost.« Politolog Severne lige Gianfranco Miglio pa ne more iz svoje kože: »Italija je država pajavov in ne bojim se obtožb moralizma, ko to poudarjam.«

Vittorio Sgarbi, provokator po poklicu, umetnostni kritik po izobrazbi, v prostem času pa poslanec je spet v zobeh kolegov in javnosti: za tednik L'Espresso je pripravil svoj odgovor senatorju

Lucianu Benettonu in se z naslovne gol ironično nasmiha bralcem. Benetton je hotel vojno? Vojna naj bo: senatorju v Adamovem kostumu poslanec odgovarja s pozo »nature«.

Medtem ko se v resnobnih palacah politike bje sicer tiha, a izredno ostra bitka, ki odloča o bodočih ravnovesjih Italije in o načinu prehajanja iz prve v drugo republiko, medtem ko so protagonisti zavzeti s taktiko in strategijo, s potezami in protipotezami, z zvijacami in protizvijacami na politični sahnici, si parlamentarni statisti, medtem ko cakajo, da generali pokličejo na bitko, krajšajo čas z raznimi provokacijami. Luciano Benetton zato, da bi dosegel poslovne cilje, Vittorio

Sgarbi zato, da bi publika ne pozabila nanj.

Sicer je treba priznati, da je jezikavi liberalni poslanec v svojem ravnanju dosleden. Pred nekaj dnevi je v Rimu skupno s filmskim režiserjem Tintom Brassom predstavljal zbirko enajsterev V ključu erotike, katerih avtor, ki prav tako izhaja iz parlamentarnih krogov, se skriva za psevdonomom Anonimnega Palatina. In tedaj je zbrani publiki priznal, da je v parlamentu kot vir spolnih škandalov prevzel mesto bivše radikalne poslanke Ilone Staller, ki je sicer bolj poznana kot Ciccio-lina. Dejal je, da je postavil na glavo nacelo starorimskega pisatelja »Lasciva pagina sed vita proba« in poudaril, da je »potujoči

manijak, čeprav ne kažem josh«.

To je seveda veljalo se do predvčerajšnjim, ker je Sgarbi sedaj odvrnil se zadnje tancico, kot nekdanje zvezdnice razkril svoje care, da le ne bi prepustil ekskluzivne tekme Benettonu. In narcizistično zavrnil novinarje, ki so silili vanj, ali se ne boji, da si je zapravljal naklonjenost volilcev, s trditvijo, da »morda nekaj moskih res ne bo glasovalo več zanj, zato pa ga bo podprlo morje zensk«.

Resnobnejši se bodo z Gianfrancom Migliom najbrž vprašali, ali Italija res potrebuje take parlamentarce. In to se je vprašal tudi novinar, se zamislil in si odgovoril: no, so pa le sprostitelni intermezzo v moreh notah sedanje italijanske politike. (VT)

NOVICE

Podjetnik Zoppas predstavnik UNICE v Rusiji

PORDENON - Predsednik industrije Zanussi Grandi impianti in član izvršnega odbora Confindustrie Gianfranco Zoppas je bil imenovan za posebnega predstavnika zveze UNICE (ki združuje podjetnike iz 12 držav EGS in iz 7 držav območja svobodne menjave Efta) za Federativno republiko Rusijo. Sklep je v Bruslju sprejelo vodstvo zveze, ki se je odločilo, da se bo odnosov s srednjo in vzhodno Evropo ter z republikami bivše Sovjetske zveze lotilo z novim strateškim pristopom.

V sporocilu Združenja industrijcev Furlanije-Juljske krajine, katerega predsednik je prav Zoppas, je receno, da se bo le-ta za prihodnji teden napotil v Moskvo, kjer bo s predsednikom Confindustrie Abetejem imel vrsto srečanj s predstavniki tamkajšnjih oblasti in gospodarstva. Pred potovanjem pa je Zoppas vsekakor izrazil mnenje, po katerem bi morala nova strategija do bivše SZ temeljiti na preustroju zunanjega dolga nekdanje zvezne države (ki znaša več kot 20 milijard dolarjev) in na obcutni pomoči Evropske skupnosti, ki da je obvezna pot za uveljavitev demokracije v novonastalih državah.

Mali lastniki stanovanj nasprotujejo novim najemniškim pogodbam

PORDENON - Zveza malih lastnikov nepremicnin (UPPI) Furlanije-Juljske krajine je izrazila nasprotovanje poenotenemu modelu najemniških stanovanjskih pogodb, s katerimi naj bi se izognili dolocilom zakona o pravični stanarini (tim. patti in deroga), ki jih predvideva nedavno sklenjen sporazum med stanovanjskih združenjem gradbenikov in sindikati stanovanjskih najemnikov SUNIA, SICET in UNAT. Za UPPI ta kolektivni sporazum - kljub temu, da je zamišljen kot osnova za prilagajanje posamičnim potrebam - ni sprejemljiv za zasebno dogovarjanje med stankami, ki ga najemniški odnos se naprej zahteva, tako kot tudi občasno obnovo pogodbe. Poenoteni model pa po mnenju malih lastnikov stanovanj obem stranem jemlje pogajalsko sposobnost in svobodo, povrh pa ne upošteva krajevnih stvarnosti, ki jih ni mogoče vkovati v en sam pogodbeni vzorec. V tem smislu UPPI opozarja tudi na velik razkorak med malimi in velikimi lastniki nepremicnin, ki jih poenotenje najemniških pogodb le se poglablja, medtem ko bi bilo treba težiti k uravnoteženju stanovanjskega trzisa in k zajemcenju vzajemnosti pri pravicah in dolznostih.

Danes v Fomiju di Sotto pogreb male Tonellijeve

TOLMEC - V Fomiju di Sotto bo danes pogreb 12-letne Sonie Tonelli, ki se je smrtno ponesrecila med praznovanjem rojstnega dne neke sosolke. Dekletca so se brezskrbno igrala na dvorišču, med balami sena. Sonia je stopila na kup zemlje, ki je bil visok samo sam meter, pri tem pa se je spotaknila in padla na mrezo, ki je bila zraven in iz katere je strlela železna konica: usoda je hotela, da se ji je konica zadrila v lobo in tudi takojšnji poseg resilnega helikopterja ni pomagal, saj je takoj po prihodu v bolnišnico izdihnila.

Sonia, ki je imela štiri leta mlajšo sestroico Valentino, je obiskovala drugi razred nižje srednje šole v Fomiju di Sotto.

Zeleni o radijski zvezi gozdarjev

TRST - Včeraj je bila za nedolocen čas ukinjena radijska zveza, ki povezuje enote gozdnih čuvajev med njimi in z deželno operativno centralo v Vidmu. Deželni svetovalci Federacije zelenih so v zvezi s to ukinitvijo naslovili na predsednika deželnega odbora Turella interpelacijo, v kateri ga sprašujejo, ali se bodo morali gozdarji za medsebojno obveščanje odslej zatekati k dimnim signalom. Problem je nastal zaradi spremembe frekvenc, ki so bile v okviru reforme etra dodeljene gozdarjem in zaradi katere bi morali njihove radijske naprave ustrezno prilagoditi. To pa se po ugotovitvi zelenih ni zgodilo, ker je prišlo pri oddaji del za prilagoditev naprav do kratkega stika, o katerem bi svetovalci radi kaj več izvedeli od predsednika Turella, saj je do prekinitve radijske zveze gozdarjev prišlo prav v obdobju velike nevarnosti gozdnih požarov.

Poveljnik mejne policije pri Turellu

VIDEM - Predsednik deželnega odbora Turella je včeraj sprejel na predstavitveni obisk novega poveljanika mejne policije za FJK in Veneto Nicolo Gisondija, ki prihaja iz Caltanissette, kjer je opravljal dolžnost podkvestorja. Z 11. januarjem je nasledil dosedanjega poveljanika Oresteja Davinija, ki je bil imenovan na celo goriske kvesture.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NLA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 300.000 LIT plačljiva do 11.1.93.
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6-12-1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

**Prepovedana napisa
»denuklearizirana občina«
in »pobratena občina«**

V nekaterih občinah so občinske uprave pred leti pod cestni napis, ki opozarja na ime občine, pridale napis »Denuklearizirana občina«. Vse kaže, da ga bodo morale sedaj odstraniti. Vsaj tako naj bi predvideval novi cestni zakonik, ki je stopil letos v veljavo.

V zakoniku namreč piše, da morajo biti cestni znaki z napisi imen posameznih krajev jasni, in da je le-tim prepovedano dodajati druge znake ali napise, ki niso izrecno predvideni.

Po zakonu bodo morale občine v roku 15 dni zamenjati napise ali odstraniti »odvečne napise«. Med te spadajo tudi napisi o pobratenju med raznimi občinami, ki jih tudi v trzaski občini nekaj imamo.

Končana 1. faza pokrajinskega načrta za krajevni javni promet

V konferenčni dvorani fakultete za ekonomijo in trgovino (Trg Evropa 1) bo pojutrisnjem ob 10. uri predstavitev prve faze pokrajinskega načrta za javni promet, za katerega skrbi trzaska pokrajinska uprava. V ta namen se je poslužila Instituta za proučevanja prevozov v okviru evropskega gospodarskega združevanja, ki je za Deželo nedavno že dokoncal deželni načrt za javne prevoze.

V tej prvi fazi so zbirali podatke in izdelali krajevne arhive, ki so potrebni za nadaljnje faze, kot na primer povpraševanje ob delavnikih v zimskem obdobju, v kar sodijo tudi proge do mednarodnih mejnih prehodov, sedanjo ponudbo v cestnem, železniškem in pomorskem prometu, itd.

»Zelene« skrbri povečanje prometa s tankerji

Deželni svetovalci »Zelenih« Wehrenfennig, Cavallo in Rossi ne skrivajo svoje zaskrbljenosti nad predlogi, da bi nafto, ki so jo doslej raztovarjali v Benetkah, preusmerili v trzasko pristanišče. V ta namen so se obrnili do predsedniku deželnega odbora Turella z vprašanjem, če Deželni odbor namerava pritegniti vse zainteresirane strani (vključno s trzasko in mljisko Obcino) ter se posvetovati s komisijami Dezelnega odbora, predno se za karkoli obveže na srečanju, ki bo 16. t.m. na pobudo vlade. Po mnenju »Zelenih« ne gre toliko za tistih nekaj milijonov ton več nafte, ki bi jih dodali dose-danjim 27 (nevarnost se ne bi bistveno povečala, kot tudi ne dobiček), temveč za sprejetje strožjih varnostnih ukrepov: vlada bi morala prepovedati dostop do pristanišč vsem tankerjem, ki so bili zgrajeni pred več kot 15 leti, v teritorialne vode pa ne bi smele zapluti ladje, ki nimajo dvojnega trupa.

Deželni odbor, pravijo se »Zeleni«, mora zlasti skrbeti za varstvo območij, kjer bi bile posledice morebitne nesreče izredno hude (trzaska obala, izliv Soče, laguna v Gradežu in Maranu).

SKP in zdravstvo

Na pobudo krožka Stranke komunistične preno-ve bo danes, ob 18.30 v Ljudskem domu v Naselju sv. Sergija (Ul. di Peco 7) javna skupščina na temo: »Proti ukinjanju javnega zdravstva, ki je v teku tudi v naši deželi«. Na skupščini bo govoril prof. Sergio Minutillo, nakar bo sledila razprava.

**Na Opčinah razstava
Tatjane Jenko**

Drevi ob 20.30 bo v Prosvetnem domu na Opčinah v organizaciji SKD Tabor odprte razstave olj Tatjane Jenko iz Ljubljane. Slikarka je članica društva likovnikov samorastnikov Slovenije. Strokovno se je sprva izpopolnjevala na večerni soli ljubljanske Akademije za likovno umetnost, kjer so bili njeni mentorji akademski slikarji Novinc, Eric, Huzjan in Gvardjancic. Nato se je izpopolnjevala v likovni soli akademskega slikarja Sava Sovreta. Tematsko se je slikarsko delo Tatjane Jenko sprva omejevalo na tihozitja, danes pa svojo pozornost posveča predvsem krajini in veduti. Ime Tatjane Jenko je med publiko, ki ji je pri srcu likovna umetnost, že precej znano. V relativno kratkem času, odkar aktivno deluje kot slikarka, je sodelovala že na osmih skupinskih razstavah širom po Sloveniji in na stitiranjih samostojnih ne le doma, temveč tudi v tujini - v Avstriji in v daljni Švedski. Slikarko bo predstavila magister Mojca Ursic, na večeru bo sodeloval se ženski zbor Tabor pod vodstvom Sveta Grgica.

**Natečaj za sprejem
v službo na trzaski pokrajini**

Trzaska pokrajinska uprava razpisuje natečaj za sprejem v službo dveh svetovalcev-koordinatorjev 7. funkcionalne stopnje na tehnično-knjigovodskem področju. Kdor se namerava udeležiti natečaja, mora izpolnjevati naslednje pogoje: 1. imeti mora univerzitetno diplomu iz ekonomije ali nje enakovredno; 2. za seboj mora imeti najmanj 3 leta službovanja v krajevni upravi s staležem 7. funkcionalne stopnje; 3. star mora biti največ 40 let (dopustne so samo izjeme, ki jih predvideva zakon).

Natečaja se lahko udeležijo tudi tisti, ki so v službi pri pokrajini od 30. septembra 1978 dalje. V tem primeru morajo imeti za seboj najmanj 5 let službovanja v staležu 6. funkcionalne stopnje, dovolj pa je srednjesolska diploma.

**Navodila za vpis
v poletne kolonije**

V soboto, 6. februarja zapade rok za vpis otrok v občinske poletne kolonije. To sporoča občinski urad za kolonije, ki hkrati obvešča zainteresirane, da morajo izpolnjene obrazce za vpis izročiti solskim zdravstvenim delavkam. Za dodatne informacije lahko telefonirajo na st. 6751, interno 4641.

POMORSTVO / PREDSTAVILI PROJEKT ZA PREUSTROJ FINAMARE

Trst se ne namerava odpovedati Lloyddu

O problemu bo v petek razpravljaj občinski svet

VLASTA BERNARD

Finančna družba za pomorstvo Finmare je včeraj vodstvu državnega koncerna IRI predstavila projekt za preustroj javnega pomorstva, ki poleg genovske Italije, beneske Adriatice in neapeljske Tirrenie zadeva tudi Trzaski Lloyd. Finmare naj bi po tem načrtu postala holding oziroma lastnica večinskih delniških paketov pomorskih družb, ki naj bi se zreducirale na tri, vsaka za specifični pomorski sektor. Kot se je neuradno izvedelo, naj bi te družbe imele sedeže v Genovi in Neaplju, medtem ko ni nič znanega o usodi trzaskega sedeža, za katerega nekateri sklepajo, da ga nameravajo preprosto ukiniti.

Kaj bi to pomenilo za Trst in njegovo družbeno-ekonomsko okolje in za jadransko plovbo naploh, je na dlani. Vneta razprava s polemiko na račun deželne uprave je že nekaj casa na dnevnem redu, s predložitvijo projekta za preustroj družbe Finmare pa je problem presel v akutno fazo. Trst seveda ne more nemočno kakati na odločitve zavoda IRI glede tega projekta, o katerem kot rečeno mesto samo ugiha, zato je zupan Staffieri včeraj dopoldne skli-

Pre kratkim zgrajen sedež Trzaskega Lloydja pri Sv. Andreju

cal v občinsko palaco načelnike svetovalskih skupin večinskih strank (torej Liste za Trst, KD in PSI) in trzasko parlamentarce. S sestanka je med drugim pršla odločitev, da se v petek izredno sestane občinski svet, ki bo obravnaval izključno problem Trzaskega Lloydja.

Sicer pa je stališče krajevnih političnih, gospodarskih in sindikalnih sil glede ohranitve pomorske družbe v Trstu in ob Jadranu zelo preprosto: Lloyd mora ostati tukaj na kakršen koli način in za vsako ceno. Kdo naj ta obstanek omogoči in zajamci, pa je drugo vprašanje. Za podtajnika pri ministristvu za trgov-

sko moranarico Camberja ima največjo odgovornost deželna uprava, ki po njegovem mnenju (in po prepričanju njegovih listarskih somišljenikov) v tej smeri ni storila nič konkretnega.

Dezela mora odpreti denarnico - je včeraj izjavil Camber - in za rešitev trzasko plovne družbe (prek Friulie) odsteti težke milijarde, kot je bila že storila v primeru nekat-

erih drugih (beri furlanskih) podjetij, npr. Cogola in Zanussija. Povrhu je podtajnik obljubil svoj osebni poseg v parlamentu, kjer naj bi storil vse, kar bo v njegovi moči, ne samo za ohranitev Lloydja v Trstu, ampak tudi Ad-

riatice v Benetkah. Le tako bo namreč zagotovljena tudi ohranitev vloge Jadrana v okviru italijanskega pomorskega gospodarstva, ki je življenjskega pomena tudi za vsa jadranska in se zlasti za trzasko pristanišče.

Do tvoj torej kronika včerajšnjega sestanka na zupanstvu, ki pa ima v Camberjevih besedah sumljivo polemično ost do Dezele, ki jo je bil sicer jasno pokazal že ob sobotnem Amatovem obisku v Trstu. Dezela v tej zadevi najbrž res ne bo brez grehov, gotovo pa je, da s polemiko ni mogoe doseči več, kot z resnim, skupnim nastopanjem.

JEZIK / POBUDA KINOATELJEJA

Multimedialni tečaj slovenskega jezika v NŠK

Tečaj bogatijo srečanja s kulturniki

Multimedialni tečaj slovenskega jezika, ki ga prireja Kinoateljje iz Gorice v prostorih Narodne in Studijske knjižnice v Trstu, nadaljuje s svojim programom. V petek, 29. januarja je bil gost tečaja Miran Kosuta, ki je udeležencem podal zgodovinski pregled prevajanja slovenskih del v italijansčino, potem pa predstavil tudi novo zbirko ZIT Est Libris, ki siri slovensko literaturo v italijanskem prostoru. Se posebej je opozoril na zadnjo izdajo, prevod knjige Alojza Rebule V sibilnem vetru, in spregovoril o avtorju. Pogovor je potem zajel širo problematiko sloven-

skega jezika in slovenskega obstoja v zamejstvu.

Poleg večera s Miranom Kosuto so v januarju imeli udeleženci nadaljevalnega tečaja srečanje z Marijo Mercino, avtorico knjige Imena, novembra lani pa je bila gost tečaja tudi Ljubica Crnivec, lektorica slovensčine na celovski univerzi. Pred božičem pa je Multimedialni tečaj slovenskega jezika zbral na skupni ekskurziji udeležence iz Gorice in Trsta. Obiskali so Stanjel in Spacalovo galerijo in v družbi pesnika Marka Kravosa (anticipirano) praznovali novo leto na Gorjanskem. (A.D.)

INDUSTRIJA / SPODBUDNA VEST

Štivanska papirnica odpira kvalificirana delovna mesta

Predstavnistvo občine privodstvu obrata

Predstavnistvo devinsko-nabrežinske občine, ki ga je vodil podzupan Martin Breclj, se je v teh dneh mudilo na obisku v štivanski papirnici. Delegacija sta sprejela glavni direktor inz. Curi in direktor osebja Zuccatosta.

Na srečanju je tekla beseda o vrsti problemov, ki zadevajo odnose med občinsko upravo in štivanskim obratom. Govor je bil med drugim o novi konvenciji za odvažanje smeti iz papirnice, ki jo bosta obe strani v kratkem podpisali, kakor tudi o nekaterih urbanističnih problemih, povezanih z razširitvijo in tehnološko posodobitvijo papirnice.

Posebno pozornost so na srečanju posvetili možnostim zaposlitve, ki se bodo v štivanskem o-

bratu nudile v bližnji prihodnosti. Curi in Zuccatosta sta povedala, da gre za nekaj desetlin novih delovnih mest, za katera je potrebna kvalificirana delovna sila in zazenjena visja srednja izobrazba tehnicne smeri. Na zahtevo občinskih predstavnikov sta se vsekakor obvezala, da bo vodstvo podjetja pri sprejemih v službo dajalo dolžno prednost krajevneemu osebju in se posebej devinsko-nabrežinskem občanom.

V tem kontekstu je bil na sestanku z zaskrbljenostjo omenjen pojav odsotnosti z delovnega mesta, ki v štivanskem industrijskem obratu dosega precej višjo raven kot v drugih tovarnah skupine Burgo.

ZDRAVSTVO / KRITIKE SINDIKATOV

Kras: uprave odgovorne za pomanjkljivosti

Največ težav v Nabrežini

Nacrtovani kraski zdravstveni okraj (Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in trzaski zahodni Kras) je predmet polemik med sindikati in okoliskimi občinskimi upravami. Tarca kritik sindikalne zveze upokojencev CG-IL, CISL in UIL je predvsem devinsko-nabrežinska uprava, ki ji sindikalisti glasno očitajo, da je naredila malo ali nič za izvajanje dezelnega zakona o ustanovitvi zdravstvenega okraja s sedežem prav v Nabrežini. Na nedavni tiskovni konferenci so predstavniki treh okoliskih občin in zahodnokraškega rajonskega sveta javno ob-

zalovali, da zdravstvenega okraja se ni in da nosi za vse zamude v prvi osebi odgovornost Krajevna zdravstvena enota. To po mnenju odbornikov za zdravstvo kraskih uprav ne velja samo za okraj, a tudi za vse zdravstvene in socialne službe, ki jih KZE omejuje in nekatere celo ukinja.

Sindikati pa so mnenja, da za te velike zamude in pomanjkljivosti ni kriva samo zdravstvena enota in podtrčujejo tudi odgovornosti devinsko-nabrežinskih upraviteljev. Zastopniki pokrajinskih ter občinskih zvez CGIL, CISL in UIL - piše v tiskovni noti - so v zadnjih treh letih imeli

vrsto sestankov z župani Brezgarjem, Locchijem in Caldijem ter s pristojnimi občinskimi odborniki. Od Obcine so večkrat zaman zahtevali, naj odločno poseže pri KZE za uresničitev zdravstvenega okraja, uprava pa je, kot kaže, posegla sele sedaj, ko sta država in dežela začeli močno omejevati javne izdatke za splošno zdravstveno oskrbo.

V slabem stanju se po mnenju sindikatov nahajajo tudi vse zdravstvene in druge skrbstvene strukture, ki jih direktno upravlja ter vodi nabrežinska Občina.

Za uresničitev področnih zdravstvenih struktur morajo Obcine Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor podpisati ustrezno uradno konvencijo s trzasko občinsko upravo in s KZE. To velja tudi za zdravstveni okraj in za vse socialne servise za priletne in onemogle občane. CGIL, CISL in UIL zato zahtevajo cimpnejšnji sestanek z upravami, posebno pa se z devinsko-nabrežinsko, ter v tem sklopu napovedujejo odločneje tudi odgovornosti devinsko-nabrežinskih upraviteljev. Zastopniki pokrajinskih ter občinskih zvez CGIL, CISL in UIL - piše v tiskovni noti - so v zadnjih treh letih imeli

DEVIN / VEČER V BRIDARJEVI HIŠI

V ljudskem izročilu odsev sožitja v Istria

Sodelovanje med SK in Krožkom Istria

Zenska pevska skupina Stu ledi in istrski Pisciati bodo drevi gostje večera, ki ga v sodelovanju prirejata Slovenski klub in Krožek Istria v prostorih Bridarjeve hiše v Devinu. Srečanje je posvečeno istrskemu ljudskemu glasbenemu izročilu: gostujoči skupini bosta torej poskrbeli za glasbeni okvir (sodita namreč med najuspešnejše ansamble, ki se celo v siri okolici ukvarjajo s posredovanjem ljudske glasbe). Ob tem pa bo pozornost se posebej osredotočena na pravkar izdani knjigi Daria Marusica, ki je zbral, objavil in v besedi obdelal ljudske pesmi severne Istre. Gre za prvo tovrstno knjižno pobudo, v kateri je zaobjel del istrskega prostora, na katerem se slovensko narečje prepleta s hrvaškimi in italijanskimi. To svojevrstno in ze zgodovinsko sožitje se odlično zrcali v bogastvu ljudskega izročila, sicer pa se s to knjižno izdajo (knjiga Predi predi hči moja' je izšla pri založbi Lipa) za-polnjuje »vrzel« v tovrstni obravnavi celotnega istrskega prostora.

Ob prisotnosti avtorja in tudi godca Daria Marusica bo o novoizdani knjigi spregovoril etnomuzikolog Roberto Starac. Večer v Bridarjevi hiši v Devinu (približno 50 metrov v smeri od vaskega trga proti morju) se bo pričel ob 20. uri. Zamisljen pa ni zgolj kot resen kulturni trenutek, temveč predvsem kot priloznost za stik z »več-kulturnostjo«. (dam)

OBLJUBA / ZAGOTOVILO DEŽELNEGA ODBORNIKA ZA ŠPORT CISILINA

»Bazen pri Sv. Ivanu bodo zgradili do konca leta 1994«

Področje, kjer je stala konjušnica bivše Zavezniške vojaške uprave, je že nekaj desetletij opuščeno in zaraščeno

Bodo pri Sv. Ivanu končno kmalu dobili dolgo in težko pričakovani bazen? Po zagotovilih dezelnega odbornika za sport Adina Cisilina vsekakor, in to kar do konca 1994. leta. Cisilino je v odgovoru na vprašanje dezelnega svetovalca Demokratične stranke levice Uga Polija odgovoril, da bo Dežela potrdila prispevek, ki ga je ze namenila Trzaski občini za gradnjo bazena pri Sv. Ivanu. Cisilino je k temu dodal, da se deželna uprava zaveda pomanjkanja bazenov v Trstu in zeli tudi privile-

girati tiste projekte, ki so jih ze zaceli izvajati.

Bazen pri Sv. Ivanu bi moral biti v tem pogledu se kako »privilegiran«, saj se je zacelo govoriti o njem pred vec kot dve desetletjema. Zgradi-ti bi ga morali na podro-cju v Ul. delle Cave, kjer je nekoc stala konjušnica Zavezniške vojaske uprave (ostanke vidimo na sliki - f. Krizmancic).

Po odhodu Anglezev in Americanov je zacel objekt razpadati, streha se je podrla, od njega so ostali le skelet okrusenih zidov, medtem ko je tla prerasla trava. Območje

je postalo zadnja leta tudi nevarno, saj so se tu shajali narkomani in puscali za sabo igle in injekcije.

Trzaska občina je predvidela za prvo fazo del strošek milijarde 651 milijonov lir, za drugo pa se dodatni 2 milijardi 748 milijonov lir.

Polj je bil zadovoljen z odgovorom, pripomnil je le, da bo treba za to dobiti posojila, ki jih predvideva ze finančni plan komisarja Ravallija, sicer obstaja nevarnost, da se javna uprava ze spet ne bo mogla drzati predvidenega roka.

PRIREDITVE / NA POBUDO SKD TABOR

Mlade baletke kriške Mladine na Opčinah

S privlačno koreografijo navdušile občinstvo

NEVA LUKES

V nedeljo popoldne je v Prosvetni dvorani na Opčinah nastopila baletna skupina SD Mladina-Resco iz Kriza, ki jo od ustanovitve vodi baletna učiteljica Anka Kocjančič v sodelovanju z Ingrid Sedmak.

Na programu sta bili dve pravljici - »Živali pri babici Zimi« v priredbi Mire Voglar in »Sanje lačne in osamljene muce Koci«.

Okrog 20 mladih gojenk baletne skupine se je openskemu občinstvu predstavilo se s Polko, Tarantello, Kitajskim plesom in s plesno točko »Moulin Rouge«.

Predstavo, ki jo je predstavila Sanja Sedmak, smo že gledali v juniju preteklega leta, ko je bila na sporedu pred domačim občinstvom v Krizu. Ponovili so jo približno teden dni kasneje v dobrodelne namene. Za občinstvo na nedeljski prireditvi na Opčinah pa je bila novost. Delno pa tudi za nas, saj so mlade baletke medtem nekoliko zrastle in pod vodstvom svoje učiteljice se boljše izoblikovale celoten program.

Tako smo z užitkom podoživljali pravljico o babici Zimi, kjer so nastopale snežinke, palčki, veverica in tudi medved;

Male baletke iz Kriza med nastopom v openskem Prosvetnem domu (f. Križmančič)

v drugem delu programa pa smo sledili pravljici pripovedi o osamljeni mucu, ki jo v sanjah obisecjo miske, pa tudi

stevilne mucke in mucu.

Občinstvo je predstavilo, ki jo je priredilo društvo Tabor, spremljalo z velikim zanimanjem in

navdušenjem, saj so se mlade baletke lepo izkazale v skupinskih, kot tudi v solističnih nastopih.

Če gre zahvala za lepo prireditve Anki Kocjančič, Ingrid Sedmak, kriskemu sportnemu društvu in vsem nastopajočim, ne smemo prezeti deleža, ki so ga imele mamice, ki so poskrbele za lepe kostume in ki so, za odrom seveda, pridno in hitro pomagale pri večkratnem preoblačenju mladih protagonistk.

Niz afriških filmov

Sinoci se je v dvorani Sturzo, Ul. Sturzo 2, začel zanimiv prikaz sodobne afriške filmske ustvarjalnosti. Vsega bodo predvajali šest filmov, iz katerih bo izšla bolj verodostojna podoba raznih afriških držav od tiste, ki jo po eni strani na Zahodu ustvarjajo turistične agencije, po drugi pa

mass media.

Otvoritveni večer je pripadel Kamerunu, jutri pa bo na vrsti Maroko s filmom Badis. Naslednje filmske projekcije bodo v petek, 5. t.m., v ponedeljek, 8. v sredo, 10., in zadnja v petek, 12., vsak ob 21. uri. Filmski prikaz prireja združenje ACLI.

MAČKOLJE / GLEDALIŠKA PREDSTAVA

V gosteh goriška mladinska dramska skupina Oder 90

Predstavila je komedijo Matura v režiji Franka Žerjala

Prizor iz komedije Matura (foto Ferrari)

V Mackoljah se z nezmanjšanim ritmom nadaljuje pestrna in živahna kulturna dejavnost. V tamkajšnji srenjski hiši je v nedeljo popoldne nastopila goriška dramska skupina Oder 90. Z Maturo, komedijo v treh dejanjih Ladislava Sodorja, je skupina mlajših ljubiteljev gledališke umetnosti navdušila občinstvo, se posebej pa zadovoljilo gostiteje, odbornike PD Mackolje. Igro je režiral Franko Žerjal, o plodnem delu goriškega Odra 90 pa dovolj zgovorno prica tudi dejstvo, da se bodo člani skupine prav kmalu - se sredi tega meseca - predstavili občinstvu že z novo odsko postavitevijo. (dam)

PODJETNIŠTVO / TRGOVINSKA DEJAVNOST

Nova trgovina s konfekcijo v središču mesta

Prenovljeno trgovino sta odprla Egon Meden in njegov sin Igor

Egon Meden in sin Igor (na sliki prva dva z desne - f. Ferrari) sta te dni otvorila prenovljeno trgovino s konfekcijo v Ul. Trento st. 13. Otvoritev je bila v četrtek, 28. januarja. Meden se s trgovino ukvarja že skoraj 30 let, saj je veliko casa delal v svoji poslovalnici v Barkovljah, ki jo sedaj vodi žena Mirta, medtem ko je sam s sinom že sedem let aktiven v Terezijanski cesti. Svojemu predsedniku sekcije za trgovino na dobro želi SDGZ obilo uspehov v nadaljnjem delovanju.

SLOVENSKI KLUB in krožek ISTRIA
vabita danes, 2. februarja, ob 20. uri na predstavitev knjige Daria MARUŠICA
PREDI PREDI HČI MOJA
O zbirki istrskih ljudskih pesmi bosta spregovorila avtor in etnomuzikolog Roberto STAREC, nastopila pa bosta duo godcev PISCACI in pevka skupina STU LEDI.
Torkov večer bo v BRIDARJEVI HISI - DEVIN (blizu vašega trga).

SLOVENSKA PROSVETA
ZVEZA
SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE
ZVEZA
SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV

Dan slovenske kulture 93

SREDOZEMLJE - ZEMLJA NA SREDI...

Trst, Kulturni dom, v soboto, 6. februarja 1993, ob 20.30.

TK Galerija

TK Galerija

Ul. Sv. Frančiška 20

Vas vabi v četrtek, 4. februarja, ob 17. uri na odprtje

slikarske razstave GIAN BATTISTA ROSI

V naslednjih dneh se bodo zvrstili

POGOVORI O PRIMORSKEM DNEVNIKU

v PADRIČAH :

danes, 2. februarja, ob 20.30 v prostorih Gozdnega združenja. Prisotna bosta predstavnik založniškega upravnega odbora DUŠAN UDOVIČ in novinar IVAN FISCHER.

na PROSEKU:

jutri, 3. februarja, ob 20.30 v Kulturnem domu. Prisotna bosta predsednik založniškega upravnega odbora KLAVDIJ PALČIČ in odgovorni urednik BOJAN BREZIGAR.

VABLJENI VSI NAROČNIKI IN BRALCI PRIMORSKEGA DNEVNIKA !

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 2. i februarja 1993

SVEČNICA

Sonce vzhaja ob 7.25 in zaton ob 17.12 - Dolžina dneva 9.47 - Luna vzhaja ob 12.19 in zaton ob 3.21.

Jutri, SREDA, 3. februarja 1993

BLAZ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 4,8 stopinj, zračni tlak 1037,1 mb narasča, brezvetrije, vlaga 60-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 8 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Annalisa Zorzut, Alberto Dallan, Fabiana Ruzzier, Andrea Parovel, Luca Parovel, Marco Bin, Yashmire Ferri, Mattia Fachin, Enrico Pobege.

UMRLI SO: 89-letni Arturo Baldini, 74-letna Adilia Gilli, 78-letni Luigi Grossmar, 61-letni Corrado Corao, 72-letni Giordano Candusio, 82-letna Maria Benedetti, 77-letni Sergio Zantli, 83-letni Luigi Godevigo, 82-letna Giuseppina Zuban, 82-letna Natalia Krizman, 83-letna Italia Maestrutti, 84-letna Maria Scropetta, 54-letna Maria Luisa Callegari, 92-letni Salvatore Sangiglio, 82-letna Anna Habe, 89-letna Natalia Ukosic, 87-letni Giovanni Bolsi, 79-letna Bianca Carlini.

LEKARNE

Od ponedeljka, 1. do nedelje, 7. februarja 1993
Lekarne odprte ob 13.00 do 16.00
Ul. Combi 17 (tel. 302800), Naselje sv. Sergija

»Weekend con il morto 2.«.

NAZIONALE III - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Il dan-no«, r. Louis Malle, i. Jeremy Irons, Juliette Binoche. Prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE IV - 16.00, 18.15, 20.15, 22.15 »L'ultimo dei Mohicani«. GRATTACIELO - 17.00, 19.30, 22.00 »Dracula« r. Francis Ford Coppola.

MIGNON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Sister Act - Una svitata in abito da suora«, r. Emile Ardolino, i. Whoopi Goldberg.

EDEN 15.30 - 22.10 »Perversioni anali nella notte del camaleonte«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10. »Sognando la California«, r. Carlo Vanzina, i. Massimo Boldi, Nino Frassica, Bo Derek.

LUMIERE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Un'estranera fra noi«, r. Sidney Lumet, i. Melanie Griffith.

ALCIONE - 16.30 18.15, 20.00, 22.00 »Un cuore in inverno«, r. Claude Sautet, i. D. Auteuil, E. Beart, A. Dussolier.

RADIO - 15.30 - 21.30 »In tre sopra mia moglie«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

SKD TABOR OPCINE - Prosvetni dom - Danes, 2. februarja, ob 20.30 odprtje razstave olj TATJANE JENKO. Predstavitev Mojca Ursic. Na večeru sodelujeta MoPZ in ZPZ Tabor. Vabljeni!

KD ROVTE - KOLONKOVEC - Ul. Monte Sernio 27 - prireja ob dnevu slovenske kulture FILMSKI VECER v soboto, 6. februarja, ob 20. uri.

GLASBENA MATICA TRST Koncertna abonmajska sezona 92/93 v četrtek, 4. februarja, ob 20.30 v gledališču Miela, Trg Duca degli Abruzzi 3, SKLADBE ZA DVA KLAVERJA OD CLEMENTIJA DO GELMETTIJA. Duo: Beatrice Zonta, Vesna Zuppin. Clementi, Schumann, Kogoj (stirirocno), Gelmetti, Martinu, Lutoslawski. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta v Mieli.

SKD BARKOVLJE - Ul. Cerreto 12 - vabi v nedeljo, 7. februarja, na DAN SLOVENSKE KULTURE. Gost večera bo Boris Pangerc, ki bo predstavil svojo knjigo MAJENCA. Peli bodo Fantje izpod Gmrade, ki jih vodi Ivo Kralj. Napovedovalka Sandra Poljsak. Zacetek ob 17. uri.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3, vabi v soboto, 6. februarja, na PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE. Ob zaključku LITERARNEGA, LIKOVNEGA IN FOTOGRAFSKEGA NATECAJA bo na ogled razstava likovnih in fotografskih del, člani gledališkega krožka SKK pa bodo izoblikovali recital literarnih prispevkov. Komisiji bosta razglasili zmagovalce natečajev. Nagrade bo podelila Draguljarna Malalan z Opčin. Zacetek ob 18.30.

KD VALENTIN VODNIK prireja v petek, 5. februarja, ob 20.30 proslavo ob DNEVU SLOVENSKE KULTURE. Nastopil bo MoPZ Vesna iz Kriza pod vodstvom Iva Lesnika, priložnostne besede Marija Cuka in pozdrav MoPZ Valentina Vodnika, ki ga vodi Ignacij Ota Vecer bo v prostorih dolinskega društva. Prisrčno vabljeni!

OBVESTILA

SKD IGO GRUDEN in SD SOKOL NABREZINA sklicujeta REDNI OBČNI ZBOR članov, ki bo v društvenih prostorih v petek, 5. februarja, ob 19.30 v prvem tr. ob 20. uri v drugem sklicanju. Vabljeni!

SLOVENSKI KULTURNI KLUB razpisuje ob dnevu slovenske kulture LITERARNI, LIKOVNI IN FOTOGRAFSKI NATECAJ. Tema in tehnika sta prosti. Prispevke lahko oddate na sedežu (Ul. Donizetti 3) vsak delavnik zjutraj ali po pošti najkasneje do 4. februarja vključno. Komisije bodo razglasile zmagovalce na Prešernovi proslavi v soboto, 6. februarja, ob 18.30.

IZLETI

SKD CEROVlje-MAVHNJE priredi v nedeljo, 7. februarja, smučarski izlet na Monte Elmo (Sesto Val Pusteria). Cena izleta je 23.000 lir, odhod je predviden ob 6. uri iz Sestljane - center. Vabljeni vsi smučarji in ljubitelji

snega. (Za informacije tel. na st. 299798 do 20. do 22. ure.)

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE sporoča, da zapade rok za vložitev prošnji za premostitve 5. februarja za profesorje višjih srednjih sol in 10. februarja za učitelje. Sindikat obvešča tudi, da je razpisani natečaj za mesto ravnatelja poklicnega trgovskega zavoda. Natečaj je namenjen izključno profesorjem, ki so opravili najmanj dve leti službovanja kot poverjeni ravnatelji na solah s slovenskim učnim jezikom.

V OKVIRU CIKLUSA predavanj o zdravstveni vzgoji vabijo medrazredni sveti osnovnih sol Bazo-viški junaki, F. S. Finzgar, F. Milčinski in O. Župancic ter didaktični ravnatelj zlasti stareše na prvo predavanje, ki ga bo imela dr. Irena Tavcar o ZDRAVI PREHRANI KOT PREVENTIVI jutri, 3. februarja ob 18. uri na OS O. Župancic.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst - vabi na 34. OBČNI ZBOR v ponedeljek, 15. februarja, ob 8. uri v prvem in ob 8.30 v drugem sklicanju.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE sporoča, da je novi urnik obratovanja: ob torkih od 11.30 do 13.00, ob sredo od 17.00 do 18.30, ob četrtek od 9.30 do 11.00 in ob petek od 15.30 do 16.30. Tajnik je na razpolago članom ob sredo od 16. do 17. ure.

ČESTITKI

2. februarja bo ugasnila dve svečki naša mala ERIKA FERLUGA, 6. februarja pa bo bratec PETER ugasnil deset svečk. Obilo zdravlja in veselja jima želim nonoti od Banov in Ferlugo.

V Prebenegu slavi danes naša draga mama in nona MARIJA FRANZA - ZERJUL svoj rojstni dan. Obilo zdravlja, sreče in veselja ji iz srca želim hčerke Silvana, Gabrijela in Adriana z družinami.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Usaj v Nabrezini. Toci belo in crno vino.

OSMICO ima Lupinc v Praprotnu.

OSMICO je odprl v Zgoniku Miro Zigon.

OSMICO je odprl v Ricmanjih 118 Berto Pregarc. Toci belo in crno vino.

NUJNO iscem delo kot vrtnar in sadjar. Imam izkušnje na področju vzdrževanja vrtov in parkov. Telefonirati ob uri obedov na st. (0481) 78188.

17-LETNO dekle z veliko volje do dela išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. na st. 417937 ob uri obedov.

ISCIMO vajenca elektricarja. Tel. na st. 229100.

PRODAM stanovanje v Boljuncu: 3 sobe, kuhinja, kopalnica, balkon, taverna, klet in osebni vrt. Tel. na st. 228778.

PRODAM eno- oziroma dvostanovanjsko hišo z dvoriščem v Trstu v Ul. Dei Porta. Tel. ob delavnikih od 19. do 20. ure na st. (040) 392924.

ODDAJAMO v najem v središču mesta tri sobe primerne za urad, ambulanto itd. Tel. na st. 415785 ob 13. do 15. ure.

ODDAJAM v najem zoben ambulanto ali dvosobno ali trisobno stanovanje za urad v središču mesta. Tel. na st. 948080.

DAM v najem 1.700 kv. m njive v Dolini. Tel. na st. 228390.

PRODAM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986, po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODAM čistilno napravo za dimnik. Informacije po tel. na st. (0481) 21771.

PRODAM stojnico z dovoljenjem za prodajo roz in lončnic na Rdečem mostu. Tel. na st. 225365.

PRODAM domač krompir, tel. na st. 200882 ob uri obedov.

LJUBITELJU zivali podarimo cudovitega psička mesanih staršev, starega 60 dni. Tel. na st. 571236.

PRISPEVKI

V spomin na Lucijana Vidaua darujeta Srečko in Pierina Krizmančic 30.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Trebach.

V spomin na Vaskota Punterja in Marijo Rupel vd. Husu daruje Vekoslav Rupel 50.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

Namesto cvetja na grob tete Marije Petelin daruje Alekseja Mozina 50.000 lir

za dvojezično solo v Spetru.

V spomin na Marjuci Lapanja vd. Agostini daruje družini Vrtovec-Bertini 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na Ivanko Hrovatin daruje družina Rogelja (Sempolaj) 25.000 lir za Knjižnico P. Tomazic in tovarisi.

V spomin na Mileno Percic vd. Kocman daruje družina Rogelja (Sempolaj) 25.000 lir za dvojezično solo v Spetru.

V počastitev spomina Joska Lukeša daruje Nori 50.000 lir za Združenje aktivistov na Trzaskem.

V spomin na Ivanko Wilhelm Hrovatin daruje Olivia Flego Korosec 50.000 lir za Knjižnico P. Tomazic in tovarisi.

V spomin na Ivanko Wilhelm Hrovatin darujeta Uci in Marica Dolenc 50.000 lir za Knjižnico P. Tomazic in tovarisi.

V spomin na Ivanko Wilhelm daruje prijateljica 25.000 lir za Knjižnico P. Tomazic in tovarisi in 25.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Opčinah.

V spomin na drago prijateljico Johanco Wilhelm Hrovatin darujeta Pepka in Ivo Vidav 100 DM za knjižnico P. Tomazic in tovarisi in 100 DM za cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

Namesto cvetja na grob pok. Romana Kavalica daruje družina iz Vel. Repna st. 30 15.000 lir za Skupnost družina Opcline.

V počastitev spomina Ivanke Milic vd. Ukmar daruje Marjetica Cibic 50.000 lir za Skupnost družina Opcline.

V spomin na pok. Ivanko Milic vd. Ukmar darujeta Vlasta in Dorka Nabergoj 60.000 lir za Skupnost družina Opcline.

V spomin na Ivanko Milic vd. Ukmar daruje vera Puntar s Kontovela 20.000 lir za Skupnost družina Opcline.

Mirno je zaspala naša draga

Ana Bonin por. Skorja

Pogreb bo jutri, 3. februarja, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v skedenjsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo mož Ivan, hči Lidija z mozem Mariom, vnukinja Luciana z Maurom, ljubljena pravnuka Max in Erik, sestre Viktorija in Angela, brata Joze in Rafael ter ostalo sorodstvo

Trst, 2. 2. 1993

Zapustil nas je nas dragi oče, nono in brat

Giordano Perak

Pogreb bo danes, 2. februarja, ob 10.30 iz nabrezinske kapele na pokopališče v Sestljani.

Zalostno vest sporočajo žena Cilka, sin Bruno z družino, hčeri Marina z družino in Nadja ter sestra Bruna in Nerina z družinama

Trst, Sestljan, London, 2. 2. 1993

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so počastili spomin in pospremili na zadnji poti mojo drago mamo

Marjuci Lapanja vd. Agostini

Masa zahvalnica bo v četrtek, 4. februarja, ob 17. uri v rojanski župni cerkvi.

Sin Karlo

Trst, 2. 2. 1993

NOVICE

V petek v Podgori skupščina o problemu jezua na Soči

Po objavi sporočila, da je na razpolago 75 milijard lir za posege na Soci in gradnjo jezua, je slišati vse več mnenj, da bi to pomenilo razmetavanje javnega denarja. V petek, 5. februarja, ob 20. uri bo o tem vprašanju govor na javni skupščini, ki jo sklicujeta predsednika rajonskih svetov za Podgoro in Strazice, Edi Maligoi in Enzo Dall'Osto. Na skupščino, ki bo v nekdanji osnovni šoli v Podgori, sta pobudnika povabila goriskega župana, člani občinskega odbora, občinske svetovalce, predstavnike rajonskih svetov, naravovarstvenike in seveda občane.

Koncert klasične glasbe v kabaretni preobleki

V Verdijevem gledališču bo nocoj ob 20.30 v okviru sezone italijanskega gledališča nastopila francoska glasbena in kabaretna skupina "Le Quatour" s predstavo "Le diable aux cordes" (Vrag na vrvi). Gre za skupino odličnih glasbenih poustvarjalcev - Pier Ganem (viola), Laurent Vercambre in Jean Claude Camors (violina) in Laurent Cirade (violoncelo), ki med približno poldruho uro trajajočim sporedom kombinirajo klasično in sodobno glasbo, izvajajo kabaretne in komične točke. Stalno pa igrajo in to kako! Ne glede ce v ležečem stanju, v teku, v dvorani. Skratka zanimiva predstava. Prireditelj je v sklopu abonmajske sezone, proste vstopnice je mogoče kupiti v agenciji Appiani ter eno uro pred predstavo pri blagajni gledališča Verdi.

Čedna trinajstica v baru Rosy

Sreča se krčevito oklepa bara Rosy v Kraski ulici in tamkajšnje igralnice za nogometne stave. V nedeljo je osrečila neznanega dobitnika, ki je zadel trinajstico in kar devet dvanajstic, kar pomeni, da bo vnovčil nekaj nad 320 milijonov lir. Stavni listek je bil sestavljen sistemsko, z računalnikom. Bar Rosy oziroma tamkajšnja igralnica za nogometne stave je ze lep cas v ospredju, saj so tam pred leti zadeli dve trinajstici na skupne 3, 5 milijarde lir.

Gasilci polno zaposleni

Goriski gasilci so bili predsinoci polno zaposleni. Posredovali so v prometni nesreči pri Zagraju, o kateri poročamo na drugem mestu, skoraj sčasno pa so jih poklicali tudi v Zdravscine, kjer je ogenj ogrožal ostresje. V bližini restavracije Oasi pri Rutarjih so se pogasili manjši požar na travnišču, nekaj pred 22. pa so pohitili v ulico Blaserna v Gorici, kjer je pregorela kerosenska pec.

Zaprtá cesta pri Fiumicellu

Zaradi nujnih vzdrževalnih del na mostu na kanelu Cucchini, bo od 8. ure danes zaprt odsek pokrajinske ceste št. 23 za Fiumicello. Zapora bo v veljavi do dokončanja del.

PROMET / ZASEBNA POBUDA PREKAŠA OBČINSKO

V Rossinijevi ulici bo zasebno parkirišče

Prostora bo za okrog osemdeset avtomobilov

Vse kaže, da bo v južnem predelu mesta kmalu precej manj težav s parkiranjem. V Rossinijevi ulici bo, ce ne bo birokratskih ali drugih zapletov, kmalu na razpolago parkirni prostor za nad osemdeset avtomobilov. To kar bi morala pravzaprav narediti občina, pa doslej ni pokazala prevelike vneme, je pripravljen storiti zasebnik in prepričani smo, da mu bo uspelo. Med bencinsko crpalko v ulici Duca d'Aosta in vulkanizersko delavnico v Rossinijevi ulici je namreč obsezen prostor, ki so ga pridobili po podrtju razpadajoče stavbe. Zemljišče je zazidljivo, a

ga nameravajo lastniki, Komjancevi, ki upravljajo bliznjo vulkanizersko delavnico, zaenkrat nameniti za parkirišče proti plačilu. Prostor bodo opremili z avtomatsko napravo, kar bo omogočalo, da bo pristojbina za parkiranje razmeroma nizka.

Na parkirišču bo prostora za nekaj nad osemdeset avtomobilov. Stevilka je na prvi pogled nizka, vendar pa ze z bežno primerjavo lahko ugotovimo, da bo predvideni poseg zelo uspešno pomagal razreševati tudi v Gorici ze močno

VLADO KLEMSE

občuteno prostorsko stisko. Na novem parkirišču bo namreč lahko parkiralo toliko avtomobilov kakor vzdolž vse Codellijeve ulice in dobršnega dela bliznjega Senenega trga. Ce upoštevamo se dejstvo, da je kraj zelo blizu centra, je pobuda kar se da dobrodošla.

V bistvu zasebniki rešujejo vprašanje, ki bi ga morala ze davno razrešiti občina, pa zato ni bilo pravega posluha. Nekaj se je začelo sicer premikati na bolje prav zadnje mesece, saj je v pripravi načrt prometne

ureditve v mestu. Pripravljen pa bo sele v drugi polovici leta.

Prav te dni se zaključuje prva faza priprave, ki zajema, poleg zbiranja in preučevanja podatkov o gostoti prometa in obremenitvi posameznih območij v mestu. V prihodnjih tednih pa se bodo načrtovalci sestali tudi s predstavniki rajonskih svetov in predvsem prisluhnili predlogom in ugotovitvam predstavnikov krajevnega prebivalstva.

Odprtje parkirnega prostora bo deloma razbremenilo prostorsko stisko v bližini strogega mestnega jedra. Ko bo Občina, tudi v sodelovanju z zasebniki poskubela za ureditev drugih javnih parkirišč, bo promet tudi v našem mestu ponovno zadobil sprejemljivo gostoto. Ta parkirišča naj bi uredili zlasti na primestnih območjih z javnimi ali mešanimi posegi.

Kar ne zmore občina, lahko storijo zasebniki, bi lahko rekli. Seveda, ce je zato dovolj pripravljenosti in volje do sodelovanja. Novo parkirišče, kjer bo prostor mogoče vzeti tudi v najem, bi lahko odprli ze kmalu, cim bodo urejene vse potrebne formalnosti.

Dostop na bodoče novo zasebno parkirišče v Ul. Rossini (foto Studio Reportage)

SOVODNJE / SOVODENJSKA POJE

Jubilejna izvedba priljubljene revije

Peli so ženski zbor Sovodnje, moški Skala, Sovodenjska dekleta in mešani Rupa-Peč

Pevski zbor Skala iz Gabrij z dirigentko Rozino Konjedic (foto Studio Reportage)

Stevilno občinstvo je v nedeljo prisluhnilo lepi slovenski pesmi na 10. jubilejni izvedbi revije Sovodenjska poje, ki jo ze od vsega začetka, to je od leta 1984, prireja Kulturno društvo Sovodnje. Revija je nastala iz želje zborov, ki delujejo na območju sovojenjske občine, da bi se enkrat v letu srečali na skupni pevski prireditvi pred domaco publiko. Sovodenjska poje je to zelo izpolnila in se razvila v kakovostno in prijetno kulturno srečanje ne le za pevce, ampak tudi za poslušalce, ki vsako leto napolnejo dvorano Kulturnega doma do zadnjega koka.

ticka. Pomen te revije je v svojem pozdravu podčrtal tudi predstavnik sovojenjske občine Rafko Butkovič.

Nedeljski spored je bil bogat in pester, povezoval pa ga je dramski igralec Janez Starina. Kot prve so zapele članice zenskega zbora Sovodnje pod vodstvom Rezi Cescut, zatem pa so nastopili pevci moškega zbora Skala iz Gabrij, ki ga vodi Rozina Konjedic. Tretja na vrsti je bila vokalna skupina Sovodenjska dekleta, ki jo vodi Sonja Pelicon. Poleg samostojnega programa so dekleta zapela se v mešani zasedbi z nekaterimi člani gabrskega

moškega zbora. Zadnji je nastopil mešani zbor Rupa-Peč pod vodstvom Zdravka Klanjskega. Vsak zbor je za nastop na tej deseti reviji prejel priznanje, ki ga je podelilo KD Sovodnje.

Nedeljsko slovesnost je sklenil skupen nastop vseh pevcev iz Rupe, Peci, Gabrij in Sovodenj, ki so pod vodstvom Rozine Konjedic zapeli Vodopivcevi skladbi Ena ptica priletela in Poljske roze. V združenem nastopu se je se bolj izkazala povezujoča moč Sovodenjske poje, ki bo tudi v prihodnjih letih nadaljevala po poti združevanja in medsebojnega spoznavanja. (AF)

SLORI / V SODELOVANJU S KMEČKO BANKO

Izdali priročni slovar bančnega poslovanja

Letos na vrsti več publikacij z Goriškega

ALDO RUPEL

V zadnjih mesecih prejšnjega leta je Slovenski raziskovalni institut izdal dve publikaciji in z njima zaključil načrtovani sklop izdaj za leto 1992. Zvezek št. 119 obravnava poznavanje slovenskine na slovenskih osnovnih solah na Trzaskem in spada v ciklus z naslovom "Podoba našega otroka". Pri raziskavi je sodelovalo 150 učiteljev. Prikazali so probleme, ki jih imajo s slovenscino otroci osnovnih sol. Uvod v branje besedila, grafikonov in tabel je napisal Danilo Sedmak, spremeno besedilo in razlago pa Patrizia Žuzek.

Zvezek št. 120 pa je

bil izdelan po naročilu Kmečke banke iz Gorice. Zaradi dvojezičnega poslovanja je denarni zavod želel imeti priročni slovar bančnega poslovanja za sprotne potrebe svojih uslužbencev. Iz začetnih potreb se je naklada zvišala na 700 izvodov, ki jih bosta Banka in Institut razdelila tudi drugim uporabnikom po ostalih bankah obmejnega prostora in tehničnim ter strokovnim solam. Priročni slovar so sestavili Jozko Basa, Majda Kaucič in Aldo Rupe. Uvod je pripeval Ales Doktorič.

Letos namerava SLORI izdati nadaljevanje raziskave o osnovnosol-

skih otrocih. Tokrat bo na vrsti goriska pokrajina. Izšel bo ponatis knjige "L'assimilazione silenziosa", ki sta jo pred leti napisala Emidij Susic in Danilo Sedmak. Vse kaže, da bo mogoče nadoknaditi pomanjkljivost Mladinskega raziskovalnega tabora Lasko 91, ki nima zbranega in natisnjene gradiva zaradi pomanjkanja sredstev. Zvezek št. 122 bo obravnaval raziskavo o doživljanju meje prebivalcev novogoriške in goriske občine. Ce bodo na razpolago zadostna sredstva, mora priti na vrsto tudi knjiga o Mladinskem raziskovalnem taboru Bardo 92.

SEJMI / TRGOVINSKA ZBORNICA

Novosti glede dodeljevanja prispevkov

Upravni odbor Trgovinske zbornice na zadnji seji prilagodil pravilnik za prispevke industrijskim, obrtniskim, trgovskim in kmetijskim podjetjem za sodelovanje na razstavah in sejmi v Italiji in tujini. Prilagoditev, oziroma sprememba pravilnika je bila nujna, zaradi uskladitve s predpisi, ki veljajo na vsedrjavni ravni. Od leta 1988, ko je bil pravilnik sprejet, so se tudi precej spremenili pogoji in načini nastopanja na promocijskem področju.

Kaj predvideva popravljeni, oziroma prilagojeni pravilnik? Predvsem se upoštevajo novi primeri, ko podjetja lahko zaposlijo za prispevek, povečala se je

tudi stopnja prispevka. Pravilnik predvideva: - do 50-odstotni prispevek na račun stroškov za sodelovanje na specializiranih sejmskih prireditvah v Italiji. Prispevek znaša maksimalno 1.500.000 lir.

- do 70-odstotni prispevek na račun stroškov za sejmske prireditve v evropskih deželah. Maksimalni znesek prispevka je 3 milijone lir.

- do 50 odstotni prispevek na račun stroškov za prireditve v izvenevropskih deželah. Maksimalni prispevek pa znaša 6 milijonov lir.

Lani je prispevek iz tega sklada koristilo 82 podjetij iz goriske pokrajine.

LOTERIJE / POLEMIKE

Mila razsodba izziva val kritik

Sen. Bratina bo zahteval od vlade odgovor na vrsto vprašanj

V Gorici se se niso mogli komentirati na račun razsodbe o milijardni goljufiji s ponarejenimi listki državnih loterij. Medtem ko so sodniki oprostili večino obtožencev, drugim pa naprtili tako nizke kazni, da jim ne bo treba več v zapor, so ocene javnosti povsem drugačne. Razsodba pa ima tudi politične odmeve. Po prvih ostrih komentarjih gibanja La rete je o tem razpravljalo tudi tajništvo DSL na srečanju s sen. Darkom Bratino, iz vrst KD pa prihaja vest, da po soglasnem sklepu jamstvenega odbora zaenkrat ne bodo obnovili izkaznice sicer oproščnemu bivšemu predsedniku Pokrajine Gian Francu Crisciju.

DSL v tiskovnem sporočilu ocenjuje, da so nekateri aspekti procesa in sama razsodba skandalozni. Predvsem preseneca dejstvo, da se država ni predstavila kot civilna stranka in da obtožencev, ki so sami priznali krivdo, ni zahtevala povračila na neposreden način pridobljenih milijard. Stranka se sprašuje, ali gre zgolj za malomarnost ali pa se za tem skriva poskus prikrievanja hujših odgovornosti morda v kakem ministrskem kabinetu. Na ta vprašanja pa senator Bratina zahteval cimpred odgovor od vlade z interpelacijo v senatu. DSL je namreč močno zaskrbljena zaradi vtisa, ki ga pušča ta zadeva, da je mogoče ogoljufati državo za milijardne zneske in nato v miru uživati to bogastvo prav v času, ko je zaradi afer o podkupninah v ospredju moralno vprašanje.

PRIREDITVE

V CITALNICI KNJIZNICE D. FEIGEL bo v četrtek, 4. februarja, ob 20.30 predavanje in praktični prikaz masaze shatsu. Predavala bo prof. Helena Bizjak.

SD SOVODNJE priredi 20. februarja pustovanje v Kulturnem domu v Sovodnjah. Ples z ansambлом Biljard, večerja, zrebanje nagrad, zazelene maske. Vabila pri Davorinu, Lucijanu, Gianniju, Mirici in Mirjam.

DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV priredi v soboto, 20. februarja veselo pustovanje v restavraciji Pri skofu (Al Vescovo) v Podbonecu, v Beneski Sloveniji. Vesela zabava in skupna večerja. Prijave na sedežu društva in pri poverjenikih do 3. februarja.

OBVESTILA

SDZPI prireja v mesecu marcu tečaj osnovne informatike MS DOS in urejanja besedil Word 5 (60 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije na sedežu zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan razen sobote od 8. do 13. ure.

DRUŽBA se dobi danes ob 19.30 na Placuti.

KINO

GORICA VITTORIA Danes zaprto. Jutri: 20.10-22.00»La morte ti fa bella«.

CORSO 17.15-22.00 »Dracula«.

VERDI 20.30 Nastop skupine "Le Quatour".

TRZIC EXCELSIOR 17.30 - 22.00 »Analitè proibite«.

Prep. ml. pod 18. letom.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI OBČINSKA ST. 1 - ul. sv. Mihaela - tel. 21074.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU CENTRALE - Trg Republike, 26 - tel. 410341.

DEZURNA LEKARNA V DOBERDOBU PRI JEZERU - Vrtna ulica 2 - tel. 78300.

POGREBI

Danes: 12.00 Bruno Busatta iz bolnice Janeza od Boga v Podturn in na glavno pokopališče, 12.45 Giuseppe Petrucci iz bolnice Janeza od Boga v Speter ob S., 13.15 Romildo Visintin iz splosne bolnice v Zagraj, 13.15 Bianca Cosson iz splosne bolnice v Krmnin.

GLASBA / SAXING TIME

O zgodovini jazza

Video posnetki in izvajanje glasbe v živo

V Gorici se nocoj nadaljuje ciklus srečanj z jazz glasbo»Saxing time«. Po izjemnem uspehu koncerta Steveja Colemana bo tokrat na vrsti nekoliko drugačno srečanje: glasbeni kritik Claudio Donà in saksofonist Maurizio Caldura (oba sta iz Benetk) bosta občinstvo pospremila na glasbenem video-potovanju skozi zgodovino jazza in posebej saksofona kot najznanейšega glasbila te zvrsti. Z videoposnetki in izvajanjem v živo bosta predstavila glasbo Charlieja Parkerja ter druge

velike saxmene kot so Sonny Rollins, John Coltrane, Anthony Braxton, Archie Shepp. Večer, ki bo v dvorani socialnega centra v Ul. Baiamonti s pričetkom ob 21. uri, bo na koncu ponudil se jam-session z Maurizioom Caldura in spremljavo goriske ritmične sekcije.

Naslednje jazz srečanje bo v torek, 9. februarja, s koncertom v Verdijevi dvorani, kjer bo nastopil Steve Grosman. Vstopnice so v predprodaji v Gorici (agencija Appiani), Trstu (Utat) in Vidmu (Angolo della musica).

FINANCARSKA ŠOLA

Vse več strank je sedaj za izvedbo referenduma

Občinska svetovalka PLI Franca Graniti Majo, ki je svojcas vodila občinsko komisijo o vprašanju lokacije financarske sole, je pisala zupanu Tuzziu in mu postavila dvojje vprašanje. Prvic, ali je preveril, ce je objekt vojaškega znacaja ali ne; drugic, ali je po najnovejših podatkih uprave možna namestitvev financarske sole v kaki opušeni vojašnici v Gorici. Svetovalka meni, da je občinska uprava dolžna posredovati javnosti odgovora na ti vprašanja, ki sta bistveni pri odločanju o zadevi.

Majova hkrati polemizira s KD zaradi napovedi te stranke, da ne bo nasprotovala referendumu, ce bi do tega prišlo. Toda ze sama misel, da bi neka stranka lahko nasprotovala odločitvi upravnega sodišča, do katerega se je povsem upravičeno obrnila skupina občanov, meni Majova, je nezaslišana. Tudi predstavnica PLI se torej, podobno kot KD in po nekaterih neuradnih vesteh del PSI, približuje stališčem v prid referendumu.

KRONIKA / PRI ZAGRAJU

Smrtna nesreča

Umrli je 51-letni uslužbenec iz Zdravščin

V prometni nesreči, ki se je zgodila v nedeljo nekaj po 21. uri na državni cesti št. 305 med Foljanom in Zagrajem, je umrl 51-letni uslužbenec Lucio Franzot iz Zdravščin.

Franzot je umrl na kraju nesreče v razbitinah svojega fiata 500 po silovitem trčenju z avtobusom pokrajinskega prevoznega podjetja APT. Truplo so iz docela uniceenega avtomobila izvlekli gasilci.

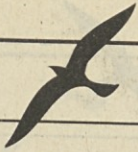
Po razpoložljivih podatkih je Franzot peljal v smeri iz Poljana proti Zagraju oziroma Zdravščinam, medtem ko je linjski avtobus pripeljal z nasprotne strani.

Do trčenja je prišlo na precej ostrem ovinku v desno. Po vsej verjetnosti je Franzotov avto zaneslo proti sredini cestisca, ko je z nasprotne strani pripeljal avtobus. Sofer se trčenju, ki je bilo usodno za voznika fiata 500, ni uspel ogniti. Nihče od sicer malostevilnih potnikov na avtobusu ni bil ranjen, državno cesto pa so morali za nekaj ur zapreti za promet. Tocenejše vzroke nesreče ugotovljaja prometna policija.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV

DAN SLOVENSKE KULTURE

V ponedeljek, 8. februarja, ob 20.30 v goriškem Katoliškem domu

JAVNI ZAVODI

Plače naj uskladi država!

ROMAN BRIC

Se nikoli se ni po javnih medijih toliko govorilo in pisalo o placih kot sedaj. Kaze, da so sodu izbile dno place, ki jih bodo prejeli slovenski poslanci v skupščini. To je pravzaprav edini podatek o placih v javnosti, saj so sicer place (razumljivo) najbolj varovana skrivnost v državi. Posebno vedno grejejo domisljijo place v takojmenovanih javnih zavodih, kamor sodijo zdravstvene ustanove, sole, domovi itd. Na dan prihajajo tudi "stari izracuni" o razlikih placov za enako delo. Primer iz idrijske občine, o katerem teče beseda v tem zapisu, nikakor ne moremo posploševati, kaze pa na isto bolezen, ki jo v podobnih oblikah zasledimo v vsej državi. Razlike med placami v javnih zavodih so posledica neusklajenosti meril med državnimi resorji.

Tezave, ki največkrat povzročajo slabo voljo in precejšnje razlike med osnovami za izplačila plac direktorjev javnih zavodov, izhajajo po ugotovitvah idrijskih občinskih strokovnih služb iz neusklajenosti med po-

sameznimi ministrstvi na republiški ravni. Tudi za financiranje večine javnih zavodov v občini skrbi republika, zato višine sredstev za place tudi kot ustanovitelji ne morejo določati v občini, kjer se dosledno ravna po njihovih navodilih. Na to bodo opozorili republično vlado in poslance v Državnem zboru, je bilo rečeno na minuli seji idrijskega izvršnega sveta.

Hkrati so preverili tudi osnove za izplačilo proračuna za leto 1992, ki je bil izplačan zaposlenim v občinskih upravnih organih. Izplačilo je bilo izvedeno na osnovi sklepa ustavnega sodišča, ki velja le za delavce in funkcionarje v državni upravi. Sklep o proračunu pa ne velja za tiste družbene dejavnosti, ki se financirajo iz občinskega proračuna. V zvezi s tem pa so sprejeli sklep o zagotovitvi 12,5-odstotnega delca za nagajevanje v masi sredstev teh zavodov, kar velja od 1. januarja dalje in sklep o uskladitvi koeficientov za primerjalne poklice med posameznimi zavodi in upravnimi organi občine.

PODJETNIŠTVO / AVTOPRALNICA V ROŽNI DOLINI

Fantje pridno perejo avte, a dovoljenj še ni...

Mar predsednikova ustna izjava odtehta stroge predpise?

VALTER PREGELJ

Od zahtevnosti in petčnosti vsake stranke je odvisno, kako vrednoti hitro in kakovostno storitev avtopralnice "Car Wash" v Rožni dolini, ki jo je ustanovilo podjetje AJTA d.o.o., toda kolona čakajočih vozil lahko priča o zaupanju uporabnikov. Kar pomeni, da gre pralcent delo dobro od rok.

Slabše pa so po besedah občinske tržne inspektorice Karmen Velikonja poskrbeli v podjetju za pridobitev ustreznih soglasij in dovoljenj.

Avtopralnica je začela

z delom 17. decembra lani in ze naslednji dan se je na pritožbe krajanov odpravila tržna inspekcija v redno kontrolo podjetja AJTA. Med pregledom je inspektorica ugotovila številne pomanjkljivosti: od te, da ni odločbe o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, do neurejenosti poslovnih prostorov, manjkajočih sanitarij, da dela deset delavcev "na crno", da izdajajo račune iz paragonkega bloka ter spre-

jemajo placilo tudi v tuji valuti, čeprav nimajo pogodbe za opravljanje menjalniških poslov. S slednjim se Zlatko Ruzic, mož lastnice in direktorice podjetja, ne strinja, kajti placilo je res prejel v lirah, ni pa stranki vrnil tolarjev. »Zaposlenih je sedem delavcev in sicer po pogodbi,« trdi Ruzic. Poleg tega naj bi inspektorica kricala nanj in se pred strankami nedostojno vedla.

V inspekcijskem zapisniku je med drugim tu-

di zabeleženo, da je Zlatko Ruzic dejal: »Izjavljam, da mi je bilo s strani predsednika izvršnega sveta Crtomirja Spacapan in Janeza Korošca ustno rečeno, da lahko pričnem z obratovanjem. Vsa ostala dovoljenja si lahko pridobim naknadno.« Inspektorat je se iste dne izdal odločbo o takojšnjem prenehanju opravljanja dejavnosti in podjetje obvestil, da morabitna pritožba ne zadri izvršitve sklepa. Ker v avtopralnici ne upošteva odločbe, je tržna inspekcija prijavila podjetje AJTA novgoriškega sodišču »zaradi storjenega gospodarskega prestopka«.

»Ironija brez primere je,« meni Velikonja, »da sta bila Ruziceva dan pred začetkom obratovanja avtopralnice pri nas na ustnem razgovoru in smo jima izrecno povedali, da ne moreta zaceti z delom brez gradbene in uporabnega dovoljenja.«

Po Ruzicevem mnenju je AJTA kasneje dostavila občinskim upravnim organom vse potrebne dokumente, vendar ne moremo ob ogromni investiciji zavlačevati s poslovanjem zaradi birokratskih zadev. »Zataknilo pa se je pri pridobitvi po-

zitivnega vodnogospodarskega mnenja. »Iz navedenih razlogov smo zaradi poplavne problematike na tem območju in predvsem tega, da je AJTA zgradila betonski zid v brežini Vrtojbe in na javnem dobru, izdali negativno mnenje,« pravi Albin Krapez, vodja občinske izpostave Republiške direkcije za varstvo okolja in urejanje voda. Poleg tega so za mnenje zaprosili sele tedaj, ko je bila avtopralnica postavljena, dodaja Krapez. K lokacijskemu dovoljenju je VGP "Soca" predhodno dalo strokovno mnenje samo v primeru, da je avtopralnica izven trimetrskega pasu ob potoku. To potrjujejo tudi na sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, kjer očitajo investitorju - izjema je namestitev čistilne naprave - neupoštevanje zahtev iz lokacijskega dovoljenja, vendar menijo, da je mogoče z večjo pragmatičnostjo stvari le urediti. Medtem pa je gradbena inspektorica ugotovila, da obstoječega objekta ni mogoče uskladiti s sedanjim lokacijskim dovoljenjem, »zato je treba ugotoviti, če je mogoča sprememba dovoljenja.« V nasprotnem primeru naj bi se zgrajeni in, kot kaže tudi naša fotografija delujoči avtomobilski pralnici, sledilo rušenje.

Pralnica avtomobilov dela kljub temu, da nima vseh papirjev. (Foto: o'Hara)

LJUDJE V STISKI / POT

Pogovori po obalnem telefonu tudi v italijanščini

Za sedaj delujejo tri dni na teden

FRANC OREŠNIK

KOPER - Konec prejšnjega meseca je na telefonski številki (066) 25-781 pričela delovati krizna linija POT (Pogovori po obalnem telefonu). Klicateljem, ki zaidejo v duševne stiske, se na tej številki oglašajo svetovalci. Doslej je podobna krizna linija (Klic v duševni stiski) delovala v Ljubljani. Izkazala se je za koristno pomoč in marsikateremu je pomagala pred najhujšim.

Posebnost je ta, da se je na koprski številki zdaj mogoče pogovoriti tudi v italijanščini. To je pomembno zaradi italijanske manjšine, posebno pa zaradi ljudi (zasvojenih z mamili, ki iz Italije prihajajo v obalnem mesta po nakupih in uživanju mamil. Poznavalci trdijo, da vsak dan pride prek meje nekaj deset takih "narkoturistov", ker je pri nas zakonodaja o mamilih precej blazja kot v Italiji in ker je cena heroina ali koka-ina tu skoraj za pol nizja. Seveda svetovalni telefon ni namenjen le zasvojenim z mamili in obolenim za aidsom, ampak širokemu krogu ljudi: od tistih, ki potrebujejo samo topla beseda in človeško družbo, do onih ki so že docela obupali nad življenjem in se odločajo za usodni korak in duševno obolenih, ki jih svetovalci usmerijo k psihiatri.

»Telefonska svetovalnica je draga, a vedno bolj nujna pomoč tistim zdravnikom, ki podobno delo že opravljajo pa jih

pogosto sredi noči po telefonu kličejo na pomoč njihovi pacienti, kot je dejal dr. Milan Krek, ki v koprskem zavodu za socialno medicino in higieno skrbi za zasvojenost z mamili. Na zgoraj navedeni številki bo sedem svetovalcev za začetek na razpolago le ob petkih, sobotah in nedeljah od 20. do 24. ure. Ustanovitelj, zdravnik in psiholog dr. Andrej Marušić in psiholog Andrej Zadel računata, da bo dovolj denarja. Kajti za nakup posebnih telefonov, računalnika, opreme prostorov, solanja in obratovanja do aprila, bo ministrstvo za zdravstvo stalo 3 milijone tolarjev.

POVEZOVANJE Z EVROPO / SREBRNI JUBILEJ

Sodelovanje ETA-EGO še iz svinčenih časov

CERKNO - Prvi moz koncerna EGO, enega vodilnih svetovnih proizvajalcev vgrajenih elementov bele tehnike, s sedezem v švicarskem Zu-

gu Heinz Treffinger je 31. januarja letos praznoval 70 let. EGO in ETA iz Cerknega, ki uspešno sodelujeta že 25. let, sta s sodelovanjem Agencije

za prestrukturiranje 18. novembra lani podpisala pogodbo o ustanovitvi skupnega mešanega podjetja z 72, 26-odstotnim deležem tujega partnerja.

Lastnik firme EGO Heinz Treffinger in solastnica Doroty Fisher v ETI (Foto: R. Bric)

S tem si je EGO zagotovil odločujoč vpliv v proizvodnji grednih plošč, termostатов in cevnih gredcev, ki jih ETA skupaj s 25 podružnicami po vsem svetu dobavlja največjim svetovnim proizvajalcem bele tehnike.

ETA več kot 90 odstotkov svoje proizvodnje izvzi. Znotraj ETE je bilo z njenim ustanoviteljskim deležem oblikovanih več samostojnih podjetij: Hotel Cerkno, stanovanjsko podjetje Hisa, finančno-komercialni podjetji ETAFIN in ETACOM, ter podjetje CERTA, pravna naslednica nekdanjega družbenega podjetja, z večinskim deležem Sklada za razvoj in skupno izvozno-uvozno podjetje EXIM

REAKCIJA

Podrti les zanetil spor med SGG in krajani

VALTER PREGELJ

TRNOVO-Trnovci in Lokvarji zahtevajo od SGG Tolmin, da del izklopke od prodaje poskodovanega ali polomljenega lesa v Trnovskem gozdu, namenijo za popravilo cest (po katerih dnevno odpremo do tristo kubikov lesa) in dograditev vodovoda. Predvsem pa so v obeh krajih zaskrbljeni nad odseljevanjem, zato so predlagali ustanovitev javnega podjetja, ki bi poskrbelo za nova delovna mesta in za tehnično "oplemenjenje" lesa.

ZDRAVSTVO / ZELENALUČ

Razpisane koncesije za zdravstveno področje

OLGA KNEZ STOJKOVIC

SEZANA - IS je razpisal koncesije za zdravstveno varstvo odraslih za območje KS Senožeče in za zobozdravstveno varstvo odraslih v Sezani. Sezanski ZD bo moral v treh mesecih izdelati program razreševanja presežnih delavcev, če bi se ti pojavili, v enem mesecu pa bodo morali pripraviti program razreševanja zaposlenosti prostorskih kapacitet v zdravstvenem domu na Kozini. IS je dal pobudo sezanskemu zdravstvenemu domu, da

odda za določen čas v najem prostore v zdravstvenem domu na Kozini. Do sprejema plana zdravstvenega varstva ne bo razpisal koncesije v ambulanti na Kozini. Vendar lahko zdravnik, če izpolnjuje pogoje, direktno zaprosi zanj. Sezanskemu zdravstvenemu domu so predlagali naj v enem mesecu organizira na Kozini dežurstvo z zdravnikom brez medicinske sestre. Za to bo IS zagotovil ustrezna sredstva.

KANINSKE (IN NEVEJSKE) ŽIČNICE / RAZLIČNI PRISTOPI

Drugačni načrti sosedov

MIRAN MIHELIC

TOLMIN - Na zadnji seji občinske skupščine Tolmin je prišlo do nekaterih različnih stališč o postopkih za urejanje pravnega in tehničnega pristopa k projektu Slovita na Kaninu. Odbornik Zarko Mlekuz (DPZ) je menil, da bi morali tudi v tolminski občini kaj konkretnega reči o korakih, ki bi raziskave za idejne projekte, kakršne so na svoji strani napravili v Furlaniji, spravili do cimprenjege udejanjenja. Povedal je se, da je bil vodja teh raziskav znani francoski strokovnjak za smucar-

sko infrastrukturo, ki dobro pozna tudi sistem POMA na naši strani Kanina. Občina naj bi torej v svoj program za letošnje leto vnesla vse potrebne ukrepe za začetek postopkov in naj bi tudi spodbujala dogovarjanja na ustreznih upravnih ravneh.

Zupan dr. Viktor Klajnšek je povedal, da so se dogovarjali mimo pravnih postopkov, kot so lokacijski ogledi ipd., čes da so strokovnjaki za žičnice, ki so jih naročili

iz Francije, dobili le pristanek obmejnih organov za ogled terena. Potem pa so vsi kontakti tekli le med Bovecem in Ljubljano, brez usklajevanja z usmeritvami, za katere bi morali povprašati v tolminsko občino. Zupan je tudi sam projekt označil kot slab.

Odbornik Zarko Mlekuz in direktor bovskih hotelov Vojko Suligoi se s takšno oceno nista strinjala. Pripomnila sta, da so se v zvezi s Slovito Furlani pogovarjali di-

rektno z bivšimi lastniki bovskih hotelov s Kompasom International. Pred enim letom so Furlani ta idejni projekt uporabili, da so sogovornikom na slovenski strani lahko povedali, kakšno varianto si zamisljajo. Zal na naši strani ni bilo nekaj casa nobenega glasu, ker so bili pri Kompasu zepi vedno bolj plitvi

Z novim lastnikom bovskih hotelov se je Bovečanom vrnilo nekaj upanja, da se bo projekt Slovita premaknil z mrtve točke. Prvi koraki v tej smeri dobro kažejo...

NOVICE

Slavnik spet vozi

KOPER - Od včeraj Slavnikovi avtobusi spet vozijo na lokalnih in medkrajevnih progah po voznem redu, kakršen je veljal pred stavko. Pri tem pa delavci stavke vsaj formalno se niso prekinili. Vse dejavnosti se odvijajo s soglasjem in pod kontrolo stavkovnega odbora. Delavci so prejšnji teden dobili place za lanski november, torej jim podjetje dolguje placlo se za december in januar. V četrtek bo predstavnik stavkovnega odbora sprejel predsednik Kučan.(BV)

Razlaščenci čakajo

TOLMIN - Cim so občani zvedeli za možnost denacionalizacije, je bilo v tolminski občini že 119 prijavitev za vrnitev premoženja. Toda potrebnih dokumentov večina se danes nima zbranih. Doslej je uspelo le šestim občanom zbrati vse potrebne dokumente. Ta podatek zelo veliko pove, namreč da bodo morali v državnih službah to vzeti hudo resno v roke. Menda se več kot polovica zahtev nanasa na stavbna in kmetijska zemljišča ter gozdove, ostalo pa so zgradbe, ki so večji del poslovnega znaka. Kmalu bodo resili tudi vlogo za vrnitev nacionaliziranega podjetja. 27 je vlog za vračilo poslovnih in stanovanjskih zgradb. Raznasalci menijo, da bi ti objekti morali dobiti prednost, ker bi ob ponovnem odprtju privatnih dejavnosti v njih v času brezposlenosti lahko marsikdo dobil zaposlitev. Nekaj vlog je bilo tudi zavrnjenih. Zaradi sprememb na stavbah se bodo postopki se najbolj vlekli.

Sergij Pelhan o obeh Goricah

NOVA GORICA - »Kot minister v slovenski vladi bom tudi v prihodnje po svojih močeh in možnostih sodeloval pri spodbujanju sodelovanja in zblizevanja sosednjih mest in občin, Nove Gorice in Gorice.« Dodal je, da njegov projekt o postopnem združevanju obeh mest na goriskem območju slovensko-italijanske meje, ostaja veljaven in aktualen, saj so ga že doslej v marsičem izpolnili. »Zmeraj bom na voljo za nove prispevke in napore pri izvajanju omenjene pobude, ki lahko koristi dobrim odnosom in sodelovanju ob meji med sosednjima in prijateljskima državama.« se rekel novi slovenski minister za kulturo. Sergij Pelhan je v pogovoru za Radio Slovenija in Republiko poudaril, da sta mu tudi goriski zupan Erminio Tuzzi in predsednik Goriske pokrajine, Gino Saccavini, izrekli željo, naj bi tudi v prihodnje, se pravi s položaja ministra v slovenski vladi, sodeloval pri spodbujanju odnosov in sodelovanju med obmejnimi območji na Goriskem. (MD)

Skupaj s Soškimi elektrarnami

TOLMIN - Pristanek družbe Knezca, da bo pri gradnji male vodne elektrarne na Knezi sprejela partnerstvo s Soskimi elektrarnami, bo zagotovil svolaganje v obnovno daljnovođa med Lomom in Tolminom. Gradili pa bodo tudi se dva krajsa odseka daljnovođa do dveh pretočnih elektrarn za kar pa bo moralo poskrbeti finančno kritje Knezca sama. Po dogovoru bodo s pridobljenim finančnim kritjem investicij gradili vsak zase le elektrarne, povezovalna infrastruktura pa bo skupna skrb, ker imata partnerja pri tem vsak svoje interese. Soske elektrarne bodo tako dobile od krajanov dovoljenje za graditev akumulacijske elektrarne pri Mohorju, družba Knezca pa neke druge ugodnosti za svoje hidroelektrarne pri Velikih Lutih in Knezi. Elektrarne bodo proizvajale vršno energijo. (MM)

Čipkarstvo ne izumira

IDRIJA - Izdelovanje cipk, ki so ze od nekdaj veljale za višek spretnosti in znanja v ročnih delih ima na Idrijskem dolgoletno tradicijo. Najstarejši viri govorijo o idrijskih klekljaricah ze konec 17. stoletja. Cipkarska sola v Idriji je bila ustanovljena 1876. leta. Danes jo obiskuje v oddelkih v Idriji, Spodnji Idriji, Cerknem, Godovicu, in Crnem vrhu preko 400 otrok. Na sliki: s čipkarstvom je treba zaceti zgodaj. (Foto R. Bric)

Sprejem za duhovnike

IDRIJA - Včeraj so se sestali na povabilo zupana dr. Janeza Podobnika predstavniki občinskega vodstva in v tej občini službojuci duhovniki. Govorili so o dejavnosti cerkve in izvajanjem bogoslužja ter o skrbi za številne sakralne objekte. Idrijski dekan Stanko Medvesček je ugodno ocenil spustljiv odnos do zgodovinskega prispevka cerkve k razvoju Idrije, kjer so pri imenovanju ulic in trgov zastopane tudi membrkerkvene osebnosti Idrije. Povedal je tudi, da računajo na pomoč občine pri obnovi nekaterih sakralnih objektov, zlasti v odročnih krajih. Opozorili na 500-letnico cerkve v Jagrščah, ki jo bodo proslavili 16. maja. (RB)

NOVICE

Opravičilo uredništva

LJUBLJANA - V sobotni številki Republike se nam je v intervju z direktorjem mariborskega Henkla gospodom Andrejem Mesaričem vrnila neljuba napaka. Stavke »Pravkar smo imeli strokovni kolegij, sami Slovenci, logično; govorili smo nemško.« bi se moral pravilno glasiti »Pravkar smo imeli kolegij, sami Slovenci, logično; govorili smo slovensko.« Gospodu Mesariču se za napako opravičujemo.

Posledice devalvacije irskega funta

DUBLIN - Irška centralna banka je včeraj znižala obrestno mero od 100 na 14 odstotkov. Znižanje obrestnih mer je sledilo devalvaciji irskega funta. Ta je bil v soboto devalviran za deset odstotkov v primerjavi z drugimi valutami znotraj evropskega valutnega sistema, potem ko se je vlada v Dublinu pet mesecev vztrajno, a zaman borila zoper spekulacije. Po devalvaciji irskega funta so se znotraj Evropske skupnosti, pri medvalutnih razmerjih, že začeli pojavljati glasovi o sibkosti britanskega funta, ki je poglavitni trgovinski partner Irske. Napovedujejo tudi, da sta zdaj na vrsti francoski frank in danska krona, ki sta se močno približala bojni črti. (Reuter)

Rast ameriškega izvoza

RIM - Kljub japonski in evropski gospodarski recesiji v Združenih državah Amerike napovedujejo rast izvoza. Združene države nameravajo prodati na latinskoameriški trg in na trg Daljnega vzhoda. Gre predvsem za napovedi večjih ameriških izvoznikov, ki so precej optimistične. Po napovedih ameriških ekonomistov je predvsem izvoz tisti, ki naj bi pomagal gospodarstvu iz recesije. (ANSA)

Denami komite prestavil sejo

BRUSELJ - Kot so sporočile monetarne oblasti, je Denami komite Evropske skupnosti, ki se je v soboto sestal na izredni seji, na kateri so sprejeli odločitev o desetodstotni devalvaciji irskega funta, odpovedal običajno sejo, ki naj bi bila včeraj. Povedali so, da so se člani komiteja na sobotnem kratkem zasedanju odločili, da ponedeljkovo zasedanje ni potrebno in da utegne povzročiti celo nove napetosti na denarnem tržnici. Na ponedeljkovem zasedanju, ki so ga preložili na sredo, 10. februarja, naj bi razpravljali o delovanju evropskega sistema medvalutnih razmerij, ki je pod pritiskom, odkar so Danci lani junija izglasovali zavrnitev maastrichtskega sporazuma o tesnejši evropski zvezi. Ta zavrnitev je poglobila dvom v umik, ki so ga namenili prehodu na enotno valuto Evropske skupnosti, kar naj bi se zgodilo ob koncu tega stoletja. Ta zavrnitev je prav tako posledično vplivala, da sta sredi septembra britanski funt in italijanska lira opustila sistem bolj fiksiranih menjalnih razmerij, španska pezeta in portugalski eskudo pa sta bila devalvirana. (Reuter)

MEDBANČNI TRG

Tečaj tolarja je januarja zaostajal za rastjo cen

JANEZ SAJE

LJUBLJANA - Porast drobnoprodajnih cen v januarju v visini 3, 7 odstotka bo v februarju precej povišal skupne »tolarske« obrestne mere, pri katerih se uporablja metodologija revalorizacije in realnih obresti. Medtem ko je januarski revalorizacijski faktor na letni ravni predstavljal 13, 75 odstotka, znasa februarski kar 60, 58 odstotka.

V primeru obrestne mere v visini R + 16 odstotkov letno, kolikor na primer trenutno v povprečju znasajo medbančne obrestne mere, pomeni to kar 86, 3 odstotka na leto.

Ob koncu januarja je zanimiv podatek, da je bil porast uradnega tečaja Banke Slovenije v preteklem mesecu se precej nižji od visine tako imenovanega velikega R. Ob 1, 1-odstotni mesečni revalorizaciji se je tečaj povišal le za 0, 51 odstotka, kar z drugimi besedami pomeni, da so tudi v preteklem mesecu utrpeli oportunitete

tno izgubo vsi investitorji, ki so svoje naložbe »vezali« na valutno klavzulo.

V enakem obdobju so se tečaji bank za odkup in prodajo deviz od podjetij dvignili za približno 1, 2 odstotka. »Zaslugo« gre pripisati predvsem Banki Slovenije, ki prek svojih instrumentov se naprej skrbi za ustrezno visino omenjenih deviznih tečajev.

Tako je bilo tudi v preteklem tednu, saj se je »minimalni« tečaj Banke Slovenije pri ponudbah bankam za odkup deviz z začetnih 61, 92 tolarjev za nemško marko do konca tedna dvignil na 62, 03 tolarjev za marko.

Dnevne intervencijske kvote so se sicer nekoliko znižale (s 3 milijone mark na 1, 5 milijona), vendar vse kaže, da večini bank kljub vsemu ustreza naraščanje deviznih tečajev, saj »ubogljivo« sledijo tendencam centralne banke. V tekočem mesecu lahko tako pričakujemo podobna dogajanja.

SLOVENIJA / PODJETJA IZ NEKDANJE JUGOSLAVIJE

Preoblikovanje poslovnih enot

Rok se bo iztekel 28. februarja

MILE ČUK

njeno uredbo, imajo delavci pravico ustanoviti podjetje sami in naprej delati v dote-

vajo izpolnitev obveznosti, ki jih zagotavlja uredba - se pravi poravnava neizplačanih terjatev kar zadeva osebne dohodke oziroma zaposlitev za nedoločen čas. Naj-

Podjetje ali predstavništvo? (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

danjih prostorih. Nives Marinsek je tudi podarila, da uredba o preoblikovanju teh podjetij v bistvu določa moratorij na lastnino v teh enotah. Delavci, zaposleni v takšnih poslovnih enotah, naj si torej čimprej uredijo status, tako da ustanovijo podjetje. Če pa njihova poslovna enota začne postopek za ustanovitev podjetja, naj pač zahte-

vec prodajnih enot v Sloveniji imata Varteks (17) in Jugoplastika (6) iz Hrvaske, medtem ko so podatki o poslovnih enotah iz drugih nekdanjih jugoslovanskih republik nepopolni. Med hrvaškimi poslovnimi enotami je največja Josip Kras iz Kobariida, ki ima 160 zaposlenih, Sana iz Hoc pa ima v svoji enoti 130 delavcev.

KOPER, TRST / PRIHODNOST SEVERNOJADRANSKIH LUK

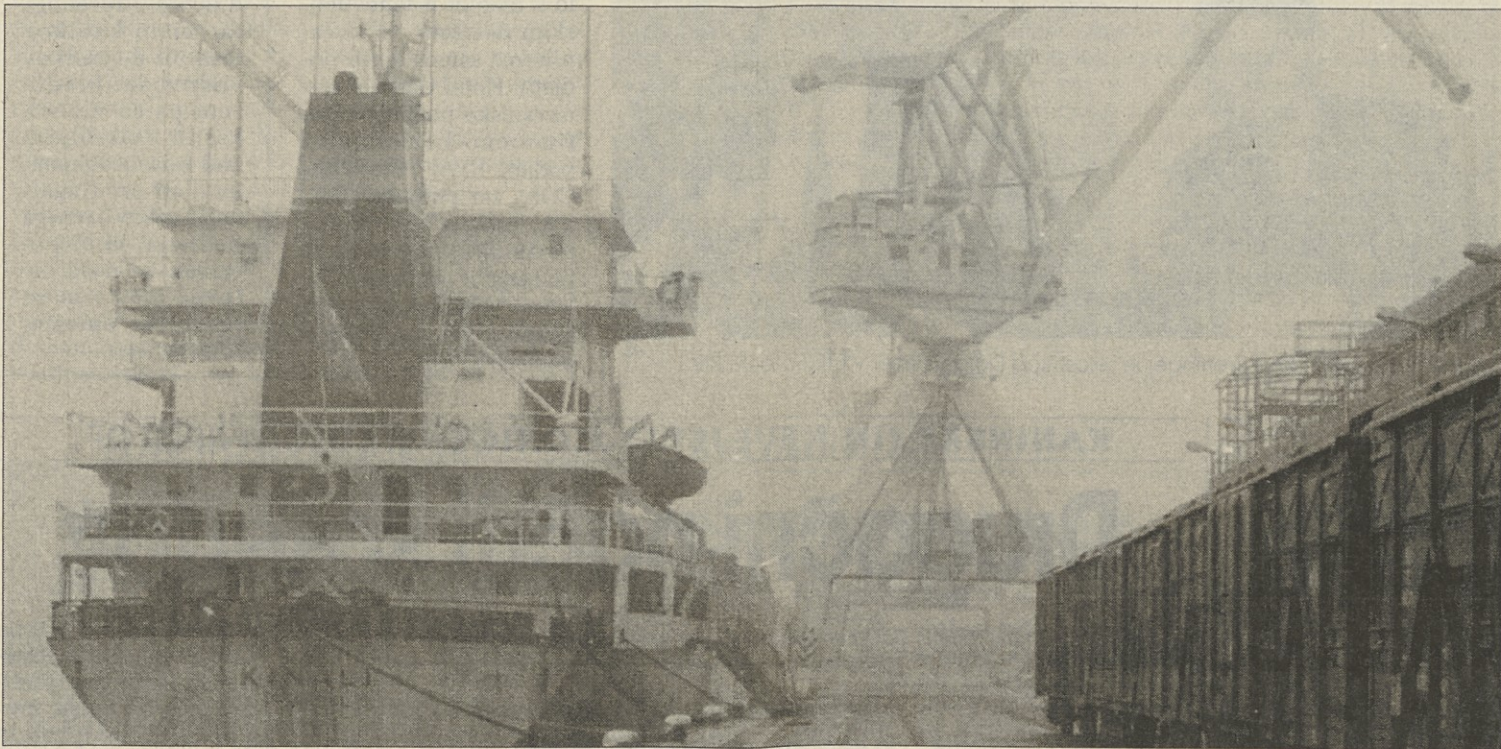
Na koncu morja je pristanišče

Za ladjarje in poslovne partnerje so poglavitni trije kriteriji: konkurenčnost, varnost in zanesljivost

ROBERT RAKAR

Konkurenca med obema pristaniscema poteka na resnejših temeljih dve desetletji, razvoj pa je naklonjen koprskemu pristanišču, medtem ko sta v pretovoru suhih tovarov koprsko in trzasko pristanišče zdaj izenaceni.

Severni Jadran je naravna in najbližja pot do morja v Srednji Evropi. Svetovna gospodarska recesija, predvsem pa huda gospodarska kriza v dezelah nekdanje Sovjetske zveze je severnojadranske luke spravila v nezavidljiv položaj. K stimir pristaniscem, Benetkah, Trstu, Kopru in Reki, gravitira vsa Srednja Evropa, del južne Nemčije, prek Madžarske pa tudi Slovaska in Ukrajina. Ker dela počasi primanjkuje, se je treba ozirati za novimi ladjami in novimi trgi.

zultate pristanišča. Luka Koper je se vedno v družbeni lastnini, čeprav se bo letos začel proces privatizacije tudi v edinem slovenskem pristanišču. Po načrtih naj bi bila infrastruktura javna, beri državna, država pa naj bi luki, ki naj bi postala delniška družba, dala koncesijo. V luki menijo, da bi bili pri takem načinu poslovanja uspešni, saj že zdaj delajo na podjetjskem principu, čeprav

so se vedno v družbeni lastnini. K temu jih je namreč prisililo iskanje vedno novih trgov, cesar sosedje v Trstu niso vajeni.

Glede zanesljivosti pa je treba reči, da v koprski luki stavke zaenkrat ne poznajo. Občasno sicer prihaja do zamud, večino blaga pa vendar pretovorijo v pogodbeno določenih rokih. To seveda ne more veljati za Trst, ki je večkrat blokiran zaradi stavk, in to

ne le pristaniških delavcev. Pogosto namreč stavkajo tudi prevozniki (vozniški tovornjakovi ali železničarji), cariniki, inspekcije službe... Vse to ne more biti odlika trzaskega pristanišča. Seveda tudi v Kopru ni postlano z rožami, pa vendar daljših zastojev praviloma ne pozna. Konkurenca, ki jo je vsilila Luka Koper, je prinesla tudi pozitivne premike v smislu sodelovanja med

pristanisci. Koprška luka se nima statusa »luka evropske skupnosti«, kar pa si glede na kvaliteto opravljenih storitev in količinsko ustrezen pretovor vsekakor zasluži. Na tem področju pristanišči nista v enakopravnem položaju od leta 1975, ko so prišle v veljavo tako imenovane preferenčne pogodbe, s katerimi je Italija zaščitila svoja pristanišča, v tem primeru Trst. Tudi zato se

tako velikih industrij, ki bi letno imele več milijonov ton enakega tovara. Zato specializacija ni primerna.

Ena redkih prednosti trzaskega pristanišča je cestna in železniška povezanost z notranjostjo oziroma zaledjem. Trzaski kontejnerski terminal je neposredno vključen v italijansko mrežo avtocest, Koper pa

ima do avtoceste dobrih 50 kilometrov neustreznih cestnih povezav. Trenutno stanje v železniškem omrežju je se vedno v korist Trsta, razvojno pa ima Koper boljše perspektive. Luka je ogromno pridobila s posodobitvijo »goriskega koridorja«, kjer so povečali osni pritisk. Nujna je izgradnja drugega tira vsaj med Kozino in Divaco in postavitve močnejše transformatorske postaje v Cmoticah zaradi kopskega vzona. V luki si močno prizadevajo za ponovno izgradnjo železniške povezave z Madžarsko, saj so progo pri Hodosu v 60 letih demontirali. Zdaj bi bilo potrebno postaviti slabih 40 kilometrov proge, ki bi luko približala tudi državam nekdanje Sovjetske zveze. V luki si veliko obetajo od sporazuma med Slovenijo in EGS ter od članstva Slovenije v Evropski skupnosti. Luka bi tako lahko nastopila skupaj s trzaskim pristaniščem v iskanju novih trgov in linij. Glavni direktor luke Koper nam je o tem povedal:

»Pomebno je pridobiti delo za Severni Jadran. Ko bodo ladje zacele prihajati v ta bazen, bomo delo imeli vsi. Veliko je primerov, ko smo zaradi neuskkljenega nastopa izgubili že utečeno linijo, ki jo je ladjar preusmeril v severnoevropske luke.«

Največja prednost slovenskega pristanišča pa je v prostoru. Možnosti za siranje kapacitet oziroma graditve novih terminalov ali skladišč ima le Luka Koper. Tako Trst kot tudi Reka in Benetke si tega ne

morejo privoščiti. Vse preveč so utesnjeni v mesta, ki so rasla z njimi. Prav na to karto bodo v prihodnje igrali v Kopru. Sedanjih 400 hektarov površin lahko povečajo. Dober začetek predstavlja sodelovanje z eno od japonskih avtomobilskih tovarni, ki je letos v Kopru ze pretovorila nad 30 tisoč avtomobilov. Samo avstrijsko trzišče pa letno pokupi nad 100 tisoč japonskih avtomobilov.

Zadnji mesec se je veliko govorilo o blokadi ladij, ki so prihajale v severnojadransko pristanišče. Ladje, ki so plule v Koper, so imele veliko daljše preglede kot tiste, ki so plule v katero od italijanskih luk. Ko so Koprčani urgirali na odgovornih mestih, se je stanje v zadnjih desetih dneh normaliziralo in pregled ladij, ki plujejo v Koper, ne traja dlje od običajne ure ali dveh. Se vedno pa se dogaja, da tuji ladjarji nimajo prave predstve o tem, kje natančno Slovenije sploh je. Promocija Slovenije se zdalec ni končala. Edino slovensko pristanišče, slovensko okno v svet, pa bi svoje mesto moralo najti tudi v predstavstvih države navzven.

Ob koncu nam je Rudi Duja povedal se naslednje: »Letosnje leto bo zelo težko. Načrt pretovora smo zmanjšali za 500 tisoč ton, kljub temu pa bomo nacrtovali količine le stezka dosegli. To dokazuje januarski pretovor, ko smo plan realizirali le 70-odstotno. Vseeno pa smo optimisti. Prepričan sem, da so naše razvojne možnosti boljše od možnosti trzaskega pristanišča, izraženo v odstotkih, pomeni to za nas prednost 60 : 40.«

ŽELEZARNE / DELOVNI ČAS

Rana ura, zlata ura?

Eni so poslušali vodstvo železarn, drugi sindikat

JESENICE, RAVNE, STORE - Po sklepu Slovenskih železarn je včeraj prišel veljati nov delovni čas za vse d. o. o. v sistemu Slovenskih železarn, torej tudi za železarno na Jesenicah. Nov delovni čas traja od ponedeljka do četrka od 7.30 do 16. ure, ob petkih pa do 7.30 do 13.30. Že od samega začetka sprejetja novega delovnega časa sta oba sindikata Železarn Jesenice pozivala vodstvo jeseniške železarn in generalnega direktorja Slovenskih železarn, Andreja Ocvirka, naj delovni čas ostane tak, kot je. Glavni razlog prehoda na tako imenovani evropski delovni čas izvira iz tržne situacije, da prej po 14. uri v železarni ni bilo možno nikakršno komuniciranje.

Kako je bilo prvi dan s prihodom na delo v posamezne d. o. o. v sklopu Železarn Jesenice, nam direktor Boris Bergant žal natančneje ni mogel povedati. Izvedeli pa smo, da so delavci v službo prihajali ob različnih jutranjih urah, največ pa jih je prišlo med sesto in sedmo uro. To pomeni, da so se nekateri držali navodil vodstva železarn, drugi pa so se odzvali pozivom sindikatov in prišli na delo se po starem delovnem času.

Tudi v Železarni Store je včeraj 540 upravnih

delavcev in delavcev iz služb, ki servisirajo proizvodnjo, prišlo na delo nekoliko kasneje, saj je zanje prišel veljati deljen delovni čas. Aprila naj bi se jim pridružilo še okoli dvesto delavcev iz rezije, delavci v proizvodnji pa bodo tudi vnaprej najverjetneje še delali po sedanjem delovnem času. Delovni čas traja po novem od 7.30 do 16. ure, vmes pa imajo zaposleni daljši odmor. Vodstvo železarn se je zaradi novega delovnega časa že prej dogovorilo z avtobusnimi prevozniki za prevoze delavcev na delo in z njega, pa tudi za podaljšano varstvo otrok staršev, ki so zaposleni v Železarni Store.

V podjetjih nekdanje železarn Ravne je nov delovni čas od 7.30 do 16. ure obvezen za vse delavce v poslovnem servisu, tehničnih službah in na delih, kjer so prej delali od 6. do 14. ure. Večina zaposlenih z novim delavnim časom ni zadovoljna. Zenske si obetajo težave doma, drugim pa je žal, da bodo morali za relativno slabe plače - te so v povprečju od 25 do 30 odstotkov nižje od republiškega povprečja v gospodarstvu - ves dan »viseti« v službi. Se zlasti so prizadeti vozači, ki se bodo domov vrnili se za večerjo. (Z. S., B. P., M. F.)

MENJALNIŠKI TEČAJI

1. februar 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	61,50	62,40	8,71	8,84	6,36	6,65
Avtohisa Ljubljana*	61,90	62,30	8,70	8,83	6,40	6,70
Aval Bled	61,80	62,40	8,70	8,90	6,50	6,85
Azur*	61,80	62,50	8,72	8,89	6,58	6,75
Banka Vipa	61,69	62,42	8,65	8,81	6,28	6,63
Bela vrtnica	62,00	62,70	8,78	8,92	6,60	6,90
Bobr Fužine	61,80	62,40	8,75	8,88	6,55	6,80
Bobr Trzin	61,80	62,40	8,75	8,88	6,55	6,80
Brdar Koper*	61,80	62,30	8,66	8,80	6,43	6,65
BTC terminal Sezana	61,50	62,40	8,70	8,85	6,50	6,66
Burin Center	62,00	62,55	8,65	8,85	6,65	6,75
Burin Moste	61,95	62,55	8,60	8,85	6,55	6,75
Come 2 Us*	62,00	62,60	8,75	8,85	6,40	6,80
Creditanstalt - Nova banka d.d.	61,70	62,40	8,75	8,95	6,30	6,80
Dom na trgu	62,00	62,39	8,77	8,84	6,50	6,75
Dom Kaffee	61,90	62,25	8,78	8,87	6,55	6,70
Emona Globtour	61,50	62,50	8,70	8,90	6,20	6,67
Eros Ljubljana*	62,00	62,25	8,75	8,80	6,60	6,70
Eros Kranj*	62,00	62,30	8,75	8,80	6,60	6,70
Eurotours International*	61,80	62,60	8,75	8,95	6,50	6,80
Euroservis	61,95	62,35	8,70	8,80	6,59	6,68
Feniks Portorož	61,78	62,35	8,65	8,86	6,47	6,66
Feniks Koper	61,78	62,35	8,65	8,86	6,47	6,66
Feniks Markovec Koper	61,78	62,35	8,65	8,86	6,47	6,66
Fiba d.o.o. Koper	61,76	62,40	8,65	8,78	6,38	6,59
Firadas Idrija	61,80	62,60	8,83	8,95	6,60	6,75
Golfurist Ljubljana	61,95	62,65	8,73	8,88	6,48	6,85
Golfurist Domžale	61,80	62,30	8,65	8,85	6,50	6,90
Hida	62,05	62,25	8,77	8,83	6,55	6,75
Hipotekarna banka Koper*	61,75	62,40	8,60	8,80	6,40	6,75
Hram Rožice Menges	61,90	62,25	8,70	8,90	6,30	6,80
Hranilno kreditna služba	61,80	62,50	8,71	8,88	6,40	6,83
Ilirika Ilirska Bistrica	61,68	62,68	8,57	8,77	6,30	6,58
Ilirika Slovenj Gradec	61,80	62,68	8,72	8,80	6,35	6,64
Ilirika Postojna	61,76	62,58	8,67	8,77	6,45	6,58
Ilirika Sezana	61,95	62,34	8,71	8,79	6,50	6,64
Italdesign Nova Gorica*	61,70	62,40	8,71	8,82	6,56	6,67
Klub Slovenijales*	61,80	62,40	8,75	8,90	6,60	6,75
Komercialna banka Triglav	61,61	62,61	8,70	8,90	6,40	6,80
Kompas Hertz Celje*	62,05	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Velenje*	62,05	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Idrija*	62,05	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	62,05	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	62,05	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Krško*	62,05	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Bled*	62,05	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Fintrade	61,70	62,59	8,60	8,89	6,50	6,89
Kompas Holidays	61,90	62,30	8,70	8,85	6,50	6,90
Ljubljanska banka d.d. Lj.	61,50	62,70	8,69	8,91	6,52	6,75
LB Banka Zasavje Trbovlje	61,50	62,65	8,74	8,88	6,50	6,90
LB Dolenjska banka N.M.	61,70	62,70	8,75	8,93	6,54	6,77
LB Komercialna banka N.G.	61,51	62,70	8,62	8,93	6,36	6,65
LB Kreditna banka Maribor d.d.	61,45	62,85	8,70	8,90	6,30	6,85
LB Splošna banka Koper d.d.*	61,49	62,68	8,57	8,78	6,30	6,65
LB Splošna banka Celje	61,80	62,50	8,73	8,85	6,40	6,80
Libertas Koper*	61,80	62,30	8,67	8,80	6,47	6,67
MA Vir	61,90	62,40	8,70	8,88	6,50	6,85
Madai Nova Gorica	61,60	62,30	8,70	8,80	6,53	6,63
Media*	62,00	62,30	8,75	8,85	6,60	6,80
Mercator Turist	62,00	62,60	8,70	8,86	6,46	6,80
Niprom I, II*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,60	6,85
Otok Bled	61,88	62,65	8,74	8,85	6,53	6,75
Petrol*	61,90	62,35	8,75	8,85	6,50	6,75
Poštna banka Slovenije	61,40	62,50	8,44	8,79	6,00	6,60
Probanka	61,43	62,75	8,68	8,86	6,50	6,80
Publikum Ljubljana	62,00	62,23	8,75	8,88	6,65	6,85
Publikum Celje	62,00	62,29	8,75	8,84	6,55	6,75
Publikum Dobova	61,80	62,50	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Kostanjevica	61,80	62,50	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Krško	61,80	62,50	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Maribor	62,11	62,29	8,77	8,81	6,25	6,99
Publikum Metlika	62,00	62,50	8,70	8,85	6,30	6,70
Publikum Mozirje	61,90	62,35	8,76	8,84	6,28	6,70
Publikum Novo Mesto	62,00	62,50	8,70	8,90	6,45	6,75
Publikum Piran	61,65	62,50	8,60	8,76	6,50	6,65
Publikum Ptuj	61,80	62,50	8,73	8,82	6,30	6,70
Publikum Sevnica	62,00	62,70	8,65	8,85	6,45	6,79
Publikum Sentilj	62,05	62,30	8,77	8,83	6,25	6,70
Publikum Sentjur pri Celju	62,07	62,40	8,76	8,84	6,45	6,70
Publikum Trebnje	61,80	62,60	8,69	8,84	6,40	6,75
Publikum Zagorje	62,02	62,40	8,74	8,84	6,60	6,85
Publikum Zalec	62,05	62,34	8,74	8,84	6,58	6,79
Roja	61,90	62,30	8,72	8,83	6,30	6,80
Simotisk	61,90	62,50	8,70	8,85	6,40	6,80
SKB banka d.d. Ljubljana**	62,16	62,19	8,83	8,83	6,57	6,68
Slovenijaturist	61,85	62,25	8,73	8,80	6,60	6,73
Slovenska investicijska banka*	61,80	62,35	8,70	8,83	6,35	6,80
Slovenska hran. in pos. Kranj	62,00	62,30	8,70	8,88	6,10	6,80
SZKB d.d. Ljubljana	61,80	62,50	8,71	8,88	6,40	6,83
Sonce	62,00	62,50	8,78	8,90	6,60	6,78
Tartarus Postojna	61,66	62,62	8,63	8,77	6,48	6,67
Tentours Domžale	61,80	62,30	8,70	8,90	6,50	6,90
Tori*	62,00	62,40	8,75	8,88	6,62	6,90
Upimo	62,00	62,15	8,75	8,85	6,60	6,69

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKE, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOŽI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 22 z dne 1. februarja — Tečaji veljajo od 2. 2. 1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	67,2570	67,4594	67,6618
Avstrija	040	šiling	100	871,5573	874,1798	876,8023
Belgija	056	frank	100	297,7141	298,6099	299,5057
Kanada	124	dolar	1	78,5830	78,8195	79,0560
Danska	208	krona	100	1590,3636	1595,1490	1599,9344
Finska	246	marka	100	1756,8505	1762,1362	1767,4233
Francija	250	frank	100	1810,8130	1816,2618	1821,7106
Nemčija	280	marka	100	6132,1133	6150,5650	6169,0167
Grčija	300	drahma	100	—	46,0708	46,2090
Irska	372	funt	1	—	150,1353	150,5857
Italija	380	lira	100	6,6135	6,6334	6,6533
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	10,0000	—
Japonska	392	jen	100	79,8708	80,1111	80,3514
Nizozemska	528	gulden	100	5449,6091	5466,0071	5482,4051
Norveška	578	krona	100	1438,9004	1443,2301	1447,5598
Portugalska	620	escudo	100	67,6985	67,9022	68,1059
Švedska	752	krona	100	1342,6262	1346,6662	1350,7062
Švica	756	frank	100	6637,3995	6657,3716	6677,3437
Velika Britanija	826	funt šterling	1	145,5150	145,9529	146,3908
ZDA	840	dolar	1	99,7878	100,0881	100,3884
Evropska Skupnost	955	ECU	1	119,5333	119,8930	120,2527
Španija	995	peseta	100	86,2176	86,4769	86,7363

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 2. FEBRUARJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15.MARCA 1993:					1.000.000	598.430	609.771	1.208.202
41		119,6861%	121,9542%	120,8202%	100.000	59,843	60,977	120,820

Od 31.12. 1992 Banka Slovenije ne bo več objavljala podatkov za blagajniške zapise z dospelostjo 10.12.1992.
Znesek za izplačilo teh zapisov je do 10.12.1995 enak znesku na dan 31.12.1992

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

1. FEBRUAR 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Azur*	8,00	10,00
Burin Center	8,00	12,00
Fiba	9,00	12,50
Hida	7,00	10,50
Kompas Fintrade	7,00	11,90
Kompas Holidays	8,00	13,00
LB Banka Zasavje Trbovlje	8,00	14,00
Otok Bled	6,10	11,10
Sonce	7,00	11,00
Tentours Domžale	7,00	12,00
Tori*	8,00	12,00

Tečaj velja danes: *, Zaračunavajo provizijo: **;

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

1. FEBRUAR 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1485,00	1535,00
nemška marka	925,00	945,00
francoski frank	271,00	280,00
holandski gulden	815,00	840,00
belgijski frank	44,50	45,90
funt šterling	2180,00	2240,00
irski šterling	2230,00	2290,00
danska krona	237,00	244,00
grška dramma	6,30	7,25
kanadski dolar	1173,00	1208,00
japonski jen	11,55	12,30
švicarski frank	993,00	1025,00
avstrijski šiling	130,30	135,00
norveška krona	215,00	222,00
švedska krona	200,00	207,00
portugalski escudo	9,30	10,60
španska peseta	12,25	13,20
avstralski dolar	1003,00	1032,00
madžarski forint	11,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	1,00	1,75

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

1. FEBRUAR 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,70	11,70
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,25	11,50
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,70	11,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00	11,70
Italija	Kmečka banka Gorica	14,80	15,30
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

1. FEBRUAR 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	3736,4713	6756,7415	6777,0117
Francija	frank	100	14006,7110	14048,8580	14091,0050
Nemčija	marka	100	47335,8140	47498,3090	47640,8040
Italija	lira	100	51,4977	51,6527	51,8077
Švica	frank	100	51565,2930	51720,4540	51875,6150
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1164,1693	1167,6723	1171,1753

Opomba: povzeto po Reuterju.

NOVICE

Umrlo 16 turških politikov

ANKARA - Anatolske agencije so sporočile, da je bilo v avtobusu, ki se je potopil v snežno globel ob Nurdagi v provinci Gaziantep, okoli 600 kilometrov oddaljeni od Ankare, 16 ljudi mrtvih, 25 pa ranjenih. Raziskovalci se vedno iščejo prave vzroke nesreče. Oblasti se niso sporočile, koliko potnikov je bilo v avtobusu, ki je potoval iz Ankare v Adano. (Reuters)

Eksplozija ubila tri ruske rudarje

MOSKVA - Agencija Interfax je sporočila, da so bila v petek v močni eksploziji metana v premogovniku v kotlini sibirskega mesta Kuznetsk smrtno poskodovani trije rudarji. Posledice eksplozije so v soboto cutili v celotni regiji Kemerovo, je sporočil Interfax. (Reuters)

Japonska delegacija ne bo potovala v Tadžikistan

TOKIO - Japonska naj bi v države srednje Azije, ki so bile nekoč v sestavi Sovjetske Zveze, poslala raziskovalno delegacijo, ki bo pripravila nacrt za pomoč pri razvoju omenjenim državam. Delegacija namerava obiskati vse države razen Tadžikistana, kjer se vedno divja vojna. O pomoči tej za obisk prenevarni državi se bo delegacija poskušala dogovoriti s tadžikistansko ambasado v Moskvi. (Reuters)

Tujce napadli tudi nemški vojaki

HAMBURG - Nemski vojaki so po pisanju casopisa Bild v zadnjem letu dni v 14 primerih sodelovali pri napadih na domove za azilante. Bild povzema te podatke iz strogo zaupnega poročila nemškega obrambnega ministrstva. V letu 1992 naj bi desni skrajneži izvedli 54 napadov na azilante. Vojaki so streljali s službenim orožjem, kot strelivo pa so uporabljali gumijaste krogle, zato bo obrambno ministrstvo ukrepalo proti vsem udeležnim vojakom in kaznovalo vsak pozdrav z dvignjeno roko. (Reuters)

Srečanje Arafata in Huseina v Amanu

AMAN - Jordanski kralj Husein in voditelj Palestinske osvobodilne organizacije (PLO) Jaser Arafat sta se včeraj sestala v Amanu na pogovorih o mirovnih nacrth na Blaznem vzhodu, ki so se z izgonom 415 Palestincev zaostri. Arafat je na tem pogovoru jasno dal vedeti, da PLO ne namerava razpravljati o mirovnem nacrtu, dokler ne bo resen problem izgnanih Palestincev. Arafat naj bi iz Amana odšel v Bagdad na prvi obisk v Iraku po letu in pol. Dejstvo, da je PLO pred tremi leti podpisala iraško okupacijo Kuvajta, je pospešilo aktivno raziskovanje strokovnjakov OZN za jedrsko orozje na Blaznem vzhodu. (Reuters, STA)

Evakuirali 500 tujcev

KINSASA - Po nemirih v zairskem glavnem mestu so evakuirali ponoci se 500 tujcev. V soboto so jih prepeljali 300. Belgija pa je poslala v sosednji Kongo se 300 vojakov padalcev, kajti glavno mesto Brazilije je oddaljeno od Kinsase le cez preko reko Kongo. Vecina prepeljanih tujcev je zdaj na zasebni jahti predsednika Mobutuja v sosednji Keniji. V Kongo so pripeljali tudi ze posmrtno ostanke francoskega veleposlanika. Po podatkih organizacije Zdravniki brez meja je bilo v nemirih v Zairu ubitih 65 ljudi. (Reuters)

Rop stoletja v Albaniji

TIRANA - V sredisu Tirane je skupina sestih roparjev v nedeljo sredi belega dne izvedla rop in pri tem iz poslovalnice drzavne banke Albanije odnesla 300 tisoč ameriskih dolarjev prihrankov albanjskih drzavljanov, je sporočil radio Tirana. Albanjska policija je takoj blokirala vse drzavne mejne prehode proti Graciji, Makedoniji, Crni gori in Kosovu in na morju proti Italiji. (Reuters, STA)

Izraelski vojaki ustrelili dva Palestinca

TEL AVIV - Na zasedenem ozemlju, v blizini mesta Jenin, so izraelski vojaki, ki so strazili na cestni zapor, ustrelili dva Palestinca, ki sta se pripeljala v avtomobilu in nista upostevala pozivov, naj se ustavi. Voznik omenjenega avtomobila, za katerega so kasneje ugotovili, da je ukraden, je kasneje pobeignil. (STA)

RUSIJA / HASBULATOV NAPOVEDUJE

Rusiji grozi nov državni udar?

Opozicija napada Jelcina in vlado

MOSKVA - Predsednik ruskega parlamenta Ruslan Hasbulatov nadaljuje s svojimi napadi na Borisa Jelcina in clane vlade. Včeraj jim je v Volgogradu ocital, da z napadi na zakonodajno oblast pripravljajo nov drzavni udar. »S prvim drzavnim udarom smo izgubili Sovjetsko zvezo, z drugim bi lahko izgubili Rusijo,« je poudaril predsednik ruskega parlamenta. Hasbulatov je obenem odločno zavrnil poskus, da bi na parlament zvalili vso krivdo za tezak položaj, v katerem se je znašla drzava. Po njegovem skuša predsednik Jelcin odv-

zeti parlamentu vso zakonodajno oblast, da bi uvedel pravo diktaturo. Moti ga tudi »pretirana ideologizacija zivljenja v drzavi«, ki je se hujša kot v obdobju stare komunisticne oblasti. Spor med izvršno in zakonodajno oblastjo se bo se stopnjeval v pričakovanju referendumu o novi ruski ustavi 11. aprila. Hasbulatov je pred dvema tednoma zamen zahteval odstop vlade Viktorja Cernomirdina, ki mu je ocital, da »nima nobenega programa«.

Na referendumu pa se ne pripravlja samo Hasbulatov, ampak so prav tako aktivni pripadniki

razpuscene in prepovedane fronte narodne resitve, ki združuje komunisticno in nacionalisticno opozicijo. Na svoji prvi ilegalni skupščini so napovedali ustanovitve »vlade v senci«, svoje clane in simpatizerje pa so pozvali, naj bojkotirajo referendum o novi ruski ustavi.

Na sliki (telefoto AP): vojna med Abhazi in Gruzinci se se stopnjuje kljub posredovanju OZN. Gruzinski mitraljezec na položaju pri reki Guriata nedalec od glavnega abhaskega mesta Suhumi le potrjuje, da bo pot do miru in sprave se izredno dolga.

NEPRIJETNA OBLETNICA

Nemška demokracija je danes trdnejša

MARTA KOS / KÖLN

tev, ko je bilo ze skoraj prepozno, so politiki vendarle ukrepali. Prepovedali so dve neonacisticni organizaciji in poostreno nadzorovali vse voditelje z desne politicne scene. Uspeh se je pokazal takoj. Od konca novembra se je stevilo kaznivih dejanj z desnoekstremisticnim ozadjem bistveno zmanjsalo. Vse primere, v katerih so ljudje umrli zaradi desnega nasilja, so uspesno raziskali, storilce pa kaznovali, pri cemer so skoraj praviloma dobili vedno visjo zaporno kazen, kot jo je zanje predlagal drzavni tozilec.

Sveda to se zdalec ne pomeni znaka za konec alarma. Desnica je ves cas latentno navzoča - izgnali jo bodo lahko le z dolgorocno zasnovanimi akcijami, predvsem pa z uspesnim reševanjem gospodarskih pro-

blemov. Nobeno nakljucje namrec ni, da so se izgredi desnih skrajnezev pojavili najprej na vzhodu drzave, v novih zveznih dezelah. Po zdruzitvi so se tam nakopili socialni problemi in marsikateremu je slo slabse kot v casu, ko je Nemciji loceval se berlinski zid. Pri njih je se posebej vzgala ideja desnih skrajnezev, neonacistov, da je treba Nemcijo »ocistiti« (»Nemcijo Nemcem«), kar pomeni - pregnati ali uniciti tujce, pa bo spet vse dobro.

Nemška demokracija je na tej stopnji dokazala, da se je sposobna braniti, da je v njej dovolj dejanskih demokratov, da gre za stabilno drzavo, stabilno demokracijo. In prav zato je weimarizacija Nemcije na pragu 21. stoletja nemogoca.

Weimarska republika

Dresden po koncu vojne (Foto: DPA)

Pnohm Penh prosi za pomoč

SEUL - Komunisticna Severna Koreja, katere gospodarstvo sepa, zdaj vztrajno prosjaci pri nekdanjem sovravniku Severni Koreji za pomoč pri naslednjem sedemletnem nacrtu razvoja, so povedali predstavniki južnokorejske oblasti.

Podpredsednik Severnokorejske vlade Kin Dal-Hion je ze decembra lani, potem ko se je v Pekingu srecal s predstavniki Samsunga, Lucky-Goldstarja in Daewoo Group poslal uradno prosnjo za pomoč. Trgovina med Korejama, ki je v letu 1991 dosegla vrednost 192, 7 milijona ameriskih dolarjev, se je lani povzpela na 210, 23 milijona ameriskih dolarjev. Med obema drzavama obstajajo poleg ideoloskih ovir tudi druge; v Seulu se vedno veljajo odredbe, ki od potnikov v Severno Korejo zahtevajo posebno dovoljenje vlade, v nasprotnem primeru jih caka jeca. Dogovori o gospodarskem sodelovanju so v senci pogajanj o nadzoru nad jedrskim orožjem. Kin Dal-Hion, severnokorejski podpredsednik vlade, je južnokorejskim poslovnem neomajen dostop kamorkoli v Severni Koreji in v katerekoli industrijo, so sporočili južnokorejski mediji.

KAMBODŽA / OFENZIVA

Vladne sile napadle Rdeče Kmere

Prebivalci bežijo v strahu pred novimi poboji - Vlada si hoče vrniti izgubljena ozemlja

PNOHM PENH - Oborožene sile Kambodze so začele z obsirnimi napadom na položaje Rdečih Kmerov, da bi spet pridobili ozemlja, ki so prišla pod nadzor tega gverilskega gibanja, so danes sporočili predstavniki Združenih narodov v Pnohm Penhu. Predstavniki Združenih narodov v Kambodži Eric Berman meni, da gre za najhujše spopade od lanskega marca, ko so na to območje prispele mirovne sile. Po zadnjih poročilih so vladne enote prodrle 20 kilo-

metrov v notranjost območja, ki je pod poveljstvom Rdečih Kmerov v blizini rudarskega mesta Pailin ob tajski meji.

Predstavniki ZN so potrdili, da se je napad začel ze prejšnji teden, toda spopadi so se zaostri v zadnjih 72 urah na devetih območjih od meje s Tajsko na zahodu do pokrajin v blizini Vietnam na vzhodu. Za zdaj ni znano stevilo vojakov, ki sodelujejo v napadu, niti stevilo žrtev, ki so jih terjali spopadi. Vojaški tiskovni predstavnik ZN

Dick Palk je povedal, da so prebivalci province Kompong Tom v begu pred spopadi zapustili domove. Hkrati je dodal, da gre za očitno ofenzivo vladnih enot, da bi razširili teritorij, kar presega pravice po samoobrambi.

Vlada v Phnom Penhu je uradno podpisala podpisala konec 13-letne drzavljanske vojne med tremi gverilskimi frakcijami, kjer so bili udeleženi tudi Rdeci Kmeri oktobra leta 1991. Vendar pa so jo Rdeci Kmeri zavrnili in najavili bojkot volitev.

KITAJSKA / KAPITALIZEM SE VRAČA

Tudi kitajska mesta dobivajo svoje yuppije

Zasebniki, ki ustvarijo deset odstotkov družbenega proizvoda, so najbolj dinamičen del gospodarstva

EDGAR BAUER / PEKING, DPA

PEKING - Vozijo se z avdiji in mercedesi, kupujejo obleke z etiketo Pierra Cardina, zahajajo v restavracije luksuznih hotelov, plačujejo s kreditnimi karticami, na ulici pa jih je videti z mobilnim telefonom v eni roki, medtem ko z drugo objemajo po modi oblečeno prijateljico. Zasebni sektor je znova dobil pobudo: najprej je veteran Deng Xiaoping, najvišji med voditelji, pred meseci v prizadevanju za gospodarske reforme zastavljal besedo za ponovno uvedbo »nekega malega kapitalizma«, nato pa je partijski kongres oktobra sprejel uradno doktrino o »socialistnem trznem gospodarstvu«.

Ker ima zasebni sektor zdaj v gospodarstvu »pozitivno vlogo«, so letos registrirali ze več kot pol milijona novih podjetij. V sredstvih javnega obvesčanja posvečajo vso pozornost premožnim »quiejia« (podjetnikom), kakršen je 52-letni Mou Qishong iz Pekinga. Svoje trgovsko podjetje, katerega prijavljeni kapital znaša 100 milijonov juanov (19 milijonov dolarjev), je razvil po malem, upostevajoč pogovor, da »so tudi muhe meso«.

Vlada, ki se je odločila za nadaljnjo liberalizacijo gospodarstva, je napovedala, da bo zasebnemu sektorju se bolj popustila vajeti. Zasebna podjetja je moč ustanavljati na vseh področjih, izjema so le ključni sektorji, kakršna sta bančništvo in letalstvo, in trgovina z življenjsko pomembnimi surovinami. Zasebniki bodo celo lahko odpirali po-

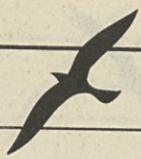
drznicne tujih firm. Ta hip je v zasebnem sektorju 14, 7 milijona podjetij s 24 milijoni zaposlenih. Vecina jih je druzinske vrste in v nekaterih dela do sedem ljudi. Stevilo registriranih zasebnih podjetij z vec kot osmimi zaposlenimi je tik nad mejo 100 tisoč, zaposlujejo dva milijona ljudi. Toda v resnici dela za zasebna podjetja veliko vec ljudi, kajti mnoge zasebne druzbe nosijo »rdce kapo« kolektivnih organizacij. V tem primeru namrec uživajo davčne olajsave in lahko najemajo posojila, povrh pa so manj ranljive za nenadne spremembe v partijskem misljenju. Zasebni sektor ustvari sicer le priblizno deset odstotkov nacionalnega proizvoda Kitajske, vendar je to najbolj dinamicen sektor.

Ko so komunisti leta 1949 prevzeli oblast, so zasebni sektor postopoma

odpravili in nazadnje je postal pravi tabu. Zacetek gospodarskih reform leta 1978 je za omejeno stevilo dovoljenih zasebnih podjetij pomenil tudi zacetek spremenljivega vremena: oblasti so jih zdaj tolerirale, zdaj prepovedale, zdaj spodbujale. Do velikega zastoja je prislo po pekin-skem pokolu leta 1989, ko so neodvisne podjetnike obtozili, da so spekulanti in goljufi. Toda danes je zasebno podjetje trdno zasidrano v ustavi kot »potrebno dopolnilo javne lastnine«. Kljub vsemu pa se ne razmišljajo o široki privatizaciji. Se pred enim letom so ortodoksni ideologi zasebnim podjetnikom spet hoteli streci po zivljenju. Toda zdaj velja Dengova beseda, da ni vazno, ali je kaka stvar socialisticna ali kapitalisticna, dokler je koristna za proizvodnjo in blaginjo.

Bo tudi Peking kmalu tak kot Hong Kong?

BIH / VOJNA

Francija nasprotuje posredovanju

Posvet vojaških vrhov Francije in Združenih držav

SARAJEVO - Francoski vojaški vrh je sporočil, da sta se v petek sestala vojaška vrhova Francije in ZDA in razpravljala o možnosti posiljanja 200 vojakov v Sarajevo, ki naj bi zavarovali tamkajšnje civilno prebivalstvo. Viri iz francoskega vojaškega vrha trdijo, da je francoski general Jacques Lanxade takojšnje posredovanje ameriške in anglesko-francoske divizije ocenil kot prehitro. Čeprav so v ZDA dali jasno vedeti, da v nekdanjo Jugoslavijo ne

nameravajo poslati kopenskih sil, pa nova Clintonova administracija tega ne izključuje. Predsedstvo BiH je pozvalo k novi raziskavi o uboju podpredsednika vlade Hakija Turajlića in poudarilo, da so številne okolščine ostale nepojasnjene. V preiskovalni komisiji Združenih narodov menijo, da bi bil atentat na bosansko-hercegoveškega podpredsednika vlade, ki se je zgodil na sarajevskem letališču, lahko delo posameznika. Predsta-

vník BiH Muhamed Sadićbej je v pismu predsedniku varnostnega sveta Ahmedu Snoussiju poudaril, da je komisija ZN opravila preiskavo, ne da bi raziskala okolščine tega zločina. Sadićbej je v pismu zahteval ponovno preiskavo, ki bi jo v sodelovanju z ZN izvajala nevtralna država. Sadićbej je komisiji hkrati ZN očital, da pri preiskavi ni zaslišala pripadnikov Unproforja in oseb, navzočih pri atentatu. Ameriške zračne sile

naj bi po napovedi njihovega poveljnika zacele z evakuacijo ranjenih v bosansko-hercegovski vojni iz Hrvaske v ameriške civilne bolnišnice. Poveljstvo ameriške vojske je prejšnji torek v Stuttgartu poudarilo, da nekaj deset ranjenecv potrebuje posebno nego. Ranjence naj bi pripeljali do nemške vojaške zračne baze v Ramsteinu, odkoder naj bi jih z letalom premostili do zračne baze Anweys v ZDA in potem v ameriške bolnišnice. (Reuter)

Papež bo obiskal Albanijo

VATIKAN - Papež Janez Pavel II., ki namerava v kratkem obiskati Albanijo, kamor ga je povabil papeški nuncij Ivan Dias, je v ponedeljek sprejel albanskega premiera Aleksandra Mekija. Ob srečanju je papež dejal, da cuti »veliko ljubezen do albanskega naroda«. Vatikanski radio je sporočil, da bo papež v Albanijo naverjetejše odpotoval aprila.

V tej najrevnejši in do pred kratkim najbolj zaprti komunistični državi na Balkanu je po nekaterih ocenah se približno 250.000 katolikov, medtem ko je velika večina trimilijonskega naroda muslimanov. Religija je bila v Albaniji uradno prepovedana pod vladavino Enverja Hoxhe, cerkve pa so podrli ali spremenili v skladišča in druge »družbeno koristne objekte«. Prepoved svobodnega verskega opredeljevanja so odpravili proti koncu leta 1990. Albanija in Vatikan pa sta ponovno vzpostavila po vojni pretirane diplomatske vezi leta 1991.

SVETA VOJNA

Mudžahidi med borci v BiH

Skrajnejše plačujejo zvečine prepovedane organizacije

ALJAF BAKHTYAR

V boju za samostojnost in neodvisnost BiH se ob Bošnjakih in Vojski BiH borijo tudi druge oborožene formacije, med drugim tudi Muslimanske sile (MS), bolj znane pod imenom Mudžahidi (kar v arabščini pomeni »borci«). MS so bile ustanovljene 25. 4. 1992 v Travniku, njihov poveljnik je Mahmut Karalić, nekdanji profesor na sarajevski Islamski teološki fakulteti, ki je sicer diplomiral v islamskem svetu mestu Medini v Savdski Arabiji. MS imajo danes stiriinajst enot, vsaka enota pa po 600 borcev; njihov simbol je grb, v katerem sta meč in koran na zeleni zastavi.

Ne glede na politične apetite hrvaških zaveznikov do Bošnjakov so Muslimanske sile zagotovo veliko prispevale k skrbanemu zavezništvu in odkritim spopadom v srednji Bosni med Hrvatini in Bošnjaki, saj njihova strategija temelji na domnevi, da niso agresorji samo Srbi, ampak tudi Hrvati, vojna pa je za MS krizarska vojna med Zahodom in Vzhodom, med kristjani in pripadniki islamske veroizpovedi, zaradi česar ostro napadajo uradno Sarajevo in sekularno prozahodno politiko Alije Izetbegovića. Seku-

larizem pomeni izdajo temeljnih islamskih idej, pišejo v svojih biltenih, v katerih kritizirajo prav vse arabske in islamske režime, razen iranskega verskega establišmenta.

Muslimanske sile plačujejo skrajna islamska združenja v Evropi, večina med njimi je v arabskih državah prepovedanih. Eden od pomembnih financirjev je tudi Iranski komite za pomoč BiH, ki mu predseduje ajatolah Ahmed Dženati, ki je bil nekajkrat v prvih bojnih crtah travniške in tešanske fronte, ter ostro obsojil katoliško zaroto Hrvatov zoper Muslimane, kar je v nasprotju s stališčem uradnega Teherana, ki ima dobre odnose z Zagrebom in celo s Svetim sedežem v Vatikanu.

Delovanje muslimanskih sil bo gotovo škodilo ugledu pravičnega boja bošnjaškega naroda zoper sovražnike, ki ga tudi sicer obtožujejo za fundamentalizem; neodločnost Zahoda do genocida pa bo nedvomno prispevala h krepitvi in vesanju številnih simpatizerjev muslimanskih sil, ki so pripravljene sprejeti tudi skrajne in radikalne metode boja z vsemi obeležji terorizma ne samo v BiH, ampak tudi po Evropi.

NOVICE

Pogajanja preselili v New York

NEW YORK - David Owen in Cyrus Vance sta se v ponedeljek sestala z ameriškim državnim sekretarjem Warrenom Christopherjem in ga poskušala prepričati v svoj mirovni nacrt. Kot poroča Reuter, se je v ponedeljek Christopher srečal z generalnim sekretarjem ZN Burtosom Galijem. Pogovarjala sta se o nadaljevanju mirovnih prizadevanj za mir v BiH. O nadrobnostih ne poročajo. Predsednik predsedstva BiH Alija Izetbegović pa je izjavil, da ne bo osebno sodeloval na pogovorih v New Yorku. Delegacijo bosansko-hercegoveške vlade bo vodil minister za zunanje zadeve Haris Silajdžić. (Reuter)

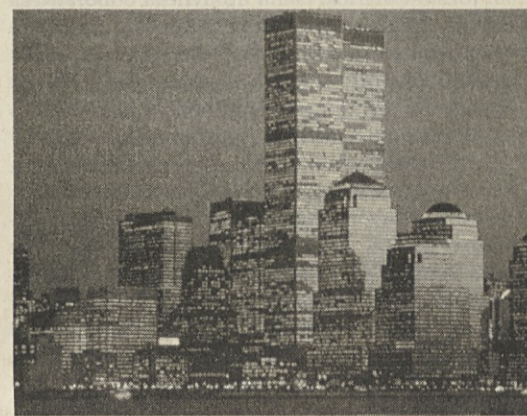
Končno zaustavili srbski konvoj na Donavi

BUKARESTA - Dva srbska konvoja tankerjev, ki sta prekrasila blokado na Donavi, so zadržali na eni od romunskih zapornic. Ladjam so onemogocili prečkati zapornico Železna vrata II malo pred mejo s Srbijo. O nadaljevanju dogodkov bo odločal krizni stab v romunskem zunanjem ministrstvu. Srbska konvoja se zadržujeta pred zapornico že od sobote. Tankerji so najprej pristali v srbskem pristanišču Prahovo tik za romunsko-srbsko mejo, kjer pa ni mogoče raztovarjati. Da bi prisli do naslednjega srbskega pristanišča, morajo tankerji uporabiti romunsko zapornico, kajti zaporniški sistem na srbski strani ne obratuje. (STA)

Diplomatski stiki Italija - Bosna

BRUSELJ - Italija in Bosna sta v ponedeljek vzpostavili diplomatske stike na ravni veleposlanstev, je v Bruslju sporočil italijanski zunanji minister Emilio Colombo po pogovorih z bosanskim kolegom Harisom Silajdžićem. Colombo in Silajdžić sta pogovore namenila iskanju miru na Balkanu, predvsem pogajanjem in sestankom, ki so jih iz Zeneve preselili v New York. (Ansa)

Dražje vstopnice na Manhattnu za pomoč BiH

NEW YORK - Najbolj znani ameriški filmski in gledalski igralci so v soboto v gledališču na Manhattnu v New Yorku uprizorili predstavo o človekoljubne namene. Vstopnice so se v ta namen podražile za pet dolarjev in so stale 20 dolarjev. Denar od vstopnine pa je namenjen žrtvam vojne na Hrvaškem in v BiH. Obiskovalci predstave, ki jih je bilo okoli 2000, so v povprečju darovali po 45 dolarjev v sklad »Klic za kruh«, ki ga je ustanovil Hrvaški svet v New Yorku in s katerim naj bi kupili hrano za begunce in lačne prebivalce bosansko-hercegovskih mest. (STA)

Predvolilna kampanja na Hrvaškem

REKA - V nedeljo, 7. februarja bodo na Hrvaškem volitve kandidatov za organe lokalne uprave. Na resnem področju se stranke združujejo v koalicije predvsem zato, da bi dobile tekmo s HDZ. Stranka demokratičnih sprememb je vstopila v koalicijo z liberalci in Hrvaško narodno stranko, medtem ko so lokalne stranke, kot so Reska demokratična zveza, Istrski demokratični zbor in stranke iz predvolilnih koalicij krčevito borijo za medijski prostor. Sicer pa hrvaška predvolilna kampanja poteka skromneje od dosedanjih. Manj je reklamnih plakatov, predvolilnih zborovanj na prostem pa skoraj ni bilo. (STA)

Lord Owen o Miloševiću

LONDON - Sopedrednik zenevske konference o nekdanji Jugoslaviji David Owen je v pogovoru za londonski Financial Times izjavil, da je srbski predsednik Slobodan Milošević končno spoznal, da je zagrešil veliko napak in da se zdaj pripravlja, da bo Srbijo popeljal v Evropo. Glede neuspelih pogajanj v Zenevi je Owen dejal, da Srbija namerava vztrajati pri zasciti Srbov povsod, kjer živijo, vendar pa razume, da tega ni mogoče doseči z orožjem. Owen je poudaril, da je ZRJ spoznala, da je lahko pomemben dejavnik v balkanskem delu Evrope in da nima nobene možnosti, da bi to postala, ce jo bo prezirala vsa Evropa. (STA, AFP)

Umrla vdova nekdanjega jugoslovanskega kralja

LONDON - Kraljica Aleksandra, vdova nekdanjega jugoslovanskega kralja Petra, je v starosti 72 let umrla v Veliki Britaniji. Pravnukinja britanske kraljice Viktorije je umrla v soboto v svoji hiši južno od Londona. Pokopali jo bodo v Ate-nah, kjer je pokopan tudi njen oče kralj Aleksander I. (STA, DPA)

ITALIJANSKA MANJŠINA

Italijanom na Reki hočejo vzeti palačo

Mestne oblasti bi rade dobile palačo, italijanske organizacije pa preselile v nekdanji dom JLA

ENNIO OPASI / BUJE

REKA - Novica je boleče odmevala ne samo med pripadniki italijanske narodnosti na Reki in po vsej Istri; na zadnji seji občinskega sveta mesta Reka je Institut za razvoj in planiranje podal zares čuden predlog, naj se sedež Skupnosti Italijanov in Unije Italijanov in Unije Italijanov, ki ze 46 let deluje v palači Modello, ze jeseni preseli v neustrezne prostore nekdanjega doma JLA.

Površina, ki jo zavzemajo prostori skupnosti Italijanov v palači, je 920 kvadratnih metrov. V prostorih nekdanjega doma JLA pa naj bi italijanska manjšina imela na voljo 818 kvadratnih metrov površin. Skupnost Italijanov, ki ima deset kulturno-umetniških ansamblov in sekcij, bi izgubila približno 11 odstotkov prostorov za svoje delovanje. A tu so že pisarne, velika dvorana za koncerte in sprejeme, bar in podobno. Mestni svet predlaga, naj se v opušteni dom JNA preseli tudi reska sekcija Matice Hrvatske in gledališka skupina Mala scena. V reprezentativno palaco Modello pa naj bi se vselil rektorat reske univerze.

Treba je tudi povedati, da je pred nekaj leti italijanska vlada vložila približno pol milijarde lir za celovito prenovo te čudovite baročne zgradbe ob obali poleg Narodnega gledališča Ivan Zajc. Kljub težki gospodarski krizi, ki vse huje materialno stiska tudi pripadnike narodnostnih manjšin, se vsak dan v palači Mo-

dello zbere po nekaj sto Italijanov, ki se ukvarjajo z različnimi dejavnostmi. Za pripadnike narodnosti tega velikega pristaniškega centra pomeni palača Modello zagotovo kaj več kot samo sedež organizacije. Stavba se je z leti spremenila v simbol.

Predsednik skupnosti Italijanov na Reki dr. Fulvio Varljen je ogorčen od predlogu mestnih oblasti: »Zame predlog ni samo nesprejemljiv, ampak je tudi v nasprotju z vsemi deklariranimi načeli novih hrvaških oblasti o spoštovanju italijanske narodnosti. Mislim, da ni pretirano, če recem, da bo italijanska manjšina na Reki, ce bo izgubila palačo Modello, izgubila tudi del svoje identitete. Ce bomo izgubili stavbo, bo-

mo izgubili duha. Nismo si zaslužili take usode. V zadnjem času moramo poleg vsakdanjih materialnih skrbi in bednega standarda doživeti se to zalitev. Podoben pogrom proti Italijanom je uprizoril leta 1950 propadli komunistični režim. Tudi takrat so predlagali, naj se italijanska manjšina preseli iz razkošne palače Modello v skromnejše prostore nekdanjega gledališča. Hkrati pa so nekdanji reski komunistični veljaki želeli spremeniti dnevnik italijanske manjšine La Voce del Popolo (Glas ljudstva) v tednik! A ni se jim posrečilo. Tudi tokrat nas nove mestne oblasti ne bodo mogle izgnati iz našega Kulturnega doma,« je prepričan dr. Fulvio Varljen.

Pokojnikovo ime na volilnih lističih

BUJE - V minulih dneh je vodstvo regionalne stranke Istrskega demokratskega Sabora (IDS) na predvolilnem shodu v Opatlju na celu seznama za nove krajevne oblasti - kandidiral pripadnika italijanske narodne manjšine Tullija Krta. Predlog so sprejeli z navdušenjem. Dva dni zatem je Tullijo Krt nenadoma umrl, medtem pa so že natisnili glasovalne lističe za volitve krajevnih oblasti, ki bodo 7. februarja. Kaj storiti? Predstavniki Istrskega demokratskega sabora so se obnili na vse mogoče instance v bližnjih Bujah, a tudi v Pulju in v Zagrebu. Vse zaman. Nihoce ni mogel določno odgovoriti na zares nenavadno vprašanje: Kako zamenjati pokojnega Tullija Krta? Na koncu sta se vodstvi IDS in Mestne skupnosti Italijanov dogovorili, da je kljub očitni pravni vzlet treba storiti nekaj konkretnega, da 7. februarja položaj ne bi postal se bolj grotesken. Dr. Loredana Bogliun-Debeljuh, ugledna predstavnica IDS, je bila povsem osupla ob novici, da pokojnega Tullija Krta na glasovnici ni mogoče zamenjati! Po maratonskih pogajanjih so se vendarle dokopali do salomonske rešitve. Vodstvo IDS je namesto pokojnega kandidata italijanske narodnostne manjšine Tullija Krta kandidiralo Valterja Tončića iz Pule.

SRBIJA / MONOPOLI

Delo in zaslužek imajo le monopolisti in prekupčevalci

Tisti, ki delajo, ne morejo zaslužiti za vse brezposelne

ZORAN JELIČIĆ / BEOGRAD

BEOGRAD - Čeprav je srbsko gospodarstvo pod embargom mednarodne skupnosti s pretrganimi poslovnimi vezmi z največjim delom nekdanje Jugoslavije, je ze mogoče slutiti, na kakšnem bojišču se bodo lomila politično-ekonomska kopja, potem ko bodo sankcije odpravljene.

Odlična ilustracija bodocih sporov je negodovanje dveh funkcionarjev v srbski vladi zoper uvoz zdravil iz Slovenije in Hrvaske, ki ga je odobrila jugoslovanska vlada. To je »noz v hrbet« srbskim proizvajalcem zdravil, pravita srbska funkcionarja, saj naj bi se Srbiji posrečilo izdelati nadomestna zdravila. Poleg tega, zatrtujeta zagovornika srbskega gospodarstva, je neodpušljivo, da se zve-zna vlada vede se naprej tako, kot bi bili Slovenija in Hrvaška se zdaj v Jugoslaviji.

Pravzaprav je dobro, da omenjenih dveh republik ni več v Jugoslaviji. To posredno namigujejo tudi pomočniki srbskega ministra za kmetijstvo, ko navajajo primer prejšnjega izvoza gozdnih sadežev, aromatičnih in zdravilnih zelišč: vse je bilo nabrano v Srbiji, ves izvoz pa je potekal prek slovenskih zunanjetrgovinskih podjetij. Srbski nabiralci so za to dobili 4, 5 milijona ameriških dolarjev, ta vsota pa se je zdaj, po prekinitvi gospodarskih vezi s Slovenijo, povečala na 30 milijonov dolarjev. Jasno je, sklepa-ta funkcionarja, da je stekla razlika v slovenske zepe.

Zgodba bi bila skrajno

preprosta, ce ne bi vsebovala tistega znamenitega »ampak«. Na isti dan na primer vsi dnevni casopisi pojasnjujejo, zakaj v velikem delu Srbije ni dovolj kruha. Vsa odkritja se strinjajo v tem, da maloprodajna cena kruha ne zadošca niti za pokritje osnovnih stroškov. Ce pa pobrskamoz se malo pod površino, hitro odkrijemo glavni problem: monopolni položaj uvoznikov in prevoznikov nafte. Cena njihovih »storitev« je večja kot celotni prihodek proizvajalcev kruha.

Drugi primer, ki je

prav tako aktualen, se bolj nazorno kaže, kaj čaka gospodarske oblasti, ko bodo sankcije odpravili. Največji proizvajalec mineralnih gnojil v sedanjosti in nekdanji Jugoslaviji stoji - ker ni uvoznih surovin.

Od 2800 delavcev jih prihaja na delo samo deset odstotkov. To so tisti, ki delajo in ki so delali tudi prej v stranskih obratih tega velikega industrijskega giganta, v proizvodnji detergentov za pranje perila. Kupcije jim gredo tako dobro, da zaslužijo dovolj tudi za plače tistih 90 odstotkov

delavcev, ki so začasno brezposelni.

Nedvomno je odsotnost konkurence na tržišču detergentov omogočila ta poslovni uspeh proizvajalcev iz Prahova, ta pa zagotovo ni tolikšen, da bi 300 ljudi lahko prehranilo se 2500 brezposelnih sodelavcev. Kakorkoli, brez razčiševanja omenjenih in podobnih primerov razprava o interesih nacionalnega gospodarstva ne bo krenila z mrtve točke. Gle-dano s tega zornega kota, je izbor tujih partnerjev večinoma ze vnaprej določen z opredelitvijo tak-snih ali drugačnih pravil obnašanja na domačem terenu.

Po Donavi je kljub embargu še mogoče pripeljati prepotrebno nafto (Telefoto: AP)

NOVICE

Sestanek med predstavniki državnega zbora in vlade

LJUBLJANA - Danes sta se na delovnem pogovoru sestala vodstvo državnega zbora in vlade Republike Slovenije s predsednikoma mag. Hermanom Rigelnikom in dr. Janezom Drnovskom. Razgovor, ki ga je sklical predsednik državnega zbora, je bil namenjen prioritarnim nalogam in zakonskemu urejanju najnujnejših vprašanj (zlasti gospodarskih in socialnih). Te prioritete zadeve bo državni zbor obravnaval na seji konec februarja. Vlada je sprejela obveznost, da bo do sredine februarja predložila pregled gospodarskega položaja in poglavitnih socialnih vprašanj s predlogi ukrepov. Dogovorili so se, da bi za naslednji sestanek pripravili okvirni program dela za letošnje prvo polletje in poseben program zakonodajnega dela, ki bo namenjen usklajevanju zakonov z ustavo.

Vlada je sprejela tudi obveznost, da bodo v skladu z metodami dela državnega zbora in delovnih teles ministri obvezno navzgor na sejah matičnih delovnih teles in na sejah državnega zbora.

Mariborski Konstruktor uspešen doma in v tujini

MARIBOR - Generalni direktor splošnega gradbenega podjetja Konstruktor Maribor Franc Sustersič je danes v pogovoru za Slovensko tiskovno agencijo nastel nekatere projekte, ki jih je podjetje v zadnjem času izvedlo oziroma jih izvaja doma ali v tujini. Delavci in projektanti Konstruktorja so delali v Avstriji, Nemčiji in Sloveniji, v Rusiji pa so sklenili pogodbo za izdelavo stavbnega pohištva za hotel in šest stanovanjskih objektov na Jalti v skupni vrednosti skoraj milijon in pol svicarskih frankov. (STA)

Veliko investicij v Krki Novoterm

NOVO MESTO - Oktobra lani je nemški koncern Pfeiderer Bau und Verkehrssysteme AG odkupil 80-odstotni lastninski delež podjetja Krka Novoterm, novomeske tovarne steklene volne. Po besedah Jozeta Colariča, člana upravnega odbora Krka Novoterm in namestnika generalnega direktorja Krke, tovarne zdravil, je podjetje Krka Novoterm uspešno končalo preteklo poslovno leto. Na nedavni redni seji upravnega odbora je bila skladno s kupoprodajno pogodbo potrjena investicija v znesku dvanajst milijonov nemških mark. S tem denarjem bodo letos povečali proizvodne zmogljivosti z dvanajst na sedemdeset tisoč ton izolacijskih materialov. Zgradili bodo novo pec, hkrati pa bodo posodobili celoten tehnološki postopek. Nekaj manj kot dva milijona nemških mark bodo namenili za reševanje ekoloških vprašanj. Večino opreme bodo uvozili iz Nemčije, nekaj pa jo bodo prispevali tudi slovenski proizvajalci. (A. K.)

ŠOLSTVO / STAVKA

Obalni šolniki bodo jutri delali

Za zdaj so pogajanja uspešna, za naprej pa bomo še videli

BOSTJAN LAJOVIC

LJUBLJANA - Najpomembnejši rezultat včerajšnjih pogovorov med pogajalsko skupino stavkovnega odbora Obalnega sindikata v vzgoji in izobraževanju ter ministrom za šolstvo in sport Slavkom Gabrom je, da jutri obalni šolniki ne bodo stavkali, glede ostalih napovedanih stavkovnih dni pa bodo odločali po certifikatu seji slovenske vlade.

Predsednik obalnih šolnikov Jože Zumer nam je povedal, da so se v zelo izčrpnih pogovorih seznanili predvsem z vsebino vladnega predloga za uresničitev zahtev šolnikov. Gre za usklajen predlog med ministrstvi za delo, finance, zdravstvo in šolstvo. Po Zumrovih besedah so jim ponudili podobne rešitve kot za državno upravo in policijo, kar pomeni spoštovanje izhodnice place za prvi tarifni razred po kolektivni pogodbi za negospodarstvo od junija lani do januarja letos. To pomeni poračun, ki naj bi ga izplačali v starih obrokih od februarja do maja, vendar sta poleg dva pogoja: sindikati morajo odstopiti od sodnega uveljavljanja zahtev za nadomestitev razlik po kolektivni pogodbi, hkrati pa ne smejo zahtevati obresti. Zumer je povedal, da to pomeni približno plačo in pol, sindikat pa je izračunal, da jim država dolguje tri place. Po nje-

govih besedah je tak pristop povsem ugodil zahtevam policije in države uprave, šolnikom pa, kot kaže, ne bo.

Na včerajšnjem sestanku stavkovnega odbora po vrnitvi iz Ljubljane so kljub temu sklenili, da jutri ne bodo stavkali, saj pogajanja se potekajo, odprti pa ostajajo drugi napovedani datumi (11., 12., 15. in 16. februar, kar velja tudi za vrtnice na Obali). Počakali bodo na končno odločitev vlade v četrtek; po končani vladni seji je namreč sklican sešeststanski sestanek med ministrom Gabrom in vsemi šolskimi sindikati. Na tem sestanku naj bi bila navzoča tudi ministrica za delo Jozica Pušar, dokončno pa naj bi se bili dogovorili o usodi napovedane stavke. Jože Zumer nam je povedal, da trenutno se ni mogoče zagotoviti reči, kako se bo končala seja vlade, pa tudi, kako se bo odločil stavkovni odbor.

Potem ko je stavkovni odbor ponovno pozval obalne izvršne svete, naj pisno odgovorijo na njihove zahteve, so končno prejeli odgovor, v katerem poudarjajo, da so svoj delež sredstev vselej zagotavljali v celoti (nekateri menda celo več) in da se ne čutijo odgovorne za nastali položaj. Obalni izvršni sveti pričakujejo, da bo to vprašanje rešeno na državni ravni.

PRED SEJO DRŽAVNEGA SVETA

Napovedan veto za vsaj deset zakonov

Največ pomislekov zadeva prispevne stopnje

LJUBLJANA - Po nekaterih napovedih naj bi državni svet na današnji seji v desetih primerih uporabil ustavno možnost odlozga veta, kar pomeni, da bi se moral državni zbor o že sprejetih zakonih se enkrat odločiti in jih sprejeti z večino glasov vseh poslancev. Tako je mogoče sklepati po dosedanjih izjavah predstavnikov določenih interesnih skupin, ki so zastopane v državnem svetu in mnenjih svetovalcev sveta.

Kaj se bo res dogajalo na

današnji seji, je težko reči, saj se bodo se pred sejo sveta sestale vse interesne skupine (delodajalci, delojemalci, kmetje, obrtniki in samostojni poklici, negospodarske dejavnosti, lokalni interesi) in poskušale uskladiti predloženi dnevni red, na katerem so za zdaj se vsi zakoni, ki jih je prejšnji teden sprejel državni zbor. Če se bodo svetniki odločili, da razpravljajo o vseh, jih čaka ogromno dela, saj gre za okoli trideset zakonov, večinoma gospodarskih.

Med najbolj spornimi naj bi bil spremenjeni zakon o prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo in zaposlovanje, vključno z obema odlokom, ki uvajata nove prispevne stopnje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zdravstveno zavarovanje. O tem se je na včerajšnjem pogovoru s 14 predstavnikih sindikatov pogovarjal tudi vodja interesne skupine delojemalcev v državnem svetu Gregor Miklič, ki jih je seznanil, da bo na seji

sveta predlagal suspenzivni veto, saj se s spremembami prispevnih stopenj posega v place zaposlenih, ki so že tako in tako obremenjene z visokimi stopnjami davkov in prispevkov.

Med spomimi je tudi zakon o placah sodnikov ustavnega sodišča, saj naj bi se z njim se naprej rušilo enoten sistem za oblikovanje plac vseh delavcev, ki prejemajo denar iz državnega proračuna. S tem zakonom naj bi se vnasala tudi neenotnost v sodstvo, saj ne zajema plac vseh sodnikov. Enako naj bi veljalo tudi za zakon o sodniških placih in drugih prejemkih. Prav tako se lahko zgodi, da bodo svetniki predlagali odlozga veto se za nekaj zakonov. Predsednik državnega sveta dr. Ivan Kristan nam je omenil zakon o Agenciji republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo, zakon o Skladu republike Slovenije za razvoj, zakon o Skladu republike Slovenije za sukcesijo, zakon o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov republike Slovenije in spremenjen zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij. Če se bodo svetniki odločili za kakšen odlozga veto, bo moral torej državni zbor se enkrat odločiti o zakonu. Če pa bi poslanci tudi v drugo sprejeli zakon v enakem besedilu, ima državni svet možnost zahtevati zakonodajni veto. (M.V.)

Ivan Kristan, predsednik državnega sveta (Foto: Srdan Živulović/TRIO)

STRANKE

Združitve že v februarju?

Iz devetih strank naj bi nastale tri - Pomisleki na vseh straneh

LJUBLJANA - Svet krščanskih demokratov je sinoči dal zeleno luc pobudi o združitvi z NDS in GS. Kongresi strank, na katerih naj bi se dokončno odločili o združitvi, bodo predvidoma že v tem mesecu. Februarja naj bi se dokončno povezale tudi štiri stranke združene liste in socialisti z liberalnimi demokrati. Vendar poznavalci menijo, da utegne združevanje trajati nekoliko dlje, kot bi si želele zlasti večje stranke. Del narodnih demokratov (gre predvsem za članstvo v občinah) je se vedno bolj naklonjen povezovanju z ljudsko stranko, posebej po vključitvi SKD v Drnovskovo vlado. Lahko se torej zgodi, da se bo stranka ob združitvi razdelila na dva ali več delov in da bo »frakcija NDS« v krščanski demokraciji predvsem sedanje repu-

blisko vodstvo. Sveta LDS in SSS naj bi se o združitvi odločila do 13. februarja. Dogovor o tem, kakšen naj bi bil položaj socialistov, stranki se vedno nista dosegli; SSS bo vsekakor vztrajala pri relativni samostojnosti. Združevanje zapleta tudi dejstvo, da v LDS del vodstva vključitvi socialistov precej odločno nasprotuje. Meni namreč, da sta si stranki politično in kadrovsko (v SSS so tudi ljudje, ki so po mnenju LDS »obremenjeni s preteklostjo«) preveč različni. Nekateri v SSS pa menijo, da liberalizem ni združljiv s tistimi naceli, ki naj bi jih bili zastopali socialisti. Dokončno se je odločil samo Jože Smole, ki je, kot smo izvedeli, že napovedal, da se ne namerava vključiti v nobeno »združeno« stranko. (T.S.)

Kmalu v isti stranki? (Foto: Jože Suhadolnik/TRIO)

INDUSTRIJA / ŽELEZARNA RAVNE

750 presežnih delavcev

ZLATKA STIGAR

Napetost med zaposlenimi v podjetjih bivše Železarne Ravne se je stopnjevala ves pretekli teden. Pričakovali so, da bodo vsak čas prejeli sklepe o začasnem prerazporeditvi v logistični servis, kjer naj bi bilo na cakanju okrog 750 delavcev. Včeraj je bila tudi podpisana pogodba med vodstvom Slovenskih železarn in obeh sindikatov o načinu reševanja presežnih delavcev. Ponekod so delavcem že povedali, kdo je na seznamu, povsod se ne. Z danes pa je mogoče pričakovati vračanje prvih sklepov. V podjetjih bivše železarne je bilo ko-

nec decembra zaposlenih 4621 delavcev, ob koncu leta 1993 pa naj bi jih bilo 763 manj. Raznere poslovanja so skrajno zaostrene, celotna mehanska proizvodnja je povsem na ničli, saj je izpad namenske proizvodnje in izguba jugoslovanskih trgov ta del najbolj prizadela. Prerazporeditev delavcev v logistični servis, ki na nek način na jesenicah že deluje, na Ravnah pa trenutno še ne, pomeni, da bodo imeli kakajci možnost, da se vrnejo v matično podjetje, takoj

cevo (od samozaposlitve, prekvalifikacij, sofinanciranja produktivnih delovnih mest, dokupa let, novih delovnih mest). Za kajake ni nobenih jamstev, ker se ni znano, ali bodo »ociscena« podjetja uspešno poslovala.

V celotnem sistemu Slovenskih železarn bi za reševanje presežnih delavcev potrebovali v letu 1993 približno 20 milijonov nemških mark. Od teh naj bi iz državnih virov pridobili okoli 85 odstotkov, manjši del pa iz kupnine od prodaje premoženja in internega davka poslovne sistema.

Kako bodo sestavili komisije? (Foto: Ales Pavletic/TRIO)

DRŽAVNI ZBOR / NOVI POSLANCI

Trije kandidati so rekli »da«

Metka Tekavčič zavrnila novo službo, Vida Čadonič-Špelic še ni odgovorila

MAJDA VUKELIČ

LJUBLJANA - Trije od petih kandidatov za nove poslance državnega zbora, ki bodo zamenjali tiste poslance, ki so po novem člani vlade (zakon o poslancih namreč določa, da »če je poslanec izvoljen za predsednika vlade ali imenovan za podpredsednika vlade ali ministra, v času, dokler opravlja to funkcijo, ne more opravljati funkcije poslanca«), je že soglasalo s tem, da prevzamejo nove dolžnosti.

To sta liberalna demokrate Marjan Setinc in Rudolf Moge, ki bosta zamenjala predsednika vlade Janeza Drnovskega in ministra za ekonomske odnose in razvoj Davorina Kracu-

Rudolf Moge (LDS)

na, ter socialdemokrat Ivo Hvalica, ki bo v parlamentu namesto obrambnega ministra Janeza Janše.

Možnost, da bi bila poslanka, je zavrnila Metka Tekavčič (Združena lista). V državnem zboru naj bi bila namesto Rada Bohinca, ministra za znanost in tehnologijo. Tako bo imel zdaj Janez Kocjancic, direktor Adrie Airwaysa in delegat v prejšnji skupščini, možnost, da se opredeli, ali zeli biti prihodnja štiri leta profesionalni poslanec. Vrsta pride nanj zato, ker se je po številu glasov v volilni enoti uvrstil za Tekavčičevo.

Se vedno pa ni jasno, kako se bo odločila kr-

Marjan Setinc (LDS)

scanska demokratka Vida Čadonič-Špelic, ki naj bi bila v parlamentu namesto novega zunanjega ministra Lojzeta Peterleta. Republiška volilna komisija od nje se ni dobila pisnega soglasja. Njena odločitev naj bi bila znana v kratkem, saj mora v osmih dneh po tem, ko je bila imenovana nova vlada, republiški volilni komisiji sporočiti, kako se je odločila.

Kdaj po teh pet novih mandatov potrjeval državni zbor, se ni mogoče natančno napovedati, vsekakor pa naj bi bilo to čimprej, tudi zato, ker naj bi poslanci do 23. februarja oblikovali delovna telesa državnega zbora.

Ivo Hvalica (SDSS)

DRŽAVNI ZBOR / POSLOVNIK

Zmeda pred sestavo delovnih teles

Začasni sklep o odvzetju sodniške imunivitete

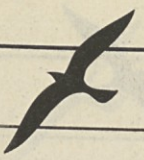
ANEMARI KEKEC

LJUBLJANA - Na včerajšnji seji komisije za pripravo poslovnika pri državnem zboru so člani najprej sprejeli začasni sklep o odvzetju sodniške imunivitete, ki ga obravnava komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Z začasno za polnopravno pravne praznine na tem področju se ni strinjal član komisije Jozef Skolc, ki je menil, da mora o odvzetju sodniške imunivitete odločiti mandatno-imunitetna komisija. V nadaljevanju seje so člani komisije predstavili Osnutek konkretnih formulacij členov o delovnih telesih, ki ga je pri-

pravil mag. Drago Zajc. Zajc je poudaril, da je osnutek pripravil ob upoštevanju mnenj strokovnjakov, celotno zadevo pa je stnil okrog sestave, oblikovanosti in pristojnosti delovnih teles ter vprašanju javnosti. Člani komisije so zavzeli dokaj različna stališča o ključu, ki naj bi bil določal sestavo komisij.

V osnutku je zapisano, da se mora vsakemu poslanskemu klubu zagotoviti vsaj eno mesto v posamezni komisiji. Razpravljali so nato ugotavljali, koliko poslancev posameznega poslanskega kluba naj bi sodelovalo v posameznem delovnem telesu, tako da ne bi bile oskudovane niti manjše niti večje parlamentarne stranke. Skolc je menil, da bi lah-

ko vsak poslanec sodeloval največ v treh delovnih telesih. Zavzel se je za proporcionalni ključ pri sestavi delovnih teles. Skolc je predlagal, naj vsak posamezni poslanski klub sam določa, kje bo sodeloval in kje ne. Miran Potrč pa je dejal, da ima vsak poslanski klub pravico do člana, ce se za to odloči. Prav tako naj bi imel po želji pravico do ponderiranega oziroma pomnoženega števila mest. Potrč je se predlagal, da bi upravičeno odstotni na sejo lahko poslal pooblaščenega namestnika. Odločitev naj bi se sprejemala z večino opredeljenih glasov. Potrč daje tudi možnost pisnega glasu. Po prekinjenju razpravi je Drago Zajc menil, da bo potrebno tudi variantno oblikovanje.

AVSTRIJA / PO OBISKU SCALFARA

Južni Tirolci nezadovoljni

INNSBRUCK - Obisk italijanskega predsednika Scalfara pretekli teden v Avstriji ni naletel samo na pozitiven odmev. Kritične glasove je bilo slišati predvsem iz vrst pomembnih politikov avstrijske Tirolske kot tudi z one strani Brennerja.

Deželni glavar Južne Tirolske, Durnwalder, je takoj po odhodu italijanskega predsednika v pogovoru za avstrijsko radio-televizijo (ORF) izjavil, da se ne more strinjati z izjavo Scalfara, da »dinamit ostaja dinamit«, in s tem namignil, da Italija ne namerava razlikovati med bombnimi atentati na južnem Tirolskem in drugimi političnimi

atentati v Italiji.

Durnwalder dobesedno: »Nacin, kako je predsednik Scalfaro primerjal južno tirolsko borce za svobodo z dejanji rdečih brigad, je za nas nesprijemljiv, kajti boj borcev za svobodo v 60-letih absolutno ni primerljiv s kasnejšim krvavim bojem teroristov rdečih brigad«.

Nezadovoljen z izjavami italijanskega predsednika v zvezi z vprašanjem južnotirolskih borcev je tudi deželni glavar Severne Tirolske, Partl. Predvsem na avstrijskem Tirolskem so pričakovali, da bo vprašanje pomilostitve v okviru tega zgodovinskega državnega

obiska rešeno, je dejal deželni politik.

In tudi v avstrijskem zunanjem ministrstvu niso prikrivali določeno delovnega trga brez dela več kot 27.000 oseb. Stopnja brezposelnosti se je v tem napram mesecu decembru lanskega leta povečala od 12, 6 odstotka na skoraj 14 odstotkov.

Na vznemirjajoč trend je včeraj reagiral koroski deželni glavar Christof Zernatto. Na tiskovni konferenci je zahteval poseben investicijski program v višini skoraj milijarde avstrijskih silingov. Uresničitev predlaganega programa bi po mnenju Zernatta pomagal kratkoročno premostiti hudih gospodarskih težav, s katerimi je Koroska taces soočena. Investicije in s tem

KOROŠKA / KRIZA

14 odstotkov brezposelnih

Brez službe je ostalo že 27.000 Korošcev

CELOVEC - Brezposelnost na Koroskem je dosegla novo rekordno ravan! Konec meseca januarja je bilo po podatkih uprave delovnega trga brez dela več kot 27.000 oseb. Stopnja brezposelnosti se je v tem napram mesecu decembru lanskega leta povečala od 12, 6 odstotka na skoraj 14 odstotkov.

Na vznemirjajoč trend je včeraj reagiral koroski deželni glavar Christof Zernatto. Na tiskovni konferenci je zahteval poseben investicijski program v višini skoraj milijarde avstrijskih silingov. Uresničitev predlaganega programa bi po mnenju Zernatta pomagal kratkoročno premostiti hudih gospodarskih težav, s katerimi je Koroska taces soočena. Investicije in s tem

ustvarjanje delovnih mest bi bile po mnenju deželnega glavarja najbolj potrebne na gradbenem sektorju, nujni pa da so tudi ukrepi, ki bi pospešili ustanovitve novih podjetij. To bi lahko dosegli s posebnimi ugodnostmi za podjetnike na kreditnem in na davčnem področju.

Zernatto je s tem v zvezi napovedal, da bo ljudska stranka že v četrtek na seji koroskega deželnega zbora predlagala sprejetje izrednega proračuna. Ob tem je pozval tudi ostali dve stranki, socialdemokrate in svobodnjake, naj podprejo njegov predlog.

Ukrepi za krepitev delovnega trga so misljeni kot dodatek k investicijskemu programu avstrijske zvezne vlade, ki znaša nekaj milijard silingov.

KOROŠKA / SVEČE

S sožitjem preseči nacionalizem

SVEČE - Na spominski svečanosti ob spomeniku žrtvam fašizma - Matiji Verdniku-Tomazu in njegovim tovarišem soborcem v nedeljo v Svecah pri Bistrici v Rožu, na kateri se je zbrala velika množica obiskovalcev z obeh strani meje, je predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroskem dr. Marjan Sturm spregovoril o zgodovinskih vzrokih nacionalizmov, o prihodu Hitlerja na oblast pred 60 leti in pri tem ugotovil, da se je Evropa iz teh izkušenj premalo naučila. Nacionalizmi v Evropi dobivajo nove razsežnosti. Ločnica med demokracijo in totalitarno ideologijo se povečuje. Tak razvoj je pripeljal na oblast Miloševića in Tudmana, posledice so znane, v podobno smer pa v zahodni Evropi vodita Schönhuberjeva in Le Penova politika, v Avstriji pa Haiderjeva. Tudi sedanje Haiderjevo ljudsko povpraševanje za spremembo avstrijskega zakona o tujcih je Sturm označil kot obliko etničnega ciscenja, ki se po dosedanjih izkušnjah kaj rado usmeri tudi proti slovenski narodni skupnosti na Koroskem.

Sedanji razvoj zato v se večji meri potrjuje

pravilnost usmeritve Zveze slovenskih organizacij, ki zeli skupaj z nemško govorečimi demokrati na Koroskem razvijati družbo konstruktivnega sožitja na osnovi enakopravnosti obeh narodnih skupnosti in jezikov. Izdvajanje Slovencev in organiziranje etnične zbornice oz. slovenskega parlamenta je po Sturmovem mnenju preživela oblika n a r o d n o s t n e g a uveljavljanja, saj v sebi nosi nevarnost pretežanja Slovencev in notranjo delitev na »dobre« in »slabe« Slovence. »Slovenci moramo v aktualni politiki iskati politične zaveznike v demokratičnem taboru večinskega naroda. To zavezništvo lahko prepreči etnično polarizacijo, ki jo zagovarjajo nemški nacionalisti v deželi. Zato se pri ZSO zavzemamo za vzpostavitev takih novih struktur, ki bodo omogočile sodelovanje slovensko in nemško govorečih sožezelanov,« je dejal Sturm.

Ob tem je tudi napovedal ustanovitev interetničnega društva, poimenovanega po Vinzenzu Rizziju, duhovniku, ki se je že v 19. stoletju zavzemal za enakopravno sožitje obeh narodnih skupnosti na Koroskem.

SPÖ za deželne volitve leta 1994

CELOVEC - Deželni strankin svet koroskih socialdemokratov je na izrednem zborovanju v soboto v Celovcu dokončno potrdil kandidatsko listo koroske SPÖ za deželnozborske volitve. S tem je bilo tudi dokončno potrjeno 24. mesto kandidatke Delovne skupnosti slovenskih socialdemokratov, 35-letne učiteljice Ani Blatnik iz Bilcovsa. Volitve v koroski

deželni zbor bodo po izjavi predsednika in glavnega kandidata koroske SPÖ spomladi leta 1994.

Ambrozy je v svojem govoru poudaril, da trenutno ne vidi tehničnih vzrokov, ki bi govorili za predčasne volitve, na primer jeseni letos.

Kot smo poročali, sta tako predsednik DS slovenskih socialdemokratov Tomaz Ogris kot kandidatka sama priznala,

da sta si želela boljše uvrstitev na kandidatski listi, hkrati pa poudarila, da bi dosegla 18. mandata pomenila izvolitev koroske Slovenke v deželni zbor.

To zaradi tega, ker bi pri takem rezultatu stiri člani deželne vlade oddali svoj poslanski mandat, kandidata na 22. in 23. mestu pa bi bila imenovana za zvezni svet.

Blatnikova je za primer nje-

ne izvolitve v koroski deželni zbor poudarila, da se bi kot poslanka, ki pripada manjšini, zavzemala za interese slovenske manjšine na Koroskem kot tudi za boljše sožitje med manjšino in večino.

V specifičnih vprašanjih narodnostne skupnosti pa od stranke pričakuje, da pri glasovanju ne bi bila podrejena strankarski disciplini. (I.L.)

KOROŠKA / ŽELEZNA KAPLA

Veselje ob novi komediji »Vodi«

V komediji nastopa kar 23 igralcev - Navdušenje občinstva

ZELEZNA KAPLA - V soboto zvečer je igrala skupina kapelskega Slovenskega prosvetnega društva »Zarja« spet prijetno presenetila. Polni dvorani navdušenih gledalcev je zaigrala prijetno komedijo »Voda« po besedilu J. Vombbergerja v adaptaciji Petra Militarova. Igralci pod režiserskim vodstvom Poldeja Zundra so se zelo potrudili, občinstvo pa jih je ustrezno spodbujalo z aplavzi in

smehom.

Komedija J. Vombbergerja v gledališki literaturi ni kaj posebnega, v priredbi in tudi aktualizaciji na kapelske razmere pa je zadela v polno. Gre za vaski problem napeljave vodovoda, katerega jim obljubi bogati rojak iz Amerike. Vaski moze, predvsem tisti iz občinske uprave in imovitneži, pa mu v zahvalo sklenejo postaviti spomenik. Ob nacrtovanju se izkaze, da naj bi ta služil predvsem njihovi slavi, saj kar tekmujejo, kdo bo prvi na seznamu darovalcev, vklesanem na spomeniku. Njihovo castizelnost izkoristi darovalec Kopriva, ki je pod drugim imenom ze med njimi, in za zbrani denar kupi namesto spomenika prave vodovodne cevi. Spretno zrežirano zvijaco končno vsi z veseljem pozdravijo.

Da predstava ne bi bila prevec pusta, se ob vodovodni akciji pleto tudi nekatera križna ljubezenska razmerja, stari zaljubljenec pa računajo na koristi iz teh zvez.

Predstava je za podezelski oder prava masovka. Nastopa kar 23 igralcev, starejših, ze rutiniranih in tudi precej mlajših, neizkušenih. Igra je v glavnem dobra, izstopajo pa nekateri ze prekaljeni igralci (Franci Sadolšek, Franc Lipus, Branko Korotaj, Andi Osina, Pepi Orasche, Marija Osina). Pri kostumih in scenski zasnovi je režiserju pomagala Breda Varl. (H.V.)

POROKA LETA

... et tu felix Austria nube

IGOR SCHELLANDER

MARIAZELL - Dogodek leta: tako so avstrijski mediji predstavili nedeljsko poroko Karla Habsburg-Lotrinskega s Francesco Thyssen-Bornemisza. V stajerski romarski cerkvi Marije Celj je avstrijski kardinal Groer dal svoj blagoslov življenjski zvezi med vnukom poslednjega avstrijskega cesarja Karla in hčerko nemškega veleindustrijalca Heinricha Thyssena. Zbralo se je okoli 800 vabljenih gostov - pripadnikov (večji del sorodnih) evropskih plemiskih rodbin, poroka pa je nudila tudi slovesni okvir za nastop velikega števila tradicionalističnih monarhofolklorističnih združenj. Menda se je celo sonce odzvalo važnemu dogodku, saj so poročali o »cesarski ohceti s cesarskim vremenom«.

Vendar blisc »pravljicne poroke« ni mogel prekriti sence, ki je padla na novoporočeni par zaradi preprirov v hiši Habsburg. Del modrokrvnih sorodnikov - zlasti bratje Karlovega očeta Otta, ki je evropski poslanec CSU in vodja družinskega klana Habsburzanov - se ni odzval vabilu v Mariazell. S tem so protestirali proti (po njihovem mnenju) »stanovsko neprimerni« življenjski zvezi, saj hiši Habsburg in Thyssen po strogi habsburški logiki nikdar ne moreta biti enakovredni.

Otto Habsburški, glede družinskih in stanovskih zadev do zdaj strog tradicionalist, je v primeru svojega sina in naslednika Karla dal privoljenje k zakonski zvezi s hčerko iz faktično meščanskih razmer.

Mnogi opazovalci v ozadju te poroke ne vidijo (navzven dobro uprizarjene) ljubezenske nagibov, temveč nadaljevanje habsburške pragmatične politike pri sklepanju zakonskih zvez. Mnogi to celo tol-

macijo kot izhodišče za politični povratek Habsburzanov, ki si navzven sicer ne lastijo več avstrijske krone, pač pa si prizadevajo za odpravo »diskriminacijskih« zakonov repu-

blike Avstrije (Habsburzan npr. ne sme kandidirati za državnega predsednika), in v naslednjem koraku morda tudi že za povrnitev nekdanjih posestev. Svojih političnih ambi-

cij ne prikrivata ne Otto ne novoporočeni Karl Habsburg. A za uresničevanje visokih političnih ciljev, tako pribijajo ostrojeziceži, je pač potreben kapital. In popularnost, dodajajo nekateri drugi, ki jih moti okolščina, da se cesarjev vnuk uspešno udeležuje kot showmaster v redni oddaji avstrijske televizije. Politični podvigi in rastoča popularnost Habsburzanov je v preteklih mesecih večkrat izzvala ostre polemike s strani avstrijskih socialdemokratov.

Mnoge clane habsburške družine, ki je ponosna na svojo antifasistično tradicijo, kajpada boli tudi okolščina, da ima vodstvo družinskega klana zdaj kar najboljšo in sorodniške odnose z družino nemških veleindustrijalcev - s Thyssenovim kapitalom je v tridesetih letih bil omogočen politični vzpon Adolfa Hitlerja. Tako imenovani »jekleni baron« pa je s svojimi jeklarnami in produkcijo orožja postal največji vojni dobitnik. Francesca pa je bila v očeh habsburških tradicionalistov tudi ne glede na stanovska in politična ozadja nekakšen enfant terrible, saj je v času pred svojo zvezo s Karlom Habsburškim bila doma na vseh parketih evropske in mednarodne sicerije - od scene snobističnih umetnikov do ekscesivnih zurov zlahtnih punkerjev. Bulvarski magacini pa so v mesecih pred »poroko leta« stopnjevali naklade z objavljanjem izredno kocljivih slik iz Franciscinega obdobja kot foto-model. Nemski listi zdaj poročajo, da je Heinrich Thyssen pokupil vse slike iz tako imenovanih divjih let, na katerih je videti hčerko Francesca v Evnem kostumu. Dodatno pa se je Habsburzan baje se oddolžil z večmilijonskim prispevkom za družinski sklad.

NOVICE

Kulturni in športni center za občino Pliberk

PLIBERK - Dejstvo, da v mestni občini Pliberk ni primernih prostorov za večje kulturne in športne prireditve, je privedlo do ustanovitve nadstrankarskega komiteja, ki se zavzema za povečanje obstoječe telovadnice v glavni soli z namenom, da bi tu nastal kulturni in športni center občine Pliberk. Med proponente komiteja stejejo predvsem Slovenci, med njimi predsednik SPD »Edinost« Josko Hudl in član Moskega pevskega zbora »Kralj Matjaz«, Jurij Mandl. Ta razširitev telovadnice v obstoječi soli se pa tudi zavzema predsednik nogometnega kluba Pliberk, Stefan Liesnig.

Upisovanje v Višjo šolo za gospodarske poklice v Št. Petru

SENTJAKOB V ROZU - Ravnateljstvo Visje sole za gospodarske poklice v St. Petru pri Sentjakobu sporoča, da bo vpisovanje v Višjo šolo za gospodarske poklice in v Gospodinjino šolo od 15. do 27. februarja 1993. Prijave so možne osebno v solski pisarni, po pošti na naslov Visja šola za gospodarske poklice, St. Peter 25, A-9184 St. Jakob v Rožu, ali po telefonu, stev. 04253/2750.

Število starejših brezposelnih narašča

CELOVEC - Od skupno 24.954 oseb, ki so bili konec decembra leta 1992 na Koroskem brezposelni, je bilo 2.983 starih nad 50 let. To je za 24 odstotkov več kot decembra leta 1991, sporoča Delavska zbornica za Korosko. Zbornica zato zahteva, naj vse javne ustanove takoj crtajo starostno klavzulo, ki trenutno velja za sprejemanje novih uslužbencev.

Pogovori o EGP

DUNAJ - Konec preteklega tedna so bili zaključeni pogovori uradnikov o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP). Po odskoku Svice je zdaj bila EGP-pogodba na novo adaptirana. Tehnični okvir za prilagoditev Avstrije k EGP je zdaj gotov, je izjavil designirani avstrijski član nadzornega urada pri EFTA, Heinz Zourek. Februarja naj bi padle tudi politične odločitve glede nekaterih odprtih vprašanj - npr. ali naj odpade prej predvideno svicarsko vplačilo v kohezijski fondali pa naj ga kompenzirajo z dodatnimi vplačili ostale države, se pravi tudi Avstrija. Če se ta pogajanja ne bodo zavlekla, bo EGP v najugodnejšem primeru za Avstrijo postal veljaven ze 1. julija 1993. (I.S.)

Uspeh pri "lovu" na nova podjetja

CELOVEC - Stiri tuja in pet domačih podjetij se je v preteklem letu s produkcijskimi obrati naselilo na Koroskem. To uspešno bilanco za leto 1992 je podala Koroska agencija za naseljevanje podjetij (Kärntner Betriebsansiedlung), ki jo je pred nekaj leti inicirala koroska deželna vlada. S prihodom teh novih podjetij je bilo ustvarjenih 361 novih delovnih mest. Gre za podjetja "Automated label systems" (ZDA, recycling-etikete), "Carinziagold" (Italija, izdelki iz zlata), Bas. Pack (Italija, vreče za kante) in "GFW" (Nemčija, blokovske elektrarne). Italijanski podjetji sta se naselili v Borovljah, ameriško podjetje je nastanjeno v industrijskem parku Velikovec, Nemci pa si si izbrali postojanko v tehnološkem parku v Celovcu. Deželni glavar Zernatto je s tem v zvezi izpostavil, da je ta uspeh zlasti treba dobro ceniti zlasti pred ozadjem trenutnega upadanja konjunktura. »Kärntner Betriebsansiedlung« zlasti preko marketinga za ustrezno lokacijo podjetij in pridobivanjem investitorjev vabi tuja podjetja na industrijske terene Koroske. V bodoče se bo pri svojem delu osredotočila zlasti na Italijo in Svico, sporoča agencija. (I.S.)

Elektrarna z biološko maso

CELOVEC - V Paternionu v Dravski dolini bo nastala največja koroska elektrarna, ki bo delovala na osnovi biološke mase. Z energijo bo oskrbovala okoli 250 gospodinjstev ter občinska poslopja in sole, kar pomeni, da bodo v Paternionu zmanjšali porabo olja za 900.000 litrov. Namesto tega bodo uporabljeni letno 15.000 kubčnih metrov bioloških odpadkov, kot naprimer skorje, zagovina, sekanci, ipd.). Projekt za uporabo alternativne energije bo stal 32 milijonov silingov, elektrarna pa bo imela skupno kapaciteto 4, 5 MW. (I.S.)

Inovacijski center ob tromeji

CELOVEC - Z 42 milijoni silingi bo v Podklostru (Arnoldstein) na Zilji ustanovljen ustanovniški in inovacijski center. Koncipiran je za približno 30 mladih podjetnikov in naj nudi mesto inovativnim ustanoviteljem novih podjetij, ki naj bi prihajali zlasti iz Avstrije ali iz sosednjih dežel (torej zlasti iz Italije in Slovenije). Dežela Koroska je pri tem projektu (»Euronova Gründer- und Innovationsprojekt Dreiländereck«) udeležena s 50 odstotki. Inovacijski center se bo zgledoval po modelu celovskega tehnološkega parka in naj bi bil multinacionalna ustanova za ustanovitelje podjetij iz Italije, Slovenije, Nemčije in Avstrije, je poudaril Max Rauscher, finančni in gospodarski referent koroske deželne vlade. Po njegovih besedah naj bi bila vabljenaa k sodelovanju zlasti mlada podjetja, ki se ukvarjajo z medicinsko tehniko, informacijskimi tehnologijami, elektroniko in mikroelektroniko ter tehniko delovnih snovi.

NOVICE

Častnico obtožujejo da je vohunka

LONDON - Oblasti se niso objavile točne obtožnice za Carole Maychell, zensko, ki ima v britanski vojski čin kapetana in je bila zaposlena v protiočveščevalni službi. Skozi njene roke je šla večina zapisnikov o tajnih vojskih radijskih sporočilih in o radijskem in telefonskem prisluškovanju sirom po svetu. Kaže vsekakor, da je bila častnica tesno povezana z neko bivšo komunistično državo, s predstavniki katere naj bi navezala stike med svojimi dokaj pogostimi potovanji v Berlin.

Danska rešila Otoke Faroer pred bankrotom

KJOBEHAVN - Danska vlada je s posojilom v višini 50 milijonov dolarjev rešila Otoke Faroer pred gospodarskim propadom. Otokje je neodvisno, sicer pod dansko krono, in šteje 45 tisoč prebivalcev. Danska je za svoj poseg postavila zelo trde pogoje: Faroeri bodo morali povečati davčno breme, znižati plače uslužbencem in v skrajnem primeru nekaj uslužbencev tudi odpustiti.

Šestnajst mrtvih v leralski nesreči

KUALA LUMPUR - Vseh 16 oseb, ki so se peljale z majhnim dvomotornikom proti super-tankerju Maersk Navigator, so umrle. Za dvomotornikom je izginila vsaka sled v soboto, ko je letalo naletelo na neurje pri mestu Medan na Indoneziji. Reševalci pa so včeraj odkrili razbitine cessne, vendar njihovo delo pri odnasanju trupel ne bo lahko.

Nov šef londonske mestne policije

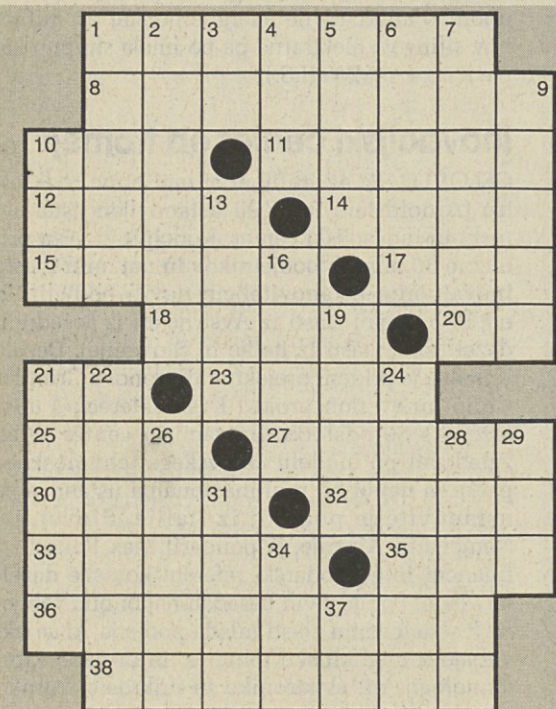
LONDON - Policijski komisar Paul Condon je bil imenovan za novega šefa londonske mestne policije namesto Petra Inkerta, ki je odšel v pokopj. Ob svojem nastopu je Condon imel tiskovno konferenco, na kateri je obrazložil smernice boja proti kriminalu.

Komunisti grozijo z umorom funkcionarjev

NOVI DELHI - Usoda šestih vladnih funkcionarjev, ki so že nekaj dni v rokah komunističnih gverilcev skupine »People war group«, je še vedno skrajno negotova. Komunisti grozijo, da jih bodo brez usmiljenja ubili, če oblasti indijske zvezne države Andra Pradesh ne spustijo tri njihove voditelje, ki so jih aretirali v prejšnjih mesecih. Vlada v Andra Pradeshu noče popustiti izsiljevanju, ker je mnenja, da bi v tem primeru povzročila val ugrabitev. Ultimativni teroristov je sicer zapadel že včeraj opolnoci, baje pa so ga za nekaj ur podaljšali.

V Rio de Janeiru nočejo poletne ure

RIO DE JANEIRO - Prebivalci Ria so se uprli uvedbi poletne ure in tako bo to brazilsko vele mesto edino mesto na svetu, ki bo imelo kar dve uradni uri: svojo in državno. Ko bi v nedeljo opolnoci tudi v Rio morali niti kazalce na uri za 60 minut nazaj, se je župan Cesar Maia prikazal na TV ekranih in zahteval od svojih somesčanov, naj tega ne storijo. Obtožil je biokrate v Braziliji, da ne razumejo problemov Ria, ki je mesto s tropsko klimo in mu ura sonca več na dan samo škoduje. Županova odločitev pa je povzročila dokajšen kaos: urniki letal in vlakov v Rio in drugod so si narazen za 60 minut, državni uslužbenci ne vedo, kdaj naj pridejo v urad itd. Osrednje oblasti pa so zupodnega maziljenca. Ustava ne govori o uri, pa naj bo sončna ali poletna, pravi v svojem zagovoru župan Ria de Janeiro. V največjih skripcih je guverner države Rio, ki ne ve, kaj storiti. Turisti pa so se organizirali. »Dobimo se na plaži v Copacabani ob 7. uri, po greenwichskem času, seveda.«

KITAJSKA / ZASKRBLJENOST OBLASTI

Širi se nezadovoljstvo med kitajskimi kmeti

Začel se je pravi beg v mesta, ker s pridelkom kmetije ne morejo kriti vseh od birokratov naplajenih stroškov

FRANCO VASELLI, ANSA

PEKING - Cai Yutang, kmet iz kitajske pokrajine Henana, je napravil samomor, ker ni imel denarja, da bi plačal davčni dodatek na električno energijo. Zaradi neplačanih davkov so vaski funkcionarji v prejšnjih tednih dobesedno mčili dober ducat kmetov iz neke južnokitajske pokrajine. O obeh primerih se je časopisje na široko razpisalo, tako da je v teku preiskava, odgovorne pa čakajo težke kazni.

Ta dogodka vključno z drugimi nejavljenimi pa so le vrh večje in nevarnejše ledene gore, ki se odraža v pravem begu z zemlje. Kmetje med drugim nočejo sejati, ker zaradi grabeža krajevnih birokratov z zetje ne uspejo poravnati niti stroškov. Nic cudnega torej, da so v Pekingu skrajno zaskrbljeni. Kmetijstvo ostaja namreč primarni gospodarski sektor, ne samo, ker mora zagotoviti hrano za 1,2 milijarde ljudi, temveč tudi, ker na podeželju živi armada 900 milijonov ljudi, ki bi bila skrajno nevarna, če bi nezadovoljstvo sprožilo beg v mesta in splošen upor.

Obtožbe prihajajo predvsem iz vrst uradnega tiska, predvsem Kmečki glas je v zadnjih dneh obsirno poročal o

Kitajska je še vedno pod sokom zaradi nesreče v pokrajini Liaoning, ki ji je botrovala absurdna tekma soferja avtobusa z drvečim vlakom na nezavarovanem železniškem

tem vprašanju. V pokrajini Jiangsu je 20% odstotkov kmetov zapustilo zemljo, drugi pa so se odpovedali setvi. Razlog je zelo enostaven, odkupna cena za žito je tako nizka, da ne uspe pokriti stroškov. Za setev 15 hektarjev rizičnih polj kmetje porabijo 240 yuanov, s

pridelkom pa bodo vnovčili le 180 yuanov. Cena električne energije se je podvojila, kmet pa mora plačati še kakih 40 raznih davkov in prispevkov. Seznam davčnih izizvaj, ki jih vsiljujejo nevoscljivi vaski birokrati je neskončen. Statistični po-

datki za pokrajino Hunan navajajo, da poleg raznih davkov zahtevajo od kmetov se prispevke za solanje, za zdravstvo, za sirjenje časopisov, za pogozdovanje, za vasko filmske projekcije, za televizijske antene, za kulturne in sportne prireditve, za naravne nesreče...

NEW YORK / PO 3000 LETIH ČAKANJA

V Brooklynu se jim je razodel »pravi« mesija

To je 90-letni rabin Mendel Schneerson

NEW YORK - Po treh tisočletjih čakanja je neka zidovska sekta, ki se zgleduje po nauku rabske dinastije iz beloruskega Lubavica, docakala svoje zadnje upanje, odkrila je mesijo in ga svečano proglasila v newyorškem Brooklynu. To je 90-letni rabin Menachem Mendel Schneerson, sedmi »hranitelj duševnega izročila lubavickih rabinov«.

Ze pred meseci je »khabad«, ki siri duhovno misel lubavickih rabinov, dobesedno preplekala Izrael z lepaki o skorajšnjem prihodu »gospodovega maziljenca«. Pred dnevi pa so končno ugotovili, kdo je mesija. Rabin Schneerson, ki je pred meseci zaradi ictusa bil več casa hrom in je izgubil dar govora, naj bi

potrdil svoje imenovanje z gibom glave. To po vsemu sodce ne moti kakih 25 tisoč njegovih privrženec, ki trdijo, da je s čudeži potrdil svoje mesijanstvo. »Pravoverni« rabini trdijo, da je Sch-

neerson krivi prerok in clovek poln protislovij. Nikoli ni bil v Izraelu, ker zavraca laični Izrael, a vseeno je podpiral izraelsko skrajno desnico in njene načrte o ustanovitvi velikega Izraela.

uporablja kot začimba, klinček, 2. starorimski vojskovodja, ki je porazil hunskega kraja Atilo (daljša oblika), 3. Rajko Ranfl, 4. del umetniškega imena igralke Ide Kravanje (Rina), 5. nekdanji slovenski telovadec (Tine), 6. ime slovenskega pop glasbenika Novaka, 7. trebusatost stebra v arhitekturi, 9. glavno mesto Senegala, 10. pojav na vodi, 13. učenje na pamet, piflanje, 16. staroegipčanski bog sonca v dobi faraona Ehnatona, 19. opis, ocr, 21. gojeno ali divje rastoče drevo z rumenimi, drobnimi hruškami podobnimi plodovi, 22. škotski matematik, ki je iznašel logaritme (John, anagram REPI-NA), 24. podrobnost, posameznost, 26. japonski slikar, veliki mojster slikarstva s tusem, 28. dolžinska mera za tkanine, lakot, 29. neimenovana oseba, 31. ribiska vrhica, 34. etiopski knez, 37. Nikolaj Erdman.

Zmago Pezdirc

Navpčno:

1. posušen cvetni popok klinčevca, ki se

Resitev križanke z dne 30.1.: Vodoravno: Ham, kork, Roosevelt, Arno, agar, step, lisa, Tatra, nit, alpaka, Sagner, tla, petek, Rank, Kean, urdu, Orne, pohlepnež, Diaz, Asa.

AVSTRALIJA

Drzne igre najstnikov

Nevarnost je privlačna

Stirje avstralski otroci skačejo z 20 metrov visoke skale pri Sydneyju. Podvig je nekaj ur prej drago star 9-letno deklico, ki se je hudo ponesrecila (AP)

STALINGRAD / OB OBLETNICI BITKE PRVA FILMSKA OBDELAVA

Resničnost osupnila nemško občinstvo

UTE-MARION SCHNURER

MÜNCHEN - "Stalingrad", visokoproračunska epska filmska pripoved o usodnem pohodu nemškega Wehrmachta v osrčje Sovjetske zveze - letos pozimi je tega že 50 let, prav včeraj pa je bila obletnica zgodovinske zmage sovjetskih čet - je osupnil občinstvo, ki se je zbralo sredi januarja na Münchenski premieri.

"Film je preveč realističen, ne morem ga več gledati, " je rekel neki moski, ki je dvorano zapustil že kmalu po začetku predvajanja. "Kadar gledas shriljivo, vsaj ves, da je vse skupaj izmislieno. Toda v tem filmu si soocen z golo resnicnostjo in se povsem zaveda, da po vsem svetu se vedno divjajo taksne vojne, " je dodal gledalec in se brez besed poslovil.

"Stalingrad", ki so ga v drugi polovici januarja začeli predvajati po vsej Nemčiji, je stal več kot 40 milijonov DEM, to pa je velikanski proračun za deželo, v kateri večino domačih filmov posnamejo za manj kot dva milijona DEM. Režiser Joseph Vilsmaier se je v 80-tih letih uveljavil s celovečernim filmom "Rama Dama", nostalgicnim multigeneracijskim pogledom na povojno Bavarsko. Ta film je bil v Nemčiji velika uspešnica, medtem ko ga drugod ne poznajo.

Za "Stalingrad" je režiser izbral ekipo mladih nemških igralcev in jih

na prizoriščih na Finskem izpostavil temperaturo pod ničlo. Upodobili so majhno enoto nemških vojakov, ki se ne borijo samo proti rdeči armadi, temveč so njihovi nasprotniki tudi nečloveški castniki Wehrmachta in neusmiljene zimske razmere.

Odnos kritikov do izbrane tematike je bil sicer spoštljiv, vendar so

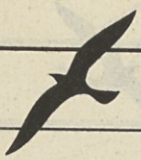
poudarili, da so mračni toni obleganja Stalingrada komajda primerni za zlahtnejše doživljene filmske predstave. Filmska zgodba je podobno kot Hitlerjeva kruta ofenziva na vzhodni fronti v zimi 1942-1943 stkana iz burne clovekovne tragedije. Ob koncu filma so vsi junaki bodisi mrtvi bodisi na poti v sovjetska ujetniška taborišča.

Poznavalci že napovedujejo, da film ne bo povrnil velikanskih naložb, ces da je le malo ljudi voljnih sedeti pred platnom in gledati nenehno, nesmiselno trpljenje in degradacijo. Na slovesni premieri v Münchnu je izbrano občinstvo kakih 1400 ljudi nemo obsedelo, ko se je spušcal zastor. Trajalo je kar nekaj trenutkov, da se je razleglo ploskanje.

"To, kar ste pravkar videli, je zgolj film in ne splet resničnih dogodkov, " je na pripombe po prvem predvajanju odgovoril voditelj večera Hans Joachim Friedrichs, najbolj popularni televizijski napovedovalec v Nemčiji. "Toda tisti, ki so bili pred petdesetimi leti zares tam, vam bodo povedali, da je bilo natančno tako."

Odzivi so bili nato manj burni. "Prav vesel sem, da sem se rodil dvajset let po vojni in da mi nikoli ne bo treba doživljati cesa takega, " je rekel neki moski. Devetnajstletna mladenka pa je izjavila, da ji je film sicer približal vso tragedijo vojne, vendar se ji je "obravnavala likov zdela precej abstraktna in zato se občinstvo zares ne more poistovetiti z njimi".

"Prav nič ne morem reci, " je pripomnil starejši moski. "Zal mi je, ne morem. Prevec me je pretreslo."

TELEKOMUNIKACIJE

Slovenska navzočnost v raziskavah

MATIJA HUDOVERNIK

Med tistimi, ki so v preteklih letih največ prispevali za promocijo slovenske države v svetu, so zagotovo znanstveniki in raziskovalci iz naše domovine. Se več, ravno na področju mednarodnega znanstveno-tehnološkega sodelovanja so bili doseženi pomembni rezultati, ki so v mnogem odločilnega pomena za razvoj Slovenije. Sklenjenih je bilo več ugodnih sporazumov in dogovorov, tako z evropsko skupnostjo in posameznimi mednarodnimi organizacijami kakor tudi z nekaterimi državami. Milos Kuret, vodja oddelka za mednarodno sodelovanje pri Ministrstvu za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, ki se je pred nedavnim vmlil z uradnega obiska v ruski federaciji, ocenjuje možnosti znanstveno-tehnološkega sodelovanja med obema državama kot precej ugodne. Dogovori med partnerji so si celo tako daleč, da je Republika Slovenija že pol leta solastnica nizkoorbitalnega telekomunikacijskega satelita, t.j. klasične enajstice. Preko tega satelita bo v bližnji prihodnosti vzpostavljen kanal za izmenjavo elektronskih podatkov. Ker je kalibracija že izpeljana, se računalniki med seboj že razumejo. Ruska zemeljska postaja bo nekeje na Medvedjih jezerih, približno trideset kilometrov proč od Moskve, na nekdanjem vojskem poligonu, slovenska pa v mariborskem Institutu informacijskih znanosti. Linija bo predvidoma poskusno začela delovati aprila, s polno močjo pa verjetno junija letos. Torej bo prve komunikacije mogoče vzpostaviti že proti koncu februarja. Pri izmenjavi podatkov bodo ruski partnerji seveda morali spoštovati pravila, ki veljajo na Zahodu: avtorske pravice, določila o varstvu podatkov in jamstva proti kraji podatkov, programske opreme in industrijske lastnine. Po predvidevanjih naj bi se Rusija v prihodnjih dveh letih vključila v mednarodni sistem, medtem ko je Slovenija že dejavna v tej strukturi. Banke podatkov, ki so že vpeljane, bodo zaenkrat za nas se bilateralno dostopne tudi v Rusiji in za ruske partnerje v naši državi. Milos Kuret pravi, da so te perspektive zelo pomembne, saj je realno moč pričakovati, da se bodo sistemu satelitske izmenjave podatkov, vključno z aktiviranjem se dveh novih satelitov, kmalu dejavno pridružile tudi nekatere druge države: Kitajska, Koreja, Japonska, Tajska, Makedonija, Grčija, Izrael, Sirija in Ciper. Poglavitni lastniki in oblikovalci tega satelitskega sistema pa sta seveda Rusija in Slovenija.

GERONTOLOGIJA

Gripa in starejši bolniki

META PENTEK

Vsako zimo se srečujemo z gripo, ki za nekaj dni spravi v posteljo kar veliko število naših prebivalcev. Mladi zbolijo z jasnimi bolezenskimi znaki: z visoko temperaturo, ki jo ponavadi spremlja mrzlica, bolečine se sprehajajo po vseh kosteh in mišicah, skoraj vedno so prisotni znaki vnetja zgornjih in spodnjih dihalnih poti, bolnika muči neprijetna, močna utrujenost, apetit je slab, nekateri celo bruhaajo. Razni čaji, vitaminski napitki, počitek in po potrebi aspirin, vrnejo mladega človeka po enem tednu zdravljenja v običajen ritem življenja. Pri starejšem človeku se ista bolezen lahko kaže na opisani način ali pa s precej drugačnimi znaki, ki jih bolniki in njihovi bliznjiki včasih ne znajo pravilno oceniti.

Temperatura je pri starejšem bolniku lahko kljub bolezni povsem normalna ali pa le malo povišana (malo čez 37 stopinj celzija). Pogosto si bolnik in njegovi domaci razložijo tako temperaturo kot nepomembno in menijo, da zdravstveno stanje ni pomembno prizadeto. Vendar ni tako. Odsotnost temperature ponavadi pomeni slabo obrambno odzivnost starejšega organizma. Če so prisotni še drugi znaki, je potrebno zdravljenje. Pogosto so pri starejših v ospredju bolečine v kosteh, ki jih marsikdaj označujejo kot revmo ali pa kot posledico bližajoče se spremembe vremena. Pomikanje apetita je zelo reden spremljalec te bolezni. To spremembo domaci zelo hitro opazijo in pravilno vrednotijo. Pri izraznih znakih vnetja dihalnih poti, predvsem trdovratnem kašlju in gnojnem izhpljunku, mora bolnik nujno obiskati zdravnika. S kliničnim pregledom bolnika, laboratorijskimi preiskavami in rentgenom, bo zdravnik ocenil, ali se morda osnovno obolenje ne komplicira še s kakšno drugo boleznijo.

Pri starejših se lahko pojavi se en znak, ki ga pri mladi populaciji skoraj ni. To je nenadna zmedenost. Bolnik, ki je bil prej sorazmerno urejen in se je morda slabše znašel le v tujem okolju, se doma nenadoma ne znajde več. Morda ne najde stranišča, ne razume vprašanj in odgovorja mimo, ne prepozna svojcev, si napačno razlaga dejstva, vidi in sliši stvari, ki jih v realnosti ni. Ti znaki zmedenosti svojce zelo prestrašijo. Včasih so zaradi svoje dramatičnosti tako zelo v ospredju, da lahko prekrijejo osnovno obolenje. Vendar so to motnje na srečo prehodne in po ozdravitvi osnovne bolezni se uredi tudi mentalno stanje bolnika. Zmedenost se seveda lahko pojavi tudi pri drugih boleznih.

Da bi se starostnik izognil nevarnostim, ki jih prinaša gripa, bi bilo dobro, da se vsako leto cepi. Cepljenje se običajno izvaja v novembru. Zascita res ni popolna, vendar je večinoma uspešna, če se kot povzročitelj le ne pojavi nova oblika virusa.

EPIDEMIOLOGIJA / OB VISOKIH TEHNOLOGIJAH TUDI PREPROSTEJŠI PRIJEMI

Malarija vrača udarce - toda komu to sploh mar?

Zaradi malarije umre neprimerno več ljudi kot za aidsom

MARJAN ERJAVEC

Malarija je starejša kot človeštvo. Menijo, da je bil njena žrtve ze Homo erectus, prednik H. sapiensa. S preseljevanjem ljudi se je širila tudi ta bolezen; iz Afrike v Azijo, na Pacifik in v Evropo. Poznali je nista le obe predkolumbijski Ameriki, ki ju tudi niso doletele številne druge kuzne nadloge. Tja so jo zanesli sele konkvistadorji, španski misijonarji pa so dvesto let pozneje tam odkrili skorjo drevesa cinchona in zdravilno moč znanega kina, ki jo vsebuje. Boj cloveka s to boleznijo se je začel sele pred sto leti, ko so prodrli v skrivnosti povzročitelja, parazita z imenom Plasmodium, ki se spolno razmnožuje v komarju - ne da bi mu škodoval, nesporno pa v cloveku, ki ga pogosto ugonobi. Ta selitev je za vse štiri vrste plazmodija tako odločilna, da je zatiranje komarjev se vedno poglavitni del boja proti temu bicu clovestva.

Z obraza te bolezni je medicina odgnila ze veliko tancic, ene pa vendarle ne more. Nihce dobro ne razume, zakaj se v teku stoletij kakšna populacija kar privadi na plazmodije. Vcasih so namreč okuzena cela ljudstva. Bolezen izbruhne v jasni, hudi obliki z mrzlico, bruhanjem in razpadom rdečih krvnic, ki pogosto vodi v smrt. Največkrat pa okuzeni napad prebolijo in si za silo opomorejo. Medtem jim kuzno kri pijejo komarji in jo prenasajo na druge. Praviloma umirajo le boleznii nevajeni otroci in prisilski. Prav njihova usoda je oblikovala in se oblikuje podobo bolezni, kot jo vidijo prebivalci severne poloble, kjer je bolezen večinoma iztrebljena.

Neizpodbitno je namreč, da se je razvitejši del sveta ukvarjal z malarijo le takrat, ko so ga vojne pustolovščine zanesle v okuzena območja in so »naši fantje« zaradi nje množično umirali. Celozadnje znamenitega gin an' tonic sega dvesto let nazaj v case britanskih kolonialnih vojn, ko je neki irski korporal ugotovil, da je obupno grenka raztopina kinina precej užitnejša, če ji primesa nekaj gina. Večletno vojskovanje Americanov v tropskih gozdovih pacifiških otokov med drugo svetovno vojno je tako prineslo pravi razcvet boja proti malariji. Del dolarske reke, ki je tekla iz Pentagona v vojaško industrijo, je dosegel tudi farmacevtsko, ta pa se je odzvala s chloroquinom in DDT. Chloroquin je deloval dalj časa kot kinin, bil je cenejši in ni imel stranskih učinkov, zato ga je bilo mogoče jemati tudi preventivno.

Se pomembnejši pa je bil po koncani vojni DDT. Z osusevanjem mocrvirskih komarjev ni mogoče iztrebiti, obzrgavanje notranjosti hiš, v katerih se najraje zadržujejo, pa je povzročilo med njimi temeljit pomor. Petletni program Svetovne zdravstvene organizacije, ki se je koncal leta 1969, je s pomočjo DDT in chloroquina zajel skoraj ves svet in iztrebil malarijo skoraj tako kot kasneje črne kože. Čeprav je bil program cenen - 25 centov letno na osebo - in je uporabil močna orožja, mu je spodletelo. Iz nerazumljivih razlogov so prezrli subsaharsko Afri-

ko, kjer je bolezen tlela naprej. Zobe je pokazal tudi DDT, ki so ga kmalu povsem prepovedali. Razen tega je bogati svet zasedel v gospodarske težave in skoraj povsem odtegnil finančno podporo za boj proti malariji.

Na srečo, lahko ironično rečemo, je prisla vietnamska vojna. Ameriske vojake je bilo treba zascititi in farmacevtska industrija je ze starajočemu se chloroquinu dodala nova učinkovita zdravila, kakršna s to boleznijo se je DDT so nadomestili novi varnejši insekticidi, predvsem piretrin, sorodnik dalmatinskega »buhaca«. WHO pa se je kljub temu odrekla radikalnim programom in se omejila na gasenje manjših požarov. Vse je kazalo, da se je malarijo vendarle posrečilo spraviti na vajeti. Zal pa se je izteklo drugace.

Na prizadetih področjih so cenena zdravila proti malariji ljudje jemali vsevprek in seveda na neustrezen način, pribli-

znim.

V takim ozračju, ki vlada zadnja leta, je malarija udarila nazaj, se posebej po letu 1990. Danes je na svetu kakih 280 milijonov ljudi okuzenih in vsako leto zabeležijo 110 milijonov novih okuzb, umre pa 2 milijona ljudi, neprimerno več kot za aidsom. Žrtve so največ otroci in priseljenci, ki jih je vedno več.

V Vietnamu prisilski krčijo gozdove, na Tajsko prihajajo begunci iz Burme, ob Amazonki navzgor prodirajo desetisotici na lov za zaslužkom, v Kampuciji ljudje bežijo pred Rdečimi Kmeri. Seznam priseljencev je vedno daljši in povsod prihajajo neodporni ljudje v stik z odpornimi plazmodiji.

WHO priznava, da je brez moči, ker pač nima denarja. V njihovem raziskovalnem oddelku delajo le trije, ukvarjajo pa se z vsemi tropskimi boleznimi. Potrebne so obsežne temeljne raziskave, z njimi pa se pečajo le se

njeni za vsakim vogalom oblekel drugo suknjo in si nadel drugacno lasuljo.

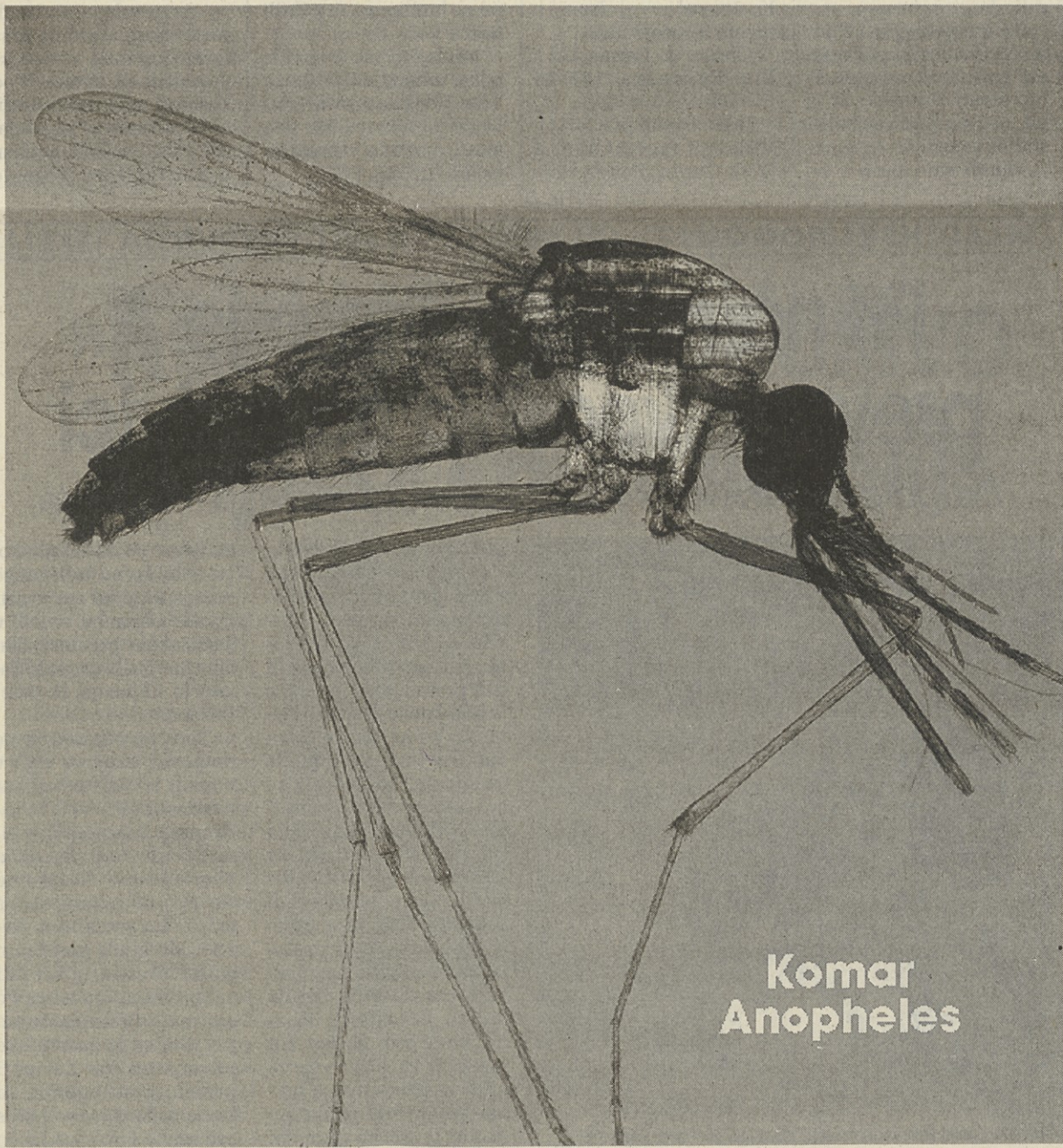
Kemično zdravilo lahko ponudi le obsežna raziskava, v kateri praviloma preizkusijo na desetih podobnih snovi in merijo njihov učinek. To si lahko privoščijo le kakšna večja farmacevtska tovarna, ce je to tržno zanimivo. Pa zal ni. Edina novica, ki prihaja s tega polja, je spojina z imenom atovaquon, ki so jo razvili v Wellcomu in ki deluje le skupaj z nekaterimi drugimi zdravili. In se to je ironično naključje. Atovaquon je pravzaprav namenjen bolnikom z aidsom oziroma parazitoma pneumocystis carinii in toypplasmii, ki pogosto ogrožajo njihovo življenje. Brez aidsa, ki tepe tudi bogate, atovaquona ne bi bilo.

Zanimiv je pristop, ki ga razvijajo v ameriskem NIH (Nacionalni institut za zdravje). Gre za vakcino, ki je izdelana proti ookineti, kot se imenuje razvojna oblika tega para-

kitajski znanstveniki identificirali ze leta 1972 kot artemisinin in jo tudi kemično priredili, da je laze topljiva in zato ucinkovitejša.

Odlicen ucinek in nizko toksičnost tega zdravila popisuje kitajska znanstvena literatura ze 20 let, vendar pa tega ni nihce opazil. WHO se je sicer potrudila in dobila ze pred leti vzorce, imeli pa so menda hude težave s prevajanjem kitajsko izpisanih podatkov o tej snovi. Idejo je pograbila tudi ameriška vojska in njeni preparati so ze na preizkušanju (prva faza). Do registracije zdravila pa je še dolga formalna pot in dotlej jo - vsaj v Aziji - bolniki kupujejo le na crnem trgu, prethotapljenjo iz Kitajske.

Precej časa bo se poteklo, da si bodo proizvozi stare kitajske zdravilske umetnosti in cudezi modernih tehnologij utrlji pot na lekarniške police prizadetih delov sveta. Dotlej svetuje WHO preprostejši, a prav tako učinkovit ukrep: spanje v postelji, pokriti s staro dobro mrežo proti koma

Komar Anopheles

zno tako kot pri nas antibiotike. Tudi posledice so bile enake: razvili so se soji plazmodijev, popolnoma neobčutljivi na vsa razpoložljiva zdravila. Razlika pa je bila vendarle bistvena. Medtem ko postajajo antibiotiki neučinkoviti, farmacevtska industrija sprti poskrbi za nove, močnejše in dražje. Premožni trg na severni polobli to z lahkoto prenese. S cenenimi zdravili proti malariji pa je drugače: za njihov razvoj, ki je prav tako drag, preprosto ni denarja.

Najbolj bi bila seveda dobrodosla vakcina in nekaj so jih ze razvili, ceprav rezultati niso prepričljivi. Parazit gre namreč skozi cikle povsem razlicnih oblik s spolnim in nespolnim razmnoževanjem, v komarju in na raznih delih cloveskega telesa. Vsaka od teh oblik ima drugacne antigene lastnosti in vakcina bi morala biti kombinirana, da bi ucinkovala. Razen tega ima parazit podobno obrambno strategijo kot virusi gripe ali aidsa in pogosto mutira, tako da se antigene lastnosti njegove površine spreminjajo in sprti iznicujejo ucinek vakcin. Kot bi prega-

zita v komarju. Z genetskim inženiringom so ponaredili beljakovino s površine ookinete, vbrizgavajo pa jo bolnikom, kjer ookinete sploh ni. Proti vakcini razvije bolnik močna protitelesa, ta pa pridejo do veljave sele v komarjevem zelodcu, ko se iz popite krvi ookinete sploh razvijejo. Vakcina torej preprečuje prenos bolezni na drugo osebo in jo zato imenujejo »altruistično«. Poskusi so v teku.

Obenem s takimi prizadevanji na področju visokih tehnologij pa dobivajo vrednost tudi drugi preprostejši prijemi. Tradicionalna kitajska medicina je na malarijo ze pred 2000 leti odgovorila z zdravilom, imenovanim quinghaosu, izvlekom rastline Artemisia annua ali po naše pelina. Aktivni snov tega izvlečka so

riem, ki je prepojena z insekticidom. Učinkovitost tega preprostega ukrepa so ze preizkusili v Gambiji in lani sporočili, da so znizali smrtnost za 70 odstotkov.

Uspeh je presenetljiv, se posebej zato, ker se je znizala smrtnost tudi pri drugih boleznih. Domnevajo, da malarija tudi v primeru, ce ne ubije neposredno, tako oslabi organizem, da bolnik podleže drugim okužbam. Z mrežami so ze oskrbeli 400 vasi v Gambiji, uvajajo pa jo tudi v drugih dezelah.

Mreža ne zahteva specializiranih in dragih strokovnjakov; stroški za eno sezono znasajo le 30 penicilov. Raziskovalci, ki poznajo malarijo do obisti, pa menijo, da bo za končni obracun z malarijo potrebna se ena svetovna vojna

NOVICE

Galileo na poti proti Jupiteru

PASADENA - Vesoljska sonda Galileo se je doselj pospeševala v gravitacijskem polju Sonca in Zemlje, zdaj pa je odpotovala proti Jupiteru. Zal se upravljalcem se vedno ni posrečilo pravilno razprostrti glavne antene, ki naj bi pošiljala rezultate meritev s sonde na Zemljo. V preteklih mesecih so inženirji agencije Nasa poskusili odpraviti težave z obračanjem plovila proti Soncu in nazaj v upanju, da bo izmenično segravanje in ohlajanje sprostito mehanizem. To ni pomagalo, zato so pred mesecem večkrat zapored za kratek cas pognali motor, ki anteno razpre: tako naj bi jo nekoliko zatresli. Ker v nekaj dneh niso napredovali, so prenehali tudi s tem. Brez glavne antene bo Galileo moral delovati s sibkejšo, ki odaja le po 10 bitov v sekundi. Strokovnjaki pa zatrjujejo, da bo vseeno mogoče izpeljati večino znanstvenih programov plovila.

Tv-ekran v očalih

REDMOND - Kmalu bodo v prodaji očala, ki nas utegnejo zavesti, da gledamo velik in več metrov oddaljen televizijski ekran. Naprava deluje podobno kot prikazovalniki v vojaških letalih, ki pilotu posredujejo izmerke instrumentov, ne da bi mu bilo treba umakniti pogled. Izdelovalci pravijo, da bodo očala omogočila gledalcem na stadionih spremljanje posnetkov važnejših akcij ze med samo tekno; z videokamero posneta kadre si bo moč takoj ogledati, na letalih pa si bo vsak potnik lahko izbral film po lastni želji. Očala, ki jih bodo prodajali z imenom Sport, so nedavno predstavili na sejmu zabavne elektronike v Las Vegasu. Naprava naj bi stala okoli 900 dolarjev. V odebeljenem gornjem delu okvira očal je skrit ekran na tekoče kristale, majhno polprospustno zrcalo pa projicira sliko v gledalcevo vidno polje. Podobno delujejo naprave, s katerimi si politiki pomagajo pri govorih: uporabnik vidi skozi zrcalo, ki hkrati odseva besedilo z zaslona. Gledalci bodo lahko izbirali med levo in desno različico očal. Proizvajalci trdijo, da ze slika pred dominantnim ocesom daje občutek gledanja z obema ocesoma. Očala sama tehtajo bori 140 gramov, elektronika in napajanje pa se kilogram. Ekran je širok 2 centimetra, ima 96000 slikovnih točk in je enake vrste kot tisti v videokamerah. Pokazalo se je, da sta lega in navidezna velikost slike odvisni od gledalcevega vida. Slika je poleg tega tudi nekoliko groba: za primerjavo lahko navedemo, da ima običajni televizijski ekran petkrat več točk.

Znanost napredaj

MOSKVA - Ruski znanstveniki so ustanovili organizacijo z imenom Thesaurus, ki bo posredovala njihove usluge na Zahodu. Ustanovi se bo pridružila Ruska akademija znanosti ter številni raziskovalni inštituti in posamezniki, na čelu Thesaurusa pa je znani fizik Sergej Kapica. Organizacija je nastala z namenom, da bi sklepali Rusi s potencialnimi delodajalci ugodnejše pogodbe. Zahodne družbe pogosto zelo slabo plačujejo reuske znanstvenike, ki od razpada Sovjetske zveze obupno iščejo sredstva za raziskave in lasten obstoj. Thesaurus naj bi se Zahodu predstavil s pomočjo anglesko-ruske družbe ARTS.

Nov Canonov telefaks

TOKIJO - Zvijajajočemu se papirju za telefakse, ki scasoma porumeni, so morda steti dnevi. Nedavno je japonska družba Canon predstavila kompakten in cenen telefaks, ki barvo brizga, kar omogoca uporabo navadnega pisarniskega papirja.

Za obicajne telefakse po potrebujemo papir, občutljiv na toploto. Tiskalna glava je sestavljena iz segrelih igel in se pomika po papirju; ta počrni, kjer se mu približa vroča igla. Zaradi sirjenja toplote je ločljivost takega tiska omejena na osem točk na milimeter. Termalni papire se po tiskanju rad zvije, kar otežkoča branje in shranjevanje. Poleg tega toplotna reakcija ni ireverzibilna, zato utegne besedilo v nekaj mesecih izginiti.

Telefaksi, ki uporabljajo navaden papir, so sicer ze na trgu, vendar temeljijo na tehnologiji laserskih tiskalnikov in fotokopirnih strojev. So razmeroma dragi ter zaradi velikega na svetlobo občutljivega bobna in skatle z barvilom tudi nekoliko okorni. Glavo Canonove nove naprave sestavlja več drobnih cevčic, povezanih s posodo s crnilom. Kapilarni tlak vleče crnilo v cevčice. Vsako od teh posamic segrejejo s sunkom elektricnega toka, da nastane mehureček pare, ki izbrižga kapljico crnila iz cevke. Ta se nato ohladi: tlak upade, zato priteče iz rezervoarja vanjo nekaj crnila. Vsaka cevka lahko v sekundi izbrižga več tisoč kapljic. Cevčice so razporejene v pravokotno polje, tako da so crke sestavljene iz posamičnih točk. Premer cevčic je komaj 30 mikrometrov, kar je dvakrat manj od debeline cloveskega lasu. S 64 cevkami v polju dosežemo ločljivost vec kot 14 točkna milimeter (ali 360 točk nad inco). Tiskalne glave izdelujejo na polprevodniških substratih s podobnimi metodami kot mikrocipe. S 4-kilogramski Canonov B-200 v globino meri 41 in v sirino 23 centimetrov, lahko pa rabi se kot fotokopirni stroj, kar zmorojo tudi mnogi drugi telefaksi. Pri Canonu zal niso pomislili na to, da bi bilo napravo mogoče precej preprosto prilagoditi za tiskanje iz računalnika. Prodajna cena B-200 je 899 funtov.

Nova pobuda za podjetje v tehnološkem parku

LJUBLJANA - Predlagateljici Iva Segal in Lenca Zaloznik sta pred nedavnim predstavili svoj poslovni nacrt za oblikovanje samostojnega podjetja RAIS d.o.o. v okviru Tehnološkega parka Instituta Jozef Stefan. Podjetje se bo ukvarjalo z dejavnostmi razvoja in uvajanja računalniško podprtih rešitev za poslovanje podjetij ter svetovanja na področju informacijskih tehnologij. V podjetju bo zaposlenih šest sedanjih sodelavcev iz Oseka za uporabo matematiko. Odbor za sprejem novoustanovljenih podjetij v TP IJS je na osnovi zelo dobro izpeljane predstavitve in strokovnih mnenj pozitivno ocenil poslovni nacrt. (- Nov. IJS)

LESTVICE

KOŠARKA
DRŽAVNI KADETI

IZIDI 13. KOLA: Arte Go - Ricreatori 60:65; **Kontovel** - Don Bosco 76:74; Goccia di Carnia - **Bor Radenska** 105:38; Italmonfalcone - Stefanel 100:81; Latte Carso - Udine Club 95:85; Pall. Gorica - Inter 1904 84:56.

VRSTNI RED: Goccia di Carnia UD in Stefanel TS 24, Italmonfalcone 20, Don Bosco in Pall. Gorica 16, Arte Go in Udine Club 12, **Bor Radenska** in Kontovel 10, Servolana Latte Carso 8, Ricreatori 4, Inter 1904 0.

PRIHODNJE KOLO: Pall. Gorica - **Kontovel**; **Bor Radenska** - Italmonfalcone

NARAŠČAJNIKI

IZIDI 13. KOLA: Lega Nazionale - Ricreatori 37:108; Don Bosco A - Ferroviario B 42:86; St. Azzurra - Santos 44:99; Libertas - **Sokol** 62:119; Servolana - **Bor Radenska** jutri ob 19.20; Ferroviario A - Don Bosco B 92:77.

VRSTNI RED: Ferroviario A in Stefanel 24, Don Bosco B 20, **Bor Radenska** 18, Ferroviario B 16, Inter 1904, Santos in Servolana 10, **Sokol** 8, Ricreatori, Libertas in Don Bosco A 6, St. Azzurra 4, Lega Nazionale 0.

PRIHODNJE KOLO: **Bor Radenska** - Santos; St. Azzurra - **Sokol**.

NOGOMET
UNDER 21

IZIDI 14. KOLA: Tavagnacco - Servola 8:2; Pozzuolo - Opicina 2:2; Fossaloni - Stella Azzurra 2:2; **Breg** - Risanese neodigrano zaradi burje.

VRSTNI RED: Pozzuolo 19, Risanese in Opicina 17, **Breg** in Tavagnacco 16, Stella Azzurra 7, Fossaloni 5, Servola 0 (Servola ima 2 tekmi manj, Pozzuolo, Risanese, Breg in Fossaloni imajo tekmo manj; Fossaloni kaznovan z odvzemom ene točke).

PRIHODNJE KOLO (6. 2. zaostale tekme 8. kola): Fossaloni - **Breg**, Risanese - Pozzuolo, Opicina - Tavagnacco, Servola - Stella Azzurra.

DEŽELNO MLADINSKO
PRVENSTVO

IZIDI: San Giovanni - Trivignano 2:1, Itala San Marco - Fortitudo 3:0, Ronchi - San Luigi 4:3, **Juventina** - Pro Gorizia 0:4, Lucinico - San Sergio 0:5, Costalunga - Union 91 odlozena, Monfalcone - **Primorje** 1:0, San Canzian - Cremonese 1:3.

VRSTNI RED: Pro Gorizia, San Sergio in Ronchi 26, San Giovanni 25, San Luigi 24, Itala San Marco 23, Comonese in Costalunga 21, Trivignano 17, Monfalcone 15, Lucinico 14, Union 91 12, **Juventina** 11, **Primorje** in Fortitudo 8, San Canzian 7.

PRIHODNJE KOLO: San Canzian - Monfalcone, **Primorje** - Costalunga, Union 91 - Lucinico, San Sergio - **Juventina**, Pro Gorizia - Ronchi, San Luigi - Itala San Marco, Fortitudo - San Giovanni, Comonese - Trivignano.

POKRAJINSKO MLADINSKO
PRVENSTVO

IZIDI: Campanelle - **Zarja** 1:4, Chiarbola - Opicina 2:1, Zaule - Ponziana 2:2, Olimpia - Don Bosco 0:0, Domio - Sant'Andrea prekinjena, Muggesana - Edile 1:2, Portuale počival.

VRSTNI RED: Olimpia 21, Edile in Ponziana 20, Portuale 18, **Zarja** in Opicina 16, Domio 15, Chiarbola in Muggesana 12, Don Bosco 8, Zaule in Sant'Andrea 7, Campanelle 4.

PRIHODNJE KOLO: Portuale - Muggesana, Edile - Domio, Sant'Andrea - Olimpia, Don Bosco - Zaule, Ponziana - Chiarbola, Opicina - Campanelle, **Zarja** počiva.

NARAŠČAJNIKI

IZIDI: Montebello - San Sergio 0:1, Chiarbola - Don Bosco 3:0, Zaule - Sant'Andrea 0:13, Olimpia - Ponziana 1:2, San Giovanni - **Primorje** odlozena, Esperia - Fortitudo 1:2, CGS - Portuale 1:5, Campanelle počivale.

VRSTNI RED: Sant'Andrea in Olimpia 26, San Sergio 23, Portuale in Ponziana 21, Fortitudo 20, San Giovanni 19, **Primorje** in Chiarbola 15, Campanelle in CGS 10, Don Bosco 8, Montebello, Esperia in Zaule 7 (Esperia je bila kaznovana z odvzemom ene točke).

PRIHODNJE KOLO: Campanelle - CGS, Portuale - Esperia, Fortitudo - San Giovanni, **Primorje** - Olimpia, Ponziana - Zaule, Sant'Andrea - Chiarbola, Don Bosco - Monetello, San Sergio počiva.

NAJMLAJŠI

IZIDI: Costalunga - San Canzian odlozena, Alt. Muggesana - Esperia 1:0, **Primorje** A - Fani Olimpia 5:0, Triestina - Chiarbola 3:0, Domio - **Primorje** B 3:0, CGS - Montebello 1:9.

VRSTNI RED: **Primorje** A 27, Fortitudo 26, Triestina 25, Montebello 24, Alt. Muggesana 20, Portuale 18, **Primorje** B 12, San Canzian in Fani Olimpia 10, Costalunga in CGS 8, Domio 7, Esperia 5, Chiarbola 2.

PRIHODNJE KOLO: Fortitudo - Domio, **Primorje** B - Triestina, Chiarbola - **Primorje** A, Fani Olimpia - Alt. Muggesana, Esperia - Costalunga, San Canzian - Portuale.

ZACETNIKI

Skupina A
IZIDI: Alt. Muggesana - Mont. Campanelle 3:2, Chiarbola - San Giovanni A odlozena, Triestina A - Don Bosco 1:0, Esperia - Portuale 2:2, **Zarja Adriaimpex** A - Ponziana 1:1, Roianese - Fortitudo 6:0.

VRSTNI RED: Triestina A 19, San Giovanni A 18, Ponziana in Portuale 14, **Zarja Adriaimpex** A 11, Roianese 10, Alt. Muggesana 9, Chiarbola 8, Don Bosco 5, Fortitudo in Mont. Campanelle 4, Esperia 2.

PRIHODNJE KOLO: Ponziana - Roianese, Portuale - **Zarja Adriaimpex** A, Don Bosco - Esperia, San Giov. A - Triestina A, Mont. Camp. - Chiarbola, Fortitudo - Alt. Muggesana.

Skupina B
IZIDI: Sant'Andrea - Costalunga 0:0, **Zarja Adriaimpex** B - San Giovanni B 3:1, CGS - Triestina B odlozena, Fulgor - San Luigi 1:2, Fani Olimpia - Opicina 4:0, Domio počival.

VRSTNI RED: Fani Olimpia 18, San Luigi 15, Fulgor 14, Triestina B 12, **Zarja Adriaimpex** B 11, CGS 8, Opicina 7, Sant'Andrea 5, San Giovanni B 4, Costalunga 3, Domio 1.

PRIHODNJE KOLO: Opicina - Domio, San Luigi - Fani Olimpia, Triestina B - Fulgor, San Giovanni B - CGS, Costalunga - **Zarja Adriaimpex** B, Sant'Andrea počiva.

KOŠARKA / DRŽAVNI KADETI

D.Bosco »žrtev«
Kontovelcev

Borovci (-67) visoko izgubili v Vidmu

Kontovel - Don Bosco 76:74 (35:41)

KONTOVEL: Krizman 20 (4:12), A. Spadoni 9 (3:5), Daneu, M. Spadoni, Colja 2, Cingerla 4 (2:5), Skerk 12, Milic 16 (6:9), Cerne 13 (1:1); trener Furlan.

PM: 16:32. PON: Cerne (33).

Kontovelci so v 13. kolu tega prvenstva poskrbeli za lep podvig, sja so premagali ekipo Don Bosca, ki ima že po tradiciji v tej kategoriji zelo močne kosarkarje.

Tekma je bila zelo izenačena, igralci obeh ekip pa so pokazali zvrhano mero borbenosti in poztrovalnosti. Kontovelci so tokrat dali zares vse od sebe, predvsem proti koncu srečanja. In to se je se kako izplačalo, saj je bilo veselje v Kontovelovem taboru po tesni, toda zasluženi zmagi nepopisno.

V prvem polcasu so bili gostje nekoliko boljši, ceprav se je tudi v tem delu bil boj za vsako točko. V nadaljevanju se je ponovila slika iz prvega polcasa, na koncu pa so bili naši kosarkarji le prisrebnejši in tudi zmagali.

Za lep podvig vsi Kontovelci zaslužijo pohvalo, pri gostih pa naj omenimo zlasti Pitterija, ki je bil z 32 točkami najboljši strellec srečanja.

»Igrali smo zares s sr-

Marko Emilij - Kontovel

cem. Premagati Don Bosco gotovo ni lahko, saj vsi poznamo njihovo kosarkarsko solo. Zadovoljen sem, da so naši spet zaigrali zelo znakovno, motivirano in brez strahu pred nasprotnikom. Tako bi naši morali igrati vselej in ne samo proti močnim tekmečem,« je zadovoljno komentiral sobotno srečanje Kontovelov dobrih Sergio Spadoni. (bl)

Goccia di Carnia Ud - **Bor Radenska** 105:36 (53:16)

BOR: Oberdan 8 (4:11), Vidali 7 (1:1), Ursic 4 (2:3), Cupin, Bandi, Por-

ratotti 6 (0:2), Palmisano 2, Giacomini, Grbec 11 (2:2); trener Martini.

PM: 9:19. SON: 18. 3T: Grbec 1.

Odsotnost Samca in nizka minutaza Grbca sta močno pogojevali igro borovih kadetov, ki so proti eni izmed boljših ekip te kategorije doživeli izredno hud poraz. Domača postava, kjer igra tudi 208 cm visok Galanda, o katerem pravijo, da se zanj potejujejo vsi najboljši italijanski klubi, se je dobesedno poi-gravala z borovci, ki so bili v napadu povsem nemocni. Belozeleni so imeli velike težave proti izredno agresivni obrambi močnejših in višjih nasprotnikov, dovolj zgovorno pa je dejstvo, da sta Sasa Cupin in Igor Giacomini ostala brez točk. Ze sam začetek tekme je jasno pokazal, da bo poraz Bora neizogiben, vseeno pa je trener Martini upal, da bodo njegovi fantje prej ali slej reagirali, kar pa se žal ni zgodilo. Borovci so zgubili veliko število točk, pri metu pa so jih domaći kosarkarji večkrat blokirali, s protinapadi pa so neizprosno polnili Borov kos.

Michel Grbec je igral le nekaj minut, naraščajnika Tom Oberdan in Marko Ursic pa tokrat nista bila enakovredna starejšim nasprotnikom. (VJ)

KOŠARKA / PRVENSTVO NARAŠČAJNIKOV

Sokolovci brez težav
premagali Libertas

Borovci bodo igrali jutri - V deželni prvenstvu kadetov so Brežani tokrat igrali slabo in povsem zaslužno izgubili

Libertas - Sokol 62:119 (24:63)

SOKOL: M. Starc 4, Spacal 14 (2:2), Rustja 17 (1:1), Umek 19 (1:1), Iori 15 (1:4), Stoka 16, B. Starc 16 (1:2), Taucer 18 (2:2); trener Vatovec.

PM: 8:12. SON: 18. 3T: B. Starc 1.

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva naraščajnikova sta se v »balonu«
Libertasa srečali ekipi Libertasa in Sokola, ki sta pred to tekmo imeli enako število točk na lestvici. Ze pred prvenstvom so Narežinci dokazali, da so boljši od Sveitoivančanov, ko so jih na turnirju gladko premagali, vseeno pa smo pričakovali večji odpor s strani Libertasa.

S svoje strani je trener Vatovec dobro pripravil svojo ekipo, saj so se belorodci srčno borili, v obrambi pa so učinkovito zaustavljali domače igralce. S hitrimi protinapadi so polnili nasprotnikov kos, razlika pa se je stalno večala in že po 20' je vodstvo Sokola znasalo 40 točk.

V drugem delu je bila tekma bolj izenačena, vsi prisotni pa so imeli priložnost, da dalj časa igrajo in tudi vsi so se vpisali med strelce. Pod košema se je dobro boril Iori, preseneča pa podatek, da je kar sedem naših igralcev doseglo

Borovi naraščajniki bodo prvenstveno tekmo s Servolano igrali jutri (f. Krizmančič)

vec kot 14 točk.

DEŽELNI KADETI
Libertas - Breg 82:65 (41:23)

BREG: Kocjancic 3 (1:2), Koren 5 (3:8), Gobbo 12 (2:6), Delise 20 (0:4), Mingot 6 (0:1), Bandi 1 (1:6), Malalan 2 (0:1), Klajban 32 (10:15), Canziani 2, Pintarelli 2.

Bregovi kadeti so po solidni in zanesljivi igri, ki so jo prikazali v preteklem kolu proti Ferroviariu, spet izpostavili svoje stare slabosti in po 40 minutah kaotične in neustrezne igre visoko klonili pred vrstniki trzaskega Libertasa, ki

niso v nicemer boljši od Brezanov, so pa znali izkoristiti nebroj napak in naivnosti, ki so jih Cancianijevi varovanci natresli na nedeljskem srečanju.

Posebno slabo so Brežani odigrali prvi polcas, to pa je bilo brzokone tudi usodno za končni izid, kajti je nemogoče, da ekipa, ki sicer prizadevno igra v obrambi in ki se trudi za vsako zogo, tako katastrofalno odigra v napadu. Za nedeljski Bregov polom so vsi igralci enako krivi in nihče si ne zasluži pozitivne oce-

ne. Edinole Klajban je v napadu igral na običajnem standardu, toda je treba pripomniti, da je večji del 32 doseženih točk dosegel, ko je bil izid tekme že zdavnaj zapecaten.

Naj se omenimo, da so Brežani v določenem obdobju tekme zaostajali za celih 30 točk in da so potem zaostanek 15 točk nadoknadili v zadnjih petih minutah, kar se enkrat potrjuje, da bi lahko srečanje imelo drugacen razplet, ko bi zbrano in uporno zaigrali ze od samega začetka. (Cancia)

MLADINSKI NOGOMET / PO MESECU IN POL SPET VRSTA TEKEM

Pri najmlajših Primorje A
prevzelo vodstvo na lestvici

Druga postava Primorja izgubila - Uspešni začetniki Zarje

Naraščajniki Primorja tokrat niso igrali (Foto Ferrari)

NAJMLAJŠI
Primorje A - Fani Olimpia 5:0 (3:0)

Strelci za Primorje: Pertot 3, Sancin 1, Sustersic 1.

PRIMORJE: Gregori, Blazina, Bukavec, Miliani, Sancin, Lorenzi, Berganja, Sustersic, Pertot, Semec, Kariz.

Proseska enajsterica je pršla na igrišče v precej okrnjeni postavi. Kljub temu je pokazala zadovoljivo igro in z lahkoto premagala sibkega nasprotnika. Treba je tudi povedati, da je Pertot dvakrat zadel vratnico. Po tej zmagi so naši spet na vrhu lestvice, saj je ekipa Fortitudo v tem kolu počivala. (gorazd)

Domio - **Primorje** B 3:0 (2:0)

PRIMORJE B: Gruden, Ostrouska, Iozza, Ota, Jan Gregori, Milic, Damjan

Gregori, Baselice, Manzin, Zornada, Skrl (Budini).

Ceprav so bili primorjasi enakovredni tekme so bili na koncu visoko porazeni, saj je bila ekipa Domia v odločilnih trenutkih prisrebnejša. Naši so sicer imeli skoraj skozi vso tekmo pobudo, toda pri hitrih protinapadih so domaćini spravili obrambno vrsto Primorja v hudo zagato in tudi kar trikrat na enak način premagali tokrat odličnega vratarja Grudna, ki je bil kljub trem golom najboljši na igrišču. Primorje je dobro igralo le na sredini igrišča in vse akcije so se zaključile pred kazenskim prostorom in resnih prodorov, ce izvzamemo lepo akcijo Manzina, ki se je sam znesel pred vratarjem (njegov strel je vratarju uspelo odbiti), niso imeli resnih

priložnosti za zadetek. Kot receno je bila v tej tekmi glavni krivec za poraz obramba zlasti v prvem polcasu, ko so domaćini spretno izkoristili dva protinapada in tekme je bilo konec. Tudi po odmoru, ko je bilo pričakovati, da bodo naši fantje reagirali, so morali se enkrat kloniti, saj so bili tokrat domaći napadalci zelo hitri in učinkoviti ter so se lepo odkrivali. Pri tem jim je pomagala tudi obramba Primorja, ki je slabo pokrivala in puščala same domače napadalce. K porazu je prispevalo tudi to, da ekipa ni uigrana, saj je bila po več kot mesecu in pol to prva njihova prvenstvena tekma, poleg tega pa so nastopili v močno okrnjeni postavi. (d.gr.)

ZACETNIKI

Zarja Adriaimpex B - **San Giovanni** B 3:1 (2:1)

ZARJA ADRIAIMEPEX B: Hrovatin, Gustin (Tul), Skabar, Cernjava, Batic, Gabrovec, Jan Pahor, Babudri (Pacor), Longo, Primosi, Strajn.

STRELCI za ZARJO ADRIAIMEPEX: Strajn, Primosi, autogol.

Zarjani so slabo priceli tekmo, saj so gostje takoj na začetku povedli. V nadaljevanju so Bazovci popolnoma nadigrali Trzace in bi prav gotovo po prikazani igri zaslužili prepričljivejšo zmago. To, da so že v prvi minuti dobili gol, je »belo-rdece«
predramilo, tako da so skozi vso tekmo odločno napadali. Strajn je tako kar hitro izid uravnovesil in prav na koncu polcasa, pa je sodnik dosodil v korist

zarjanov se 11-metrovko, po tem ko so odličnega Longa, ki je bil trn v peti trzaski obrambe, zrusili v kazenskem prostoru San Giovanni. Najstrožjo kazen je uspešno izvedel Primosi.

Tudi po odmoru so se domaćini odločno vrgli v napad, izvedli nekaj kar navdušujočih akcij in tudi rezultat potrjili, s čimer je bilo tudi praktično tekme konec. Nasprotno so bili gostje povprečna ekipa, kar prica tudi dejstvo, da kljub prejetemu голу Hrovatin ni bil niti enkrat resno zaposlen. Po skoraj dvomesečnem počitku se je zacetiško prvenstvo za Zarjo B pričelo prav ugodno in kar je najbolj vazo tudi s prikazano igro smo lahko zadovoljni, kljub temu da številni nogometaši zaradi gripe in zimovanja med odmorom niso redno prihajali na treninge. (d.gr.)

Zarja Adriaimpex A - **Ponziana** 1:1

Strelec za Zarjo: Zornada

ZARJA ADRIAIMEPEX A: Gregori, Grbic, Umari (Skabar), Carli, Berce, Cernjava, Tolentino, Longo, Zornada, primozic, Giraldi.

Zarja je proti dobri Ponziani iztržila pomembno točko in prikazala dobro igro. Povedati velja, da je igralce obeh ekip motila močna burja in izredno nizka temperatura. Tekma sama je bila dokaj zanimiva s številnimi preobratii, kjer pa so imeli zarjani nekoliko več priložnosti. Kljub temu pa je neodločen izid najbrz najbolj pravicno plačilo za obe ekipi.

KOŠARKA / PRVENSTVO DEČKOV

Poletovci niso bili kos
razigranim domačinomNajboljši strellec je bil Slavec, ki je dosegel 21 točk
Propaganda: jadrancovci in Kontovelci praznih rok

DEČKI
Libertas - Polet 107:77 (54:40)

POLET: Petaros, Senica 16 (4:9), Sosic 12 (2:6), Lista 5 (1:2), Slavec 21 (3:4), Baldi 4, Kocjancic 4, Slama, Metlika 5 (1:2), Lakovic 8, Zerjal 2 (2:4), trener Vremec.

Poletovci so tretjeuvrščeni ekipi Libertasa nudili se kar dober odpor. Poznala pa se je odsotnost Roberta Genardija, ki bi bil se kako koristen pod košema. Naši kosarkarji pa so na tem srečanju igrali mnogo bolje kot v prvem delu proti istemu nasprotniku in so spet dokazali, da imajo velik fizičen potencial, ki pa ga se ne znajo izkoristiti.

Za poztrovalno igro si vsi poletovci zaslužijo

pohvalo. (A.V.)
PROPAGANDA
Don Bosco - Jadran 112:37 (45:17)

JADRAN: Stefancic 8 (2:6), Mura 4, Spacapan 2, Corbatti 2 (0:2), Brundula 2, Fonda 2, Hrovatin 11 (5:8), Lakovic 4, Gustin 2.

Proti najboljši ekipi iz Trsta in v okrnjeni postavi so jadrancovci po treh zaporednih zmagah visoko izgubili.

Gostitelji so skozi vse srečanje igrali v obrambi zelo agresivno po vsem igrišču, kar je večkrat spravilo v težave nase kosarkarje. (A.V.)

Poggi - **Kontovel** 125:18 (69:8)

KONTOVEL: Bukavec 10 (2:2), Lupinc, Pavletic, Strca 4, Bogatec 2, Grilanc 2, Masten, Puntar,

Brezigar.
Proti premočnemu Poggiju so bili okrnjeni Kontovelci brez moči.

TURNIR EWIVA MINIBASKET
Bor - Ricreatori Pado- **van** 27:53 (10:22)

BOR: Miralem 4, Pison 2 (0:2), Smilovic, Pitacco 4, Sa. Corbatti, Zobec 6 (0:2), Valassi 2, Lombardo 4, Lovriha 2, Gaburro 3 (1:2); trener St. Corbatti.

Kljub veliki poztrovalnosti in večkrat učinkoviti obrambi, so mladi borovci izgubili, saj v napadu niso izkoristili številnih priložnosti za enostavne kose, kar se je seveda močno poznalo pri končnem izidu.

Vse prisotne je treba pohvaliti, prekomerno pa je bila opazna odsotnost Nika Stoklja. (S.C.)

SMUČANJE / VELESALOM V SAPPADI

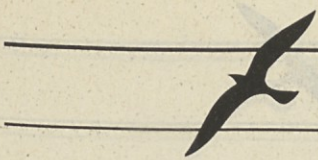
Francesca Rapotec najhitrejša v dveh
voznjah za trofejo Lucia Ruzziana

Cez 200 smučarjev in smučark je v soboto v Sappadi tekmovalo pri mladincih in clanih in se potegovalo za trofejo nekdanjega trenerja Sci Club 70 Lucio Rizziana. Lep sneg in dobra proga je omogočala smučarjem dober spust. Proga je stela 32 vrtic in se je odvijala od vrha pa do konca Cime Sappade, po progi imenovani Nazionale. Zmagala je Francesca Rapotec (CUS na sliki), ki je v dveh spustih dosegla skupen čas 160.67. Na drugo mesto se je uvrstila Ursula Nussdorfer (S.C. Monte Lussari) s casom

161.82. Na 12. mesto se je uvrstila Valentina Suber (Brdina Indules).

Tudi ta konec tedna caka nase smučarje pester program tekem. V soboto je na programu za mladince superveleslalom v Piancavallu, medtem ko bo naslednji dan v istem kraju veleslalom. Za kategoriji baby in cici-bani je v nedeljo predviden veleslalom v Forni di Sopra, nazadnje pa bi se morali na Zoncolanu pomeriti v veleslalomu. Toda ce ne bo to ta teden zapadel sneg bodo najbrz v petek določili novo prizorišče. (E.M)

MORIOKA

Danes ponoči start

MORIOKA - SIZUKUISI - Z ženskim kombinacijskim smukom se bo v noči na sredo po srednjeevropskem času v Morioki na Japonskem začelo letosnje svetovno prvenstvo v alpskem smučanju, od koder bo za nas vsak dan porocal Andrej Dekleva.

Morioka, mesto na severu največjega japonskega otoka Honsu, po prebivalstvu blizu slovenski prestolnici, 280.000 jih ima, te dni gostoljubno sprejema najboljše smučarje na svetu, pa tudi tiste malce bolj eksotične. Prizorišče letosnjega svetovnega prvenstva v alpskem smučanju leži ob istem poldnevniku kot Lisbena, Washington ali Peking. Kljub razmeroma majhni oddaljenosti od ekvatorja pa se za pretople zime v prefekturi Iwate ni bati - za tukajšnje hladne zime poskrbe hladni zračni tokovi iz domovine mraza, sosednje Sibirije. Sneg, ki ga je kot vsako zimo tudi letos na pretek, je kakovosten in za smučarje, poleg golfa japonski nacionalni sport številka 1, so razmere tukaj prav lepe. Kazi jih le ena lepota napaka, ki bi jo znala zagosti svetovnemu prvenstvu. Vreme je tu se za odtenek bolj muhasta od tistega na severnem otoku Hokaido, kjer so bile leta 1972 zimske olimpijske igre. Na smučiščih okoli Morioka, med njimi tudi na tistim nad mestecem Sizukuishi, kjer bo slo od srede zares, se vreme spreminja iz minute v minuto. Če prva jakostna skupina nastopi obsijana s soncem, se prav lahko pripeti, da bo smučar s startno številko 20 startal v meglo in snežni metez.

V Sizukuishiju, ki ima 20.000 prebivalcev, je pravzaprav resnično srce svetovnega prvenstva. V 30 kilometrov oddaljeni Morioki bo le svečana otvoritev, vsakodnevne podelitve odličij zmagovalcem ter v nedeljo, 14. februarja tudi svečani zaključek prvenstva. Vse ekipe ter del spremljevalcev ter novinarjev biva v Sizukuishiju in njegovi okolici, drugi pa so se naselili v hotele v mestu.

Morioka, mesto s 400-letno zgodovino, je prestolnica prefekture Iwate, ene po površini večjih tvisrtnih upravnih enot na otoku Honsu, ki meri 15.000 kvadratnih kilometrov in ima 1.410.000 prebivalcev. Tipično živčne in nakicene ulice japonskega mesta umirjajo bistri potoki, ki zuberjo med njimi. V njih mrgoli rib, jeseni zlasti lososov, po njihovih gladinah pa krmarijo labodi. Z mnogih ulic je lepo videti ugasli vulkan Iwate, najvišjo goro tod okoli, ki se dviguje 2.039 metrov visoko.

Jokoso, dobrodošli v Morioki! Da bi le bilo tudi vreme tako gostoljubno kot gostitelji.

KOMENTAR

Popravnih izpitov na svetovnem prvenstvu ni

MATEJA SVET

Bormio (1985), Crans Montana (1987) in Vail (1989) so bila svetovna prvenstva, na katerih sem nastopila bolj ali manj uspešno. SP je seveda tekmovalca, čeprav so zame osebno olimpijske igre se vedno pomembnejše od SP. Z uspehom na enem ali drugem velikem tekmovalcu - oboje sta ta ponavadi na najvišji ravni v vseh pogledih - se pac zapisev v smučarsko zgodovino.

Spomnim se, kaj je pred leti dejal vsestranski »dirkač« Marc Girardelli. Da se nikoli ni posebej pripravljaj na nastope na svetovnih prvenstvih, temveč vedno le za svetovni pokal. Zase lahko rečem, da je bilo ravno obratno. Res pa je, da je SP enkratna stvar, torej uspeh ali ne uspeh, brez priložnosti za popravni izpit. V tekmovalcu za svetovni pokal je drugače, priložnosti za uspeh je precej več. Svetovna prvenstva so tudi sicer svojevrstna prireditve, predvsem pa pomenijo zelo velik psihični napor. Tekmovalci so brez prestanka 24 ur dnevno pod taksnim ali drugačnim pro-

tiskom, a vse to najbolj občutijo sele po končanem prvenstvu. Najpomembnejše vprašanje je seveda forma posameznikov, ki je pravzaprav ni mogoče »tempirati« le na teh nekaj dni, saj gre se za precej drugih dejavnikov, ki jih je težko predvideti. Prav pri tem se smučarji delijo na individualiste in tiste druge, ki lahko trenirajo tudi »skupinsko«. Izjeme so na primer Marc Girardelli, Carole Merle ali Anita Wachter, ki vadijo na oba načina, kot tudi nasa Natasa Bokal. Nemogoče je, da bi bila

forma stalna od pricetka sezone pa do konca, od novembra do marca, saj lahko niha tudi od sezone so sezono. Tak primer je Furu- seth, ki je zadnja tri leta dosegal odlične rezultate, v tej sezoni pa ga tako rekoc ni videti. Ali Jagge, ki je pred olimpiado v Albertvillu dosegal povprečne izide, nato pa v Franciji osvojil naslov v slalomu. Sistem dela in vadbe se ne spreminja, čeprav je svetovno prvenstvo v pripravljalnem obdobju lahko izjemno velik motiv. Tekmovalci so zaradi tega pripravljeni trenirati več in boljše, precej pa je odvisno tudi od izkušenj. Značilno je, da veliki favoriti na SP ne zmagujejo, saj gre, če pogledamo natančneje, za »normalne« posamezne tekme. »Veliki« so pogosto obremenjeni in napeti. Dobro se spominjam SP v Bormiu, ko se je na primer Marcus Wasmeier pred tekmo v veleslalomu neobremenjeno smejal in nato, tudi zaradi tega, zmagal in postal svetovni prvak. Za večino tekmovalcev pa je v vsakem primeru velik uspeh in vzpodbuda ze, da se uvrstijo v nacionalno moštvo.

STATISTIKA / SLOVENSKE KOLAJNE »IMA« JUGOSLAVIJA

Med državami na dosedanjih prvenstvih pri moških in ženska doslej najbolj uspešni Avstrijci

Med posamezniki Zurbriggen in M. Goitschel

MORIOKA - SIZUKUISI - Sportne statistike so se eno področje, kjer mora mlada Slovenija začeti z dna lestvice. Vsa odličja, ki so jih prismovali slovenski smučarji in smučarke, ostajajo zabeležena pod imenom Jugoslavije. Tudi ce bo državi, ki se trenutno predstavlja s tem imenom, dovoljene prevzeti te dediščine, je bodo vsaj v smučanju težko dopolnili.

Prireditelji prvenstva so sicer Jugoslavijo takorekoc do zadnjega trenutka vodili kot udelezenko, vendar so pravila igre s to državo, ki se nanasajo tudi na sport, nadvse jasna.

Kolajne s SP po disciplinah
Moski
Avstrija: smuk - 29, supervsl - 1, veleslalom - 24, slalom - 24, komb. 21; Svica: 31, 3, 13, 12, 19; Francija: 16, 1, 6, 13, 14; ZRN: 9, 1, 1, 11, 10; Italija 7, 0, 5, 8, 3; Jugoslavija: 0, 1, 1, 0.

Ženske
Avstrija: 28, 4, 13, 16, 20; Svica: 20, 2, 10, 17, 18; ZRN: 18, 1, 7, 15, 14; Francija: 7, 1, 15, 14, 14; ZDA: 5, 0, 9, 9, 7; Jugoslavija: 0, 0, 1, 3, 0.

Najuspešnejši udeleženci svetovnih prvenstev

Moski
P. Zurbriggen (Svi) je na SP skupno osvojil 9

kolajn (4 zlate, 4 srebrne, 1 bronasto); A. Sailer (Avs.) 8 (7, 1, 0); G. Thöni (Ita) 7 (5, 2, 0); I. Stenmark (Sve) 7 (5, 1, 1); K. Schranz (Avs) 6 (4, 1, 1); G. Perillat (Fra) 6 (2, 3, 1); J. C. Killy (Fra) 6 (3, 3, 0); S. Eriksen (Nor) 6 (5, 0, 1); Z. Colo (Ita) 4 (3, 0, 1);

Ženske
M. Goitschel (Fra) 11 (6, 5, 0); A.M. Pröll (Avs) 9 (5, 2, 2); H. Wenzel (Lie) 9 (4, 3, 2); E. Hess (Svi) 7 (6, 0, 1); V. Schneider (Svi) 6 (3, 2, 1); A. Famocco (Fra) 6 (1, 2, 3); M. Walliser (Svi) 5 (3, 0, 2); R. Mittermaier (ZRN) 4 (3, 1, 0); M. Berthod (Svi) 4 (2, 2, 0).

Trening ženskega smuka je motil sneg in po progi se je spustilo le nekaj smučar Med Slovenkami najhitrejša Suhadolčeva

MORIOKA-SIZUKUISI - Prvi februarjski dan udeležencem svetovnega prvenstva v alpskem smučanju, večina je ze pripotovala na prizorišče, vsaj glede vremena ni prinesel nicezar novega. Na progi za ženski smuk Kotakakura s startom na 1200 in ciljem na 475 metrih nad morjem so zopet izpeljali le enega izmed dveh nacrtovanih uradnih treningov. A tudi ta je bil zaradi snežnega meteža dalec od regularnosti. V kolikor toliko znosnih razmerah se je po progi spustilo le nekaj tekmovalk z začetka startne liste, nato pa se je v hipu zmanjšala vidljivost in zacelo je snežiti. Na drugem treningu za kombinacijski in specialni smuk je bila najhitrejša 20-letna Rusinja Varvara Zelenskaja s Kamcatke, pred dobrim tednom drugouvrščena v smuku za svetovni pokal v Hausu v Avstriji. Ljubiteljica pizze in Tolstoja se je tako uvrstila med favoritke za zlahtne kovine v smuku, ki bo na sporedu ze v cetrtke.

Od Slovenk je bila po pričakovanjih zopet najhitrejša Mojca Suhadolc, ki je ze smučala skozi snežinke. A. D.

Moški smuk že v soboto zadnji dan pa še slalom

Tekmovalni program letošnjega prvenstva

3.2.	ženski smuk za kombinacijo
4.2.	ženski smuk
5.2.	ženski slalom za kombinacijo
6.2.	moški smuk za kombinacijo
7.2.	moški smuk
8.2.	moški slalom za kombinacijo
9.2.	ženski veleslalom
10.2.	moški veleslalom
11.2.	ženski superveleslalom
12.2.	moški superveleslalom
13.2.	ženski slalom
14.2.	moški slalom

OLIMPIJSKE IGRE / KANDIDATURE

Milan je uradno vložil prošnjo

LAUSANNE - Predsednik italijanskega olimpijskega odbora Arigo Gattai, tajnik te organizacije Mario Pescante, član Mednarodnega olimpijskega odbora Primo Nebiolo in predstavnik organizacijskega odbora Mario Moratti in Gianmaria Visconti di Morone so včeraj v Lausanne tudi uradno vložili kandiduro Milana za izvedbo olimpijskih iger za leto 2.000. Sprejel jih je predsednik MOK Juan Antonio Samaranch. Gattai je podprl kandidaturo z besedami, da je Milan eden od »evropskih gospodarskih velikanov«, Benetke pa, kjer naj bi pripravili jadralna tekmovanja, »eno najlepših mest na svetu«.

Italijanski gostje so Samaranchu predložili podroben seznam objektov in infrastrukturo (dogradili naj bi »le« nov stadion za 50 tisoč gledalcev - prednost ima TV, sportno dvorano za 15 tisoč gledalcev in večnamenski objekt za plavanje, tenis in baseball), podroben finančni nacrt, a tudi videoposnetke lepote Milana in celo gramofonsko ploščo s himno iger.

Popoldne je Samaranch sprejel tudi zastopstva Sydneya, Istanbula, Manchesterja in Brazilije. Berlin in Peking sta svoji kandidaturi vložila ze prej, Taskent pa se je dejansko kandidaturi ze odpovedal.

Člani MOK, teh je 91, bodo sedaj morali pregledati vse kandidature,

končni sklep o tem, kdo bo prireditelj iger za leto 2.000 pa bo padel 23. septembra letos v Monte Carlu.

Kandidaturi Milana so mnogi v Italij odkrito nasprotovali, v milanskem občinskem svetu pa je predlog komajda zbral podporo večine svetovalcev. V Milanu so afere okrog podkupovanj pri velikih javnih gradnjah globoko zarezale družbeno in politično tkivo mesta in mnogi se bojijo, da so olimpijske igre le pretveza za utišanje polemik in sodnih pregonov, zagovorniki projekta pa poudarjajo, da je izvedba iger v celoti v rokah privatnikov in pri nasa zanesljiv dobiček ter ugled italijanskemu severnemu vele mestu.

SUPERBOWL / ČESTITAL JIM JE TUDI CLINTON

»Kavboji« prepričljivo boljši od Buffalo Bills

PASADENA - Mostvo Cowboys iz Dallasa je povsem zaslužno osvojilo letošnji superbowl, saj je premagalo ekipo Buffalo Bills kar z 52:17. Cowboysi, ki so bili prvaki v državni konferenci NFC, so tako osvojili ze svoj tretji naslov v zadnjih šestih finalih. Za Billse pa je to ze tretji poraz na zadnjih treh zaporednih finalih superbowlu. Leta 1991 so izgubili proti New Yorku, lani pa proti Washingtonu.

Za poraz proti »kavbojem« imajo Billsi tudi opravičilo: skozi vse srečanje so namrec igrali brez svojega standardnega »quarterbacka« Jimmyja Kellyja, ki si je med srečanjem poskodoval koleno. Verjeto pa bi tudi v popolni postavi ekipa iz Dallasa zmagala. Premoc »kavbojev« je bila namrec očitna, kar kaže tudi končni izid.

Mostvo iz Dallasa je najmlajše v ligi in mlad je tudi njegov quarterback Troy Ackman, star je le 23 let in je bil na tem srečanju odloučen za zmago.

Ackmana so tudi proglasili za najboljšega igralca srečanja. Lastnik društva Cowboys Jerry Jones in trener Jimmy Johnson sta prejela številne čestitke z vseh koncev ZDA. Med drugimi so jima čestitali tudi sam predsednik ZDA Bill Clinton, državna guvernerja New Yorka Mario Cuomo in Teksasa Ann Richards.

Na sliki AP: tako je Jimmy Jones dosegel »touchdown« in med akcijo podrl quarterbacka Jimmyja Kellyja.

NOVICE

Vivodova prva na Dunaju

DUNAJ (Morel) - Tekacica mariborskega atletskega kluba TAM Silva Vivod je v nedeljo na mednarodnem mitingu na Dunaju v teku na 1500 m zmagala pred Avstrijko Valthorjevo in Hiblingerjevo iz Madzarske. Po nastopu je Vivodova povedala, da je z rezultatom zadovoljna in da jo caka naslednja preizkušnja cez teden dni na Madzarskem. Rezultati: 1. Vivod (Slo) 4:26, 60, 2. Valthor (Avs) 4:31, 16, 3. Hiblinger (Madz) 4:34, 97.

Dob ponovno izgubil!

CELOVEC - Po porazu v koroskem derbiju proti Hypo VBK Celovec so odbojkarji SK Dob izgubili se tekmo 6. kola in play-off tekmovalcu za naslov avstrijskega prvaka. Dobljeni so proti vodnemu mostvu SVS Möma Dunaj izgubili z 1:3. Hypo VBK Celovec pa je v Ennsu zmagal s 3:1 in ima sedaj dobre možnosti za uvrstitev v super-play-off.

VRSTNI RED PO 6. KOLU: 1. SVS Möma 25 (18:4), 2. Amstetten 18 (14:12), 3. Celovec 17 (16:7), 4. Dob 14 (9:14), 5. Gleisdorf 9 (4:18), 6. Enns 7 (9:52). (I.L.)

KAC zmaguje, Beljak praznih rok

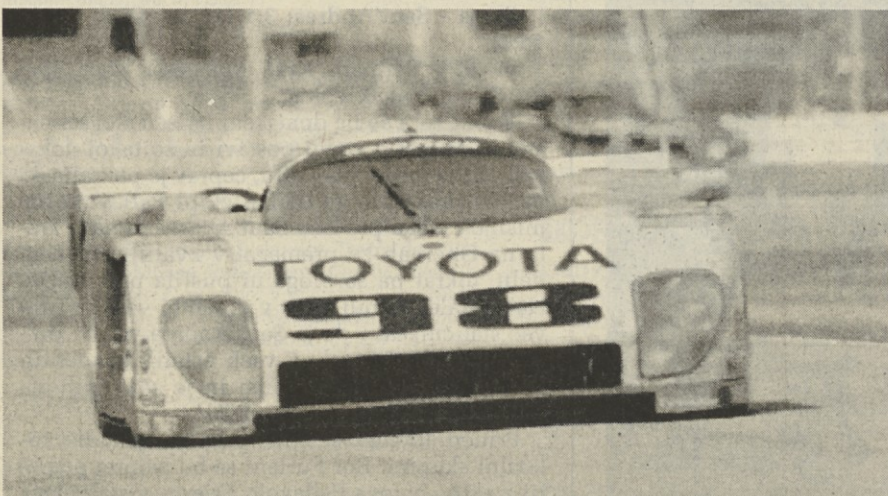
CELOVEC/ZELL - Celovski KAC je v 11. kolu avstrijskega hokejskega prvenstva podaljšal svojo odlično serijo: pred 2.500 gledalci je v mestni hali v Celovcu premagal Feldkirch s 5:2 (1:0, 2:2, 2:0) in se uvrstil na tretje mesto. Hkrati je beljaški VSV v gosteh izgubil tekmo proti Zell am See z 2:5. Beljačani so do 52. minute vodili s 3:2, v zadnjih osmih minutah pa prejeli kar štiri zadetke. Tretja zmaga med Innsbruckom in ATSE Gradec se je končala z 2:2. Ze danes je na sporedu 12. kolo, v katerem bo v Beljaku prislo do tretjega srečanja med KAC in VSV. Prvo srečanje je dobil KAC 4:1, drugo se je pretekli petek končalo neodločeno 2:2. Lestvica po 11. kolu: 1. VSV/Beljak 16 tock, 2. ATSE Gradec 14, 3. KAC 13, 4. Innsbruck 13, 5. Zell am See 12, 6. Feldkirch 8.

Primorska košarkarska liga: Novogoričani tesno

Iskra - Kontovel 82:80 (40:34)
ISKRA NOVA GORICA: Vodopivec 6 (2:4), Skerk 4 (4:4), Ark 36 (16:18), Mavric 9 (0:1), Lutman 13 (3:4), Vremec 4 (2:2), Mori 10 (0:3), trener Grbac.
KONTOVEL: E. Ban 2 (0:1), Grilanc 9, I. vodopivec, Civardi 31 (11:13), Sosic 17 (2:2), Kralj, Hmeljak 5 (1:2), V. Daneu 5 (1:2), Turk 3 (1:2), trener M. Ban.
PON: Kralj (36), Mori (37). TRI TOCKE: Mori 2, Mavric 1, Grilanc 1, Sosic 1.
V zaostalem srečanju Primorske klanske kosarkarske lige je v Novi Gorici domaca Iskra le s težavo in v končnici tekme strla odpor Kontovelcev. Kontovelci so bili dve minuti pred koncem celo v vodstvu s 5 točkami razlike (75:72), gostitelji pa so z delno razliko 8:0 povedli in tudi tesno zmagali. Ark pri gostiteljih in Civardi pri gostih sta bila gotovo najboljša na igrišču. (bl)

AVTOMOBILIZEM / V DAYTONI ZA PROTOTIPE

Slavje Toyote MK111

Na 24-urni krožni dirki »endurance« v Daytoni za prototipe so na najvišjo stopničko zmagovalnega odra stopili dirkaci Toyote MK111 Jones, Dismone in Moran (foto AP)

DEŽELNE LIGE

Obračun naših šesterk je po prvem delu dober

ANDREJ MAVER

V prvem delu prvenstva v deželni odbojarskih ligah so se nase ekipe vsekakor dobro odrezale. Od osmih ekip pa se tri potegujejo za sam vrh lestvice. V moski C-2 ligi, kjer sicer izstopa se neporaženi Cremenca, je s četrtnim mestom na lestvici Olympia CDR tik pod vrhom in ni se izključena iz boja za napredovanje. Potrdila je namreč, da sodi med boljše ekipe prvenstva. Do napredovanja pa ji manjka morda le malo večja ambicioznost in večja prizadevnost vseh igralcev na treningih. Predpostavke pa so dobre, saj igrajo Goricani proti drugouvrščenemu Saccileju na domačem igrišču. Sloga si je kot edini cilj postavila obstanek v ligi. Njeno nalogo je vsekakor olajšalo dejstvo, da se je ena ekipa odpovedala nastopanju v prvenstvu in tako izpade ekipa manj. Če bi se prvenstvo končalo to soboto, pa bi svoj cilj igralci trenerja Drasica tudi dosegli. Ker se tudi forma slogasev v zadnjih kolih vzpenja, vzhodnokrasko društvo ne bi smelo imeti večjih težav niti v povratnem delu. Veliko bosta povedali za naslednji dve tekmi proti Prati, ki se je ne pričakovano zaslusila v nevarnih vodah, in proti Rozzolu, ki se prav tako bori proti izpadu. Pozitivno je tudi, da igra Sloga odločilne tekme na domačem igrišču. V slabšem položaju je Bor, ki je edina naša ekipa, ki je po koncu prvega dela prvenstva še brez zmage. To ni presenetilo niti trenerja Seppija, čeprav je verjetno upal, da bi v dvanajstih tekmah zbrali vsaj kakšno točko. Kljub temu v Borovem taboru zatrujejo, da je vzdušje v ekipi še vedno odlično in da igralci trenirajo z veliko zagnanostjo. Prava preizkušnja pa se le prihaja po odhodu trenerja Seppija in po

porazu proti Tolmeču, ki je postalo jasno, da bo ničla na lestvici ob društvenem imenu verjetno ostala do konca prvenstva.

Boj za napredovanje v ženski C-2 ligi je po prvem delu praktično že odločen, saj ima vodilni Humin osem, drugouvrščen Centa pa štiri točke prednosti pred zasledovalci. Druge ekipe pa so si precej enakovredne, tako da se po dveh zaporednih porazih lahko v hipu znajdeš v spodnjem delu lestvice. Sokol Indules zaseda trenutno solidno peto mesto, ki pa bi z malo več sreče lahko bilo še višje. Cel prvi del so namreč Nabrezinke pestile različne poskodb, tako da so velikokrat odigrale v nepopolni postavi. V primerjavi z lanskim letom pa je že viden napredek. Predvsem pa je pozitivno, da v zadnjih kolih igrajo vedno boljše Kamen Brumet in Monika Kosuta, ki je pravo presenečenje v vrstah Sokola. V začetku drugega dela caka Nabrezinke težek razpored tekem, ko bo vsaka zmaga predstavljala majhen uspeh.

Se hujše težave so v tem prvenstvu imele igralke Kmečke banke. Zaradi mnogih poškodb in drugih razlogov so prvenstvo začele v zdesetkani postavi in torej niso mogle dosegati večjih uspehov. Postopoma pa se je stanje boljšalo. Društvo je po šestem kolu zamenjalo trenerja Ceja, ki je odstopil, s Tomsicem. Igralke so se začele vracati v ekipo, tako da so postali treningi kvalitetnejši, boljše pa je postalo tudi vzdušje v ekipi. Siba točka te ekipe je bil stalno nezanesljiv sprejem, medtem ko je napad Kmečke banke potencialno med najboljšimi v ligi. Trenutno je Kmečka banka na lestvici v spodnjem delu, vendar se bo v nadaljevanju prav gotovo povz-

pela više. O njenem stalnem vzponu pa pričaja že podatek, da so v soboto prvič nastopili s dvanajstimi igralkami in da so prvič zmagali s 3:0.

V moski D ligi ima Soca Sobe-ma resne možnosti, da doseže napredovanje v C-2 ligo. Potem ko se jim je lani za nas izmuznilo, se letos nahajajo na odličnem drugem mestu z odličnim obračunom: 11 zmag in 2 poraza. Odločilna tekma jih čaka že v soboto, ko bo gostovala pri tretjevrščenih Fagagni. Jasno je, da je letos ekipa zrelejša, kar se vidi tudi po tem, da za razliko od lanskega prvenstva ne izgublja tekem proti slabšim ekipam. Proti prvouvrščenemu Vbu pa igra v povratnem delu v Sovodnjah.

V ženski D ligi je pravo presenečenje Koimpex. Cilj te ekipe je bil pred začetkom prvenstva obstanek v ligi, zdaj pa zaseda odlično drugo mesto na lestvici. Zraven pa je po nepotrebnem izgubil proti skromni Celiniji. Brez tega poraza pa bi bil zdaj na prvem mestu. Trenerju De Waldersteinu je uspelo sestaviti uspešno ekipo, tako da je v ogroditve ekipe, ki je lani zmagala prvenstvo prve divizije, vključil nekaj starejših in bolj izkušenih igralcev. Bistveno je, da se zdaj igralke ne zadovoljujejo z dosežanimi uspehi, ampak da nadaljujejo po tej poti.

Več težav ima letos Bor Friulexport. Nastopa namreč v zelo pomlajeni postavi. Zal pa iz prvenstva izpade kar pet ekip, tako da caka borovke se težka naloga. Glavna pomanjkljivost Bora je, da starejše igralke (Foraus, Stoper) zaradi službenih obveznosti ne morejo na gostovanja. Zal pa bodo borovke nekaj odločilnih srečanj igrala v gosteh.

Treba bo torej premagati kakšno višje uvrščeno ekipo.

1. ŽENSKA DIVIZIJA / PO TEKMAH DRUGEGA KOLA

Prva zmaga Brežank Kontovel nima ritma

Navodila trenerja Branka Saina so se na tekmi Brežan s Cusom očitno obrestovala (foto Ferrari)

CUS - Breg Union Beton 1:3 (6:15, 9:15, 15:10, 12:15)

BREG: Kocjancic, Glavina, Sturman, Sancin, Zeriali, Canziani, Bandi, Mauri Malmenvall, Lavrica, Ota in Giorgi.

Clanska ekipa Brega je na gostovanju prepričljivo premagala igralke CUS Prevenire in tako osvojila prvi par točk. Obe ekipi sta začeli tekmo dokaj previdno. Tako je bilo videti, da so domačinke pozrtovale predvsem v obrambi. Premoc je bila stalno na strani Brežank, čeprav jim ni uspelo prepričljivo povesti. Potrebni in odločilni so postali dobri servisi, s katerimi si je Breg preigral visoko prednost in zaključil set. Drugi del igre je bil praktično podaljšek prvega, saj so gostje visoko povedle in obdržale prednost vse do konca. V tretjem setu so naše zaigrale manj prepričljivo. Ekipa Brega je zamenjala obličje: negotovi servisi, napake v obrambi in bleđa igra na mreži. Proti taki ekipi je CUS Prevenire z lahkoto osvojil tretji set. Četrtni in zadnji del tekme je trajal se najmanj časa, saj se je o rezultatu odločalo predvsem na osnovni črti, kjer so Brežanke ponovno ujele svoj »servis« in osvojile srečanje. Zmaga je našim gotovo vlila novega zagona pred tretjim kolom, ko se bodo doma spoprijele z ekipo Virtusa. (Sain)

Kontovel - Club Altura 1:3 (11:15, 2:15, 15:2, 4:15)

KONTOVEL: Pertot, Cerne, Superina, Pernarcic, Stoka E. Bogatec, Milic, Blazina, Bisin, K. Bogatec.

Kontovelke so morale se enkrat porazene z igrisca, ponovila pa se je slika iz prejšnjega kola, ko je bila za neuspeh kriva predvsem nestalnost v vseh elementih. Club Altura je sicer precej solidna ekipa, pri kateri pa vsa igra sloni na odlični podajalci Rizziziji, ki je dosegla celo vrsto točk s servisom, oziroma povsem onemogocila napad Kontovelk. To je prislo do izraza se posebej v 2. in 4. setu.

Domačinke so zelo dobro zaigrale v 3. setu, ko so tudi dokazale, da znajo igrati, zal pa takega ritma in igre ne zdržijo več kot en sam set.

OSTALI IZIDI 2. KOLA: Altura - Prevenire 3:0, Sgt - Zaule 3:0, Sant'Andrea - Oma 1:3, Virtus - Killjoy odigrana včeraj (večerna tekma).

VRSTNI RED: Altura, Oma in Club Altura 4, Killjoy, Sgt, Breg Union Beton, Zaule in Sant'Andrea 2, Virtus, Kontovel, Cus in Prevenire 0. (Virtus in Killjoy imata tekmo manj)

PRIHODNJE KOLO: Club Altura - Oma, Zaule - Kontovel, Killjoy - Sgt, Breg - Virtus, Prevenire - Cus, Altura - Sant'Andrea

Mladinke: derbi v Dolini gladko dobil Koimpex

Prvenstvo je tik pred epilomom. Do konca manjkata le dve koli, odločilno srečanje za podelitev naslova prvaka pa bo v nedeljo zjutraj na Opcinah med Koimpexom in Borom Friulexportom, ki delita prvo mesto s 26 točkami.

Breg - Koimpex: 0:3 (2:15, 10:15, 1:15)

BREG: Bandi, Kosmac, A. in S. Mauri, Pettrosso, Metlika, Sancin, Lavrica.

KOIMPEX: Spacal, Brisco, Ciocchi, Ferluga, Fonda, Kosmina, Meriani, Milic.

V slovenskem derbiju je minuli teden ekipa Koimpexa prepričljivo premagala domačinke. Brežanke so se dobro branile v drugem setu. Vsekakor gre pohvaliti predvsem njihovo rezisero Petrosso. (Sain)

lestvice

MLADINCI

Play - off

IZIDA 3. KOLA: Sloga - Sant'Andrea 3:1, Pallavolo Trieste - Volley club 3:0.

VRSTNI RED: Pallavolo Trieste 6, Sloga, Sant'Andrea in Volley club 2.

PRIHODNJE KOLO: Pallavolo Trieste - Sloga, Volley club - Sant'Andrea.

MLADINKE

IZIDI 16. KOLA: Bor Friulexport - Altura 2:3, Breg - Koimpex 0:3, Cus - Virtus 3:2, Sant'Andrea - Prevenire 3:2.

VRSTNI RED: Bor Friulexport in Koimpex 26, Altura 24, Sgt 14, Virtus 12, Cus 8, Breg in Sant'Andrea 6, Prevenire 4.

PRIHODNJE KOLO: Prevenire - Sgt, Virtus - Breg (8.2. ob 19.30), Koimpex - Bor Friulexport (7.2. ob 11.00), Altura - Sant'Andrea.

DEČKI

IZIDA 12. KOLA: Bor Furlani - Volley Club 3:0, Pallavolo Trieste - Cus 3:1, Sloga in Nuova Pallavolo nista igrala.

VRSTNI RED: Sloga 16, Nuova Pallavolo 12, Bor Furlani 10, Volley club 6, Pallavolo Trieste 4, Cus 0.

PRIHODNJE KOLO: Nuova Pallavolo - Pallavolo TS, Cus - Bor Furlani, Volley club - Sloga.

DEKLICE

IZIDI 12. KOLA: Club Altura - Sgt 3:2, Virtus - Ricreatori 3:2, Sant'Andrea - Oma 0:3, Cus - Koimpex 3:2, Bor Friulexport in Sokol nista igrala.

VRSTNI RED: Bor Friulexport 18, Cus in Oma 16, Sokol 12, Ricreatori 10, Koimpex 8, Sant'Andrea 4, Sgt in Club Altura 2. (Bor Friulexport in Sokol imata tekmo manj)

PRIHODNJE KOLO: Koimpex - Sant'Andrea (7.2. ob 9.00), Oma - Sokol (6.2. ob 15.30), Ricreatori - Club Altura, Bor Friulexport - Cus (4.2. ob 21.00).

NARAŠČAJNIKI

IZIDA 10. KOLA: Rozzol - Nuova Pallavolo 3:0, Sloga - Bor Furlani 1:2, Pallavolo ni igral.

VRSTNI RED: Pallavolo Trieste (7 tekem) 16 točk, Bor Furlani ((7) 14, Rozzol (7) in Sloga (8) 12, Nuova Pallavolo 0.

PRIHODNJE KOLO: Bor Furlani - Rozzol (4.2. ob 17.30), Pallavolo - Nuova Pallavolo, Sloga je prosta.

NARAŠČAJNICE

IZIDI 9. KOLA: Kontovel - Sgt 3:0, Ricreatori - Virtus neod., Bor Friulexport - Cus 2:1, Oma - Koimpex 3:0, Altura in Sokol nista igrala.

VRSTNI RED: Bor Friulexport (6 tekem) 17 točk, Cus (6) in Koimpex (8) 15, Altura (7) 11, Ricreatori (5) in Oma (5) 10, Kontovel (7) 9, Virtus (6) in Sokol (6) 4, Sgt (5) 1.

PRIHODNJE KOLO: Cus - Oma, Virtus - Bor Friulexport (7.2. ob 12.00), Sgt - Ricreatori, Sokol - Kontovel (4.2. ob 17.30), Altura in Koimpex sta prosta.

MLADINCI

V goriškem derbiju za play off Valprapor premočen

Olympia - Valprapor Espago 0:3 (8:15, 7:15, 4:15)

OLYMPIA: Hlede, Cavdek, Frandoli, Pintar, Komjanc, Povše, Sfiligoj, Seni, Feliciano.

V ALPRAPOR ESPEGO: Devetak, Korecic, Kovic, Gravnar, Brisco, Populini, Maraz, Florenin, Paoletti, Rignat, Crassini.

Za prvi slovenski derbi play offa za osvojitve naslova pokrajinskega prvaka med mladinci je v telovadnici Slovenskega sportnega centra vladalo precej zanimanje, vendar pa sama tekma ni upravičila pričakovanj. Valpraporovci, ki so v kvalifikacijski fazi osvojili oba derbija in končali fazo na vrhu, so tudi tokrat veljali za nesporne favorite, pričakovati pa je bilo, da jim bodo fantje Olympie (ki so prav tako nastopili v najboljši možni postavi) nudili močnejši odpor, a očitno le-ti niso verjeli v možnost presenečenja.

Tako so valpraporovci zmagali povsem prepričljivo in pod taktirko podajaca Rigonata pokazali tudi lepo odbojko. Najdlje je trajal prvi niz (20 minut), v drugem je bilo stanje izenace-

DEČKI

Sloga - Rozzol: 3:0 (15:2, 15:1, 15:1)

SLOGA: Germani, Kralj, Marc, Metlika, Micalessi, Volcic.

Čeprav je prvenstvo se precej dolgo je prvo mesto v tej konkurenci praktično že oddano slogasem in edino vprašanje je, ali jim bo uspelo pokrajinski naslov osvojiti brez poraza, kar bi bilo vsekakor nadvse spodbudno. Naši fantje morajo odigrati sicer še sedem tekem, vendar zaenkrat niso izgubili še niti enega seta, kar je tudi že svojevrsten rekord. Tudi v tem kolu si nasprotniki nikakor niso mogli upirati, saj je vsak set trajal le deset minut in so bili slogasi boljši v vsem. Na mreži pa sta bila neustavljiva Aljosa Kralj in Fabio Germani. (INKA)

Bor Furlani - Volley club 3:0 (15:5, 15:7, 15:5) BOR: Sustersic, Furlanic, Domio, Pieri, Cuk, Talotti.

Čeprav so nastopili samo v sestih, so borovci zmagali brez težav, tokrat pa so zaigrali resnično zelo dobro. Vazno je to, da so se zavedali svoje premoči, zato pa zaigrali učinkovito in samozavestno. Ko so nekajkrat zgrešili servisi, so se v naslednji akciji takoj dokopali do menjave. Dober je bil napad, se bolj pa je bila obramba z nekaj zelo atraktivnimi posegi tako da smo po dolgem času res uživali ob njihovi igri. S tako igro je moc od ekipe tudi pričakovati boljše rezultate v tretji fazi. Bravo fantje, kar tako naprej! (M.S.)

DEČKI / V 12. KOLU

Sloga doslej vse 3:0 Tokrat super tudi Bor

Med deklicami Koimpex korak od podvig

DEKLICE

Zacel se je povratni del prvenstva, v katerem za zdaj Bor Friulexport, ki je bil v tem kolu prost, kakor tudi sokolovke, vodi dejansko s štirimi točkami prednosti pred Omo in Cusom, s katerim pa se bo srečal v četrtek zvečer.

Konec prejšnjega tedna so tako od naših igralcev na igrišče stopile le slogasice.

CUS Prevenire - Koimpex: 3:2 (15:13, 12:15, 15:9, 5:15, 15:11)

KOIMPEX: Kalc, Kocjancic, Kufersin, Novakovic, Strekelj, Tensi.

Koimpexove deklice, čeprav so nastopile okrnjene zaradi boleznih nekaterih igralcev, so bile proti drugouvrščenim domačinkam spet na pragu zmage.

O tem, da je bila tekma zelo izenacena, pričajo tudi izidi posameznih setov, zanimivo pa je, da je Koimpex osvojil, kljub porazu, celo eno točko več od svojih nasprotnic. Srečanje se je začelo s precejšnjo zamudo, ker so igralke čakale na prihod sodnikov, o samem poteku pa lahko recemo, da je bila tekma vsekakor izredno izenacena z izjemo četrtega niza, ko so slogasice resnično nadigrale svoje nasprotnice in tako izsilile igranje petega seta.

V tem je bil Cus Prevenire stalno v rahli prednosti, Koimpexu pa je le zmanjkalo kancek sreče, da bi lahko ugnal boljšega nasprotnika. (INKA)

Doslej solidni

V prvenstvu naraščajnikov so slogasi doslej dosegli lep izkupicek točk (foto Ferrari)

NARAŠČAJNICE / V TEKMI ŠE NEPREMAGANIH

Cus je zelo dobro serviral, a je moral kljub temu priznati premoč (2:1) deklet Bora

Nekoliko nepričakovan poraz slogašic proti Omi

Osrednja tekma 9. kola med borovkami in Cusom se je končala z zmago plavih, ki so zdaj še edina nepremagana sesterka v prvenstvu, v nedeljo pa so prvič izgubile set. Ker so plave že igrale z vsemi najboljšimi v prvenstvu, se jim do konca prvega dela obeta utrditev začasnega prvega mesta.

Koimpex je moral kloniti pred Omo, Kontovel pa je tekmo s Sgt odigral že pred desetimi dnevi in zmagal. O tem srečanju smo že poročali.

Bor Friulexport - Cus 2:1 (7:15, 15:8, 15:12)

BOR FRIULEXPORT: Bogatec, Orel, Sternad, Tomaselli, Cermelj, Ruzzier, Flego, Furlani, Rogelja, Sadlowski.

Nedeljska tekma je bila

za plave prav gotovo doslej najtežja bodisi zaradi moči nasprotnika bodisi zaradi psihične obremenitve. V prvem setu je v Borovih vrstah namreč prevladovala trema in varovanje trenerke Nacinovijeve se nikakor niso mogle sprostiti. Igralke Cusa so odlično servirale in tako zlahka osvojile set. Plave so se prebudile v drugem setu in čeprav zmajore igrati se bolje, je bilo to, kar so pokazale, le dovolj za prepričljiv uspeh in vodstvo z 10:2 v tretjem nizu. Tedaj so nasprotnice znova poostrele servis in celo prevzele vodstvo z 12:10. Borovke so v resnično težkem trenutku spet odlično reagirale in po ogorčenem in napetem boju tudi dosegle pomembno zmago, za

kar jih je treba se posebej pohvaliti.

Oma - Koimpex: 3:0 (15:5, 15:10, 15:11)

KOIMPEX: Ban, Canziani, Cibi, Ferluga, Furlan, Grgic, Kette, Maruzelli, Milic, Pavatic, Sosic, Zagar.

Tekma se je odvijala istocasno s tekmo v prvenstvu deklic, zato je Koimpex nastopil s svojo mlajšo garnituro, torej skoraj izključno z igralkami letnika '80. Oma je na lestvici precej za naso ekipo, vendar tokrat Koimpex ni zaigral tako kot zna. Premalo zaupanja v lastne moči pa tudi preveč napak v vrstah slogašic pa so tudi glavni razlogi za nekoliko nepričakovan, zal pa tudi zasluzen poraz naših najmlajših. (INKA)

Mladinci Sloge še s polno paro

Sloga - Sant'Andrea: 3:1 (15:12, 15:9, 11:15, 15:6)

SLOGA: Germani, Kralj, Micalessi, Mjot, Spetic, Stranj, Veljak Volcic.

V tem kolu so na domačem igrišču slogasi nastopili spet v popolni postavi in so takoj dokazali, da se tudi v play offu, čeprav je pokrajinski naslov praktično že oddan ekipi Pallavolo, ne mislijo zlahka predati. Sant'Andrea je nase fan-te na Opcinah že premagala v kvalifikacijskem delu, tokrat pa se Sloga ni pustila presenetiti. Nasi igralci so bili sicer v obrambi večkrat preveč statični, tako da je Sant'Andrea včasih prelahko prisel do točk, v vseh ostalih elementih pa so bili absolutno boljši in je zato njihova zmaga povsem zaslužena. (INKA)

Prihodni teden se bodo pričeli tudi v to-lazilni skupini. Bor Furlani se bo najprej pomeril z ekipo Nuova Pallavolo Trieste. Ostali ekipi sta se Zaule in Prevenire.

Gledališča

Slovenija
LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
V PRIHODNIH DNEH: 3. in 9. 2. ob 20. uri (Stihova dvorana) Ob letu osorej. Cena vstopnic je 500 SIT.

NAPOVEDUJEMO: 21. 2. ob 18. uri, 22. 2. ob 19. uri in 23. 2. ob 11. uri (Gallusova dvorana) W. Shakespeare: Kralj Lear. Cena vstopnic 600, 500 in 400 SIT. Za predstavi 21. 2. in 22. 2. je na voljo le še nekaj vstopnic.

Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 16. uri (zaključena) J. B. P. Moliere: Svata po sili.

Ob 20. uri (za izven) Slawomir Mrozek: Tango, javna uprizoritev studentov 4. letnika AGRT.

JUTRI: ob 19.30 uri J. B. P. Moliere: Svata po sili (za abonma Sreda in izven).

V PRIHODNIH DNEH: 4. 2. ob 19.30 uri J. B. P. Moliere: Svata po sili (za abonma Cetrtek in izven). Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do zacetka predstave na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET

V PRIHODNIH DNEH: 3. in 8. 2. ob 19. uri J. Go-lob: Krpanova kobila.

6. in 20. 2. ob 19. uri R. Strauss: Netopir.

13. in 17. 2. ob 19. uri J. Offenbach: Hoffmannove pripovedke (13. je nadomestna predstava za odpadli termin 22. decembra 1992)

26. 2. ob 19. uri Carmen, balet - premiera. Blagajna je odprta med 11. in 13. uro ter med 17. in 19. uro. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

V PRIHODNIH DNEH: 4. 2. Gavran: Moz moje zene.

NAPOVEDUJEMO: 11. 2. ob 20. uri Roger Vitrac: Volkodlak, komedija. Gostovanje primorskega dramskega gledališča Nova Gorica. V glavni vlogi Rade Serbedžija.

Prodaja in rezervacija vstopnic vsak dan razen nedelje od 9. do 13. ure in od 16. do 19. ure v Jelovskovem salonu Kulturnega doma in uro pred predstavo pri blagajni. Tel. 061/448-922.

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: 9. 2. ob 21. uri Prometej brez skodelice. Ponovitev razprodane predstave Barbare Jozelj in eksperimentalne skupine Rezares. Informacije na tel. 061/113-282.

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19. uri (za abonma Studentski A) A. P. Cehov, T. Brasch: Platonov.

JUTRI: ob 15.30 uri (za abonma Sreda Popoldan in iven) E. Flisar: Kaj pa Leonardo?

V PRIHODNIH DNEH: 4. 2. ob 19.30 uri (za abonma Red B in izven) E. Flisar: Kaj pa Leonardo? Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

MARIBOR**SNG OPERA**

DANES: ob 19.30 uri (za red Torek in izven) Luna nad Mississippijem.

JUTRI: ob 19.30 uri (za red Opera) G. Puccini: La Boheme.

Informacije in rezervacije vsak dan, razen nedelje, od 11. do 16. ure, ob sobotah do 13. ure, ter uro pred predstavo na tel. 062/211-461.

CELJE**SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE**

DANES: ob 10. in 12. uri (za O. S. Mislinja) L. F. Baum: Carovnik iz Oza, režija Franci Krizaj.

SLG Celje obvešča svoje obiskovalce, da so vse predstave, vključene v Dneve komedije, ki bodo potekali vsak petek in soboto od 12. 2. do 6. 3. 1993, zal, že razprodane.

Informacije na tel. 063/25-332.

KRANJ**PRESERNOVO GLEDALIŠČE**

V PRIHODNIH DNEH: 6. 2. ob 19.30 R.Cooney: Zbeži od zene. Za izven in konto. Razprodano.

8. 2. ob 20. uri Mateja Puhar: Homo, mozaični plesni spektakel.

13. 2. ob 19.30 uri H. Ibsen: Nora. Za konto in izven. Informacije na tel. 064/222-681.

NOVA GORICA**PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE**

DANES: ob 16. uri v gledališki dvorani v Solkanu -R. Marinkovic: Glorija. (PDG Nova Gorica). Za gimnazijo iz Trsta.

V PRIHODNIH DNEH: 5. 2. ob 10.15 in ob 20. uri R. Vitrac: Volkodlak. V izvedbi PDG Nova Gorica.

6. 2. ob 20. uri R. Vitrac: Volkodlak. V izvedbi PDG Nova gorica.

Informacije na tel. 065/25-326.

KOPER**GLEDALIŠČE**

V PRIHODNIH DNEH: 18. 2. ob 20. uri R.Vitrac. Volkodlak. Gostuje PDG Nova Gorica. Informacije na tel. 066/21-027.

GORNJA RADGONA**KULTURNI DOM**

V PRIHODNIH DNEH: 6. 2. ob 19.30 uri B.Nusić: Mister Dolar. Komedija v priredbi Milana Jesiha. Gostuje skupina KUD Zarja Trnovlje-Celje.

*Furlanija-Juljska krajina***TRST****GLEDALIŠČE ROSSETTI**

V PRIHODNIH DNEH: od 4. do 14. februarja bo skupina Teatro d'Arte predstavlja B. Brechtovo delo Madre coraggio. Igra Piera Degli Esposti, režija Antonio Calenda. V abonmaju odrezek st. 7. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in pri blagajni gledališča Rossetti.

DVORANA TRIPCOVICH

DANES: ob 20.00 (red A) premiera Poulencove »Le Voix Humaine« in Mascagnijeve »Cavalleria rusticana«. Dirigent Nikša Barezka. Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripcovich. Umik blagajne: od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

DANES: ob 16.30 W. Shakespeare - Kakor vam drago - v izvedbi gledališke skupine Teatro dei Filodrammatici iz Milana. Režija Nanni Carella, scene in kostumi Antonio Fiorentino. V glavnih vlogah Mari-sa Della Pasqua, Paola Della Pasqua, Marco Balbi in Rosanna Bruzzo. Predstave bodo trajale do 7. februarja.

VIDEM**VIDEMSKI GRAD - DVORANA PARLA-MENTA**

DANES: ob 20.00 in ob 21.30 »Barbablù« in izvedbi gledališke skupine Compagnia del Centro Servizi e Spettacoli iz Vidma. Režija Cesare Lievi. Predstave bodo trajale do 9. t. m.

*Koroška***CELOVEC****MESTNO GLEDALIŠČE**

DANES: ob 19.30 Der Kontrabass (Patrick Sus-kind).

JUTRI: ob 19.30 Der Kontrabas (P. Süskind) - po-novitev.

Glasba

*Slovenija***LJUBLJANA****KLUB K4**

DANES: ob 22. uri Hans Theessink. S februarjem odpira K4 vrata še bluesmaniji.

V PRIHODNIH DNEH: 9. 2. ob 21. uri (po zaključku gled. predstave Prometej brez skodelice) večer novorockerske scene iz Seattlea.

11. 2. ob 20. uri Furclap. Nastop renomirane fur-lanske folk/rock skupine.

16.2. ob 21. uri koncert Tomoza Pengova, promo-cija novega CD Rimska cesta.

18. 2. ob 22. uri Oldies Goldies noc z gosti Moon-light Cats. Informacije na tel. 061/113-282.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V PRIHODNIH DNEH: 3. 2. ob 20. uri koncert Arcadia Tria. V okviru abonmaja Pro musica. Vpis abonmaja je možen na sedežu koncertne agencije Gallus International (Ljubljana, Krakovski nasip 6) in v Galeriji Labirint, tel. 150-155.

POSTOJNA**RESTAVRACIJA HOTELA JAMA**

V PRIHODNIH DNEH: 6. 2. ob 19. uri kulturni večer posvečen ljudskemu glasbenemu izročilu. Na-stopajo: Duo Piščaci in Dario Marusić, Ljubo Jenče, Ana Branisej. Vstopnice so naprodaj v poslovalnici Kompas v Postojni. Informacije in rezervacije na tel. 067/21-220.

KRANJ**PRESERNOVO GLEDALIŠČE**

V PRIHODNIH DNEH: 7. 2. ob 19.30 uri koncert Ljubljanskih madrigalistov. Informacije na tel. 064/222-681.

KOPER**GLEDALIŠČE**

V PRIHODNIH DNEH: 24. 2. ob 21. uri koncert Massimo&Elements.

27. 2. ob 19. uri koncert KUD Bratstvo Koper. Informacije na tel. 066/21-027.

RADENCI**HOTEL RADIN**

V PRIHODNIH DNEH: 7. 2. ob 20. uri koncert učiteljev Glasbene sole iz Gornje Radgone in av-strijske skupine Radkersburger Musikanten.

GORNJA RADGONA**GLASBENA SOLA**

V PRIHODNIH DNEH: 5. 2. ob 17. uri otvoritev prizidka in obnovljene dvorane. Nastopili bodo učenci glasbene sole in pihalni orkester.

26.2. ob 18. uri koncert ZePZ Manko Golar iz Gornje Radgone in Pihalnega orkestra Gornja Radgona.

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 8. 2. ob 19. uri osrednja prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku. Koncert učiteljev Glasbene sole iz Gornje Radgone in av-strijske skupine Radkersburger Musikanten.

*Furlanija-Juljska krajina***TRST****GLEDALIŠČE ROSSETTI**

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 8. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopila bodo Mischa Maisky in Pavel Gililov.

NAPOVEDUJEMO: 26. in 28. marca musical My fair lady s Sandrom Massiminijem; 29. in 30. aprila koncert Georgia Gaberja.

Razne prireditve

*Slovenija***LJUBLJANA****CANKARJEV DOM**

V PRIHODNIH DNEH: 4. 2. ob 19. uri ((Stihova dvorana) Literarni večer ob slovenskem kulturnem prazniku, v sodelovanju s Društvom slovenskih pisat-eljev. Vstop je prost.

Informacije na tel. 061/222-815.

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: 5. 2. ob 22. uri Dance Ma-chine in tetoviranje. Dance Machine predstavlja Knjigo o tetoviranju Dimitrija Vremca. Spremnji projekciji ekskluzivnega videa in diavov.

7. 2. ob 22. uri nastop Salome, prve dame transe-stitske scene in otvoritev foto razstave Primoza Dol-nicarja.

8. 2. ob 21. uri Duhovnost južne Indije. Diapoziti-vi in poredavanje Roberta Kržišnika, glasba in ples.

14.2. ob 22. uri Roza valentinova. Nastop Elene, druge dame transvestitske scene in gostov.

15.2. ob 21. uri predstavitev Qi Gong metode Wang Ai Ping. Vodi Rudi Klaric.

Informacije na tel. 061/113-282.

KOPER**GLEDALIŠČE**

V PRIHODNIH DNEH: 8. 2. ob 20. uri osrednja proslava ob slovenskem kulturnem prazniku. Infor-macije na tel. 066/21-027.

DOMŽALE**PROSTORI NAD TRGOVINO KOVINAR**

DANES: ob 17. uri Potopisno predavanje - s poti Tatjana Cerar po Južni Ameriki.

JUTRI: Ob 17. uri Kozmetika za najstnike - pre-davanja in prikaz, vodi kozmetičarka Janja Skrinjar-Osojnik.

V PRIHODNIH DNEH: 4. 2. ob 17. uri srečanje s carovnikom Miranom canakom.

5. 2. ob 17. uri Predavanje o astrologiji.

6. 2. ob 17. uri - presenečenje.

Informacije in prijave: Društvo SMO, Domžale, Ljubljanska 71, prvo nadstropje. Tel 061/711-875.

ŠKOFJA LOKA**KNJIZNICA IVANA TAVCARJA**

V PRIHODNIH DNEH: 4. 2. ob 17.30 Na lepi mo-dri Donavi. Diapozitivi.

5. 2. Dan odprtih vrat knjižnice. Ob 19. uri Lite-rarni večer poezije Haiku Slavka Kvasa.

17. 2. ob 18. uri Anapurna 1992 - večer z diapozi-tivi.

18. 2. ob 17. uri Zivalski svet, diapozitivi. Infor-macije na tel. 0664/620-200.

ŽALEC**DOM IL. SLOVENSKEGA TABORA**

V PRIHODNIH DNEH: 6. 2. ob 18. uri osrednja

proslava slovenskega kulturnega praznika v občini Zalec. Sodelujejo: slavnostni govornik pesnik Ervin Fritz ter glasbenika Mojca Zlobko in Franci Rizmal.

*Furlanija-Juljska krajina***TRST****GLEDALIŠČE MIELA**

V organizaciji Zadruga Bonaventura bodo pred-vajali serijo filmov in izvirniku posvečenih velikemu režiserju Petru Brooku, današnjemu direktorju Med-narodnega centra za gledališke raziskave v Parizu. Vstop prost.

DANES: ob 18.00 in 20.00 »The Mahabharata«. Igrajo Bruce Myers, Vittorio Mezzogiorno, Andrzej Sewerny.

16. februarja 1993 ob 18.00 in 20.00 »King Lear«. Igrajo Paul Scofield, Cyril Cusack in Patrick Magee.

SALA STURZO**Ul. Sturzo 2**

JUTRI: ob 21. uri bo v dvorani Sturzo v župnišću Madonna del mare v Ul. Sturzo 2, projekcija afriške-ga filma »Badis« (Maroko 1989).

Projekcije bodo trajale do 12.2. s sledecim progra-mom: 5.2. »Layla, ma raison« (Tunizija 1989); 8.2. - »Ken Bugul« (Senegal 1990); 10.2. »Ta donas« (Mali 1991); 12.2. »Laada« (Burkina Faso 1991).

*Koroška***TINJE****DOM PROSVETE**

V NASLEDNIH DNEH: v četrtek, 4.t.m., ob 19.30 - Predavanje univ. prof. dr. Erike Weinzierl, Dunaj; Fasistične tendence v skupni Evropi. Uvod in vodja diskusije: univ. ass. dr. Valentin Sima, univerza Ce-lovec.

*Koroška***TINJE****DOM PROSVETE**

V NASLEDNIH DNEH: v četrtek, 4.t.m., ob 19.30 - Predavanje univ. prof. dr. Erike Weinzierl, Dunaj; Fasistične tendence v skupni Evropi. Uvod in vodja diskusije: univ. ass. dr. Valentin Sima, univerza Ce-lovec.

*Koroška***TINJE****DOM PROSVETE**

V NASLEDNIH DNEH: v četrtek, 4.t.m., ob 19.30 - Predavanje univ. prof. dr. Erike Weinzierl, Dunaj; Fasistične tendence v skupni Evropi. Uvod in vodja diskusije: univ. ass. dr. Valentin Sima, univerza Ce-lovec.

*Koroška***TINJE****LUTKOVNO GLEDALIŠČE**

DANES: ob 16.30 in 18. uri (Lutkoteka) Jan Malik: Zogica Marogica.

JUTRI: ob 16.30 in 18. uri (Lutkoteka) Jan Malik: Zogica Marogica.

V PRIHODNIH DNEH: 10. 2. ob 16.30 in 18. uri (Lutkoteka) Jan Malik: Zogica Marogica. Vstopnice so že v prodaji.

Informacije ob sredah, četrtkih in petkih od 11. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/314-962.

KUD FRANCE PRESEREN

V PRIHODNIH DNEH: 6. 2. ob 17. uri igrica Ciri-bu ciriba, v izvedbi Lutkovne skupine pri GM Jeseni-ce. Informacije na tel. 061/332-288.

MARIBOR**AVTOBUSNA POSTAJA**

V okviru Otroškega razstavišča, v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Maribor in Avtobusne postaje Maribor, je na ogled razstava likovnih del uencev O. S. Prežihov Voranc, Maribor. Razstava je nastala pod mentorstvom Bozidarja Muršca.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 7. 2. ob 11.00 uri Jana Ko-laric: O pajku, goski in slonu balonu.

KRANJ**PRESERNOVO GLEDALIŠČE**

DANES: ob 15.00 in 16.30 uri Milan Dekleva: Mi se ne damo, musical za otroke.

JUTRI: ob 10.00, ob 11.30, ob 13.30 in ob 15.30 uri Milan Dekleva: Mi se ne damo, musical za otroke.

V PRIHODNIH DNEH: 4.2. ob 10.00, ob 11.30 in ob 13.00 uri Milan Dekleva: Mi se ne damo, musical za otroke.

5.2. Ob 9.30 Z. Zupancić: Norčavi stricek Frak. Informacije na tel. 061/222-681.

KOPER**GLEDALIŠČE**

V PRIHODNIH DNEH: 4.2. ob 9.30 in 11.30 H. C. Andersen. Slavček. Gostovanje PDG Nova Corica.

9. 2. ob 9.30, 10.30 in 11.30 uri Z. Zupancić: Norčavi stricek Frak. Gostovanje Presernovega gleda-lišča iz Kranja.

13. 2. ob 10. uri Crkiva zgodba. V izvedbi luktov-ne skupine UŠ. Informacije na tel. 066/21-027.

TRBOVLJE**KULTURNI DOM**

V PRIHODNIH DNEH: 10.2. ob 10.30 in 15.30 uri Z. Zupancić: Norčavi stricek Frak. Gostovanje Presernovega gledališča iz Kranja.

TRBOVLJE**KULTURNI DOM**

V PRIHODNIH DNEH: 10.2. ob 10.30 in 15.30 uri Z. Zupancić: Norčavi stricek Frak. Gostovanje Presernovega gledališča iz Kranja.

TRBOVLJE**KULTURNI DOM**

V PRIHODNIH DNEH: 10.2. ob 10.30 in 15.30 uri Z. Zupancić: Norčavi stricek Frak. Gostovanje Presernovega gledališča iz Kranja.

TRBOVLJE**PROSTORI NAD TRGOVINO KOVINAR**

DANES IN V PRIHODNIH DNEH: Vesele zimske počitnice od 1. do 5. 2. ob 8. do 14. ure. Organizirano počitniško varstvo za otroke nižjih razredov.

Modelarska delavnica - izdelava zmaja. 1., 2. in 3. 2. ob 13. do 15. ure. Za otroke od 1. do 4. razreda.

Racionalni tečaj - 1. do 5. 2. ob

V naročju vetra (23)

Na Zahodni Samoi začutiš neodvisnost že v zraku — Izbor miss Polinezije — Walliški kralj se poživlja na Francoze

Sobota, 12. september, Zahodna Samoa

Nahajam se pred vodom v luko Apia. Veter je skoraj popolnoma potihnil. Koralni grebeni so sto ali dvesto metrov daleč, tok me vleče proti njim. Z vetrom, ki ga ni, počasi ležem proti pomolu, ki pa na moji karti ni označen. V laguni za pomolom se vidim zasidrane jadralnice. Tam je Nandova Capodiferro, pa južnotrolska Chissà. Kmalu slišim Gaby, ki me pozdravlja: »Hej, Juri...«

Ob osmih zjutraj vzem sidro v globino šestih metrov. Spustim vseh 35 metrov verige in se tri metre vrvi.

V mestu ob obali igra godba. Kaze, da so me pričakali kar s »pleh muziko«. Res lepo od njih... Sobota je in oblast ne dela, luški kape-tan pa mi vseeno dovoli iti na breg. Kako drugačni so od Americanov...

Proti večeru sem gost pri Tirolkih, kjer zve-m, da bo ravno tu v Apii danes izbor za miss Juznega Pacifika. Oni gredo tja, imajo ze karte. Tudi jaz bi sel!

Pa naj kdo rece, da nisem ob pravem casu na pravem mestu.

Zvečer izbirajo lepotic. Ne da bi podcenjeval deklice, ki smo jih videli na odru, posebno

hula-hula, ki ga je plesala izbrana miss, sem si dobro zapomnil, vendar je name naredilo največji vtis vzdusje v dvorani.

Na galeriji v prvi vrsti so sedeli plemenski veljaki s castnimi oznakami. Ko so domacini plesali bojni ples s kiji, je dvorana naravnost ponorela. Ljudje so nekako samozavestni, ponosni, vedo, da so sami svoji. Tu neodvisnost in tradicijo »voha« že v zraku. Tudi zato sem se v Zahodno Samoo zaljubil »na prvi pogled«. Nehote vse primerjam z našo Slovenijo...

Cez teden dni sva z Lucom ze na morju. Odhajam s tezkim srcem. Apia je »moj tip«, sem bi se se vrnil... Kolikokrat sem ze to rekel?

21. september

Tega datuma zame ni. »Izgubil« sem ga tam nekje na datumski meji...

Wallis, tropski raj

Cez tri dni sem ob 9. uri zjutraj pred koralnim grebenom, ki sciti laguno otoka Wallis. Cez greben vidim morje v laguni, kot jezero je mirno. Ko vprašam moj GPS, satelitski navigator, kje sem, mi pove, da sem odplul pol milje

predalec. Vrnem se pred vhod v laguno. Širok je kaksnih 50 metrov, valovi pa se divje lomijo ob levi in desni strani grebena. Ko sem ze skoraj v laguni, se pojavi na obzorju jadro... Luc! V laguni za grebenom ga počakam, potem pa skupaj plujeva naprej. To je bilo prvič, da sem sel v laguno, in lahko recem, da ti razbijanje valov ob barki nazene kar strah v kosti, sicer pa je koralni greben res čudež narave. Kamniti zid iz mikroskopskih organizmov lomi strašno silo oceana...

Cez kaksno uro sva na prekrasnem sidrišču. Pravi tropski raj. Luc in njegov mornar prideta k meni na kosilo, potem pa se presidram za koralni greben v laguni, tako da sem v mirnem morju.

Potem, ko se ulezem, me »pobere«... Ko se zbudim, je ze noc, pogledam ven v dez in veter ter se takoj vrnem nazaj. Oh, kako prijetno je v topli kabini!

Naslednjega dne je Luc barko presidral pred otosko prestolnico Mata Utu. Do zunanjega grebena pa je kar 2 milj in na sidrišču je precej valov.

Ko se na avtostop peljem v Mata Utu čakam

Luca, mi domaćina povesta, da v sicer prelepi laguni sploh ni rib. Vse so pobili z dinamitom. Zal je te vrste »ribolov« najlažji. Poleg rib pa dinamit pobija tudi koralne. Ko vprašam, zakaj otoski kralj, ki ima pri domaćinih se vedno večji ugled kot francoski zandari, tega ne prepreči, se mi sogovornik zarezi: »Največ jih je tako pobil ravno kraljev sin.«

Luc mi je povedal, da je podobno tudi na Filipinih: koralne umirajo, z njimi pa izginjajo tudi ribe...

Zvečer nas Guy, Lucov prijatelj, povabi na večerjo. Na jedilniku so jastogi, skampi, zrezek s šampinjoni, torta... Preketo, tega pa že dolgo nisem videl... Vse skupaj zalivamo z bordo-cem Chevalier Lacombe, letnik 89.

No, ta vitež Lacombe je bil potem kriv, da sem skoraj padel v morje, ko sem lezel iz pomožnega čolna na Lucovo barko, kjer smo vsi skupaj prespali...

Prespali? Za boga ne! Barko je na sidrišču tako prekleto premetavalo, da sem imel zjutraj glavo kot lonec. Celo sicer trmasti Luc je potem sklenil, da bo barko presidral nazaj k moji.

Polinezija. Raj na Zemlji. (Foto: J. Sterk)

Američani na raznju

Dopolodne najprej očitim podvodni del barke. Potem se odpravimo na polinezijsko pojedino v tahitskem stilu, ki jo je pripravil Guy.

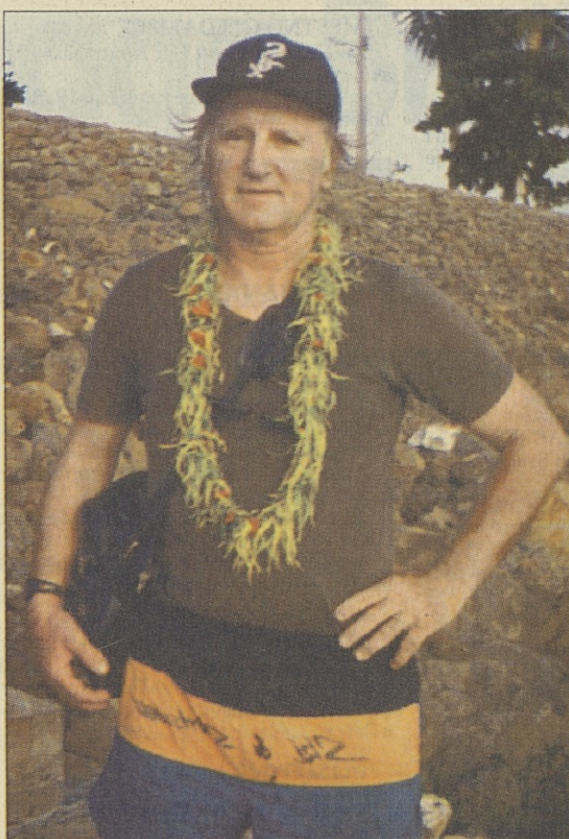
Pojedina je super: dosti jedace, dosti pijske in veliko zanimivega za poslušanje...

Na otoku Wallis vladajo kralji. Ta Francozov, ki so uradni gospodari, ne »smirgla« dosti in zandamerija nima prevelike avtoritete. Če povozis koga v prometni nesreči, prineseš kralju prasička in zadeva je urejena brez zandarev in sodišča. Sicer pa je imel kralj na otoku veliko oblast. On je odločal, kdo bo »dolga svinja«, clovek za zakol. Nihece ni bil varen pred

smrtjo. Tudi kralj ne, saj so mnogi čakali, da ga bodo ubili in zasedli njegov prestol. Ko je kralj umrl, so z njim zakopali zeno in služabnike, vse v sedečem položaju. To se je menda zgodilo pred 40 leti. Takrat so pojedli tudi zadnjo »dolgo svinjco«.

Sicer pa so med vojno jedli kar Americane, ki so tu imeli vojsko bazo. Americani so povabili na lagunski ribolov, mu odsekali glavo in ga dali na razen.

Hotel sem iti h kralju na razgovor, pa to sploh ni bilo enostavno in sem odnehal. Treba je bilo namreč vložiti prošnjo preko prvega ministra. Sicer pa kralj nikoli ne govori, razen ko

objavi »dokončno odločitev« glede kakega vprašanja. Včasih so morali tisti, ki so na cesti srečali kralja, razjahati s konja in ceniso, so lahko postali »dolge svinje«. Danes bi bilo treba ustaviti avto, toda kralj je le izgubil nekaj svoje veljave. »Dolgi svinj« ni več in tako ni več »pravega« strahu.

Sef poste, ki je tudi nekakšen »odbornik«, mi je pripovedoval, da hodi na seje kraljevega sveta tako kot vsi drugi oboroženi. Rado se namreč primeri, da »dokončno odločitev« odločijo nozi in pistole ali pa vsaj dober pretep...

Kralja izbirajo tako, da določijo kraljeva družina svojega kandidata,

ministri pa svojega. Potem iscejo kompromis, včasih tudi kar s pretepom...

Francozi pa postopajo pametno. Nič se ne vsiljujejo, čas dela zanje. Na otoku so asfaltirali vse ceste, javnega pevoza ni. Kdor se hoče voziti, mora kupiti avto, zato pa je potreben denar. In tega ni mogoče zaslužiti pri kralju, ampak pri Francozih...

Prvi avto je prišel na Wallis pred dvema letoma, sedaj pa je že kar nekaj prometov. Nas gostitelj Guy vodi sedaj tu izgradnjo liceja. Ko bodo domaćini solo videli od znotraj, bo kralj izgubil se nekaj svoje veljave.

(Se nadaljuje)

JUTRI

3. februarja

3. februarja 1758 je bil v Šiški (takrat se pri Ljubljani) rojen prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik.

Pesnik in franciskan Vodnik je živel v času, ko se je Slovincem drugic v novejši dobi ponujala priloznost nacionalne urednitve. Prvi splet okoliscin, ko smo se socasno z ostalo, resda protestantsko Evropo pričeli uclovečevati s tiskano besedo, je utonil v protireformaciji. Drugic, zdaj v Vodnikovem casu, nam je to možnost prinesel liberalni francoski okupator.

Mladi pesnik se je vrtil v krogu mentorja in mecena Zoisa, ko pa je francoska okupacija zbrisala zatohlo avstrijskost dežele Kranjske, se je sele prav razvzel in se z vsem zarom vkljucl v »slovenizacijo« časopisja, sole in književnosti.

Gledano z danasnji-mi ocmi verjetno ne moremo v celoti dojeti pomena in obsega Vodnikovega dela. Pa vendar ga pristejamo k velikonom, ceprav mogoce zveni našim usesom vcasih nekoliko pevec preprosto. Vedel je, kaj potrebuje zapuscenost ljudstvo. Izdajal je pesniške zbirke, pratike, casopis, strokovno literaturo, slovarje in se marsikaj.

Za svojo prizadevnost je bil po koncu te druge slovenske »renesance«, ko se je Avstrija ponovno polastila naših dežel, primerno »nagrajen«.

RECEPT

Kranjske bržole

SESTAVINE:

750 g goveje bržole, sol, poper, gorčica, 150 g cebule, 80 g korenja, setraj, strt cel poper, 40 g masčobe, 20 g moke, 1 krompir, juha iz kocke za zalivanje
CAS PRIPRAVE: priblizno 50 minut

Bržole operemo, solimo, popopravimo in premažemo z gorčico. Popecemo na masčobi, ki smo ji ze prej dodali cebulo, korenje, setraj in malo vode. Meso pokrijemo in dusimo do mehkega. Med dusenjem ga veckrat obrnemo in premesamo omako. Ko je brzola zdusena, jo potresemo z moko in se malo podusimo. Nato vzamemo meso iz kozice, v omako pretlacimo kuhani krompir in ponudimo z ajdovimi krapci.

(Slavko Adamlje)

ZELENA RECEPTA

Zdrobovi žganci

SESTAVINE:

300 g pšeničnega zdroba, 2 žlici solinega zdroba (po želji), 1/2 l mleka, 1/2 l vode, mleti muskatni orešek, 30 g masla, sol

Zmesamo mleko, vodo in muskatni orešek. Dodamo maslo. Ko zavre, vsujemo zdrob in mesamo, da se ne naredijo kepice. Kuhamo 10 minut na odklopljeni elektricni plosci, nadrobimo in ponudimo.

Sadno zelenjavna solata s sirčkom

SESTAVINE:

50 g sirčka, 3 žlice smetane ali jogurta, sok pol limone, 200 g jabolk, 100 g banan, 50 g zelene, lesniki

Sirček, smetano in limonin sok dobro zmesamo z drobno narezanimi jabolki, bananami in nastrgano zeleno. Dolijemo malo smetane ali jogurta, okrasimo z lesniki in solato takoj ponudimo.

(Neva Miklavcic Predan)

NUMIZMATIKA

Kovanci le za trganje žepov?

VITOMIR COP

V začetku januarja smo tudi Slovenci končno dočakali svoje kovance v enotah po pol, en, dva in pet tolarjev, v naslednjem mesecu ali dveh pa jim bosta sledila se kovanca po 10 in 20 stotinov. Ceprav so v obtoku ze nekaj tednov, jih v praksi se vedno srečujemo le redko.

Novi kovanci so skupaj z jeseni izdanimi bankovci prava pozivitev za našo numizmatiko, saj smo končno dobili kovance, ki so lepi na pogled. Morda bi se dalo o izbiri zivali in njihovi likovni upodobitvi se razpravljati, vendar so naši okusi različni in nekaterim so novi kovanci bolj vsec, drugim, ki so navajeni klasičnih oblik denarja, pa manj.

Ce ocenim kovance kot zbiralec, si skoraj ne bi mogel zamisliti boljsh. So lepi na pogled, razmeroma velikih dimenzij in seveda poceni, kar omogoca vsakemu zbiralcu, da jih brez omebe vrednih stroškov uvrsti v

svojo zbirko.

Kot uporabnik pa imam ob njih nekaj pomislekov. Predvsem so v primerjavi s svojo kupno mocjo pretezki. Kovanec za en tolar tehta vec kot avstrijski siling, ceprav je kar devetkrat manj vreden, ali drugace, tolar je po vsebovani kovini kar desetkrat težji od silinga. Podobno je s kovan-cem za dva tolarja, ki tehta priblizno toliko kot dvesto italijanskih lir, pettolarski pa je celo težji od kanadskega dolarja. Razmerja vrednosti teh kovancev si lahko izracunate sami. Zaradi velike teze in majhne vrednosti novi kovanci kljub odlični likovni resitvi ne morejo zaziveti v vsakdanjem obtoku.

Cez mesec ali dva naj bi dobili tudi kovanca za 10 in 20 stotinov. Tako malo vrednih kovancev ne uporablja nobena država vec. Najmanjši nemški kovanec za 1 pfenig je vreden 60 stotinov, 10 avstrijskih grošev 90 stotinov, ameriški cent 1 tolar,

britanski peni 1,5 tolarja, nizozemskih 5 centov 2,6 tolarja, danske cetrt krone kar 4 tolarje, svedske pol krone pa celo 7 tolarjev. Torej je najmanjši svedski kovanec vec vreden kot naš največji. Vec kot očitno je, da so naši najmanjši kovanci povsem nesmiselni.

Res je sicer, da nekatere države se vedno kujejo kovance, ki jih v obtoku ne uporabljajo vec. Taki so avstrijski kovanci po 2 in 5 grošev, francoski za 1 centim in italijanski za 1 lito. Namenjeni so predvsem zbiralcem in jih je mogoce dobiti le v posebnih setih skupaj z drugimi, večjimi kovanci. Seveda pa so ti drobni kovanci pred leti, preden jim je inflacija znižala vrednost, normalno služili svojem namenu. Pri nas pa ujavamo kovance, ki ze ob rojstvu ne bodo imeli nobenega smisla.

V razvitih državah je mogoce s kovanci tudi kaj kupiti in niso le ničvredni drobci, namenjeni predvsem trga-

nju žepov. Obicajno je razmerje med najmanjšim in največjim kovan-cem 1:100 ali vec, pri nas pa le 1:10, kar pomeni, da bi ze danes potrebovali kovance po 50 ali celo 100 tolarjev. Oglejte si samo tlačenje papirantega denarja v skrinjice na mestnih avtobusih. S kovanci večjih vrednosti bi lahko pokrili proizvodne stroške manjsih apoenov, ki so sicer prav tako potrebni za zaokrozanje placil, njihovo kovanje pa placujemo davkoplacevalci.

Očitno je torej, da so bili novi kovanci in tudi bankovci pripravljani tako, da bi tolarju odrezali eno niclo, na kar smo bili lani pred uvedbo prvih novih bankovcev ze vsi pripravljeni. Mali 10-stotinski kovanec bi potem veljal toliko kot danasnji tolar, 5-tolarski kovanec, za katerega ne dobite nicesar, pa bi lahko uporabljali za placevanje avtobusne vozovnice. Toda po toci zvoniti je prepoznano...

Slovenski kovanci so lepi na pogled, a glede na zelo majhno vrednost pretezki. Če bi ob uvedbi novih bankovcev tolarju odbili eno ničlo, bi s pettolarskim kovan-cem lahko placali vožnjo z mestnim avtobusom, tako pa zanj ne dobimo nicesar.

VINOTEKA

Pinot noir

DUSAN BREJC

Pinot noir ali modri burgundec ali tudi modri pinot so najbolj pogosti sinonimi za isto sorto, ki si je pridobila vesoljni sloves v Burgundiji, od koder tudi prihaja. Ce boste na nemškem srečali Schwarzer Riesling, vedite, da to ni nič drugega modri pinot in torej nima z rizlingom prav nobene zveze.

Ce bi nadaljeval s sinonimi, bi jih lahko nastel za celo stran; a z vinskimi sortami je tako kot z ribami v Jadranskem morju. Na vsakem otoku ima ista vrsta rube drugačno ime. Poleg tega je vinskih sort vec, kot je zrn v mivki.

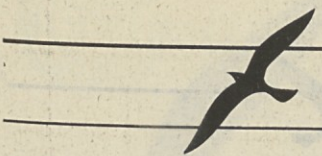
V Slovenijo smo kvalitetne klone v glavnem uvozili iz znanih trsnic, iz Francije, Italije in Nemcije, kar je osnovni pogoj za pridelavo kvalitetnega grozdja, kajti pinot noir je zahtevna sorta za vinogradnika in za vinarje. Najdemo jo v Brdih, v Vipavski dolini, v posavskem in celo v podravskem vinorodnem rajonu, a nikjer je nimajo prav veliko.

Doma je tudi v Švici, Avstraliji, Kaliforniji in Oregonu, v severni Italiji in se kje. A tako kot se razlikujejo ta rastišca, se razlikujejo tudi vina. Preprosto ni tipa, po katerem bi lahko sodili vse ostale, tudi ni opisa, ki bi lahko označil, kaksno bi to

vino moralo biti, vsaj ne na takšen način, kot smo navajeni pri sauvignonu ali cabernetu.

Vino Bizelsko-Brezice staklenici modri pinot. Je polsuh, letnik 1991. Za polsuho vino velja, da sme imeti od 4 do 12 g/l neprevretega sladkorja. Breziški pinot je blizje spodnji kot pa zgornji meji. Ker sladkor ne prekriva rahlo izstopajoče kislosti, vino sploh ne deluje skadkasto. Zaradi neprevretega sladkorja jeokus kvecemu se bolj gladek in poln, pa tudi ce bi bil povsem suh, se nam ne bi zdel trpek ali taninast. Je lepe rubinasto rdece barve in zrelega sadnega vonja. Ker je dozorel, ga spijmo kar letos.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

08.40	Zimski počitniški program
09.35	Goldy - zgodba o zlati medvedki, ameriški film
11.10	Svet morskih psov in barakud, ameriška poljudnoznanstvena oddaja, ponovitev
12.00	PSN: Komunikacije prihodnosti, ponovitev, VPS 1200
12.30	Znanost: Dotik, 8. oddaja, ponovitev, VPS 1230
13.00	Poročila
13.05	Dosje, ponovitev
13.05	Filmsko popoldne
14.55	Korak za korakom, 9/13 del ameriške nanizanke, ponovitev, VPS 1425
15.25	Kenny Rogers - kockar, 2/3 del ameriške nadaljevanke, ponovitev, VPS 1450
17.00	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15	J. Stržinar: Zaljubljeni znaj, 1/3 del
17.35	F. Levstik: Kdo je napravil Vidku srajcico
18.00	Regionalni studio Koper
18.50	Pari, tv-igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme
20.00	Lj.: EP v kosarki (M), Smelt Olimpija - Zaragoza, prenos Macke, 5., zadnji del angleške poljudnoznanstvene serije, VPS 2140
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215; Sport
22.43	Poslovna borza
22.55	Omizje: Velika inventura tudi na področju znanosti in raziskovanja?
00.30	Video strani

SLOVENIJA 2

10.10	Univerzitetni razgledi, svet. nam. program., ponovitev
10.40	Sedma steza, ponovitev
11.00	F. Pessoa: Princeva smrt, portugalska drama, ponovitev
12.00	Tuji show: Mi pa vsi plešemo, ponovitev
13.00	Poročila
16.00	Nočni videomeh, ponovitev
17.20	Barbra Streisand, ponovitev
18.05	Sprehodi po stari Ljubljani, 1/9 del oddaje, ponovitev
18.35	Alberto Giacometti, razmišljanje o kiparju
18.50	Iz življenja za življenje: Da ne bi bolelo
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00	Milena, 2/4 del koprodukcijske nadaljevanke
20.45	Osmi dan
21.45	Svet poroka
22.20	Slike iz Secuana: Secuanska kuhinja, 16., zadnji del dokumentarne oddaje
22.35	Sova
	V avtobusu, 2. del angleške nanizanke
	Kenny Rogers - kockar, 3., zadnji del ameriške nadalj. Iskanje resnice, 1/4 del angleške nadaljevanke
01.25	Video strani

KANAL A

10.15	Astroloska napoved
10.25	RIS, risanke in spoti
11.00	Drugacen svet, ponovitev 86. dela
12.00	Teden na borzi, ponovitev
19.00	Ninja zelve, 42. del ameriške risanke
19.40	MCM
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Dok. tedna: V spomin Lydiji Wisiakovi, baletni portret
20.50	Udari in igray, ameriška drama
22.35	Drugacen svet, 87. del ameriške nadaljevanke
23.25	Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
23.30	Poročila v angleščini: Deutsche Welle
00.10	Astroloska napoved
00.20	MCM
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Studio 2 magazin
	Primorska kronika

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Nan.: Su e giù per Beverly Hills
10.40	Dok.: En sam svet, 11.05 Afrika, vmes (11.00) dnevnik 1
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: Servizio a domicilio, vmes vesti
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Oddaja za avtomobiliste TG Uno Auto
14.45	Dok.: Supertelevisión
15.15	Variete: Buona fortuna
15.30	Otroska oddaja
16.00	Mladinski variete: Big
17.55	V Parlamentu in vesti
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.45	Variete: Ci siamo?
19.50	Vreme in dnevnik
20.40	Variete: Partita doppia (vodi Pippo Baudo)
22.30	Aktualno: Caffè italiano, vmes dnevnik
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2

6.10	Cuore e batticuore
7.00	Otroski variete
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: In due si soffre meglio (It. '42)
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Diogenes in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronika v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Il coraggio di vivere, nato sport
18.20	Nan.: Hunter, vreme
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	TV film: La scalata (dram., It. '92, 1. del)
22.30	Aktualno: Mixer
23.15	Pegaz in dnevnik
0.10	Glasba: Jazz

RAI 3

6.45	Dok: L'altrarete, vmes (6.50, 11.30) vesti
12.00	Kratke vesti iz Milana
12.15	Chi è di scena?
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dokumenti
15.45	Samo za sport
17.20	Sportna rubrika Derby
18.00	Dok. oddaja: Geo
18.30	Nan.: Lassie
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.45	Telegiornale Zero
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Milano, Italia, 23.40 Storie vere
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.30	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.30 dalje vsakih 30 min. vesti
8.00	Nad.: General Hospital, 9.00 Marilena, 10.00 Ines, 11.00 Amanda, 12.00 Celeste, vmes (10.30) TG 4 vesti
12.50	Variete: A casa nostra
13.30	TG 4 vesti
14.00	Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.10 Grecia, 16.10 Anche i ricchi piangono, 16.55 Febbre d'amore
17.25	Rubrika o lepoti
17.30	TG 4 vesti
17.40	Aktualno: C' eravamo tanto amati
18.05	Nad.: La signora in rosso, vmes (18.55) vesti
19.35	Kviz: La cena è servita
20.30	Film: C'era una volta in America (dram., ZDA '83), vmes (23.30) TG 4 vesti
0.30	Nan.: Top Secret

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
10.30	Nan.: La casa nella prateria
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.30 Agenzia matrimoniale, Ti amo parliamone, 15.30 Scene da un matrimonio
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: Sorvegliato speciale (dram., ZDA '89, i. S. Stallone)
22.45	Arriva la ciocagna
23.15	Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odpri studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.35 Mitico
18.10	Nan.: MacGyver
19.10	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke, vmes (19.30) sport
20.30	Film: Questo è quello (kom., It. '83, i. R. Pozzetto, N. Manfredi)
22.40	Sport: Torkov priziv (vodi M. De Luca)
0.40	Odpri studio, pregled tiska in sport
1.20	Nan.: V - Visitors

OMC

7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio, 9.45 Potere
10.15	Rubrika: Zenska TV
12.00	Nan.: Autostop per il cielo
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: Mamma bianca (dram., ZDA 1980)
14.45	Risanke
16.00	Nanizanka: Batman
16.45	Dok. oddaja: Prijatelj-ska narava
17.15	Rubriki: Zenska TV, 19.10 Guardaroba (vodi B. Barzini)
19.25	Vremenska napoved in TMC News
20.00	Nan.: Maguy
20.30	Film: Presunto violento (krim., Fr. 1990, i. Michael Brandon, Robert Mitchum)
22.30	Sport: SP v smučanju
22.45	Dok.: I popoli che scompaiono
23.15	Nočne vesti in vreme
23.35	Kosarka NBA
1.50	SP v smučanju: zenski smuk
3.00	Aktualno: CNN News

ITALIA 7

7.30	Risanke
11.15	Kino in (12.00)nad. Cara cara
13.35	USA Today News
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.50	Dezelni programi
17.30	7 in allegria
19.15	News Line
19.30	Nan.: Buck Rogers
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: La ballata della città senza nome (glas., ZDA '69, i. Lee Marvin, Clint Eastwood)
23.00	News Line - Vesti
23.15	Colpo grosso story
0.30	Film: Cinque figli di cane (pust., It. '69, i. George Eastman)

TELEFRIULI

10.00	Telefriuli non stop
16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Rubrika: A cena con...
18.30	Nad.: Destinì
19.00	Vecerne vesti
19.35	Rubrika: Belo in crno
20.30	Cudoviti stroj
21.30	Sport in sport
22.30	Nočne vesti
23.30	Nan.: Barney Miller

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Harry O., ameriška nanizanka
13.50	Pozdravi Firenze, it. komedija, 1956
15.15	Ponedeljkov športni pregled, ponovitev
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka, otroški program
	Tecaj italijanscine
	Pustite jih živeti, dokumentarna serija
	Oscar Junior: Sanjam ali bedim
17.05	Vohuna, am. nan.
18.00	Studio 2 magazin
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Harry O., am. nan.
20.15	Nočni sodnik, ameriška nanizanka
20.40	Nevarni prehod, angl. vojni film, 1979; igrajo A. Quinn, James Mason in drugi
22.10	TV Dnevnik
22.25	Mestne sanje, avstralska dok. reportaža
22.50	Out, 5. del nadaljev.
23.40	Nočni sodnik, am. nanizanka

Avstrija 1

09.00	Jutranji spored
10.30	Dama s kamelijami, ponovitev filma
13.35	Sinha Moca, 88. del
14.00	Trojica s štirimi pestmi, 2. del
15.05	Zabavne in poučne zgodbe
15.50	Kislo zelje, 4/13 del risane serije
16.15	Naravovarstveni detektivi
16.30	Igra
18.00	Cas v sliki
18.30	Hribovski zdravnik
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Sport
20.15	V kraljestvu ruskih medvedov, zadnji del
21.15	Smrtni strah v stolpnici, ameriški tv film
22.45	Tatica, francoski film
00.35	Zakon v L.A.: Primer Stacey Gill
01.25	Poročila; Tisoc mojstrov

Avstrija 2

15.20	Tisoc mojstrov
15.30	Zivljenje na veliki nogi, ameriška komedija
17.00	Tecaj madžarskega jezika
18.00	Družinske vezi, 1. del
18.30	Da ali ne, vodi Joachim Fuchsberger
19.00	Regionalni programi
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Moja najljubša pesem
21.15	Reportaze iz tujine
22.00	Cas v sliki
22.30	Nas sef je zenska, 4. del: Gabriella poisti Poročila; 1000 mojstrov
01.50	SP v alpskem smučanju, smuk za kombinacijo, Z, iz Marioke

Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro, Hrvatska
	Poročila
	Zgodbe in Monticella, 54. del
10.00	Poročila
10.05	TV sola
11.30	Mali svet
12.00	Poročila
	Svet se vrti naprej, 54. del nanizanke
13.25	Monofon
14.00	Poročila
14.05	Slika na sliko
14.50	Ike, ponovitev 5/6 dela
15.40	The Big Blue
16.00	Poročila
16.05	Ucimo se o Hrvatski
16.35	Malavizija
17.30	Hrvatska država in ljudje
18.00	Poročila
18.05	Hrvatska kulturna disciplina
18.35	Santa Barbara, 316. del amer. nadaljev.
19.30	Dnevnik 1
20.15	Misijonarji, 2/6 del angleške dok. serije
21.10	V velikem planu
22.45	Dnevnik 2
23.20	Slika na sliko
00.05	Poročila v angleščini
00.10	Poročila
00.20	Sanje brez meja

Hrvatska 2

19.00	Volitve 93
19.02	Risanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Kosarka: Evropski pokal - Slobodna Dalmacija;Aris, prenos iz Splita
21.50	Cas, 6., zadnji del ameriške nadaljevanke
23.15	V senci vesal, 3/8 del am. nadaljevanke
00.05	Poezija: V. Popovic: Cudezna ladja
00.30	Horoskop
00.35	Spored za sredo
	Video strani

Madžarska

05.40	Dobro jutro
08.35	Cez dan
09.00	Peklenški raj, brazil-ska pustolovska serija
10.00	Zagotovo nepolitični show
11.20	Igra
12.00	Poročila
16.00	Popoldanski saldo
16.10	The Herald Tribune, kratki film
16.45	Telefonska igra
17.00	Kupil bom to zensko, 146. del
17.30	Cez dan
18.45	Vecerna pravljica
19.05	Kolo srce, kviz
19.35	Katoliška kronika
20.00	Dnevnik
20.40	Govorica srca, angleška serija
22.05	Car sporta
23.45	Dnevnik

RTL

6.00	Jutranji magazin; 9.00 Serije in razvedrilne oddaje; 12.00 Opoldanski magazin; 12.30 Springfieldova zgodba; 13.15 Kalifornijski klan; 14.15 Kile na pomoč Kalifornija; 15.00 Umar je napisal; 16.00 Hans Meiser; 17.00 Kdo je sef?; 17.30 Strašno priljana družina; 18.00 Enajst 99; 18.45 Poročila; 19.15 Eksplozivno; 19.45 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Nerazjasnjene skrivnosti; 21.15 Oprosti mi; 22.15 Eksplozivno; 23.15 Gottschalk; 24.00 Law and Order; 1.05 Nočni program; Strašno priljana družina, 1.40 Kdo je sef?; 2.10 Hans Meiser; 3.10 Eksplozivno.
------	---

SAT 1

5.30	Regionalna poročila; 6.00 Dobro jutro; 8.40 Ponovitve; Colbyjevi, Sence strasti; 10.15 Zadnji volček (glas., Nem. 1953); 11.55 Herrmann; 12.25 Kola sreče; 13.05 Zlata parada popev; 13.55 Sence strasti; 14.40 Sosed; 15.05 Colbyjevi; 15.55 Trojica s štirimi pestmi; 16.55 5 krat 5; 17.25 Polj na vse; 18.00 Regionalna poročila; 18.30 Sport; 18.45 Poročila; 19.00 Klip Klap; 19.30 Kola sreče; 20.15 Zlata lest-vica domače glasbe; 21.15 Reševalci; 22.00 Ugovorjam; 23.00 TV Spiegel, reportaže; 23.35 Erotični sanjski svet; 0.40 Ohoho moški; 1.35 Trojica s štirimi pestmi; 2.25 Pregled programa, Videotext.
------	---

PREMIERE

7.00	Romeo predstavlja; 8.00 Lov na čudez (Kan. 1989); 10.05 No, zablodila (ZDA 1991); 12.00 0137; 12.45 Sport; 12.50 Showbiz; 14.15 Buddy's Song (glas., VB 1991); Chesney Hawkes; 16.55 Night on Earth (kom., ZDA 1991); i. Winona Ryder; 19.00 Showbiz; 19.25 Sport; 20.15 Rama dama (dram., Nem. 1990); i. Dana Vavrov; 22.00 Prelepa zvezda.
------	--

Radio Koroška

18.10 - 19.00	Partnerski magazin.
---------------	---------------------

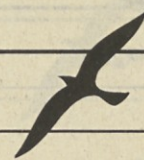
TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ V SOVI

Channel 4:
Iskanje resnice

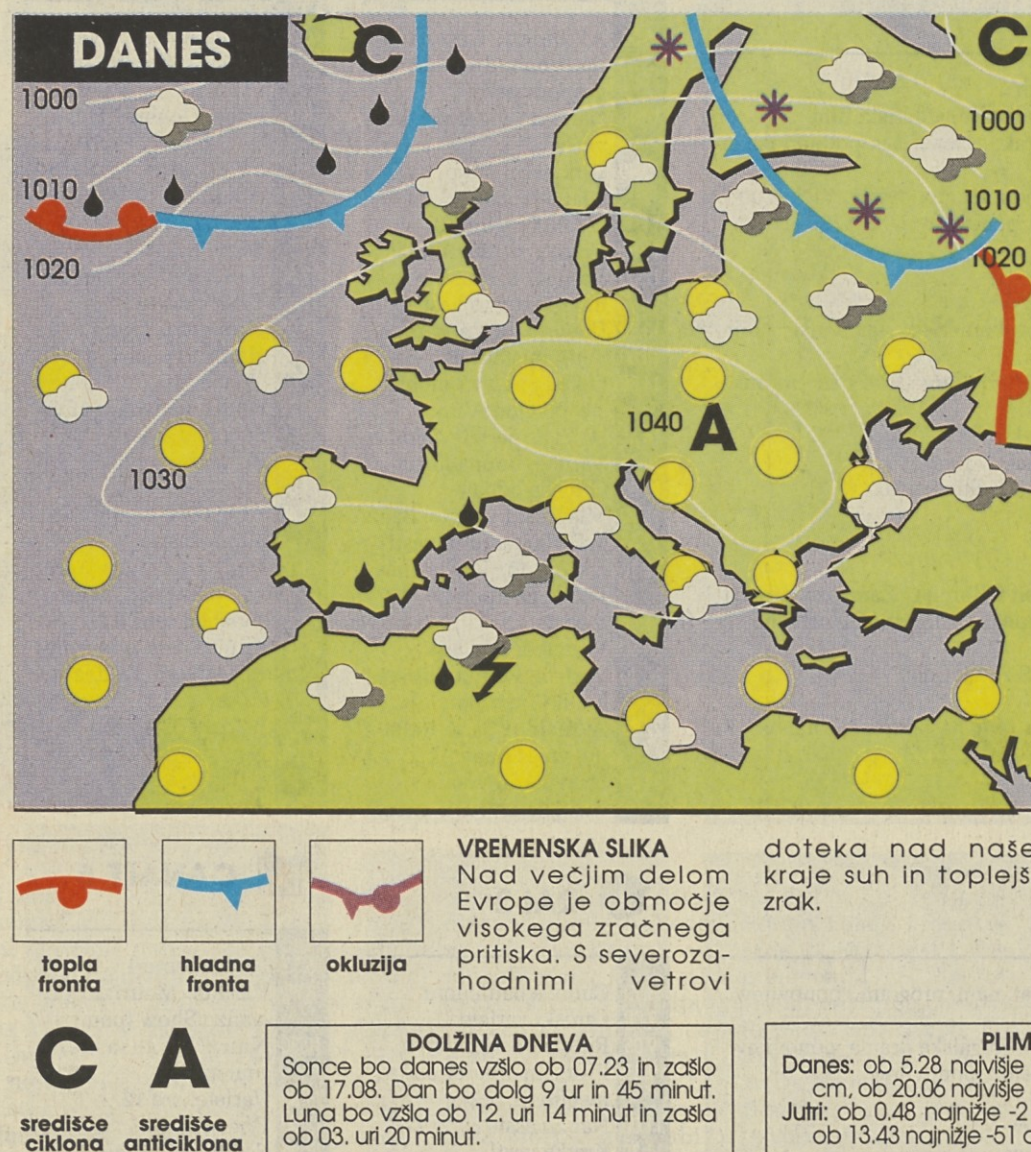
Angleška barvna nadaljevanka režiserja Piersa Haggarda

Sestdeseta leta, studentska gibanja, otroci cvetja in ljubezni ali hipiji, seksualna revolucija in se marsikaj so spomini danesne srednje generacije.

Angleška nadaljevan-ka Iskanje resnice obravnava na svojevtrsten način obdobje šestdesetih let. Glavni junak, Roland, slučajno spozna svojega očeta v množici na trgu, čeprav je bil prepričan, da je njegov oče mrtev, saj je pred desetimi leti preminul v prometni nesreči. Na trg ga je zvalil očetov mladostni prijatelj, zdaj že nekoliko post

EVROPA / NIČ SNEGA ZA SMUČANJE

VREMENSKA NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

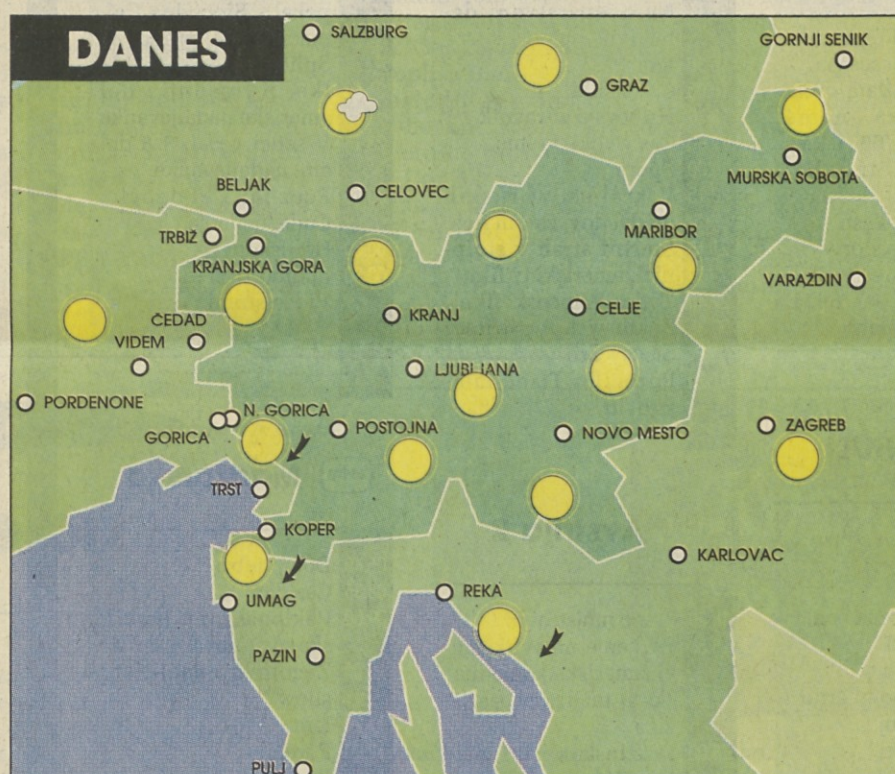
HELSINKI	-3/-2
OSLO	-4/-2
STOCKHOLM	-4/-2
KÖBENHAVN	-5/0
MOSKVA	-13/NP
BERLIN	-8/-1
VARSAVA	-14/-5
LONDON	3/8
AMSTERDAM	0/4
BRUSELJ	1/8
BONN	-4/2
FRANKFURT	-5/3
PARIZ	4/9
DUNAJ	-18/-6
MÜNCHEN	-7/4
ZÜRICH	0/5
ZENEVA	2/7
RIM	2/16
MILAN	3/7
BEOGRAD	-13/-5
NICA	5/15
BARCELONA	10/14
BUKARESTA	-13/1
CARIGRAD	0/11
MADRID	6/11
LIZBONA	10/13
ATENE	4/16
LARNAKA	6/16
TUNIS	3/16
ALZIR	9/22
MALTA	11/17
JERUZALEM	2/13
KAIRO	7/17

ALPE-JADRAN / SONČNO

TEMPERATURE

VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA	-8/1
TRST	3/5
CELOVEC	-12/-1
BRNIK	-10/1
MARIBOR	-9/1
CELJE	-10/2
NOVO MESTO	-10/1
NOVA GORICA	-7/9
MUR. SOBOTA	-10/-2
PORTOROŽ	-4/7
POSTOJNA	-8/5
IL. BISTRICA	-10/6
KOČEVJE	-12/-3
ČRNOMELJ	-12/1
SL. GRADEC	-5/1
BOVEC	-5/6
RATEČE	-11/3
VOGEL	1/6
KREDARICA	-4/-1
VIDEM	-2/10
GRADEC	-12/-3
MONOSTER	-11/-1
ZAGREB	-9/1
REKA	3/12

OBLACNOST

pod 10% 10-30% 30-50% 50-80% nad 80%

DEŽ/SNEG
mm na dan

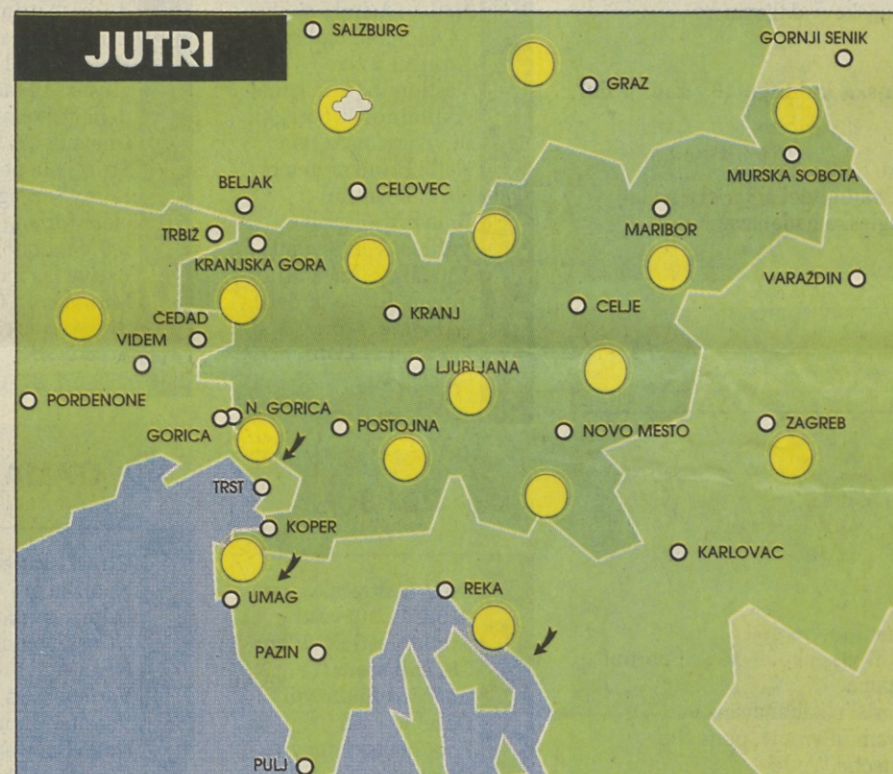
pod 5 5-10 10-30 30-60 nad 60

VETER

5-10 m/s nad 10 m/s

NEVIHTE

MEGLA

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	124
Maribor	96
Celje	153
Trbovlje	150
Hrastnik	103
Zagorje	-
Šoštanj	45

Kritična 24 urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona:	110
Drava HE Dravograd:	—
Sava Radovljica:	39
Sava Šentjakob:	—
Sava Radeče:	110
Sora Suha:	—
Ljubljana Moste:	57
Savinja Nazarje:	62
Laško:	94
Krka Podbočje:	81
Kolpa Radenci:	82

HOROSKOP

Pise: Aleksandra Zorc Berce

- OVEN 21-3/20-4** : Eden tistih dni, ko bi bilo najbolje ves dan ostati v postelji. Čez dan se boste uspešno izmikali obveznostim, vendar vas čaka zvečer težak pogovor.
- BIK 21-4/20-5** : Se en dan, ki ga boste morali preživeti, takega kot je, saj ne boste imeli prav veliko vpliva na razvoj dogodkov. Napadna beseda lahko popoldne sproži spor.
- DVOJČKA 21-5/21-6** : Podobno kot včeraj se tudi danes ne boste pustili izzvati osebam, ki so vam nevoščljive. Ne ozirajte se na njihove besede, ker se ne zavedajo, kaj imate v mislih.
- RAK 22-6/22-7** : Dogodki se bodo vrstili, sami pa boste nastopali zgolj kot statist. Če vas bodo drugi pustili čisto pri miru, vam tudi ta pasivna vloga danes ustreza.
- LEV 23-7/23-8** : Današnji dan bo zelo aktiven, vendar ne na način, ki bi vam ustrežal. Po dvomljivem delovnem dnevu vas čaka večer, ki prav tako prinaša določene težave.
- DEVICA 24-8/22-9** : Zdi se, da vam za kronično primanjkuje casa za rekreacijske užitke, hobi ali sport. Naredite vse, da se boste izognili popoldanskemu sporu.
- TEHTNICA 23-9/22-10** : Sprijaznite se z dejstvom, da morajo vasi določeni projekti počakati na trenutke, ko bodo »izvravnane« in »razčiscene« vse razlike. Potrpežljiv pogovor prinese rešitev.
- SKORPIJON 23-10/22-11** : Današnje novice so nepomembne in ni vredno čakati nanje. Danes niste v formi za prepričevanje, zato nikomur ne stopite na prste...
- STRELEC 23-11/21-12** : Se en dan, ko bo prevladovala neaktivnost vsaj do večera, ko bosta s prijateljem ogrela ozračje v burni debati glede finančnega projekta.
- KOZOROG 22-12/20-1** : Prav počasi se boste odvajali, vendar boste se naprej trmasto vztrajali pri svojem. Malo več življenja boste od sebe dali šele zvečer v okviru družine.
- VODNAR 21-1/19-2** : Zdi se vam, da so moteče okoliscine krive za tako dolgocasen dan, tako v službi kot doma. Ze popoldne boste poiskali zatocisce nekje v osami.
- RIBI 20-2/20-3** : Ponovno dan, ki vam ne bo všeč v nobenem pogledu. Zadržite se pod nadzorom, ko bo popoldne veseli prijatelj vdrl v intimo vasega doma.

CESTE / NORMALNO PREVOZNE

Ceste v Sloveniji so večinoma suhe ter normalno prevozne. Zaradi nizkih temperatur je na izpostavljenih mestih nevarnost poledice. Promet poteka tekoče in brez zastojev. Na mejnih prehodih ni daljšega čakanja za prestop meje.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA		FURLANIJA-JK		KOROŠKA	
Kope	20/30	Cimolals	-/-	Podklošter	-/40
Vrhe	-/-	Claut	-/-	Bad Kleinkirchheim	20/70
Lontovž	-/-	Plancavallo	30/60	Pilberk/Peca	-/30
Stari vrh	-/-	Zabnice/Ovčja vas	-/-	Slovenija Plajberk	-/50
Rogla	30/40	Railb	-/-	Dobrac	30/80
Kanin	-/90	Forni Avoltri	-/-	Nassfeld/Mokrine	60/80
Cerkno	-/25	Forni di Sopra	30/80	Spittal/Goldeck	10/60
Soriška planina	-/-	Paluzza-Timau	20/30	Heiligenblut	20/140
Vogel	-/-	Paularo	-/-	Katschberg	60/110
Kobla	-/-	Pontebba	50/50	Koralpe/Golica	-/30
Mariborsko Pohorje	20/40	Pradibosco	-/-	Kötschach/Mauthen	30/40
Pokljuka	-/-	Prato Carnico	-/-	Mallnitz	20/140
Rog - Črmošnjice	-/-	Zoncolan	10/40		
Prvine	-/-	Sauris	15/25		
Jezerko	-/-	Sella Chianzutan	0/20		
Ulova	-/-	Nevejsko sedlo	20/80		
Kravac	-/-	Višarje	35/60		
Cmil vrh	-/-				

AVSTRIJA

Arlberg	60/250
Seefeld	35/90
Kitzbühel	10/30
Obertraun	140/260
Zell am See	20/80
Schladming/Planai	30/100

V VEDNOST

Predpisi o varstvu zraka

Izvor posameznih večjih virov škodljivih snovi so naslednje skupine onesnaževalcev: kuršica na trda goriva, kuršica na tekoča goriva, kuršica na plin in industrijski obrati.

Med industrijskimi obrati velja posebej omeniti cementarne, naprave za zganje kamnin, keramike, steklarne, tovarne klora, umetnih gnojil, aluminija, lakirnice, tiskarne in različne druge dejavnosti. Za vsako so predpisane MEK.

Odlok predpisuje tudi stalna merjenja izpusta škodljivih snovi (emisije). Za posamezne spojine so predpisane trajne meritve, ce je masni pretok enak ali večji od:

SO ₂ :	50 kg/h
NO, NO ₂ :	30 kg/h
CO:	5 kg/h v zgorevalnih procesih
CO:	100 kg/h v drugih primerih
HF	0,5 kg/h
HC1	3 kg/h
Cl ₂	1 kg/h
H ₂ S	1 kg/h

Pri organskih spojinah opravljajo stalna merjenja za prvo skupino pri 1 kg na uro, pri drugi in tretji skupini pa pri 10 kg na uro.

Trajne meritve niso potrebne, ce je mogoče na podlagi trenutnih meritev in drugih obratvalnih parametrov in lastnosti snovi v procesu ugotoviti dnevno, mesečno in letno emisijo z enako natančnostjo kot z meritvami ali ce za tio obstajajo utemeljeni tehnični ali ekonomski razlogi.

Emisijski odlok je zelo strog predpis in uposteva evropske standarde. Izdelan je bil predvsem na podlagi smernic Društva nemških inženirjev (VDI Richtlinien).

Tone Planinsek, dipl. ing. meteorol.